

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा निर्माण हुन लागेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना निर्माणका लागि प्रस्तावित पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा राय सुभावाका लागि आह्वान गरिएको सार्वजनिक सूचना ।

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८०/११/०१)

बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा प्रस्तावित जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना निर्माणका लागि प्रस्तावित पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्रस्तावकले तयार गरी यस मन्त्रालयमा पेश भएको छ । प्रस्तावित जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा पर्दछ र यस आयोजनाको प्रस्तावक नेपाल विद्युत प्राधिकरण हो । विद्यमान जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, वडा नं. १८ चनौलीस्थित चनौली सबस्टेशनबाट सुरु भई माडी नगरपालिका, वडा नं. ५, बसन्तपुरस्थित बसन्तपुर सबस्टेशनमा टुङ्गिएको छ । यो प्रसारण लाइनको कुल लम्बाइ ३२.५ कि.मि. रहेको छ ।

चितवनको माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको ७.५ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डमा पटक-पटक प्राविधिक समस्या हुँदा माडी नगरपालिकामा परेको विद्युत आपूर्ति समस्या समाधानका लागि विद्यमान ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत केबल खण्डको दोस्रो सर्किट (८.०५ किलोमिटर लामो) निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएको छ । विद्यमान २.४ मे.वा. विद्युतभार क्षमता रहेको यस भूमिगत लाइन खण्डमा एक भूमिगत खण्ड/सर्किट थप गर्न प्रस्ताव गरिएको छ, जसको विद्युतभार क्षमता १६ मे.वा. हुनेछ । प्रस्तावित भूमिगत लाइनको लम्बाइ ८.०५ किलोमिटर रहेको छ र त्यसमा कुल १६ स्थानमा जोइन्ट पिटहरू रहनेछन् । यस आयोजनाबाट मुख्य रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको राप्ती खोलाछेउ (कसराघाट) देखि रिउखोला सम्मको ८.०५ कि.मि. खण्ड प्रभावित हुनेछ । यस अध्ययनले परिवर्तन भएको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको खण्डलाई मात्र समेटेको छ ।

प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार प्रस्तावित भूमिगत विद्युत लाइनका लागि कुल ०.८२१ हे. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको वन क्षेत्रको जमिन आवश्यक पर्नेछ, जसमध्ये ०.०१४ हे. जोइन्ट पिटका लागि ०.८०५ हे. केबुल ट्रेन्चका लागि, ०.००२५ हे. एच-पोल (H-Pole) सहित ट्रान्सफर्मरका लागि आवश्यक पर्नेछ ।

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ११ को उपनियम (३) बमोजिम यस प्रतिवेदनमा राय-सुभाव दिनका लागि सर्वसाधारणले प्रतिवेदन पढ्न वा उतार गरी लैजान पाउने व्यवस्था रहेकोले श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रस्तावक रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन देहाय बमोजिमका स्थानहरूमा सार्वजनिक गरिएको र वन तथा वातावरण मन्त्रालयको Website: www.mofe.gov.np मा समेत सार्वजनिक गरिएको छ । प्रतिवेदनमा उपयुक्त राय-सुभाव प्राप्त भएमा यस मन्त्रालयले उक्त प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि स्वीकृति दिने क्रममा त्यस्ता राय-सुभावहरूलाई समेत ध्यानमा राखिनेछ । उक्त प्रतिवेदन सम्बन्धमा सर्वसाधारण व्यक्ति वा संस्थाको कुनै राय-सुभाव भए यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले सात (७) दिनभित्र आफ्नो राय-सुभाव निम्न ठेगानामा पठाइदिनुहुन यसै सूचनाद्वारा आह्वान गरिन्छ ।

प्रतिवेदन हेर्न वा उतार गर्न सकिने स्थानहरू :

- श्री वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको पुस्तकालय, काठमाडौं ।
- श्री त्रिभुवन विश्वविद्यालयको केन्द्रीय पुस्तकालय, कीर्तिपुर, काठमाडौं ।
- श्री नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय, हरिहर भवन, काठमाडौं ।
- श्री ऊर्जा जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं ।
- श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, चितवन ।
- श्री महानगर कार्यपालिकाको कार्यालय भरतपुर, चितवन ।
- श्री नगर कार्यपालिकाको कार्यालय माडी, चितवन ।
- श्री चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कसरा, चितवन ।

राय सुभाव पठाउने ठेगाना

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा, सिंहदरवार, काठमाडौं ।

फोन नं. ०१-४२११५६७, ४२११६३८, फ्याक्स नं. ०१-४२११८६८

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना

(चितवन जिल्ला, बागमती प्रदेश, नेपाल)

पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन

प्रतिवेदन पेश गरिएको निकाय

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

मार्फत

ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल

तथा

विद्युत विकास विभाग

सानोगौचरण, काठमाडौं, नेपाल

प्रस्तावक

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

दरबारमार्ग, काठमाण्डौ, नेपाल

फोन नं. ०१-४५३५८००, इमेल: env.social@nea.org.np

कार्तिक, २०८०

कार्यकारी सारांश

१. परिचय

प्रस्तावित जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना बाग्मती प्रदेशको चितवन जिल्लामा पर्दछ र यसको प्रस्तावक नेपाल विद्युत प्राधिकरण हो। नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागले प्रस्तावित आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरेको हो। चितवनको माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ७.५ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डमा पटक-पटक प्राविधिक समस्या हुँदा माडी नगरपालिकामा परेको विद्युत आपूर्ति समस्या समाधानको लागि विद्यमान ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत केबल खण्डको दोस्रो सर्किट (करिब ८ किलोमिटर लामो) निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको छ।

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ११ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ११ बमोजिम हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको भूमिगत खण्डमा एक भूमिगत खण्ड थप्नको लागि पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन आवश्यक रहेको छ। नेपाल विद्युत प्राधिकरणलाई वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०७९/०५/२० को निर्णय बमोजिम पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको लागि अनुमति समेत प्राप्त भएको थियो।

२. आयोजनाको विवरण

विद्यमान जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, वडा नं., १८ चनौली स्थित चनौली सबस्टेशनबाट सुरु भई माडी नगरपालिका, वडा नं. ५, बसन्तपुर स्थित बसन्तपुर सबस्टेशनमा टुङ्गिएको छ। यस आयोजनाको विद्युत वितरणको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र ऊर्जा मन्त्रालयबाट मिति २०६६/०८/०८ मा प्राप्त भएको थियो। यो प्रसारण लाइनको कुल लम्बाइ ३२.५ कि.मि. रहेको छ।

हाल संचालनमा रहेको प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको ७.५ कि.मी. भूमिगत खण्डमा पटक-पटक देखिएको समस्या समाधान गर्न तथा माडी नगरपालिकाको बढ्दो विद्युत माग आपूर्तिको लागि यसको स्तरोन्नति गर्न आवश्यक रहेकोले विद्यमान २.४ मे.वा. विद्युतभार क्षमता रहेको यस भूमिगत लाइन खण्डमा एक भूमिगत खण्ड/सर्किट थप गर्न प्रस्ताव गरिएको छ, जसको विद्युतभार क्षमता १६ मे.वा. हुनेछ। प्रस्तावित भूमिगत लाइनको लम्बाई ८.०५ किलोमिटर रहेको छ र त्यसमा कूल १६ स्थानमा जोइन्ट पिटहरू रहने छन्। यस अध्ययनले परिवर्तन भएको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको खण्डलाई मात्र समेटेको छ।

३. अध्ययन विधि

यस पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको लागि वातावरण संरक्षण ऐन-२०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली-२०७७ लाई अनुसरण गरिएको छ। यस बाहेक, नेपाल सरकारको कानूनी प्रावधानलाई मध्यनजर गर्दै स्थलगत अध्ययन, सरोकारवाला व्यक्ति, समुदाय, संस्था र अधिकारीहरूसँग पनि छलफल तथा परामर्श गरिएको छ।

अध्ययनको क्रममा भौतिक तथा रासायनिक वातावरण अन्तर्गत मौसमी तथ्याङ्क, वायु तथा ध्वनिको स्तर, माटोको प्रकार तथा भू-उपयोग ढाँचा, सवारी साधनको चाप आदिको तथ्याङ्क स्थलगत नक्शा, सर्वेक्षण प्रतिवेदन, आदिबाट संकलन गरिएको छ। जैविक वातावरण अन्तर्गत आयोजना क्षेत्र नजिकको रुख/विरुवा, झाडी तथा अन्य वनस्पति, आयोजना क्षेत्रमा पाइने मुख्य स्तनधारी, चराचुरुङ्गी र घस्रने जीवका प्रजाति आदिको तथ्याङ्क समूहगत छलफल, स्थलगत अध्ययन तथा विभिन्न प्रकाशनहरूबाट संकलन गरिएको छ। त्यसैगरी, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण अन्तर्गत नजिकको बस्ती तथा लाभान्वित माडी नगरपालिकाको तथ्याङ्क द्वितीय स्रोतबाट संकलन गरिएको छ।

पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरी त्यसमा रायसुझाव संकलन गर्नको लागि मिति २०८० असार २१ गते बिहिवार श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर-१३, चितवन र मिति २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार श्री मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, माडी-१, बरुवा गरी दुई स्थानमा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को परिच्छेद-२ को नियम-६ बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो। दुई स्थानमा गरिएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा कुल सहभागिता ७९ जनाको रहेको थियो। पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन मस्यौदा प्रतिवेदन उपर सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज, लाभान्वित नगरपालिका, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समित तथा स्थानीय बासिन्दाहरूसँग प्रतिक्रिया राय सुझाव समेत संकलन गरिएको थियो। वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ७ को उपनियम(३) बमोजिम २०८०/०४/०४ गते चितवन पोष्ट राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ। आयोजना प्रभावित चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय तथा लाभान्वित माडी नगरपालिका कार्यालयबाट सिफारिस संकलन गरिएको छ।

४. विद्यमान वातावरणीय अवस्था

४.१ भौतिक वातावरण

प्रस्तावित आयोजना चितवनको समथर र स्थिर भूभागबाट जान्छ। आयोजना क्षेत्रको उचाइ समुद्री सतहदेखि १५० मि. देखि १७१ मि. सम्म रहेको छ। प्रस्तावित भूमिगत विद्युत लाइनको लागि कुल ०.८२१ हे. जमिन आवश्यक पर्नेछ, जसमध्ये ०.०१४ हे. जोइन्ट पिटको लागि, ०.८०५

हे. केवुल ट्रेन्चको लागि, ०.००२५ हे. एच-पोल (H-Pole) सहित ट्रान्सफर्मरको लागि आवश्यक पर्नेछ। प्रस्तावित आयोजना नजिकै रहेको भरतपुर स्टेसनको सन् २०१३ देखि २०१७ सम्मको औसत वार्षिक तापक्रम सबैभन्दा कम सन् २०१६ मा २४.७ डिग्री सेन्टिग्रेड र सबैभन्दा बढी २०१३ मा ३६.७ डिग्री सेन्टिग्रेड रहेको छ। भौगर्भिक दृष्टिकोणले प्रस्तावित प्रसारण लाइन तराई क्षेत्रको मध्यभागमा पर्दछ, जुन रिसेन्ट डिपोजिटमा अवस्थित छ।

जगतपुर-माडी सडकको ध्रुव पोस्ट अगाडि र बनकट्टा पोस्ट अगाडी गरिएको ध्वनिको मापनमा ध्वनिको औसत मान क्रमशः ५६ र ५३ डेसिबल पाइएको छ।

४.२ जैविक वातावरण

वन तथा वनस्पति

यस आयोजनाबाट मुख्य रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको राप्ती खोला छेउ (कसराघाट) देखि रिउखोला सम्मको ८.०५ कि.मि. खण्ड प्रभावित हुनेछ। आयोजना क्षेत्र वरिपरि कुटिमरो, टाटरी, भेलर, क्यामुना, सिमल, साल लगायतका रुखहरु रहेका छन्। यसमध्ये, आयोजना क्षेत्र नजिक गरिएको प्लट अध्ययनमा सालको धनत्व सबैभन्दा बढी रहेको थियो। त्यसैगरी, झाडी/घाँस समूहमा सिन्दुरे, सिम्टी, कालो हट्टे, खर, माइकेनिया, उन्यू, बेलतउरी, सर्वती झार, कुकुरडाइनो, लज्जावती झार, फर्सा, वनमारा, गन्धे, हाँडीकुसुम आदि रहेका छन्। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र जोइन्ट पिट, केबल टेन्च, ट्रान्सफर्मर निर्माणको लागि जम्मा ०.८२१ हेक्टर जग्गा आवश्यक पर्नेछ।

वन्यजन्तु

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा ६८ प्रजातिका स्तनधारी जीव, ५७६ भन्दा बढी प्रजातिका चराचुरुङ्गीहरु, ४९ प्रजातिका सरीसृप, १२० प्रजातिका माछाहरु पाइन्छन्। विज्ञद्वारा गरिएको अध्ययनमा आयोजना क्षेत्रमा मुख्यगरी बाँदर, पाटेबाघ, एकसिंगे गैँडा, बंदेल, चित्तल, रतुवा, काठेभालु, चितुवा, जंगली हात्ती लगायतका वन्यजन्तुहरु आवतजावत गर्ने गरिएको पाइएको छ।

४.३ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

आयोजना लाभान्वित माडी नगरपालिकाको कुल घरधूरी १,५३,६६२ र जनसङ्ख्या ७,१९,८५१ रहेको छ। त्यहाँ रहने प्रमुख जातिहरु ब्राहमण, थारु, कामी, क्षेत्री, चेपाङ, दमाई, गुरुङ्ग, तामाङ्ग, बोटे, मगर हुन्। लाभान्वित क्षेत्रका स्थानीयको मुख्य पेशा कृषि हो भने ८३% स्थानीय घरधूरीमा बत्तीको लागि बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ।

५. प्रभाव मूल्यांकन

५.१ सकारात्मक प्रभावहरू

यस लाइन निर्माण भइसकेपछि माडी क्षेत्रको विद्युत आपूर्ति भरपर्दो तथा गुणस्तरीय भई सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रमा सकारात्मक प्रभाव पर्नेछ साथै विद्युत सुविधा उपलब्ध नभएको बाँदरझुला लगायतका अन्य क्षेत्रहरूमा विद्युतीकरण गर्न सहज हुनेछ। भूमिगत दोश्रो सर्किट निर्माण पश्चात् कुनै एक सर्किटमा प्राविधिक समस्या आएमा तत्कालै उक्त सर्किटमा विद्युत आपूर्ति बन्द गरी अर्को सर्किटबाट निरन्तर विद्युत सुचारु गर्न समेत सकिनेछ, जसले गर्दा माडीबासीले विगतमा जस्तै पटक पटक विद्युत आपूर्तिमा समस्या बेहोर्नुपर्ने छैन। आयोजनाको क्षमता समेत १६ मेगावाट बढ्ने हुनाले कम्तिमा २० वर्ष पछिसम्मको उक्त क्षेत्रको विद्युत माग सम्बोधन गर्न सकिने देखिएको छ। यस आयोजनाबाट ध्रुव पोष्टमा विद्युतीकरण गर्न आवश्यक संरचना निर्माण गरिने हुँदा निकुञ्ज भित्रको सो पोष्टमा विद्युत सुविधा उपलब्ध हुनेछ, जसले गर्दा संरक्षणका गतिविधिहरूमा समेत सहजता प्रदान गर्नेछ।

५.२ नकारात्मक प्रभावहरू

भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

भू-उपयोगमा परिवर्तन र जग्गाको प्रयोग आयोजनाबाट भौतिक वातावरणमा पर्ने मुख्य प्रभाव हो। यस आयोजनाको लागि कुल ०.८२१ हे. जग्गा आवश्यक पर्नेछ। निर्माण कार्यमा निर्माण स्थल खाली गर्ने, भूमिगत खण्डको लागि खाडल खन्ने, ज्वाइन्ट पिट स्थलहरूमा कंक्रीटिंग गर्ने र भूमिगत तार बिछ्याउने आदि गतिविधिले वरपरको क्षेत्रमा केही मात्रामा धूलो तथा ध्वनि उत्पन्न गर्नेछ। भूमिगत प्रसारण लाइनले ३ स्थानमा कसरादेखि माडी जाने सडक र एक स्थानमा फायर लाइन क्रसिड गर्नेछ। साथै यस आयोजनाले २ स्थानमा पुरानो ३३ के.भी. भूमिगत लाइन, १ स्थानमा भूमिगत अप्टिकल फाइबर र दुई स्थानमा पानी खोल्सी पार गर्नेछ।

जैविक वातावरण

आयोजना निर्माणले चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कसरादेखि रिउखोला सम्मको करिब ८ किलोमिटर भाग प्रभावित हुनेछ। वातावरणीय अध्ययनको क्रममा भूमिगत सर्किट निर्माण गर्दा कुनैपनि रुखहरू नहटाई गर्न सक्ने देखिएकोले आयोजना निर्माण दौरान प्रभावित क्षेत्रबाट कुनैपनि रुख कटान गर्नुपर्ने छैन। तर आयोजना निर्माणका दौरान यस मार्गमा रहेका कुटमिरो, टाटरी, जामुन जस्ता प्रजातिका साना बिरुवाहरू (seedlings) केही क्षति हुने देखिन्छन्। उक्त क्षति हुन सक्ने बिरुवाहरू कसरा-माडी सडकको १० मिटर क्षेत्रभित्र रहेकाले नियमित सडक सरसफाइ गर्दा निकुञ्जबाट नै हटाइने गरेको पाइएको छ।

आयोजना निर्माणको क्रममा केही हदसम्म आयोजना सम्बन्धी मानवीय क्रियाकलापको कारणले निकुञ्जमा रहेका वन्यजन्तुको दैनिकीमा अवरोध हुने, ध्वनिले गर्दा प्रभावित क्षेत्रमा वन्यजन्तुहरूको आवागमनमा अवरोध हुने तथा मानव-वन्यजन्तुबीच जम्का भेट हुने अवस्था समेत आउन सक्छ।

सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

प्रभावित क्षेत्र राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र भित्र रहने भएकाले निजी जग्गा तथा अन्य संरचना अधिग्रहण गर्नुपर्ने हुँदैन। निर्माणको क्रममा कर्मचारी/कामदारलाई व्यवसायजन्य जोखिम र वन्यजन्तुबाट सुरक्षाको जोखिम रहन्छन्।

६. प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू

भौतिक वातावरण

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कुल ०.८२१ हे. प्रभावित क्षेत्रमध्ये आयोजनाबाट केबल ट्रेन्च निर्माणको लागि प्रयोग गरेको ०.८०५ हेक्टर जमिन आयोजना निर्माण पूर्वको अवस्थामा ल्याइनेछ भने अन्य जग्गाको भू-उपयोग अपरिवर्तनीय हुनेछ। आयोजनाबाट ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ। वायु तथा ध्वनिको स्तर सम्बन्धी प्रभावको लागि आयोजना स्थलमा हर्न बजाउन निषेध गरिनेछ र रातिको समयमा कुनै निर्माण कार्य गरिने छैन। सडक पार गर्ने स्थानमा सवारीसाधनको कम चाप हुने दिउसोको समयमा र निकुञ्जको समन्वयमा काम गरिनेछ। खोल्सि ऋसिंगमा भूमिगत प्रसारण लाइनलाई पाइपभित्रबाट खोल्सिको सतहभन्दा मुनिबाट पार गराइनेछ।

जैविक वातावरण

आयोजना क्षेत्र राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रभित्र पर्ने भएकाले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ एवं अन्य सम्बन्धित निर्देशिकाको पूर्ण पालना गरिनेछ। खाडल खन्दा हुनसक्ने बिरुवाको क्षति सकेसम्म कम गरिनेछ। आयोजनाबाट सट्टाभर्ना वापत प्रदान गरिने ०.८२१ हेक्टर जग्गामा १३१५ बिरुवाको बृक्षारोपण गरी सो को ५ वर्षसम्म स्याहार सम्भार गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ। वन्यजन्तुलाई पर्ने प्रभावको न्यूनीकरणको लागि ठूला वन्यजन्तुको तुलनात्मक कम आवगमन हुने सूर्योदय देखि सूर्यास्त सम्मको समयमा मात्र निर्माणको कार्य गरिनेछ। वन्यजन्तुबाट सुरक्षित रही तथा वन्यजन्तुलाई हानि नोक्सान नपुर्‍याइ निर्माणको कार्य गर्नका लागि आयोजना निर्माणमा सँलग्न कामदार तथा सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई उचित प्रशिक्षण दिइनेछ र निकुञ्जभित्र कडा रूपमा प्रतिबन्ध गरिने क्रियाकलापहरूका बारेमा जानकारी गराइनेछ।

सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

निर्माणका दौरान व्यावसायिक स्वस्थ तथा सुरक्षाको लागि चाहिने आवश्यक उपकरण जस्तै: हेलमेट, सुरक्षा पेटी, सुरक्षा बुट लगायतका सामानहरू कामदारहरूलाई उपलब्ध गराइने छ। निर्माण क्षेत्रमा अनधिकृत व्यक्तिको प्रवेश बर्जित गरिनेछ।

७. नीतिगत र कानूनी प्रावधानहरूको समीक्षा

आयोजना कार्यान्वयन गर्दा प्रस्तावकले वातावरण संरक्षणसँग सम्बन्धित विद्यमान नीति, नियम, ऐन, कानून तथा निर्देशिकाहरूमा तोकिएका मापदण्डहरूलाई विशेष रूपमा ध्यान दिएको छ। यस आयोजना अध्ययनको क्रममा विद्युत तथा जलस्रोतसँग सम्बन्धी महत्वपूर्ण ऐन, नियम, नियमावली तथा निर्देशिकाहरू जस्तै वातावरण संरक्षण ऐन २०७६; वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७; जग्गाप्राप्ति ऐन २०३४; संरक्षित क्षेत्र भित्र भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माण एवं संचालन सम्बन्धि कार्यनीति, २०६५; राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९; वन्यजन्तुमैत्री भौतिक पूर्वाधार निर्माण निर्देशिक, २०७८; वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धी राष्ट्रिय निर्देशिका, २०५० आदिको पुनरावलोकन गरिएको छ।

८. वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

आयोजना क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण र कम गर्न निर्माण र संचालनका चरणहरूमा विभिन्न उपायहरू प्रस्ताव गरिएको छ। आयोजनाको सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीका क्रियाकलाप तथा नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप कसरी, कहाँ र कहिले गर्ने एवं त्यसको लागि अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय तथा अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको तालिका प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ।

आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गर्न, सो जग्गामा १३१५ बिरूवाको वृक्षारोपण गर्न र त्यसको ५ वर्षसम्म स्याहार सम्भारको लागि वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराउनको लागि ने.रु. ४७,५०,०००/- लाग्ने अनुमान गरिएको छ।

कामदारलाई व्यवसायजन्य तालिम, वन्यजन्तुबाट सुरक्षित रहने सम्बन्धी प्रशिक्षणको लागि ने.रु. २ लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरी, सामुदायिक सहयोगका कार्यक्रम अन्तर्गत राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको धुत्र पोष्टमा विद्युत सुविधा नभएको हुँदा त्यहाँ विद्युतिकरणको लागि आवश्यक पर्ने संरचना निर्माणका लागि सहयोग गरिनेछ, तथा आयोजना नजिकका २ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारी तथा सदस्यलाई लघु-उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी तालिम

कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। विद्युतिकरणको लागि आवश्यक पर्ने संरचना निर्माण र तालिम कार्यक्रम सञ्चालनका लागि ने.रु २५ लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ।

वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ को दफा ३९ को १ र २ र वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को नियम ४५ मा भएको प्रावधान अनुसार अनुगमन कार्यको तर्जुमा गरिएको छ। वातावरणीय अनुगमन योजनाले वातावरणीय अनुगमनका प्रावधान (parameters) तयार गरी जिम्मेवारीपूर्ण तरिकाबाट कहाँ र कसरी अनुगमन गर्ने भन्ने बारेमा स्पष्ट गर्दछ। प्रारम्भिक अवस्था अनुगमन, प्रभाव अनुगमन र नियम पालन अनुगमनका सूचकहरू, मापदण्डहरू, विधिहरू, तालिका, स्थान र अनुगमनमा जिम्मेवार निकाय/व्यक्तिको बारेमा बिस्तृत रूपमा खाका तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

९. वातावरणीय परीक्षण

वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ को दफा १२ (१) मा भएको व्यवस्था अनुसार मन्त्रालय वा तोकिएको निकायले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने आयोजनाको हकमा आयोजना कार्यान्वयन भएको मितिले २ वर्ष भुक्तान भएपछि ६ महिना भित्र वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्नेछ।

१०. निष्कर्ष तथा प्रतिवद्धता

यस भूमिगत लाइनको निर्माणले माडी क्षेत्रमा हुने गरेको विद्युत आपूर्तिको समस्या समाधान भई गुणस्तरीय तथा भरपर्दो विद्युत सेवा विस्तारमा सहयोग पुग्नेछ। यस पूरक वातावरणीय अध्ययनका क्रममा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको करिब ८ किलोमिटर खण्डमा केही प्रभाव पर्ने देखिएको भएतापनि सो प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सकिने किसिमका छन्।

विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू सँगको समन्वयमा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनले औल्याएका प्रभावहरू न्यूनीकरणका लागि प्रस्तावित कार्यहरू प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्दै आयोजनालाई वातावरणमैत्री बनाइनेछ।

संक्षिप्त नाम

अ.प्र.क्षे.	:	अप्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र
आ.प्र.जि.	:	आयोजना प्रभावित जिल्ला
आ.प्र.न./गा.पा.:	:	आयोजना प्रभावित नगरपालिका/गाउँपालिका
उ.ज.सिं.म.	:	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय
ए.रा.उ.प्र.	:	एकिकृत राष्ट्रिय ऊर्जा प्रणाली
के.त.वि.	:	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
गा.पा./न.पा.	:	गाउँपालिका/नगरपालिका
गै.का.व.पै.	:	गैर-काष्ठ वन पैदावार
गै.स.सं.	:	गैर सरकारी संस्थान
चि.रा.नि.	:	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज
जि.स.स.	:	जिल्ला समन्वय समिति
डि.व.का.	:	डिभिजन वन कार्यालय
ने.वि.प्रा.	:	नेपाल विद्युत प्राधिकरण
प्र.प्र.क्षे.	:	प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र
भौ.सु.प्र.	:	भौगोलिक सुचना प्रणाली
मे.वा.	:	मेगावाट
वा.सं.नि.	:	वातावरण संरक्षण नियमावली
वि.वि.वि	:	विद्युत विकास विभाग
सा.व.उ..स	:	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह
GPS	:	Global Positioning System
GRC	:	Grievance Redress Cell
S-EIA	:	Supplementary Environmental Impact Assessment

विषयसूची

१	परिचय.....	१-१
१.१	पृष्ठभूमि	१-१
१.२	आयोजनाको प्रस्तावक तथा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने संस्थाको विवरण	१-१
१.३	पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको कारण तथा कानुनी औचित्य	१-२
२	आयोजनाको विवरण	२-१
२.१	आयोजनाको प्रसंग तथा सान्दर्भिकता	२-१
२.२	आयोजनाको प्रमुख विशेषता	२-२
२.३	आयोजना स्थल तथा पहुँच	२-४
२.४	आयोजनाको लागि आवश्यक जग्गा	२-६
२.५	आयोजना निर्माणको तालिका	२-०
३	अध्ययन विधि	३-१
३.१	तथ्याङ्क सङ्कलन	३-१
३.२	तथ्याङ्क सङ्कलन विधि	३-२
३.३	तथ्याङ्क विश्लेषण.....	३-५
३.४	प्रभावको पहिचान, आंकलन र मूल्याङ्कन	३-६
३.५	सार्वजनिक सूचना.....	३-७
३.६	सार्वजनिक सुनुवाइ	३-८
३.७	सिफारिस संकलन	३-८
३.८	सार्वजनिक परामर्श तथा रायसुझाव.....	३-८
४	विद्यमान वातावरणीय अवस्था	४-१
४.१	भौतिक तथा रासायनिक वातावरण	४-१
४.१.१	भूगोल	४-१
४.१.२	भू-उपयोग	४-१
४.१.३	मौसम र हावापानी	४-२
४.१.४	आयोजना स्थलको भूगर्भ र भू-बनोट.....	४-२
४.१.५	भुकम्पिय अवस्था.....	४-३
४.१.६	वायुको गुणस्तर तथा ध्वनिको स्तर.....	४-४
४.१.७	पूर्वाधार तथा खोल्सी ऋसिड	४-५
४.१.८	सडक यातायात तथा सवारी चापको तथ्यांक.....	४-५

४.२	जैविक वातावरण	४-६
४.२.१	आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र.....	४-७
४.३	सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण	४-१२
४.३.१	जनसांख्यिक विवरण	४-१२
४.३.२	आयोजनाबाट लाभान्वित स्थानीय निकायको सामान्य जनसांख्यिक विवरण.....	४-१३
५	प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव	५-१
५.१	भौतिक तथा रासायनिक वातावरण	५-१
५.१.१	जग्गाको भू-उपयोग	५-१
५.१.२	वायु तथा ध्वनिको गुणस्तर	५-१
५.१.३	पूर्वाधार तथा खोल्सीको ऋसिड	५-२
५.२	जैविक वातावरण	५-२
५.२.१	आयोजना प्रभावित वन/राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र तथा वनस्पतिमा पर्ने प्रभाव	५-२
५.२.२	वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा पर्ने प्रभाव	५-३
५.२.३	गैर-काष्ठ वन पैदावारको प्रयोग	५-४
५.३	सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण	५-५
५.३.१	जग्गा तथा अन्य संरचना अधिग्रहण	५-५
५.३.२	व्यवसायजन्य जोखिम र सुरक्षा.....	५-५
६	प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू.....	६-१
६.१	भौतिक वातावरण.....	६-१
६.१.१	जग्गाको भू-उपयोग	६-१
६.१.२	वायु तथा ध्वनिको स्तर	६-२
६.१.३	पूर्वाधार तथा खोल्सीको ऋसिड	६-२
६.२	जैविक वातावरण	६-४
६.२.१	आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र/वन क्षेत्र	६-४
६.२.२	वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा पर्ने प्रभावको न्यूनीकरण	६-५
६.३	सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण	६-७
७	प्रस्तावसंग सम्बन्धित नीति तथा कानुनी प्रावधानहरू	७-१
८	वातावरणीय व्यवस्थापन योजना.....	८-१

८.१	वातावरणीय व्यवस्थापन योजना	८-१
८.२	सामुदायिक सहयोगका कार्यक्रमहरू	८-९
८.३	अभिवृद्धि, न्यूनीकरण तथा सामुदायिक सहयोग कार्यक्रमको लागत.....	८-९
८.४	वातावरणीय प्रभाव अनुगमन.....	८-१०
८.४.१	अनुगमनका चरणहरू	८-११
८.४.२	अनुगमन मापदण्ड, संकेत, विधि, तालिका र स्थान	८-११
९	वातावरणीय परीक्षण	९-१
१०	निष्कर्ष तथा प्रतिबद्धता.....	१०-१
११	सन्दर्भ सामग्री	११-१
	अनुसूचीहरू	

१ परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा रहेको छ। चितवन जिल्लाको माडी क्षेत्रमा विद्युतीकरणका लागि २०७१ सालमा यस लाइनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको थियो। आयोजनाको कूल लम्बाइ ३२.५ कि.मि. मध्ये करिब ७.५ कि.मि. भूमिगत लाइन चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको छ र बाँकी ओभरहेड (Overhead) खण्ड निकुञ्ज बाहिरको क्षेत्रमा संचालनमा रहेको छ। यो प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र माडी नगरपालिकामा पर्दछ र मुख्यतः माडी नगरपालिका क्षेत्र चाहिँ यस प्रसारण लाइनबाट लाभान्वित क्षेत्र हो।

उक्त आयोजना नेपाल सरकारको बजेट स्रोतबाट नै निर्माण गरिएको हो। यस आयोजनाको वितरण अनुमतिपत्र मिति २०६७/११/०९ मा प्रदान गरिएको थियो जसको बहाल अवधि मिति २०९२/११/१८ सम्म रहेको छ। उक्त आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन मिति २०६७/०४/२५ मा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको थियो।

चितवनको माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ७.५ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डमा पटक पटक प्राविधिक समस्या हुँदा माडी नगरपालिकामा परेको विद्युत आपूर्ति समस्या समाधानको लागि विद्यमान ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत केबल खण्डको दोस्रो सर्किट (करिब ८ किलोमिटर लामो) निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको छ।

१.२ आयोजनाको प्रस्तावक तथा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने संस्थाको विवरण

नेपाल विद्युत प्राधिकरण यस आयोजनाको प्रस्तावक रहेको छ भने यस आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन नेपाल विद्युत प्राधिकरण अन्तर्गतको वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागले गरेको छ। आयोजनाको प्रस्तावक तथा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने संस्थाको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ।

प्रस्तावकको विवरण:

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

दरवारमार्ग, काठमाडौं, नेपाल

फोन नं.: ०१-४२२०४४९

पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने संस्थाको विवरण

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

लाजिम्पाट, काठमाडौं

फोन नं.: ०१४५३५८००; ०१४५२६७७२,

इमेल: env.social@nea.org.np

१.३ पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको कारण तथा कानुनी औचित्य

हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको विद्यमान भूमिगत केबुल खण्डमा विगतमा प्राविधिक समस्या हुँदा उक्त क्षेत्र संवेदनशील भएकोले त्रुटि (fault) पत्ता लगाउन तथा समाधानको लागि धेरै समय लाग्ने गरेको र मर्मत कार्य औसतभन्दा बढी गर्नुपर्ने देखिएको छ, जसले गर्दा संरक्षित क्षेत्रभित्र आयोजना सम्बन्धी क्रियाकलाप बढ्न गएको छ। विगतका कतिपय अवस्थामा भूमिगत केबुल खण्डमा भएको समस्या समाधानको लागि २-३ हप्ता सम्म पनि लागेको तथा माडी नगरपालिका क्षेत्रको जनजीवन निकै कठिन बनेको अनुभव रहेको छ। यसबाहेक, माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा ६०० घरधुरी रहेको बाँदरझुला लगायतका अन्य क्षेत्रमा विद्युतीकरण गर्नको लागि विद्यमान भूमिगत केबुलको क्षमता २.४ मेगावाट रहेकोमा थप १६ मेगावाट विद्युत प्रसारण गर्न सक्ने गरी चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको विद्यमान भूमिगत केबुल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको आवश्यकता महसुस गरी सोको लागि प्रस्ताव गरिएको छ। साथै, भूमिगत दोश्रो सर्किट निर्माण पश्चात् कुनै एक सर्किटमा प्राविधिक समस्या आएमा तत्कालै उक्त सर्किटमा विद्युत आपूर्ति बन्द गरी अर्को सर्किटबाट निरन्तर विद्युत सुचारु गर्न समेत सकिनेछ।

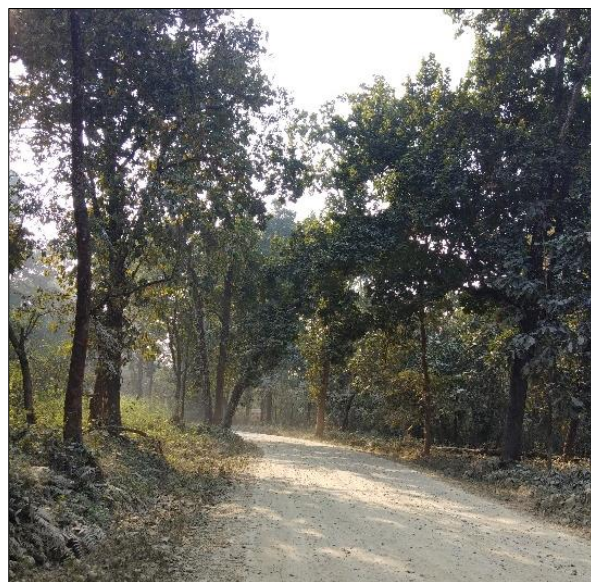
सबै समस्याको समाधान गर्न हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको भूमिगत खण्डमा एक भूमिगत खण्ड थप्नको लागि प्रस्ताव गरिएको छ, जसको लागि वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ११ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ११ बमोजिम यस आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन आवश्यक रहेको छ। नेपाल विद्युत प्राधिकरणलाई वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०७९/०५/२० को निर्णय बमोजिम पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको लागि अनुमति समेत प्राप्त भएको थियो। यस पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको अंग रहनेछ ।

२ आयोजनाको विवरण

विद्यमान जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, वडा नं., १८ चनौली स्थित चनौली सबस्टेशनबाट सुरु भई माडी नगरपालिका, वडा नं. ५, बसन्तपुर स्थित बसन्तपुर सबस्टेशन सम्म रहेको छ। यस आयोजनाको विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र ऊर्जा मन्त्रालयबाट मिति २०६७/११/१९ मा प्राप्त भएको थियो भने यो लाइन २०७१ सालमा निर्माण सम्पन्न भएको थियो । यो प्रसारण लाइनको कुल लम्बाइ ३२.५ कि.मि. रहेको छ, जसमध्ये करिब ७.५ कि.मि. भूमिगत लाइन चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको छ । उक्त निकुञ्जभित्र रहेको विद्यमान भूमिगत खण्डमा एक भूमिगत खण्ड थप गरिने छ, जसको लम्बाइ ८.०५ कि.मि. रहेको छ।

२.१ आयोजनाको प्रसंग तथा सान्दर्भिकता

हाल संचालनमा रहेको प्रसारण लाइनको भूमिगत खण्डमा पटक-पटक देखिएको समस्या समाधान गर्न तथा माडी नगरपालिकाको बढ्दो विद्युत माग आपूर्तिको लागि यसको स्तरोन्नति गर्न आवश्यक रहेकोले विद्यमान २.४ मे.वा. विद्युतभार क्षमता रहेको यस भूमिगत लाइन खण्डमा एक भूमिगत सर्किट थप गर्न प्रस्ताव गरिएको छ, जसको विद्युतभार क्षमता १६ मे.वा. हुनेछ।

तस्विर नं. २-१ देउरालीमा रहेको राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको कसरा-माडी सडक खण्ड

मिति २०७९।०९।०३ मा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालयमा प्रमुख संरक्षण अधिकृत तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षको उपस्थितिमा भएको छलफल बमोजिम हाल निकुञ्जभित्रको राप्ती खोलादेखि देउरालीसम्मको करिब ४ कि.मि लामो ३३ के.भी. भूमिगत लाइन निकुञ्जको फायर लाइन हुँदै गएको र उक्त

मार्गमा तुलनात्मक रूपमा जंगल घना रहेको, थपलिया ताल र सिमसार क्षेत्र समेत भएकाले उक्त क्षेत्र संरक्षण तथा वन्यजन्तुको क्रियाकलापका हिसाबले महत्वपूर्ण रहेकोले प्रस्तावित दोश्रो सर्किट कसरा देखि माडी जाने सुविधाप्राप्त बाटोको किनार हुँदै देउरालीसम्म लैजाँदा वन्यजन्तुको लागि तथा मर्मत सम्भारको लागि समेत उपयुक्त हुने राय सुझाव प्राप्त भएको थियो। साथै, निकुञ्ज भित्र रहेको ध्रुव पोष्टमा हाल विद्युतको सुविधा नरहेकोले उक्त मार्गबाट लाइन लैजाँदा ध्रुव पोष्टमा विद्युतिकरण गर्न समेत सकिने भएकोले प्रस्तावित भूमिगत दोश्रो सर्किट समेत उक्त सुविधा प्राप्त बाटोको किनार हुँदै लैजानको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट अनुरोध भएको थियो। अतः उक्त

रायसुझाव तथा अनुरोध बमोजिम राप्ती खोलादेखि देउराली सम्मको करिब ४ कि.मि लामो दोश्रो सर्किट कसरा देखि माडी जाने सुविधा प्राप्त बाटोको किनार हुँदै लैजान नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट पुनः सर्वेक्षण गरी ध्रुव पोष्टमा समेत विद्युतिकरण हुनेगरी निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको छ। देउराली देखि रिउ खोलासम्मको करिब ४ कि.मि लामो भूमिगत दोश्रो सर्किट हाल विद्यमान भूमिगत पहिलो सर्किट लाइनको समानान्तर निर्माण गरिनेछ।

२.२ आयोजनाको प्रमुख विशेषता

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र प्रस्तावित भूमिगत दोश्रो सर्किटको लम्बाई ८ किलोमिटर रहेको छ र त्यसमा कूल १६ स्थानमा जोइन्ट पिटहरू रहने छन्। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको विद्यमान ३३ के.भी. भूमिगत लाइनको लम्बाई ७.५ कि.मि रहेकोमा प्रस्तावित ३३ के.भी. भूमिगत लाइन कसरा-माडी बाटोको समानान्तर लगिने भएकाले यसको लम्बाई ८.०५ कि.मि. भएको हो र आयोजनाबाट प्रभावित हुने चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र समेत बढ्न गएको हो। साथै विद्यमान लाइनमा जोइन्ट पिटहरूको संख्या ८ रहेकोमा प्रस्तावित आयोजनाको सञ्चालन दौरान त्रुटी पत्ता लगाउन र मर्मत सम्भार सहजताका लागि प्रत्येक ५०० मिटर दुरीमा जोइन्ट पिटहरू राखिने भएकाले जोइन्ट पिटहरूको संख्या १६ पुगेको हो।

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. प्रसारण लाइनको राष्ट्रिय निकुञ्ज खण्डमा पर्ने भूमिगत लाइनको विशेषता निम्न बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं २-१: जगतपुर-माडी ३३ के.भी. प्रसारण लाइनको राष्ट्रिय निकुञ्ज खण्डमा पर्ने भूमिगत लाइनको विशेषता

विशेषताहरू	विवरण						
आयोजना	जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना						
	स्वीकृत EIA (विद्यमान भूमिगत पहिलो सर्किट)			पूरक EIA (प्रस्तावित भूमिगत दोश्रो सर्किट)			कैफियत
प्रभाव क्षेत्र	प्रदेश	जिल्ला	गा.पा./न.पा.	प्रदेश	जिल्ला	गा.पा./न.पा.	
	बागमती	चितवन	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	बागमती	चितवन	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	
जम्मा टावर संख्या	२			०			
भूमिगत लाइनको लम्बाई	७.५			८.०५			

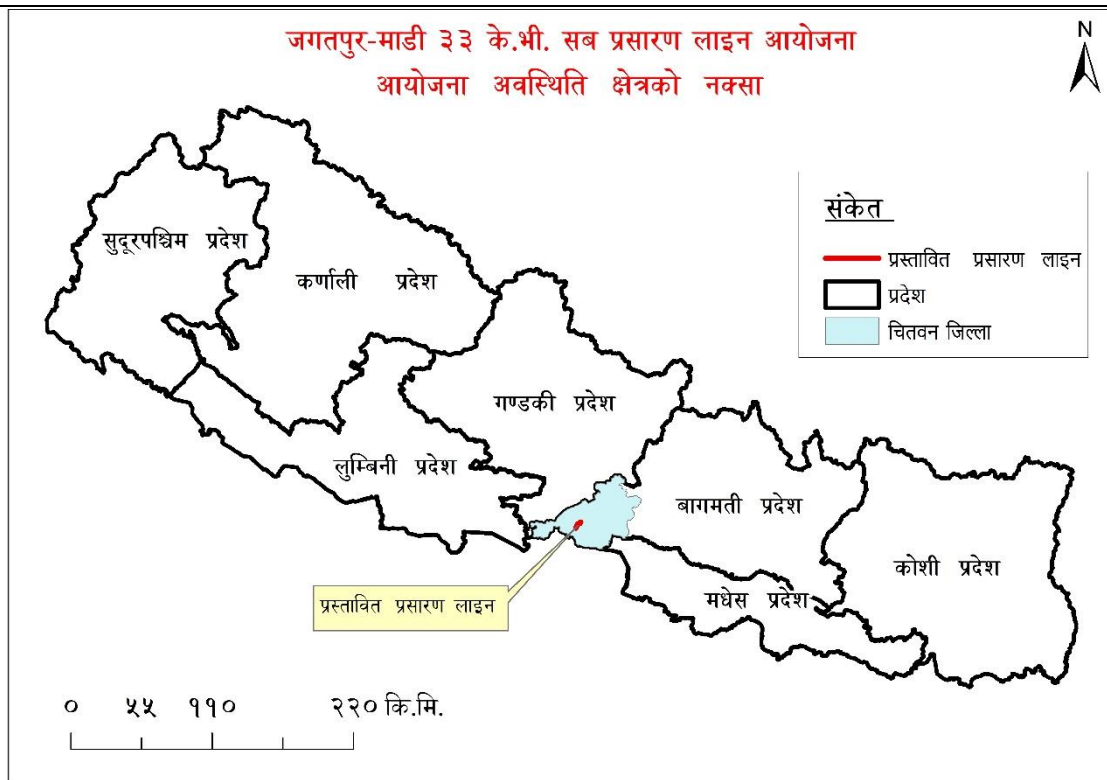
विशेषताहरु	बिवरण		
आयोजना	जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना		
	स्वीकृत EIA (विद्यमान भूमिगत पहिलो सर्किट)	पूरक EIA (प्रस्तावित भूमिगत दोश्रो सर्किट)	कैफियत
भूमिगत खण्डमा जोइन्ट बक्सको संख्या	८	१६	
केवल क्याबिनेटको संख्या	१	०	
ट्रान्सफर्मर सहितको एच-पोल संख्या	१	१	धुर्व पोष्टमा विद्युत वितरणका लागि
आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र	०.६७७ हे.	०.८२१ हे.	
आयोजनबाट कटान भएका/हुने रुखको संख्या	छैन	छैन	
क्षमता	२.४ मेगावाट	१६ मेगावाट	२०-३० बर्ष पछिसम्मको विद्युत मागलाई ध्यानमा राखी क्षमता बढाइएको
कन्डक्टरको प्रकार/संख्या	Single Core XLPE Power Cable, Aluminum / 3 Nos.	1-Core Armored XLPE Insulated Underground/4 Nos.	
कन्डक्टर	Aluminum	Aluminum	
फ्रिक्वेन्सी	५० Hz	५० Hz	

विशेषताहरू	बिवरण		
आयोजना	जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना		
	स्वीकृत EIA (विद्यमान भूमिगत पहिलो सर्किट)	पूरक EIA (प्रस्तावित भूमिगत दोश्रो सर्किट)	कैफियत
केवल ट्रेन्चको गहिराई	१.२ मि.	१.३ मि.	
केवल ट्रेन्चको चौडाई	०.९ मि.	१ मि.	
क्षेत्राधिकार (Right of Way)	आवश्यक नपर्ने (भूमिगत केबलको लागि)	आवश्यक नपर्ने (भूमिगत केबलको लागि)	

स्रोत: जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको सर्वेक्षण प्रतिवेदन; स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

२.३ आयोजना स्थल तथा पहुँच

आयोजना बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा अवस्थित रहेको छ। आयोजना स्थलसम्म पुग्नको लागि काठमाण्डौबाट करिब १७० किलोमिटर र नारायणघाटबाट करिब २० किलोमिटरको दुरीमा चनौली सबस्टेसन रहेको छ। यस ३३ के.भी. प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, वडा नं. १८, चनौली स्थित चनौली सबस्टेसनबाट सुरु भएर माडी नगरपालिका, वडा नं. ५, बसन्तपुर स्थित बसन्तपुर सबस्टेसन सम्म रहेको छ। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा पर्ने ८ कि.मि. लामो भूमिगत केबुल खण्डको दोश्रो सर्किट राप्ती खोलाको कसराघाट देखि कसरा-माडी बाटोको पूर्वी किनार हुँदै रिउ खोला सम्म रहनेछ। आयोजना अवस्थिति क्षेत्रको नक्सा तल प्रस्तुत गरिएको छ।

नक्सा २-१: आयोजना अवस्थिति क्षेत्रको नक्सा

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली विश्लेषण/नापी विभाग, नेपाल

नक्सा २-२: आयोजना प्रभावित स्थानीय निकायको नक्सा

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली विश्लेषण/नापी विभाग, नेपाल

२.४ आयोजनाको लागि आवश्यक जग्गा

प्रस्तावित भूमिगत ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको दोश्रो सर्किट निर्माणका लागि कुल ०.८२१ हे. जग्गा आवश्यक पर्नेछ जसमध्ये ०.८०५ हे. केवल ट्रेन्चको लागि, ०.०१४ हे. जोइन्ट बक्सको लागि र ०.००२५ हे. एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मरको लागि आवश्यक पर्नेछ। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको विद्यमान भूमिगत ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको लागि प्रयोगमा रहेको र प्रस्तावित आयोजनाको लागि आवश्यक हुने जग्गाको तुलनात्मक विवरण तालिका नं. २-२ मा दिइएको छ।

तालिका नं २-२: आयोजनाको स्वीकृत EIA र पुरक EIA बिचको तुलनात्मक जग्गा प्रयोग तालिका (चि.रा.नि. भित्रको खण्डमा मात्र)

सि. नं.	स्वीकृत EIA प्रतिबेदन		पुरक EIA प्रतिबेदन		परिमार्जन
	आयोजनाको अवयव	चितवन राष्ट्रिय निकुन्जको आवश्यक जग्गा	आयोजनाको अवयव	चितवन राष्ट्रिय निकुन्जको आवश्यक जग्गा	कैफियत
१	केबल ट्रेन्चको क्षेत्रफल (७.५० कि.मी. लम्बाई, ०.९० मि. चौडाई)	०.६७१	केबल ट्रेन्चको क्षेत्रफल (८.०५ कि.मी. लम्बाई, १ मि. चौडाई)	०.८०५	८.०५ कि.मि. दोस्रो सर्किट लाइन थप भएको
२	८ वटा ज्वाइन्ट पिटको क्षेत्रफल (३.०० मि. x १.७० मि.)	०.००४	१६ वटा ज्वाइन्ट पिटको क्षेत्रफल (३.४६ मि. x २.४६ मि.)	०.०१४	१६ वटा ज्वाइन्ट पिट थप भएको
३	एक केबल क्याबिनेटको क्षेत्रफल (४.६० मि x ३.६० मि)	०.००२	एच-पोल र ट्रान्सफर्मरको क्षेत्रफल (५ मि x ५ मि)	०.००२५	निकुञ्जको धुर्ब पोष्ट परिसर भित्र एच-पोल र एक ट्रान्सफर्मर थप भएको
	कुल	०.६७७		०.८२१	०.८२१ हे. जमिन थप आवश्यक भएको

स्रोत: जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना सर्भेक्षण प्रतिबेदन, २०७९ र स्थलगत अध्ययन, २०७९

२.५ आयोजनाको आवश्यक निर्माण ऊर्जा

प्रस्तावित आयोजना निर्माणको क्रममा आवश्यक पर्ने उर्जाका लागि निर्माण व्यवसायीले एक डिजेल जेनरेटर (करिब ३०० किलोवाट) प्रयोग गर्नेछ।

२.६ आयोजनाको विकल्प विश्लेषण

हाल निकुञ्जभित्रको राप्ती खोलादेखि देउरालीसम्मको करिब ४ कि.मि लामो ३३ के.भी. भूमिगत लाइन निकुञ्जको फायर लाइन हुँदै गएको र बाँकी खण्ड कसरा-माडी सडको समानान्तर रहेको छ। उक्त मार्गमा तुलनात्मक रूपमा जंगल घना रहेको, थपलिया ताल र सिमसार क्षेत्र समेत भएकाले उक्त क्षेत्र संरक्षण तथा वन्यजन्तुको क्रियाकलापका हिसाबले महत्वपूर्ण रहेकोले प्रस्तावित दोश्रो सर्किटको देउरालीसम्मको खण्ड कसरा देखि माडी जाने बाटोको किनार हुँदै लैजाँदा वन्यजन्तुको संरक्षण तथा मर्मत सम्भारको दृष्टिकोणले समेत उपयुक्त हुने देखिएकोले सोही मार्ग चयन गरिएको हो।

साथै मिति २०७९।०९।०३ मा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालयमा प्रमुख संरक्षण अधिकृत तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षको उपस्थितिमा भएको छलफलमा समेत यस लाइनको दोश्रो सर्किट कसरा-माडी सडकको ध्रुव पोष्ट हुँदै लैजानको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट अनुरोध भएको थियो।

२.६.१ विना आयोजना विकल्प

हाल संचालनमा रहेको प्रसारण लाइनको भूमिगत खण्डमा पटक-पटक देखिएको समस्या समाधान गर्न तथा माडी नगरपालिकाको बढ्दो विद्युत माग आपूर्तिको लागि यसको स्तरोन्नति गर्न आवश्यक रहेकोले विद्यमान २.४ मे.वा. विद्युतभार क्षमता रहेको यस भूमिगत लाइन खण्डमा एक भूमिगत सर्किट थप गर्न प्रस्ताव गरिएको छ, जसको विद्युतभार क्षमता १६ मे.वा. रहनेछ। यस आयोजनाको निर्माण नहुँदा आगामी दिनहरूमा पनि माडीबासीले विगतमा जस्तै पटक पटक विद्युत आपूर्तिमा समस्या बेहोर्नुपर्ने हुन्छ। केबुल खण्डमा भएको समस्या समाधानको लागि विगतमा २-३ हप्ता सम्म पनि लागेको जसले गर्दा माडी नगरपालिका क्षेत्रको जनजीवन निकै कष्टकर बनेको अनुभव रहेको छ। यसबाहेक, माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा ६०० घरधुरी रहेको बाँदरझुला लगायतका अन्य क्षेत्रमा विद्युतीकरण गर्नको लागि विद्यमान भूमिगत केबुलको क्षमता २.४ मेगावाटबाट बढाई कूल १६ मेगावाट विद्युत प्रसारण गर्न सक्ने गरी चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको विद्यमान भूमिगत केबुल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माण गर्न लागिएको हुँदा यस आयोजनाको निर्माण आवश्यक रहेको छ।

२.७ आयोजना निर्माणको तालिका

आयोजनाका सम्पूर्ण अवयव निर्माण (केबल ट्रेन्च, जोइन्ट पिट, भूमिगत केबल बिछ्याउने, एच पोल सहितको ट्रान्सफर्मर जडान आदि कार्य) को अनुमानित समय १५ महिनाको हुनेछ। यसमा ५ महिनाको पूर्व-निर्माण चरण र बाँकी १० महिनाको निर्माण चरण हुनेछ। आयोजना निर्माणको कार्यतालिका तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं २-३: आयोजना निर्माणको कार्यतालिका

क्र.सं.	विवरण	महिना														
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	आयोजना तयारी कार्य तथा ठेक्का सम्झौता															
२	बिस्तृत सर्भेक्षण															
३	डिजाइन, नक्सा अनुमोदन															
४	आयोजना निर्माणका लागि आवश्यक कन्डक्टर लगायतका सामानहरु खरिद तथा आयात															
५	साइट क्लियरेन्स, केबल ट्रिन्च, जोइन्ट पिट खन्ने, भूमिगत केबल बिछ्याउने															
६	एच पोल गाड्ने, ट्रान्सफर्मर लगायतका उपकरण जडान															
७	भूमिगत विद्युत प्रसारण लाइन परीक्षण र संचालन															

स्रोत: जगतपुर-माडी ३३ के.भी.विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना सर्भेक्षण प्रतिवेदन, २०७९

३ अध्ययन विधि

यस पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको लागि वातावरण संरक्षण ऐन-२०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली-२०७७ तथा राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका-२०५० लाई अनुसरण गरिएको छ। यस बाहेक, नेपाल सरकारको कानूनी प्रावधानलाई मध्यनजर गर्दै स्थलगत अध्ययन, सरोकारवाला व्यक्ति, समुदाय, संस्था र अधिकारीहरूसँग पनि छलफल तथा परामर्श गरिएको छ। यस अध्यायमा सञ्चालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र प्रस्तावित ३३ के.भी. भूमिगत प्रसारण लाइन खण्डको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययनको सिलसिलामा प्रयोग गरिएको अध्ययन विधि उल्लेख गरिएको छ।

३.१ तथ्याङ्क सङ्कलन

अध्ययनको लागि आयोजना प्रभावित स्थलको भौतिक तथा रासायनिक, जैविक र सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक पक्षहरूको तथ्याङ्क प्राथमिक र द्वितीय स्रोतबाट सङ्कलन गरिएको छ। स्थलगत भ्रमण/अध्ययनबाट प्राथमिक तथ्याङ्क र आयोजनाका नक्सा, सर्वेक्षण प्रतिवेदन, प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन, विभिन्न निकायहरूबाट प्रकाशित प्रकाशन/प्रतिवेदन आदि मार्फत द्वितीय तथ्याङ्क लिइएको छ। आयोजनाका प्रत्यक्ष प्रभाव क्षेत्र अन्तर्गतका अवयवहरू रहने स्थानको तथ्याङ्क स्थान विशेष र मात्रात्मक छन्। भौतिक तथा रासायनिक, जैविक र सामाजिक आर्थिक तथा सांस्कृतिक विधामा निम्न उल्लेखित तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ।

क. भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

- भौगोलिक तथ्याङ्क
- भू-उपयोग
- मौसमी तथ्याङ्क: आयोजना क्षेत्रको तापक्रम, वर्षा आदि;
- भू-बनोट, भौगर्भिक तथ्याङ्क
- भूकम्पिय जोखिमको अवस्था
- वायु तथा ध्वनिको स्तर
- पूर्वाधार लगायतका ऋसिङ्गहरूको विवरण
- सडक यातायात तथा सवारी चापको तथ्याङ्क

ख. जैविक वातावरण

- चितवन जिल्ला तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा भएको वन र जैविक क्षेत्रको सामान्य जानकारी
- जैविक क्षेत्र: आयोजना क्षेत्र नजिकको रुख/विरुवा, झाडी तथा अन्य वनस्पति

- जीव: आयोजना क्षेत्रमा पाइने मुख्य स्तनधारी, चराचुरुङ्गी र घस्रने जीवका प्रजाति तथा तिनको संरक्षणको अवस्था

ग. सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण

- चितवन जिल्ला तथा लाभान्वित पालिकाको जनसाङ्ख्यिकी विवरण;
- लाभान्वित पालिकाको बस्ती/धार्मिक/ऐतिहासिक विवरण;
- जातजातिको बनेट, मातृभाषा, धर्म र चाडपर्व
- शिक्षा र साक्षरताको अवस्था;
- आर्थिक, सामाजिक अवस्था

३.२ तथ्याङ्क सङ्कलन विधि

सन्दर्भ सामग्री समीक्षा, स्थलगत अध्ययन (अवलोकन, सर्वेक्षण, तस्विर) र सरोकारवालासँगको छलफल, सार्वजनिक सुनुवाइ, राय सुझाव आदिको माध्यमबाट विभिन्न तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ।

सन्दर्भ सामग्री समीक्षा/पुनरावलोकन

प्रस्तुत प्रतिवेदन तयार गर्दा आयोजनाको सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन, टोपोग्राफिक नक्सा, भू-उपयोग नक्सा, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको तथ्याङ्क आदि समीक्षा गरिएको छ। जल तथा वायुको गुणस्तर विज्ञको निरीक्षणबाट तथा सन्दर्भ सामग्री समीक्षाबाट सङ्कलन गरिएको छ।

वनको (राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको) क्षेत्रफल, किसिम, स्तनधारी वन्यजन्तु, चरा तथा सरिसृप प्रजातिको बारेमा साधारण जानकारी चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको प्रकाशन आदिबाट समीक्षा गरिएको छ।

स्थलगत अध्ययन

विभिन्न विषयगत विशेषज्ञबाट भौतिक तथा रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणको विद्यमान अवस्थाको जानकारी सङ्कलन गरिएको छ।

क. भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

- ध्वनिको गुणस्तरको मापन;
- चेकलिस्ट प्रयोग गरी भू-उपयोग ढाँचा, जग्गाको प्रकृति ईत्यादिको अवलोकन;
- GPS प्रयोग गरी आयोजनाका अवयवहरू रहने स्थानको पहिचान;
- स्थलगत अध्ययन तथा Topographic नक्साको आधारमा बस्ती, सडक, नदी लगायत अन्य संरचनाको अध्ययन;

- कसरा-माडी सडकमा गुड्ने सवारी साधनको तथ्याङ्क;
- आयोजना स्थलका तस्विर।

ख. जैविक वातावरण

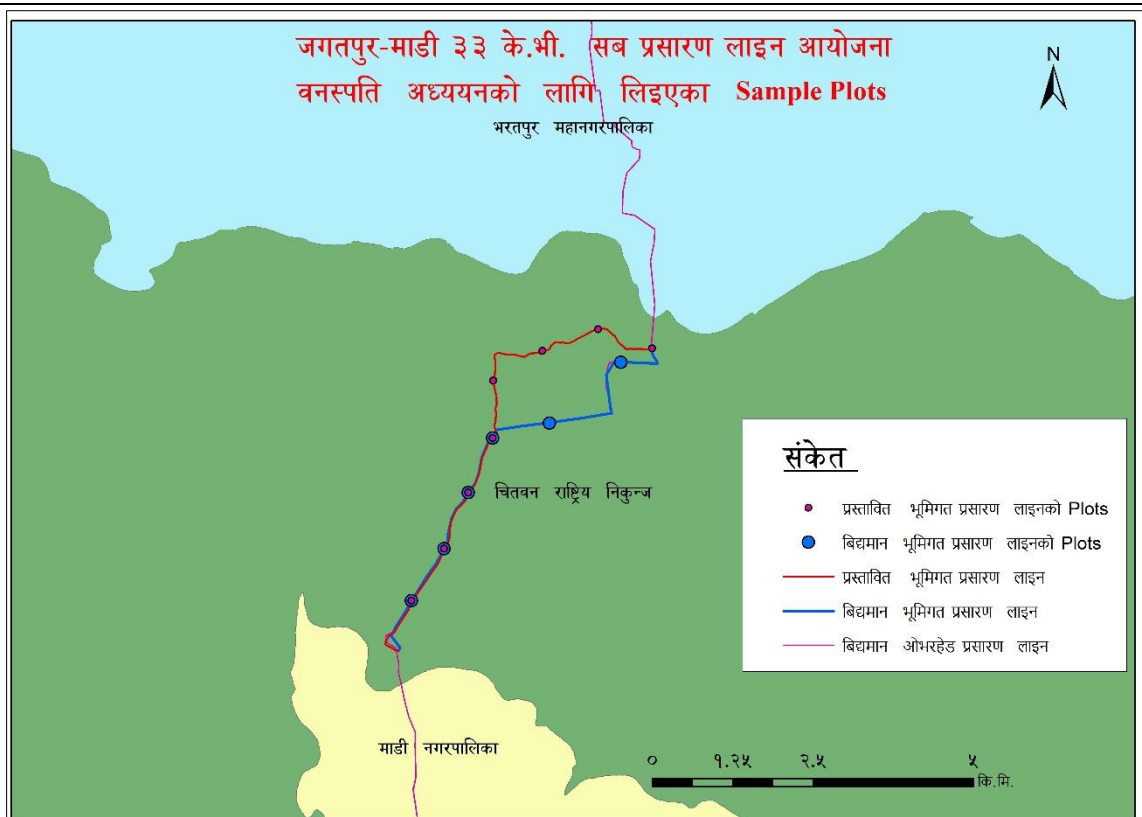
आयोजनाको जैविक वातावरणसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न निम्न विधि अवलम्बन गरिएको छ।

- **पैदल (Walkthrough) सर्वेक्षण**

आयोजना क्षेत्रमा पैदल सर्वेक्षण गरी विभिन्न रुख/वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरूको अध्ययन तथा अवलोकन गरिएको छ।

- **Quadrat sampling सर्वेक्षण**

आयोजनाबाट कुनैपनि रुखहरू कटान नगरिने भएतापनि हालको विद्यमान अवस्थाको अध्ययनका लागि प्रस्तावित सब प्रसारण लाइन आयोजनाको अवयव रहने विभिन्न ठाउँ भित्र पर्ने झाडी, बुट्यान तथा बिरुवाहरू तथ्याङ्क Quadrat sampling तथा अवलोकनबाट संकलन गरिएको छ। आयोजना क्षेत्र वरिपरि रहेको वनस्पति अध्ययनको लागि नमुना प्लट लिएर अध्ययन गरिएको थियो। नमुना प्लट लिइएको स्थानको नक्सा तल प्रस्तुत गरिएको छ।

नक्सा ३-१: भूमिगत प्रसारण लाइन नजिकको क्षेत्रमा रहेको वनस्पति अध्ययनको लागि लिइएको नमूना प्लट स्थल

• समूहगत छलफल

औपचारिक तथा अनौपचारिक छलफलको माध्यमबाट आयोजना क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तुको जानकारी सङ्कलन गरिएको छ। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका पदाधिकारीहरू तथा आयोजना क्षेत्र नजिकको मध्यवर्ती वन उपभोक्ता समूह पदाधिकारीसँग छलफल गरी विभिन्न विधामा जानकारी संकलन गरिएको छ। स्तनधारी वन्यजन्तु, चरा, सरिसृप, वनस्पति आदिको उपस्थितिबारे स्थानीयसँग पनि परामर्श लिइएको छ।

ग. सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण

सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण अन्तर्गत जानकारी सङ्कलनको लागि आयोजना प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरिएको थियो र विभिन्न निकायहरूसँग छलफल गरिएको थियो।

• सरोकारवालासँगको बैठक/छलफल

२०७९ साल मङ्सिर, पौष र फाल्गुण महिनामा विज्ञको टोलीद्वारा, स्थलगत अध्ययन भ्रमण गरी प्रस्तावित भूमिगत खण्डको विद्यमान वातावरणीय अवस्थाको अवलोकन/अध्ययन गरियो। सम्बन्धित माडी नगरपालिका, मध्यवर्ती वन उपभोक्ता समूह, राष्ट्रिय निकुञ्जका अधिकारीसँग र स्थानीय सरोकारवालासँग स्थानीय क्षेत्रमा आयोजनाको प्रकृति, उद्देश्य, प्रभाव क्षेत्र, सम्भावित प्रभाव,

आयोजना कार्यान्वयनबाट आउन सक्ने अवसर तथा असरबारे छलफल गरियो। अध्ययन टोलीले सरोकारवालालाई भेटेर बैठक/छलफल गर्नुको मुल उद्देश्य आयोजनाको बारेमा जानकारी दिने, आयोजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्दा पर्नसक्ने सम्भावित प्रभावका बारेमा जानकारी दिने, आयोजनाको बारेमा उनीहरूको राय/अपेक्षा सङ्कलन गर्ने रहेको थियो। बैठकका सहभागीबाट प्राप्त दृष्टिकोण, विचार, राय/सुझाव र जानकारी यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ।

क.

ख.

तस्विर नं. ३-१: अध्ययनको क्रममा गरिएको सरोकारवालसँगको बैठक क. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय
ख. माडी नगरपालिकाको कार्यालय

३.३ तथ्याङ्क विश्लेषण

क. भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन टोली तथा आयोजनाका इन्जिनियर र विज्ञद्वारा स्थलगत अध्ययनबाट सङ्कलन गरिएको तथ्याङ्क विभिन्न सफ्टवेयर जस्तै ArcGIS 10.7.1, AutoCAD, Google Earth, MS Office आदि प्रयोग गरी विश्लेषण गरिएको छ। यसरी बनाइएको आवश्यक नक्सा तथा जानकारी प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ। सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरूको अनुमान गरिएको छ र नकारात्मक प्रभाव कम गर्न आवश्यक प्रभाव न्यूनीकरणका उपायको प्रस्ताव गरिएको छ।

ख. जैविक वातावरण

आयोजना क्षेत्रमा पाइने वनस्पति तथा जीवजन्तुको बारेमा संकलन गरिएका तथ्याङ्क आवश्यक सफ्टवेयर जस्तै MS Excel प्रयोग गरी विश्लेषण गरिएको छ। त्यसैगरी रूखहरूको Density, Frequency, Relative dominance, Basal Area, Importance Value Index (IVI) निम्न सूत्र (formulae) प्रयोग गरी निकालिएको छ।

No. of individuals of a species

Density (D)/hectare = -----

Size of the plot in hectares

$$\text{Relative Density (RD)} = \frac{\text{No. of individual species}}{\text{Total number of all species}} \times 100$$

$$\text{Frequency (F) \%} = \frac{\text{Total no. of plots in which the sp. occurred}}{\text{Total no. of plots sampled}} \times 100$$

$$\text{Relative Frequency (RF)} = \frac{\text{Frequency of individual species}}{\text{Frequency of all species}} \times 100$$

$$\text{Relative dominance (RDom)} = \frac{\text{Total basal area of particular species}}{\text{Total basal area of all species}} \times 100$$

प्रत्येक रुखको आधारभूत क्षेत्रफल (basal area) डायामिटर र उचाइको आधारमा गणना गरिएको छ।

$$(BA) = \pi (dbh/2)^2$$

$$\text{Importance Value Index (IVI)} = \text{RD} + \text{RF} + \text{RDom}$$

ग. सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरण

स्थलगत अध्ययनबाट आयोजना लाभान्वित न.पा. को सङ्कलित तथ्याङ्क सम्बन्धित विज्ञद्वारा सम्पादन र विश्लेषण गरिएको छ। त्यसरी विश्लेषण गरिएको तथ्याङ्क व्याख्या गरेर प्रतिवेदनको उपयुक्त स्थानमा प्रस्तुत गरिएको छ।

३.४ प्रभावको पहिचान, आंकलन र मूल्याङ्कन

विद्यमान वातावरणीय अवस्थाको अध्ययन नै प्रभाव पहिचानको मुख्य आधार हो। प्राथमिक र द्वितीय तथ्याङ्क गुणात्मक र मात्रात्मक किसिमले विश्लेषण गरिएको छ। गुणात्मक तथ्याङ्क विश्लेषणको लागि चेकलिष्ट टेबुलेसन, क्रसचेक, परिस्थितीय प्रमाण आदि प्रयोग गरिएको छ भने म्याट्रिक्स विधिबाट प्रभाव मूल्याङ्कन गरिएको छ।

प्रभावको परिमाण

प्रभावको परिमाणलाई निम्न बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ।

- निम्न - स्रोतको मूल्य स्थानीयलाई न्यूनतम असुविधा हुने गरी प्रयोग गर्न सकिने अवस्था
- मध्यम - स्रोतको प्रयोग गर्दा स्थानीयलाई असुविधाको हुने अवस्था
- उच्च - स्रोत प्रयोगको मूल्य स्थानीयको स्वीकार्य स्तरभन्दा कम भएको अवस्था

प्रभावको सीमा

प्रभावको सीमालाई निम्न बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ।

- **स्थलगत** - प्रभाव आयोजनाको अवयव रहने क्षेत्रको सिमाभित्र सीमित छ भने यसलाई स्थलगत भनिन्छ।
- **स्थानीय** - यदि आयोजनाको प्रभाव आयोजना क्षेत्रको १०० मि. देखि ३०० मि. पर्दछ भने यसलाई स्थानीय भनिन्छ।
- **क्षेत्रीय** - यदि कार्यको प्रभाव सम्पूर्ण जिल्ला वा त्यो भन्दा बढी छ भने यसलाई क्षेत्रीय भनिन्छ।

प्रभावको अवधि

प्रभावको अवधिलाई निम्न बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ।

- **अल्पकालीन** - यदि प्रभावहरू परियोजना प्रारम्भ पछि ३ वर्षसम्म रहन्छ भने यसलाई छोटो अवधिको रूपमा वर्गीकृत गरिन्छ। निर्माण अवधिका प्रभावहरू प्राय यस वर्गमा पर्दछन्।
- **मध्यम** - यदि प्रभाव ३ वर्ष भन्दा बढी जारी रहन्छ तर २० वर्ष भन्दा कम रहन्छ भने त्यसलाई मध्यम अवधिको मानिन्छ। निर्माण चरण प्रभावहरू श्रेणीमा पर्दछ।
- **दीर्घकालीन** - यदि २० वर्ष भन्दा बढि अवधिको लागि प्रभाव जारी रहन्छ भने दीर्घकालीन प्रभाव मानिन्छ। सञ्चालन चरणका प्रभावहरू यस अन्तर्गत वर्गीकृत गरिन्छ।

प्रतिवेदन तयार गर्ने सिलसिलामा निम्न निकायसँग परामर्श गरिएको थियो।

- **केन्द्रीय स्तरका निकाय-** ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग।
- **जिल्ला स्तरीय निकाय-** डिभिजन वन कार्यालय, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय र अन्य सम्बन्धित कार्यालय।
- **स्थानीय निकाय** - न.पा./समूदायिक संस्था/मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह आदि।

३.५ सार्वजनिक सूचना

वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ परिच्छेद-२ को नियम ४ को उपनियम २ बमोजिम प्रस्तावकले प्रस्ताव कार्यन्वयन हुने स्थानीय तह तथा सरोकारवालालाई आयोजना सम्बन्धी जानकारी गराउन तथा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनका सिलसिलामा आयोजना सम्बन्धी राय सुझाव संकलनका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट मिति २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार एक सार्वजनिक सूचना जारी गरिएको थियो। उक्त सूचना चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय, माडी न.पा., नजिकका वडा कार्यालय, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको कार्यालय तथा नजिकका क्षेत्रहरूमा टाँस गरिएको थियो। सम्बन्धित कार्यालयहरूबाट सो सूचना टाँसको जानकारी पत्र र नजिकका बस्तीहरूबाट सूचना टाँसको मुचुल्का समेत संकलन

गरिएको थियो। सोही बमोजिमको सूचना २०८०/०४/०४ गतेको चितवन पोष्ट राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा समेत प्रकाशन गरिएको थियो।

३.६ सार्वजनिक सुनुवाइ

वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को परिच्छेद २ को नियम ६ बमोजिम पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्ने सिलसिलामा आयोजना प्रभावित तथा सरोकारवाला निकायहरूको राय-सुझाव सङ्कलनका लागि मिति २०८०/०३/२१ गते बिहिवार श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर-१३, चितवन र मिति २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार श्री मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, माडी-१, बरुवा, चितवन गरी दुई स्थानहरूमा सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो। उक्त सार्वजनिक सुनुवाइको कार्यक्रमको बारेमा सरोकारवालालाई जानकारी दिन तथा उपस्थितिका लागि मिति २०८०/०३/१८ गतेको **चितवन पोष्ट** राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा समाचार सम्प्रेषण गरिएको थियो भने कालिका एफएम ९५.२ मेघाहर्ज, भरतपुर मार्फत मिति २०८०/०३/२० गते सार्वजनिक सुनुवाइ सम्बन्धी जानकारी सरोकारवाला निकायहरूलाई दिइएको थियो।

सार्वजनिक सुनुवाइ मुख्यतः आयोजनाको बारेमा विस्तृत जानकारी दिने, आयोजना कार्यान्वयनबाट पर्न सक्ने सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावको बारेमा जानकारी दिने, आयोजना कार्यान्वयनमा आपसी सहमति निर्माण गर्ने र आयोजनाका सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायहरूबाट रायसुझाव संकलन गर्ने कार्यमा केन्द्रित रहेको थियो। उक्त सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमका सिलसिलामा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, माडी न.पा., मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, स्थानीय बासिन्दाहरूका राय सुझाव समेत प्राप्त गरिएको छ। यसरी प्राप्त रायसुझाव यस प्रतिवेदनको विभिन्न खण्डमा समावेश गरिएको छ। सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम र उपस्थितिको विवरण **अनुसूची-च** मा राखिएको छ।

३.७ सिफारिस संकलन

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को अनुसूची-१४ बमोजिमको ढाँचामा लाभान्वित माडी नगरपालिका कार्यालयबाट र प्रभावित चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा सिफारिसको लागि संकलन गरिएको छ। सरोकारवाला निकायको सिफारिस यस प्रतिवेदनको **अनुसूची-छ** मा समावेश गरिएको छ।

३.८ सार्वजनिक परामर्श तथा रायसुझाव

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा स्थलगत अध्ययनको क्रममा आयोजना माडी नगरपालिकाका नगर प्रमुख तथा अन्य जनप्रतिनिधिहरू, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका पदाधिकारीहरू, मध्यवर्ती क्षेत्र

पाँचपाण्डव उपभोक्ता समिति तथा केरुङ्गा उपभोक्ता समितिका प्रतिनिधिहरू, घैलाघारी मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिका प्रतिनिधिहरू तथा अन्य सर्वसाधारणहरूसँग आयोजनाका विविध पक्षहरू जस्तै आयोजनाको रुट, आयोजनाको निर्माण हुँदा बन्ने संरचनाहरू, ओगट्ने जग्गाको क्षेत्रफल, पर्न सक्ने सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावको बारेमा छलफल गरिएको थियो। उक्त छलफलबाट सहभागीहरूको आयोजना सम्बन्धी धारणा लिनुको साथै आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालनका सम्बन्धमा विभिन्न राय सुझावहरू संकलन गरिएको थियो।

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका पदाधिकारीहरूबाट निकुञ्जमा सकेसम्म कम असर हुनेगरी प्रस्तावित मार्गलाई धुर्त्रे पोष्ट हुँदै लैजानका लागि रायसुझाव प्रदान गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी जनप्रतिनिधि तथा अन्य सहभागीहरूबाट माडी क्षेत्रमा दिगो तथा भरपर्दो विद्युतको लागि आयोजना निर्माण कार्य चाँडो शुरु गर्न रायसुझाव प्रदान गर्नुभएको थियो, साथै उक्त कार्यमा स्थानीय सरकारहरूबाट पूर्णरूपमा सहयोग उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्नुभएको थियो।

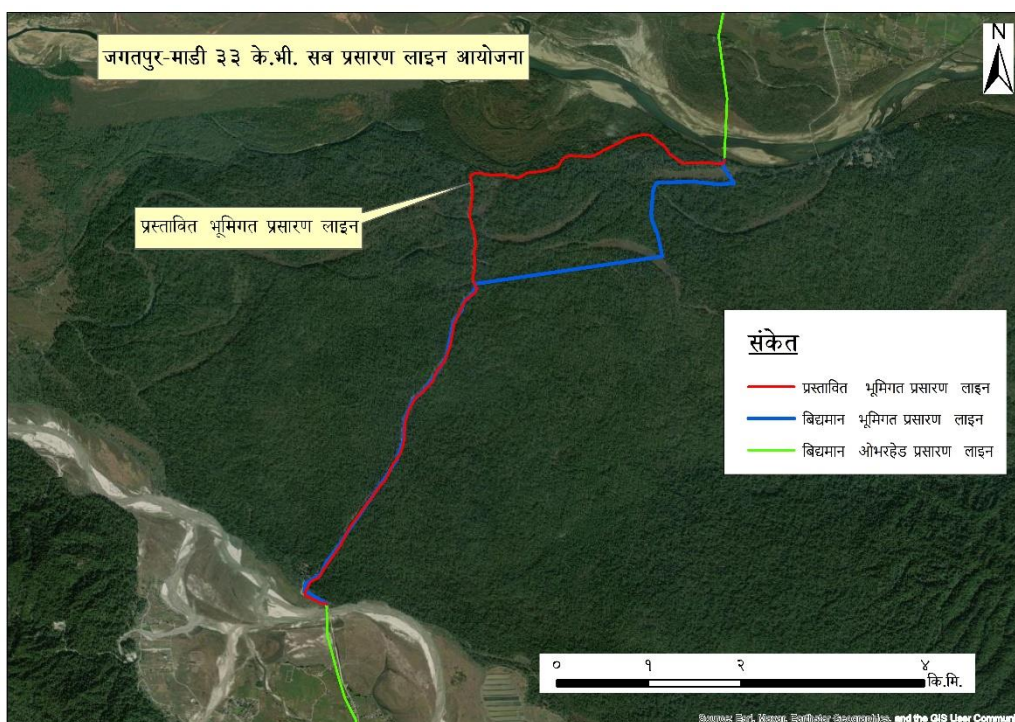
४ विद्यमान वातावरणीय अवस्था

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको भूमिगत खण्डमा बाहेक आयोजनाका अन्य अवयवहरू यथावत रहनेछन्। तसर्थ यस अध्यायमा भूमिगत खण्डको वातावरणीय अवस्थाको बारेमा विस्तृत वर्णन गरिएको छ।

४.१ भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

४.१.१ भूगोल

प्रस्तावित आयोजना चितवनको समथर र स्थिर भूभागबाट जान्छ। आयोजना क्षेत्रको उचाइ समुद्री सतहदेखि १५० मि. देखि १७१ मि. सम्म रहेको छ। आयोजना चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको वन क्षेत्रमा पर्दछ।

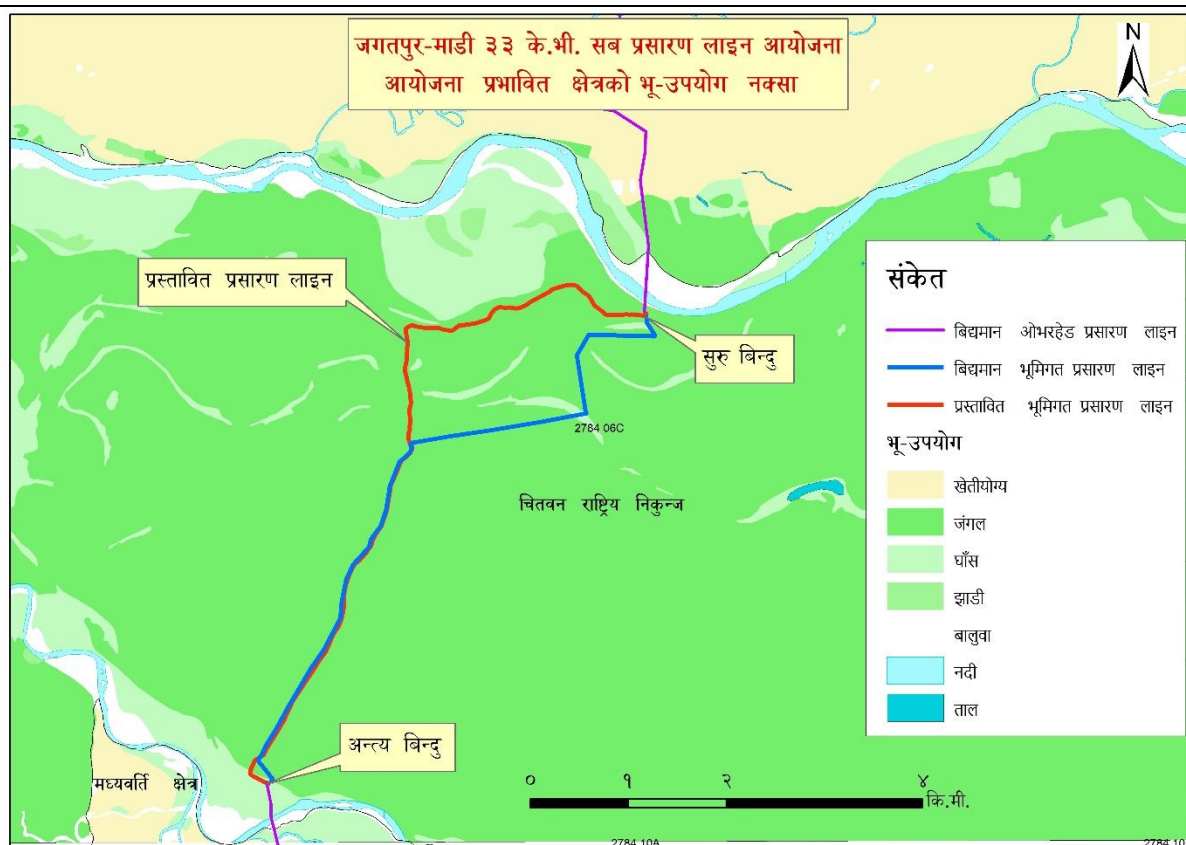

नक्सा ४-१: भौगोलिक नक्सामा आयोजना क्षेत्र

स्रोत: Google Earth तथा नापी विभाग, नेपाल

४.१.२ भू-उपयोग

यस आयोजनाको भूमिगत खण्ड पूर्ण रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको छ। प्रस्तावित भूमिगत विद्युत लाइनको लागि कुल ०.८२१ हे. जमिन आवश्यक पर्नेछ, जसमध्ये ०.०१४ हे. जोइन्ट पिटको लागि, ०.८०५ हे. केबुल ट्रेन्चको लागि, ०.००२५ हे. एच पोल (H-Pole) सहित ट्रान्सफर्मरको लागि आवश्यक पर्नेछ। आयोजनालाई आवश्यक पर्ने क्षेत्रको भू-उपयोगको विवरण तालिका नं २-२ मा रहेको छ।

नक्सा ४-२: आयोजना प्रभावित क्षेत्रको भू-उपयोग नक्सा

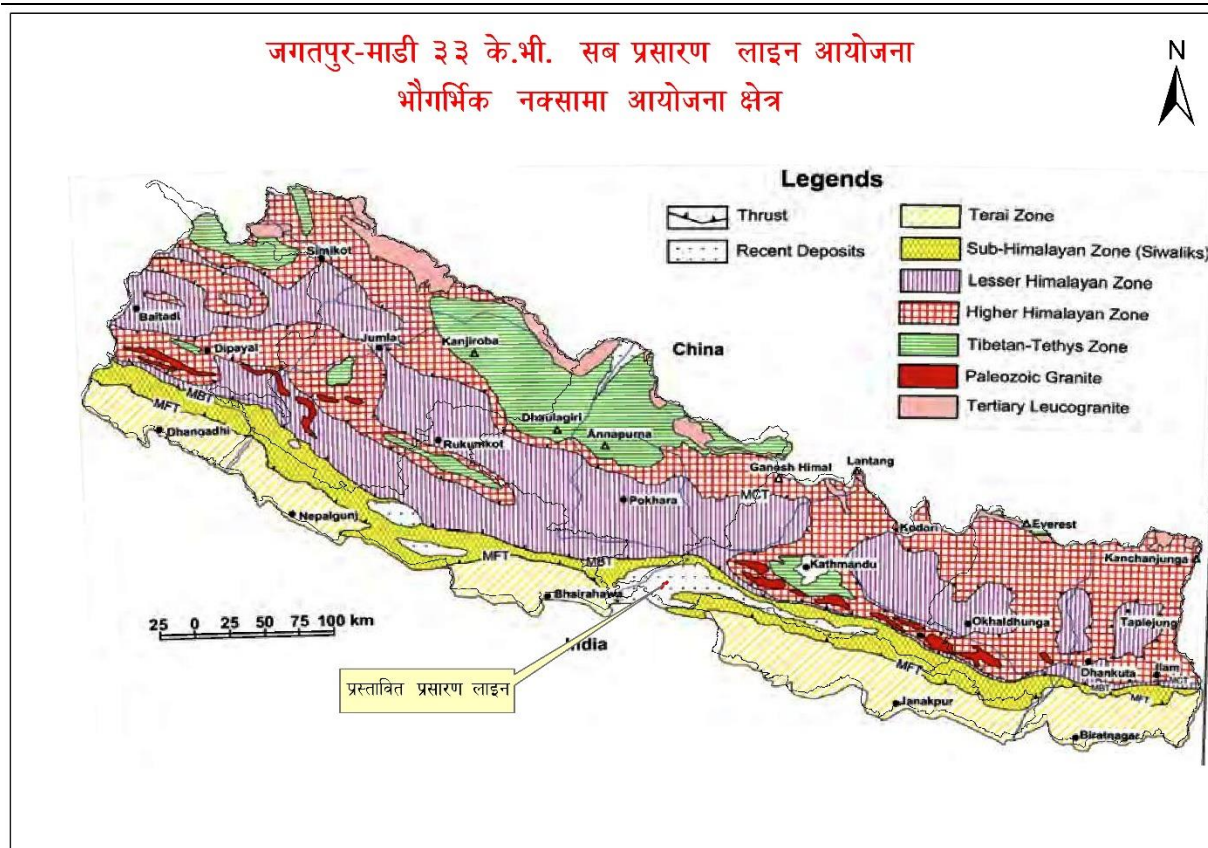
स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली विश्लेषण/नापी विभाग

४.१.३ मौसम र हावापानी

तराई क्षेत्रको चितवन जिल्लाको हावापानीलाई उष्ण भनी वर्गीकरण गरिएको छ। सबैभन्दा गर्मी जुन (June) महिनामा र सबैभन्दा जाडो जनवरी (January) महिनामा रहन्छ। प्रस्तावित आयोजना नजिकै रहेको भरतपुर स्टेशनको सन् २०१३ देखि २०१७ सम्मको औसत वार्षिक तापक्रम सबैभन्दा कम सन् २०१६ मा २४.७ डिग्री सेन्टिग्रेड र सबैभन्दा बढी २०१३ मा ३६.७ डिग्री सेन्टिग्रेड रहेको छ (CBS, २०१९)। चितवन, रामपुरको १९८१ देखि सन् २०१० सम्मको औसत वार्षिक वर्षा १४४५.२५ मि.मि. रहेको छ। अधिकांश वर्षा जुन देखि अगष्ट महिनाभित्र हुने गरेको छ (CBS, २०१९)।

४.१.४ आयोजना स्थलको भूगर्भ र भू-बनोट

भौगोलिक नक्सामा देखाइए अनुसार नेपाललाई तराई क्षेत्र, सब-हिमालयन क्षेत्र, निम्न हिमालयन क्षेत्र, उच्च हिमालयन क्षेत्र र तिब्बती टेथीस् क्षेत्र जस्ता पाँचवटा विभिन्न टेक्टोनिक क्षेत्रमा विभाजित गरिएको छ। प्रस्तावित प्रसारण लाइन तराई क्षेत्रको मध्यभागमा पर्दछ, जुन रिसेन्ट डिपोजिटमा अवस्थित छ।

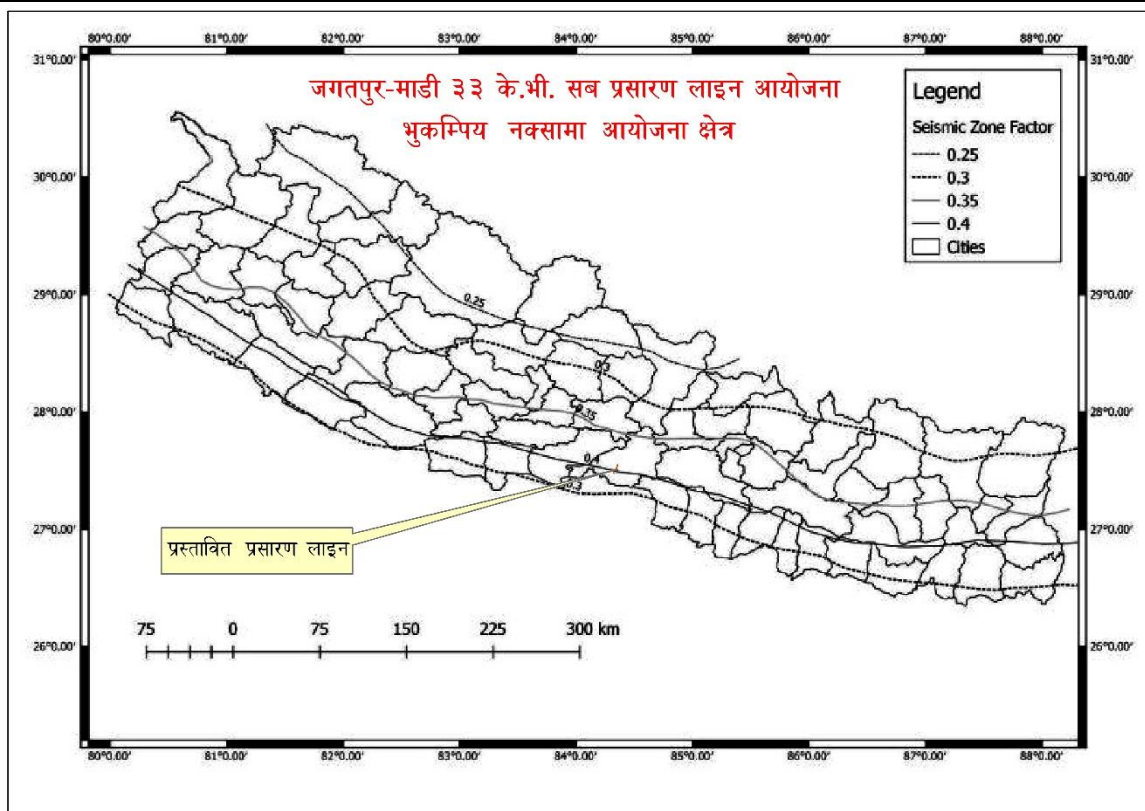

नक्सा ४-३: प्रस्तावित प्रसारण लाइनको भूगर्भीय नक्सा

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली विश्लेषण/Dahal, 2010.

४.१.५ भूकम्पिय अवस्था

नेपाल भूकम्पिय जोखिमको हिसावले विश्वको ११ औं स्थानमा रहेको छ। नेपालले १९९०, २०४५ तथा २०७२ सालमा ठूला भूकम्पको सामना गर्नु परेको थियो। वि.सं. २०७२ सालमा गएको विनाशकारी भूकम्पका कारण ८ हजार भन्दा बढी मानिसको मृत्यु भएको थियो। तसर्थ विद्युतीय प्रसारण लाईन निर्माण कार्यमा पनि भूकम्पिय जोखिमको अवस्थाको विश्लेषण गर्नु आवश्यक हुन्छ। प्रस्तावित विद्युत प्रसारण लाईन जोखिमयुक्त भूकम्पिय क्षेत्रबाट पार हुँदैन। नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता-एन.बि.सी. (NBC) १०५:२०७७ अनुसार प्रस्तावित आयोजना क्षेत्र नजिक रहेको भरतपुरको ४७५ वर्षमा आउन सक्ने भूकम्पको PGA (Peak Ground Acceleration) फ्याक्टर ०.४ रहेको छ भने आयोजना क्षेत्र ०.३५-०.४ को बिचमा रहेको छ (MoUD, २०७७)। आयोजना क्षेत्रको भूकम्पिय नक्सा तल प्रस्तुत गरिएको छ।

नक्सा ४-४: नेपालको भुकम्पिय नक्सामा आयोजना क्षेत्र

स्रोत: MoUD, २०७७

४.१.६ वायुको गुणस्तर तथा ध्वनिको स्तर

यस प्रसारण लाइन कसरादेखि माडी जाने मुख्य सडक किनार भएर जाने र उक्त बाटो कालोपत्रे नभएकाले धुलोको प्रदूषण मध्यम मात्रामा रहेको छ। यस प्रसारण लाइन क्षेत्रमा ध्वनिको मुख्य स्रोत सवारी साधनहरू नै रहेका छन्। मुख्य वायु प्रदूषणका कारकहरूमा सडकका सवारीले सिर्जित धुलो, धुवाँ नै हुन्। ध्वनिको प्रदूषणका मुख्य कारकहरूमा पनि सडकमा चल्ने सवारी नै रहेको देखिन्छ।

वायुको गुणस्तरको अवस्था हेर्दा आयोजनाको सबैभन्दा नजिकको चितवन सौराहामा रहेको सौराहा स्टेसनको सन् २०२० को वायुको गुणस्तरको तथ्यांक अनुसार $PM_{2.5}$ अधिकतम मासिक औसत $९०.५३ \mu\text{g}/\text{m}^3$ (डिसेम्बर) र न्यूनतम मासिक औसत $९.८२ \mu\text{g}/\text{m}^3$ (जुनमा) रहेको पाइएको छ (DoEnv, २०२१)। त्यसैगरी सन् २०२० को सोहि स्टेसनको तथ्यांक अनुसार अधिकतम मासिक औसत PM_{10} को मान $७९.१ \mu\text{g}/\text{m}^3$ (डिसेम्बर) र न्यूनतम मासिक औसत PM_{10} को मान $१२.० \mu\text{g}/\text{m}^3$ (जुनमा) रहेको पाइयो (DoEnv, २०२१)। $PM_{2.5}$ को अधिकतम मासिक औसत वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९ मा उल्लेख भएको मानभन्दा बढी पाइएको छ भने PM_{10} को अधिकतम मासिक औसत सोहि मापदण्डभित्र रहेको पाइएको छ।

जगतपुर-माडी सडकको ध्रुव पोस्ट अगाडि (बिहान १०:३० देखि १०:४५ सम्म) र बनकट्टा पोस्ट अगाडी (बिहान ११:३० देखि ११:४५ सम्म) गरिएको ध्वनिको मापनमा ध्वनिको औसत मान क्रमशः ५६ र ५३ डेसिबल पाइएको छ।

४.१.७ पूर्वाधार तथा खोल्सी क्रसिड

क. निर्माण चरण

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन कसराघाटबाट शुरू भई कसरा-माडी सडक पार गरी उक्त बाटोको पूर्वी छेउँतर्फ ध्रुव पोष्टसम्म करिब समानान्तर रहनेछ। यस लाइनलाई ध्रुव पोष्टभित्र छिराउने र बाहिर निकाल्ने सिलसिलामा यसले पुनः २ पटक कसरा-माडी सडक पार गर्नेछ। यसरी यस लाइनले ३ स्थानमा कसरा-माडी सडक र देउराली नजिकै एक स्थानमा फायर लाइन क्रसिड गर्नेछ। साथै, दुई स्थानमा पानी खोल्सी, दुई स्थानमा विद्यमान ३३ के.भी. भूमिगत लाइन र एक स्थानमा भूमिगत अप्टिकल फाइबर समेत पार गर्दछ।

तस्विर नं. ४-१ : कसरा-माडी सडकमा गुड्दै गरेको सवारी साधन

तस्विर नं. ४-२: तमोर तालबाट आएको खोल्सी पार हुने स्थान

४.१.८ सडक यातायात तथा सवारी चापको तथ्यांक

प्रस्तावित विद्युत प्रसारण लाइनले कसरा देखि माडी जाने चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज भित्रको मुख्य सडक ३ पटक पार गर्दछ। चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज वनकट्टा रेञ्ज पोष्टमा उपलब्ध रेकर्डबाट यस सडक खण्डमा विदाको दिन र कार्यालय सूचारु हुने दिनको सवारी चापको तथ्याङ्क लिइएको थियो। उक्त तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा ठूला सवारी साधनको तुलनामा हलुका तथा मझौला सवारी साधनको हिस्सा बढी पाइएको छ। सवारी गणना सम्बन्धी तथ्याङ्क तालिका ४-१ मा राखिएको छ।

तालिका नं ४-१: सवारी चापको तथ्यांक

मिति	स्थान	अवधि	ठूला सवारी साधन (बस/ट्रक/लरी/डोजर)	मझ्यौला सवारी साधन (ट्याक्सी/जिप/पिकअप/मिनिबस)	हल्का वारी साधन (रिक्सा/अटो रिक्सा/मोटरसाइकल)	जम्मा
२०७९/०९/११ बिहिबार	बनकट्टा पोस्ट अगाडी	दिनभरी	८८	१३०	३४१	५५९
२०७९/०९/१३ शनिवार	बनकट्टा पोस्ट अगाडी	दिनभरी	१०३	१५९	४९०	७५२
२०७९/०९/१४ आइतबार	बनकट्टा पोस्ट अगाडी	दिनभरी	९७	१२१	४२६	६४४
२०७९/०९/१५ सोमबार	बनकट्टा पोस्ट अगाडी	दिनभरी	७५	१५३	५१८	७४६

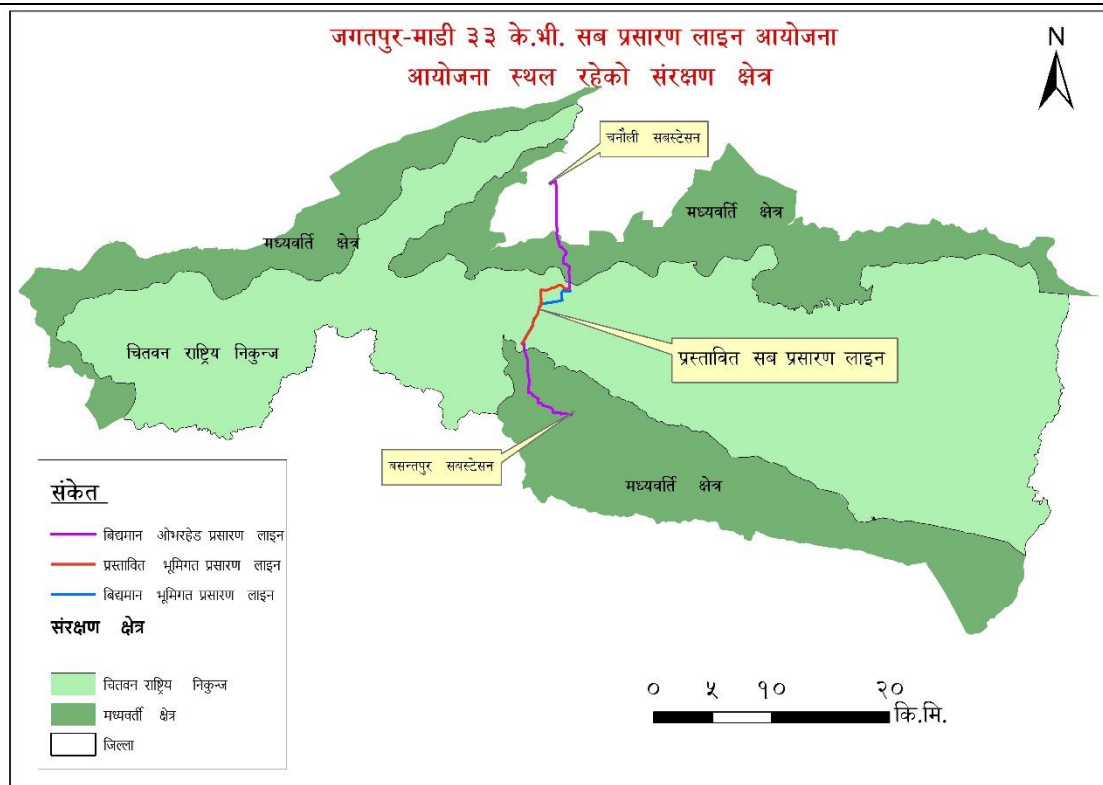
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय, बनकट्टा पोष्ट, २०८०

४.२ जैविक वातावरण

यस आयोजनाबाट मुख्य रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको राप्ती खोला छेउ (कसराघाट) देखि रिउखोला सम्मको ८.०५ कि.मि. खण्ड प्रभावित हुनेछ। प्रस्तावित ३३ के.भी. दोश्रो भूमिगत सर्किट कसराबाट माडी जाने सुविधाप्राप्त बाटोको पूर्वी छेउँतर्फ करिब समानान्तर रहनेछ, साथै देउरालीको फायरलाइन देखि रिउखोलासम्मको खण्ड हाल सञ्चालनमा रहेको भूमिगत पहिलो सर्किट र कसरा-माडी सडकको समानान्तर रहनेछ। यस आयोजनाबाट माडी नगरपालिका लाभान्वित हुनेछ।

तस्बीर नं. ४-१ : आयोजना क्षेत्रको बनको अवस्था

नक्सा ४-५: चिप्लवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र आयोजनाको मार्गको नक्साङ्कन

स्रोत: नापि विभाग, भौगोलिक सूचना प्रणाली विश्लेषण

आयोजना निर्माण गर्दा निकुञ्जभित्रका कुनै पनि रुख/पोल नहटाई गरिनेछ भने केही बिरुवाहरू हटाउनुपर्ने देखिएको छ। आयोजना क्षेत्र वरिपरि साल, क्यामुना, कुटिमरो, टाटरी, भेलर, सिमल लगायतका रुखहरू रहेका छन्। त्यसैगरी, झाडी/घाँस समूहमा सिन्दुरे, सिम्टी, कालो हट्टे, खर, माइकेनिया, उन्चू, बेतलउरी, सर्वती झार, कुकुरडाइनो, लज्जावती झार, फर्सा, वनमारा, गन्धे, हाँडीकुसुम आदि रहेका छन्। चिप्लवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र जोइन्ट पिट, केबल टेन्च, ट्रान्सफर्मर निर्माणको लागि जम्मा ०.८२१ हेक्टर जग्गा आवश्यक पर्नेछ।

४.२.१ आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र

चिप्लवन राष्ट्रिय निकुञ्ज विश्व सम्पदा सूचीमा सूचिकृत नेपालको पहिलो राष्ट्रिय निकुञ्ज हो र यो निकुञ्ज जैविक विविधता संरक्षणको लागि एक महत्वपूर्ण क्षेत्र मानिन्छ। मध्य नेपालको तराइमा अवस्थित उक्त क्षेत्रलाई २०३० साल (इ.स. १९७३) मा राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा गरिएको थियो भने इ.स. १९८४ मा विश्व सम्पदा सूचीमा समावेश गरिएको थियो। यस राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्रफल ९५२ वर्ग कि.मि. रहेको छ भने यसको मध्यवर्ती क्षेत्र ७२९ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। यस निकुञ्जमा जम्मा २१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरू छन् भने जस अन्तर्गत ४५,६१६ घरधुरी रहेका छन् (CNP, 2015)।

Alluvial plains र नदी तटीय वनको मिश्रणले गर्दा यस निकुञ्ज एक-सिङ्गे गैंडा र पाटे बाघको लागि महत्वपूर्ण बासस्थान मानिन्छ। साथै, नेपालमा पाइने प्रजातिमध्ये ३७% स्तनधारी जीव, ६५% चराचुरुङ्गी, ३४% सरिसृप र ६५% माछा प्रजाति यस निकुञ्जमा पाइन्छन् (CNP, 2015) ।

४.२.१.१ वनस्पति

भित्री तराइको क्लाइमेक्स (climax) वनस्पति सालको वन हो, जसले निकुञ्जको ७०-७३% क्षेत्र ओगट्छ। सालसँगै चुरे पहाडको दक्षिणी भेगमा खोटे सल्लो (*Pinus roxburghii*) र उत्तरी भेगमा हर्से (*Terminalia belerica*), सतीसाल (*Dalbergia latifolia*), बोटधयोरो (*Anogeissus latifolia*), पन्चफल (*Dillenia indica*), दबदबे (*Garuga pinnata*) आदि पाइन्छन्। भोर्ला र साल लहरा जस्ता क्लाइम्बर (climber) पनि सो क्षेत्रमा पाइन्छन्। रिसेन्ट एलुभियम डिपोजिट्स रहेको स्थानमा खयर-सिसौ (*Acacia catechu-Dalbergia sissoo*) को बाहुल्यता रहेको छ (CNP, 2015) ।

तस्विर नं. ४-१: आयोजना क्षेत्र नजिकका रुख/झाडी/वनस्पति

Themeda villosa जस्ता घाँस प्रजाति त्यस क्षेत्रमा देखिन्छन् भने झाडी जस्तै दहिचमला (*Callicarpa macrophylla*), भौंटी (*Clerodendrum viscosum*), अमला (*Phyllanthus emblica*) आदि पाइन्छन्। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने अन्य घाँस-झाडी समूहमा *Saccharum* spp., *Narenga* spp., काँस (*Saccharum spontaneum*), *Arundo* spp., *Phragmites* spp., ढड्डी (*Imperata cylindrica*), *Polygonum plebeium*, *Persicaria* spp., *Cyperus*, *Kyllinga*, *Mariscus* spp., दुबो (*Cynodon dactylon*), कुरे घाँस (*Chrysopogon aciculatus*) आदि रहेका छन्। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने वनस्पतिको तथ्याङ्क अनुसूची घ मा राखिएको छ।

४.२.१.२ वन्यजन्तु

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा ६८ प्रजातिका स्तनधारी जीव, ५७६ भन्दा बढी प्रजातिका चराचुरुङ्गीहरू, ४९ प्रजातिका सरीसृप, १२० प्रजातिका माछाहरू पाइन्छन् (CNP, 2015)। यो निकुञ्ज एक सिङ्गे गैंडा, पाटे बाघ र घडियाल गोहीको लागि मुख्य रूपमा प्रसिद्ध मानिन्छ। ५७६ भन्दा बढी प्रजातिका चराहरू यहाँ पाइन्छन्। समतल मैदान र नदि तटीय वनमा गैंडा, चित्तल पाइन्छन् भने साल र मिश्रित वन भएको ठाउँमा साम्बर, गौर र रतुवा मृग पाइन्छन्। समतल भूमि, साल र मिश्रित वन भएका ठाउँमा चित्तल, बँदेल, रतुवा मृग देखिन्छन्। राप्ती र नारायणी नदीको कम

तस्विर नं. ४-३ : तस्विर नं. ४ ४: आयोजना क्षेत्र नजिक देखिएका क. चित्तल ख. एक सिङ्गे गैंडा ग. मृग र घ. बँदेल

बाधा परेका क्षेत्रमा घडियाल पाइन्छ भने निकुञ्ज भित्रको सिमसार क्षेत्रमा मर्स मगर गोही पाइन्छन्।

एकसिङ्गे गैंडा, पाटेबाघ बाहेक चितुवा (*Panthera pardus*), ग्याङ्ग्याटिक डल्फिन (*Platanista gangetica*), गौर (*Bos gaurus*), जंगली हात्ती (*Elephas maximus*), चार सिङ्गे एन्टिलोप (चौका) (*Tetracerus quadricornis*) लगायतका स्तनधारी प्राणीहरू आयोजना क्षेत्रमा पाइन्छन्। चितवन

राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने स्तनधारी प्राणी तथा तिनको संरक्षणको अवस्थाको तथ्याङ्क अनुसूची घ मा राखिएको छ।

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज चराचुरुङ्गीको विविधताले पनि भरिएको छ। मध्य नेपालको उष्ण समथर भूमि भएकाले पूर्व तथा पश्चिममा पाइने विभिन्न प्रकारका चराचुरुङ्गीहरू यहाँ पाइन्छन्। विभिन्न प्रजाति जस्तै खरमुजुर (*Houbaropsis bengalensis*) र कालीकण्ठ तोरीगाँडा (*Garrulax ruficollis*) यहाँ पाइन्छन्।

सर्प प्रजातिमा यस निकुञ्जमा १९ किसिमका प्रजाति रेकर्ड गरिएको छ जसमध्ये राजगोमन (*Ophiophagus Hannah*), Green Pit Viper (*Trimeresurus albolabris*), क्रेट (*Bungarus caeruleus*), अजिङ्गर (*Python molurus*) आदि रहेका छन्। अन्य घस्रने प्रजातिमा Marsh Muger गोही (*Crocodylus palustris*), घडियाल (*Gavialis gangeticus*), Golden Monitor छेपारो (*Varanus flavescens*) र Indian Starred Tortoise (*Geochelone elongate*) आदि पर्दछन्। अन्दाजी १२० प्रजातिका माछाहरू रेकर्ड भएका छन् जस्तै *Barilius spp*, *Tor tor*, *Tor putitora*, *Puntius* आदि (CNP, 2015)। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने वनस्पतिय विविधताको तालिका अनुसूची घ मा राखिएको छ।

आयोजना प्रभावित खण्ड

आयोजना नजिकको मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समिति अन्तर्गतको घैलाघारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह आयोजना स्थलको सबैभन्दा नजिकको मध्यवर्ती सामुदायिक वन हो। उक्त सा.व.को क्षेत्रफल १६१.९५ हेक्टर रहेको छ भने लाभान्वित घरधुरी १४०७ छन्। उक्त वनमा मुख्यगरी सिसौ, भेलर, कुट्मेरो, सिमल, खन्यू, साल प्रजातिका रूखहरू रहेका छन्। त्यसैगरी, पाँचपाण्डव उपभोक्ता समिति पनि आयोजना नजिक रहेको अर्को मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति हो।

यस आयोजनाबाट मुख्य रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको राप्ती खोला छेउं (कसराघाट) देखि रिउखोला सम्मको ८ कि.मि. को खण्ड प्रभावित हुनेछ, जुन कसराबाट माडी जाने सुविधा प्राप्त बाटोको पूर्वी छेउँतर्फ करिब समानान्तर रहनेछ। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको ध्रुव पोष्टमा हालसम्म विद्युतको सुविधा नरहेको र निकुञ्जसँग भएको छलफलमा समेत उक्त पोष्टमा विद्युतिकरणका लागि अनुरोध भएकाले यस लाइनलाई कसरा-माडी जाने सुविधा प्राप्त बाटोमा रहेको ध्रुव पोष्ट हुँदै लैजानका लागि प्रस्ताव गरिएको छ।

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र जोइन्ट पिट, केबल ट्रेन्च, केबल क्याबिनेट निर्माणको लागि जम्मा आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर जग्गामध्ये प्रसारणमार्ग (केबल टेन्च) का लागि ०.८०५ हेक्टर तथा ज्वाइन्ट पिट र ट्रान्सफर्मरको लागि ०.०१६ हेक्टर जग्गा आवश्यक पर्नेछ।

आयोजना निर्माण गर्दा निकुञ्जभित्रका कुनै पनि रुखहरू नहटाई गरिनेछ भने केही बिरुवाहरू हटाउनुपर्ने देखिएको छ। आयोजना क्षेत्र वरिपरि कुटिमरो, टोटरी, भेलर, क्यामुना, सिमल, साल लगायतका रुखहरू रहेका छन्। त्यसैगरी, झाडी/घाँस समूहमा सिन्दुरे, सिम्टी, कालो हट्टे, खर, माइकेनिया, उन्यू, बेतलाउरी, सर्वती झार, कुकुरडाइनो, लज्जावती झार, फर्सा, वनमारा, गन्धे, हाँडीकुसुम आदि रहेका छन्।

आयोजना प्रभावित क्षेत्रको समान्य वनस्पतिको अध्ययन गर्नको निम्ति रुख, पोल, लाथा एवं बिरुवाको लागि कसरा-माडी सडकको समानान्तर तथा कसरा-माडी सडक/फायर लाइनको समानान्तर क्षेत्रमा प्लट लिई प्रजाति अनुसारको घनत्व, फ्रिक्वेन्सी (frequency), डोमिन्यान्स (dominance) आँकलन गरिएको छ। कसरा-माडी सडकको समानान्तर रुटको ८ प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार रुख साइजमा (३० से.मी. dbh भन्दा बढी) साल प्रजातिको घनत्व सबैभन्दा बढी रहेको देखिएको छ (७० प्रति हे.) र जामुनको थोरै देखिएको छ (२.५ प्रति हे.)। त्यसैगरी Importance Value Index (IVI) सालको लागि २७८.३ रहेको छ भने जामुनको लागि २१.६ रहेको छ। त्यसैगरी, सुविधा प्राप्त सडक/फायर लाइनको समानान्तर क्षेत्रको ६ वटा प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार सालको घनत्व सबैभन्दा बढी रहेको देखिएको छ (८०/हे.) र जामुनको थोरै देखिएको छ (३.३/हे.)। त्यसैगरी Importance Value Index (IVI) सालको लागि २७९.६ रहेको छ भने जामुनको लागि २१.१ रहेको छ।

कसरा-माडी सडकको समानान्तर रुटको ८ वटा प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार पोल साइजको (१० से.मी. देखि ३० से.मी. dbh) क्यामुनाको घनत्व सबैभन्दा बढी रहेको देखिएको छ (५०/हे.) र साल, बोटधयो, कुम्भी, टोटरीको थोरै देखिएको छ (१२.५/हे.)। त्यसैगरी Importance Value Index (IVI) क्यामुनाको लागि १०४.७ रहेको छ भने कुम्भीको लागि २७.९ रहेको छ। त्यसैगरी, सुविधा प्राप्त सडक/फायर लाइनको समानान्तर क्षेत्रको ६ प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार बोटधयो र कुम्भीको घनत्व सबैभन्दा बढी रहेको देखिएको छ (४०/हे.) र साल, कुटिमरो, क्यामुनाको थोरै देखिएको छ (२०/हे.)। त्यसैगरी Importance Value Index (IVI) बोटधयोको लागि ७४.९ रहेको छ भने कुटिमरोको लागि २८.९ रहेको छ।

यसैगरी विद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन रहेको फायरलाइन मार्गमा रुख तथा पोलको घनत्व १३२ प्रति हेक्टर रहेको पाइयो भने प्रस्तावित कसरा-माडी बाटोको भूमिगत मार्गमा रुख तथा पोलको

घनत्व ९९ प्रति हेक्टर रहेको पाइयो । सबै प्रजातिको प्लट अनुसारको तथ्याङ्क अनुसूची घ मा राखिएको छ।

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन मार्गको १० प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार साल, सिन्दुरे, टाटरी, कुटिमरो, क्यामुना प्रजातिका लाश्रा र बिरुवाको घनत्व क्रमानुसार ९२० प्रति हेक्टर र २८०० प्रति हेक्टर रहेको छ। त्यसैगरी विद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन मार्गको ६ प्लटमा गरिएको अध्ययन अनुसार साल, सिन्दुरे, टाटरी, कुटिमरो, क्यामुना प्रजातिका लाश्रा र बिरुवाको घनत्व क्रमानुसार ७३३ प्रति हेक्टर र ३८३३ प्रति हेक्टर रहेको छ।

यसैगरी विज्ञद्वारा गरिएको स्थलगत अध्ययन तथा छलफल अनुसार आयोजना प्रभावित क्षेत्र आसपास बाँदर, पाटेबाघ, एकसिंगे गैंडा, बंदेल, चित्तल, रतुवा, काठेभालु, चितुवा, जंगली हात्ती लगायतका वन्यजन्तुहरू आवतजावत गर्ने तथा रहने गरेको पाइएको छ।

४.३ सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण

४.३.१ जनसांख्यिक विवरण

यो आयोजना बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा पर्दछ। चितवन जिल्लाको कूल क्षेत्रफल २२३८.३९ वर्ग किलोमिटर रहेको रहेको छ। राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार जिल्लाको कुल जनसंख्या ७,१९,८५१ रहेकोमा पुरुषको जनसंख्या ३,५१,७८९ (४८.९%) र महिलाको जनसंख्या ३,६८,०६० (५१.१०%) रहेको छ। आयोजना प्रभावित जिल्लाको जनसंख्या देशको कुल जनसंख्याको २.४७% रहेको छ। यस जिल्लामा १,५३,६६२ घरधुरी रहेका छन् भने प्रति परिवार संख्या ४.०१% रहेका छन्। आयोजना प्रभावित जिल्लाको जनसांख्यिकी विवरण निम्न तालिका नं.४-२ मा राखिएको छ।

तालिका नं ४-२: चितवन जिल्लाको जनसांख्यिकी विवरण

क्र.सं.	जनसांख्यिक विशेषताहरू	चितवन
१	कुल जनसंख्या	७,१९,८५१
२	पुरुष	३,५१,७८९ (४८.९%)
३	महिला	३,६८,०६० (५१.१०%)
४	जम्मा घरधुरी संख्या	१,५३,६६२
५	जम्मा परिवार संख्या	१,७९,३४५
५	औषत घरधुरीको आकार	४.०१
६	जनघनत्व (प्रतिव्यक्ति/प्रति वर्ग कि.मि.)	३२५

७	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	२.०७
८	आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या	३,९६,७३१ (६४.८%)
९	पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथि उमेरको साक्षरता प्रतिशत	८३.०७
१०	लैङ्गिक अनुपात पुरुष प्रति १०० महिलामा	९५.५८
११	जिल्लाको कुल क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	२२३८.३९
१२	जिल्लाको जनसंख्यासंग राष्ट्रको जनसंख्या तुलना गर्दा	२.४७%

स्रोत: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, २०७८

४.३.२ आयोजनाबाट लाभान्वित स्थानीय निकायको सामान्य जनसांख्यिक विवरण

आयोजनाबाट लाभान्वित हुने स्थानीय निकाय माडी नगरपालिका हो। नेपाल सरकारबाट साविकका ४ वटा गा.वि.स.हरू अयोध्यापुरी, माडी कल्याणपुर, बघौँडा र गर्दिलाई समेटेर वि.सं. २०७३ सालमा माडी नगरपालिका घोषणा भएको थियो। यसको सिमानामा पूर्वमा पर्सा जिल्ला, पश्चिम र उत्तरमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र दक्षिणमा पर्सा जिल्ला र भारत पर्दछन्। हाल चालु अवस्थामा रहेको यो आयोजना माडी नगरपालिकाको दैनिक प्रयोग हुने विद्युतिय ऊर्जाको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेकोले आयोजनाबाट लाभान्वित हुने क्षेत्र माडी नगरपालिका हो। माडी क्षेत्रमा बहदो शहरीकरणलाई मध्यनजर गर्दै चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा हाल संचालनमा रहको भूमिगत केबुल लाइनमा गरिने क्षमता अभिवृद्धिले माडी क्षेत्रका सबै बासिन्दाहरू लाभान्वित हुनेछन्। लाभान्वित हुने माडी नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल २१८.५२ कि.मी. रहेको छ। न.पा.को कुल जनसंख्या ३८,२९५ रहेको छ, जसमा पुरुष १८,०८३ (४७.२%) र महिला २०,२१२ (५२.८%) रहेका छन्। साथै उक्त क्षेत्रमा कुल घरधुरी १०,१२० रहेको छ। प्रति घरधुरीको औसत आकार ३.७८ रहेको छ। यसैगरी लैङ्गिक अनुपात १०० महिला बराबर पुरुष ८९.४७ रहेका छन् र जनघनत्व १७५ जना प्रति वर्ग कि.मि रहेको पाइन्छ। आयोजना प्रभावित स्थानीय निकायको सामान्य जनसांख्यिक विवरण निम्न तालिका नं.४-३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४-३: माडी नगरपालिकाको सामान्य जनसांख्यिक विवरण

क्र.सं.	जानसांख्यिक विशेषताहरू	चितवन
१	कुल जनसंख्या	३८,२९५
२	पुरुष	१८,०८३ (४७.२%)
३	महिला	२०,२१२ (५२.८%)
४	जम्मा घरधुरी संख्या	१०,१२०
५	औषत घरधुरीको आकार	३.७८
६	क्षेत्रफल	२१८.५२ वर्ग कि.मि.
७	जनघनत्व (प्रतिव्यक्ति/प्रति वर्ग कि.मि.)	१७५
८	लैङ्गिक अनुपात पुरुष प्रति १०० महिलामा	८९.४७

स्रोत: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, २०७८

४.३.२.१ ऐतिहासिक अवस्था

माडी क्षेत्रको नामको सम्बन्धमा विभिन्न किंवदन्तीहरू रहेको पाइन्छ। माण्डव्य ऋषिले यस भूमिमा तपस्या गरेर यहाँका बासिन्दाहरूलाई मार्ग दर्शन गर्नु भएको र माण्डव्य ऋषिको तपस्थली भएकाले माडी भनिएको भन्ने किंवदन्ती छ। यहाँका आदिवासी थारुहरूले आफ्नो भाषामा पानी जमेको स्थानलाई माड् भन्ने गरेका र माडी उपत्यका भित्र पानी जमेको देखेर थारुहरूले माड्-माड् भन्दै आउँदा माडी नाम रहेको आदिवासी थारुजातका बुढापाखा र बुद्धिजिवीहरूको कथन रहेको छ। ऐतिहासिक रूपमा पनि पाँच पाण्डवहरूलाई बनवासको सजाय हुँदा यही माडी उपत्यकामा आई बसेको भन्ने पनि भनाई छ। त्यसैगरी, बाल्मिकी ऋषि पनि यही स्थानमा आई हजारौं वर्ष तपस्यामा लीन भएको भन्ने पनि किंवदन्ती रहेको छ।

४.३.२.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल

माडी क्षेत्रमा अवस्थित प्राकृतिक तथा धार्मिक अनि ऐतिहासिक स्थानहरू निम्न तालिका नं ४-४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४-४: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानहरू

क्र.सं.	नाम	स्थान	वडा नं.
१	कोटीहोम	नयाँ पिपरीया, रमाइलो डाँडा	५
२	सोमेश्वरगढी	जंगल क्षेत्र (सिमाना)	५
३	पाँच पाण्डव	गर्दी	१
४	बैकुण्ठे ताल	अयोध्यापुरी	८

५	लक्ष्मीबास भ्यूटावर	लक्ष्मीबास	६
६	शनि मन्दिर	देवेन्द्रपुर	७
७	छरछरे मन्दिर	छरछरे	५
८	त्रिबेणीधाम	घाँघर रेवा नदी किनार	७ र ८
९	थारु संग्राहलय	बघौडा	३

स्रोत: माडी नगरपालिकाको पाश्चवित्र, २०७८

४.३.२.३ जातजातिको बनोट

आयोजना क्षेत्रमा विभिन्न जातजातिहरू समुदायभिन्न मिलेर रहेका छन्। यो न.पा.भिन्न मुख्यगरी ३७ प्रकारका जातजातिका मानिसहरू बसोबास गर्ने गरेका छन्। यहाँ बसोबास गर्ने प्रमुख जातिहरू ब्राहमण, थारु, कामी, क्षेत्री, चेपाङ, दमाई, गुरुङ्ग, तामाङ्ग, बोटे, मगर, सार्की तथा राई लगायतका रहेका छन्। आयोजना क्षेत्रको जातजातिको जनसंख्या सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४-५: जातजाति अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जातियता	घरपरिवार संख्या
१	ब्राहमण	२२७२
२	थारु	२०५२
३	कामी	८९१
४	क्षेत्री	६६३
५	चेपाङ	४०६
६	दमाई	३०६
७	गुरुङ	२९०
८	तामाङ	२८०
९	बोटे	२६८
१०	मगर	२५५
११	सार्की	२३५
१२	राई	१०१
१३	नेवार	८२
१४	दोराई	८०
१५	दुरा	५८
१६	घर्ति	५४
१७	गाइने	५३
१८	अन्य	३०४

स्रोत: माडी नगरपालिकाको पाश्चवित्र, २०७८

४.३.२.४ मातृभाषा

मातृभाषाका आधारमा हेर्दा माडी नगरपालिकामा नेपाली भाषा बोल्ने मानिसहरूको संख्या अत्याधिक मात्रामा रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा बस्ने ६० प्रतिशतभन्दा बढीले नेपाली भाषा बोल्ने गरेको पाइएको छ। त्यसैगरी नेपाली भाषा पछि थारु भाषाको नै बाहुल्यता रहेको छ। आयोजना लाभान्वित स्थानीय निकायको भाषिक संरचना निम्न तालिका नं.४-६ मा राखिएको छ।

तालिका नं ४-६: मातृभाषा अनुसार जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	मातृभाषा	संख्या
१	नेपाली	२५७९५
२	थारु	१०२६०
३	तामाङ	१३००
४	भोजपुरी	६९६
५	अन्य	२४४

स्रोत: माडी नगरपालिकाको पाश्चित्र, २०७८

४.३.२.५ धर्म र चाडपर्व

यस क्षेत्रका विभिन्न धार्मिक समुदायहरूको बसोबास रहेको पाइन्छ। यसमध्ये हिन्दु, बौद्ध, मुस्लिम, क्रिश्चियन आदि धर्मावलम्बी रहेका छन्। भिन्न भिन्न समुदायले बेगला बेगलै चाडपर्वहरू मनाउने गरेका छन्। समारोहमा एक आपसमा सहभागी हुने तथा सहयोग गरी आत्मीयता प्रदान गर्ने चलन रही आएको पाइन्छ। दशैं, तिहार, बुद्धजयन्ती, रक्षाबन्धन, कृष्णअष्टमी, विश्वकर्मा पूजा, माघेसङ्क्रान्ति, शिवरात्री, ल्होसार आदि विशेष गरेर हिन्दु, बौद्ध र प्रकृति धर्मावलम्बीले मनाउँछन्। आयोजना क्षेत्रका हिन्दुहरूले विशेष गरेर मन्दिर तथा घर छेउको पवित्र भूमिमा पूजा स्थल स्थापना गरी आफ्नो मनोकामना पुरा हुन्छ भन्ने विश्वासको साथ पूजाआजा गर्ने प्रचलन रहेको पाइन्छ। धर्मका आधारमा यहाँको जनसंख्याको अवस्था निम्न तालिका नं.४-७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४-७: मुख्य धर्म

क्र.सं.	धर्म	घरपरिवार संख्या
१	हिन्दु	७८७०
२	बौद्ध	४९६
३	मुस्लिम	४९
४	क्रिश्चियन	३०६
५	अन्य	९६

स्रोत: माडी नगरपालिकाको पाश्चित्र, २०७८

४.३.२.६ शिक्षा र साक्षरताको अवस्था

माडी नगरपालिकाको पाश्चिमा, २०७८ अनुसार आयोजना लाभान्वित क्षेत्रमा बसोवास गर्ने पाँच वर्ष भन्दा माथि उमेर भएका व्यक्तिहरूको जनसंख्या ३५,२४० (जम्मा जनसंख्याको ९२.०२%) रहेको छ। जस मध्ये पुरुष १३,८९६ (८४.७०%) र महिला १३,७६७ (७३.९०%) रहेको पाइन्छ। ५ वर्ष भन्दा माथिका उमेरको जनसंख्याको साक्षरतादर ७८.५०% रहेको छ। जुन राष्ट्रिय साक्षरता दर ७६.२% भन्दा उच्च रहेको छ। प्रौढ वा ६० वर्ष माथिका महिलाहरूको साक्षरदर कम भएपनि ५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिका तथा युवा पुस्तामा छोरा छोरी सबैलाई घरपरिवार र समुदायबाट शिक्षाको अवसर दिन सचेत रहेको पाइन्छ। यस क्षेत्रमा सामुदायिक तर्फ कलेज-१, उच्च मा.वि.-२, मा.वि.-४, नि.मा.वि.-८, प्रा.वि.-४२ गरी जम्मा ५७ वटा रहेका छन भने निजी र गुठी अन्तर्गत ६ वटा विद्यालयहरू संचालनमा रहेका छन्। सरकारी उच्च माध्यमिक विद्यालय, निजी आवासीय विद्यालय, अनौपचारिक शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहेका छन्।

४.३.२.७ पेशा व्यवसायमा संलग्नता

आयोजना लाभान्वित क्षेत्रका स्थानीय मानिसको मुख्य पेशा कृषि हो। माडी नगरपालिकाले अयोध्यापुरी, बघौँडा रमाइलो डाँडा क्षेत्रलाई माछापालन, तरकारी व्यवसाय, बंगुरपालन र कुखुरापालनको पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरेको देखिन्छ। स्थानीय बासिन्दाहरूले स्वस्फूर्त रूपमा खेतीपाती, पशुपालन, तरकारी खेती र कुखुरा पालनमा समेत संलग्न रहेका छन्। केही मानिसहरू व्यापार, सरकारी तथा निजी जागिर, निर्माण कार्यमा मजदुरी, घरेलु तथा कृषिजन्य उद्योगमा कार्य गर्दछन् भने एक बढीजसो युवाहरू खाडी मुलुक तथा भारतमा रोजगारीका लागि जाने गरेका छन्। आयोजना लाभान्वित क्षेत्रको स्थलगत अवलोकन र स्थानीयहरूसँग गरिएको छलफलमा वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त आम्दानीले आर्थिक, सामाजिक, स्वास्थ्य, शिक्षा तथा महिला सशक्तिकरणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको पाइएको छ। तलको तालिकामा माडी नगरपालिकामा बसोबास गर्ने मानिसहरूको पेशा व्यवसायमा संलग्न विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४-८: पेशा व्यवसायमा संलग्नताको विवरण

क्र.सं.	पेशा	जनसंख्या
१	कृषि	२४७५०
२	व्यापार	१६१०
३	नोकरी	१८१०
४	ज्यामी सिपयुक्त	३४२
५	वैदेशिक रोजगार	२६२७
६	ज्यामी	२०२

७	पशुपालन	१८०
८	विद्यार्थी	९८३६
९	अन्य	२०२४

स्रोत: माडी नगरपालिकाको पाश्चचित्र, २०७८

तस्विर नं. ४-२: प्रसारण लाइनको ओभरहेड खण्ड नजिक रहेको माडीको तोरीबारी

४.३.२.८ उद्योग र व्यापार

स्थलगत अध्ययन अवलोकन गर्दा माडी नगरपालिका भित्र साना उद्योगहरू जस्तै:-ब्लक उद्योग, कपास उद्योग, मिलहरू, पाउरोटी उद्योग, मैनबत्ति उद्योग छन्। साथै, काठ कारखाना, धान मिल, तेल मिल, घरेलु उद्योग र दुग्ध संकलन केन्द्र, गाई, भैंसी, कुखुरा फार्म व्यवसाय समेत सञ्चालनमा रहेका पाइएको छ। यस नगरपालिका चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रभित्र रहेकोले ठूला उद्योगहरू रहेको पाइएन। दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको लागि बजार क्षेत्रको विकास र विस्तार भइरहेको देखिन्छ।

४.३.२.९ इन्धनको प्रयोग (खाना पकाउन र बत्ती बाल्न)

यस क्षेत्रमा राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन प्रायजसो सबै ठाउँमा पुगेको छ। केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ का अनुसार ८३% स्थानीय घरधुरीमा बत्तीको लागि बिजुली प्रयोग गरीन्छ। सौर्य ऊर्जाबाट १४.५%, मट्टीतेल ०.५% र बायोग्याँस ०.०२% र अन्य २% घरपरिवारको संख्या रहेको छ। त्यस्तैगरी खाना पकाउनमा एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने घरपरिवारको संख्या ४८.८%, काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने ४६.८%, बिजुली प्रयोग गर्ने ०.७% बायोग्याँस प्रयोग गर्ने ६.५%, गुईठा/गोरहा प्रयोग गर्ने ०.१%, मट्टीतेल ०.०२% र अन्य ०.१% रहेका छन्।

५ प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा भौतिक तथा रासायनिक वातावरण, जैविक वातावरण, सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा पर्ने प्रभावलाई तलको खण्डमा व्याख्या गरिएको छ।

• नकारात्मक प्रभाव

५.१ भौतिक तथा रासायनिक वातावरण

५.१.१ जग्गाको भू-उपयोग

निर्माण चरण- आयोजनाको निर्माण चरणमा हुने भू-उपयोग परिवर्तन मूलतः ज्वाइन्ट पिट, एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मर राख्ने स्थल निर्माणको कारणले हुनेछ। यस आयोजनालाई कुल ०.८२१ हे. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको जग्गा आवश्यक पर्नेछ। यसमध्ये ०.८०५ हे. केवल ट्रेन्चको लागि, ०.०१४ हे. ज्वाइन्ट पिट निर्माणको लागि र ०.००२५ हे. जग्गा एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मरको लागि रहेको छ। बिद्यमान ३३ के.भी. भूमिगत प्रसारण लाइनको लम्बाई ७.५ कि.मि. रहेकोमा प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइनको लम्बाई ८.०५ कि.मि. हुने साथै ज्वाइन्ट पिटको संख्या समेत दोब्बर (८ बाट १६) हुने भएकोले प्रयोग हुने जग्गाको क्षेत्रफल बढ्न गएको छ। स्थायी रूपमा प्रयोग हुने जग्गाको क्षेत्रफल निकै कम भएकाले यस प्रभावलाई निम्न परिमाण, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको रूपमा वर्गीकृत गरिएको छ।

सञ्चालन चरण- सञ्चालन चरणमा जग्गाको भू-उपयोगमा केही पनि परिवर्तन हुनेछैन। यस प्रभावलाई निम्न परिमाण, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको मात्र सकिन्छ।

५.१.२ वायु तथा ध्वनिको गुणस्तर

निर्माण चरण- निर्माण कार्यमा निर्माण स्थल खाली गर्ने, भूमिगत खण्डको लागि खाडल खन्ने, ज्वाइन्ट पिट स्थलहरूमा कंक्रीटिंग गर्ने र भूमिगत तार बिछ्याउने आदि कामहरू समावेश हुन्छन्। यी गतिविधिले वरपरको क्षेत्रमा केही मात्रामा धूलो तथा ध्वनि उत्पन्न गर्नेछ। यी गतिविधि बाहेक ग्राभेल सडकमा कर्मचारी/कामदार तथा निर्माण सामग्री बोक्ने सवारीसाधनको आवागमनले धुवाँ, धूलो र ध्वनि उत्सर्जन गर्नेछ। निर्माण कार्य सानो क्षेत्रमा सीमित भएकाले वायु तथा ध्वनिको गुणस्तरमा पर्ने असर निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको हुनेछ।

सञ्चालन चरण- यस चरणमा वायु तथा ध्वनिको गुणस्तरमा कुनै प्रकारको नकारात्मक प्रभाव पर्दैन।

५.१.३ पूर्वाधार तथा खोल्सीको ऋसिड

क. निर्माण चरण

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइनले ३ स्थानमा कसरादेखि माडी जाने सडक र एक स्थानमा फायर लाइन ऋसिड गर्नेछ। साथै यस आयोजनाले २ स्थानमा पुरानो ३३ के.भी. भूमिगत लाइन, एक स्थानमा भूमिगत अप्टिकल फाइबर र दुई स्थानमा पानी खोल्सी पार गर्नेछ। सडक पार गर्ने क्रममा केही समयका लागि सडक अवरोध समेत हुन सक्नेछ। प्रभावको परिमाण निम्न, स्थलगत र अल्पकालिन हुनेछ।

ख. सञ्चालन चरण

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण मार्ग जमिन मुनिबाट नै हुने हुनाले संचार युटिलिटी र विद्युत लाइनलाई पार गर्दा सञ्चालन चरणमा कुनै बाधा नपर्ने गरि सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ। यस भूमिगत मार्ग सञ्चालन भैसकेपछि अन्य भूमिगत संरचनाको निर्माण गर्दा यसमा कुनै बाधा नपर्ने गरि निर्माण गर्नु आवश्यक हुन्छ। साथै यस लाइनको सञ्चालनका कारणले हालको सडक यथावत संचालनमा कुनै प्रभाव पर्ने छैन। अतः यसको प्रभाव निम्न, स्थलगत र दीर्घकालिन हुनेछ।

५.२ जैविक वातावरण

५.२.१ आयोजना प्रभावित वन/राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र तथा वनस्पतिमा पर्ने प्रभाव

निर्माण चरण

भूमिगत प्रसारण लाइनको दोश्रो सर्किट चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कसराघाटदेखि शुरू भई कसरा-माडी सडकको छेउबाट लैजानका लागि प्रस्ताव गरिएकोले आयोजनाको कार्यबाट चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कसरा देखि रिउखोला सम्मको ८.०५ किलोमिटर भाग प्रभावित हुनेछ। यसको करिव ४ किलोमिटर खण्ड हाल अवस्थित रहेको भूमिगत प्रसारण लाइनको मार्ग छोडि कसरा-माडी सडकको धुर्व पोष्ट हुँदै जानेछ। आयोजनाले जोइन्ट बक्स निर्माणको लागि ०.०१४ हेक्टर, ट्रान्सफर्मरको लागि ०.०२५ हेक्टर, केबल ट्रेन्चको लागि ०.८०५ गरी जम्मा ०.८२९ हे. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र प्रभावित हुनेछ।

वातावरणीय अध्ययनको क्रममा भूमिगत सर्किट निर्माण गर्दा कुनैपनि रुखहरु नहटाई गर्न सक्ने देखिएकोले आयोजना निर्माण दौरान प्रभावित क्षेत्रबाट कुनैपनि रुख कटान गरिने छैन। हाल विद्यमान ३३ के.भी. प्रसारण लाइनको पहिलो सर्किट मार्ग (राप्ती नदी छेउदेखि निकुञ्जभित्र रहेको फायरलाइन सडकको किनारै किनार देउरालीसम्म र देउरालीदेखि कसरा माडी जाने सुविधाप्राप्त सडकको किनारै किनार रिउ खोलासम्म) भन्दा अहिले प्रस्तावित दोश्रो सर्किट मार्ग (राप्ती नदि छेउदेखि कसरा माडी जाने सुविधा प्राप्त सडकको किनारै किनार रिउ खोलासम्मको समानान्तर

मार्ग) मा तुलनात्मक रूपमा कम घना जङ्गल पर्ने, वन्यजन्तुको लागि उचित ठानिएको थपलिया ताल छलिने तथा कम बिरुवाको (Seedlings) क्षति हुने देखिएको छ। यस मार्गमा रहेका कुटमिरो, टाटरी, जामुन जस्ता प्रजातिका साना बिरुवाहरू केही क्षति हुने देखिन्छन्। प्रस्तावित रुटको ८ जोइन्ट पिट रहने स्थानमा लिइएको स्याम्पल प्लटको तथ्याङ्क अनुसार उक्त क्षेत्रमा साल, कुटमिरो, दूधकराइ, भेलर, टाँकी गरी १७५० बिरुवा प्रति हेक्टर रहेको पाइएको छ। क्षति हुन सक्ने बिरुवाहरू कसरा-माडी सडकको १० मिटर क्षेत्रभित्र रहेकाले नियमित सडक सरसफाइ गर्दा निकुञ्जबाट नै उक्त बिरुवाहरू हटाइने गरेको पाइएको छ। त्यसैगरी, जैविक विविधतामा पुग्ने असर पनि न्यून हुनेछ। अतः यसको प्रभाव निम्न र स्थलगत र छोटो अवधिको रहनेछ। स्याम्पलिङ्ग प्लट अनुसारको तथ्याङ्क **अनुसूची घ** मा राखिएको छ।

संचालन चरण

भूमिगत प्रकृतिको लाइन रहेकोले संचालन चरणमा लाइन क्षेत्रमा कुनैपनि वनस्पति हटाउनु पर्दैन साथै सञ्चालन चरणमा यस लाइनको मर्मत/संभार न्यून आवश्यक पर्नेछ। त्यसैले यसको प्रभाव निम्न र स्थलगत रहनेछ।

५.२.२ वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा पर्ने प्रभाव

निर्माण चरण

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्रमा आयोजना निर्माण हुने भएकाले आयोजना निर्माणको क्रममा वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा केहि मात्रामा प्रभाव पर्ने आँकलन गरिएको छ।

• वन्यजन्तुको बासस्थान तथा आवागमनमा पर्ने असर

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज हात्ती, गैंडा, बाघ तथा अन्य संरक्षित जीवजन्तुको महत्त्वपूर्ण बासस्थान मानिन्छ। यस लाइनको निर्माण कार्य गर्दा वन्यजन्तुको बासस्थानमा केही हदसम्म नकारात्मक असर पर्न सक्दछ। केवल बिछ्याउन तथा जोइन्ट पिटका लागि खनेको खाडल सोहि दिनमा नपुरिएको खण्डमा वन्यजन्तुको आवागमन/हिडडुलमा असर पर्न सक्ने तथा साना वन्यजन्तुहरू सोहि खाडलमा पर्न सक्ने सम्भावना रहन्छ। यद्यपि, आयोजनाको लागि थोरै क्षेत्रफल आवश्यक पर्ने (०.८२१ हे.) भएकाले र निर्माण क्रियाकलाप सिमित क्षेत्रमा हुने भएकाले यस्तो असर न्यून हुने देखिन्छ।

• मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व

आयोजना निर्माणको क्रममा केही हदसम्म आयोजना सम्बन्धी मानवीय क्रियाकलापको कारणले निकुञ्जमा रहेका वन्यजन्तुको दैनिकीमा अवरोध हुने तथा मानव-वन्यजन्तुबीच जम्काभेट हुने अवस्था समेत आउन सक्छ। तथापि कसरा-माडी बाटोमा गुड्ने सवारीसाधन तथा ध्वनिको कारणले पहिलादेखि नै उक्त क्षेत्र प्रभावित रहेकोले आयोजनाबाट हुने थप प्रभाव न्यून रहनेछ।

• ध्वनिले पर्ने असर

ध्वनिले गर्दा प्रभावित क्षेत्रमा वन्यजन्तुहरूको आवागमनमा अवरोध हुन सक्छ। सवारीसाधन तथा ध्वनिको कारणले उक्त क्षेत्र पहिलेदेखि नै निकुञ्जभित्रको अवरोध रहेको क्षेत्र मानिन्छ।

आयोजनाको निर्माणमा थोरै जनशक्ति प्रयोग हुने र राष्ट्रिय निकुञ्जका कर्मचारी तथा सुरक्षाकर्मीको निगरानिमा निर्माण कार्य गरिने भएकाले कामदारद्वारा वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको चोरी शिकारी, गैर-काष्ठ वन पैदावारको सङ्कलन र विक्रि-वितरण कार्यको सम्भावना रहँदैन। साथै, राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र भएकाले यस्ता क्रियाकलाप कडाइका साथ प्रतिबन्धित हुनेछन्।

भूमिगत प्रसारण लाइनको केबल ट्रेन्च तथा ज्वाइन्ट पिटको लागि खाल्डो खन्दा माटोको संरचनामा आउने परिवर्तनले गर्दा beetles, reptiles जस्ता माटोमुनि जीवलाई असर पुग्न सक्दछ। यसले ती जीवहरूको बासस्थान तथा भूमिगत गुँडमा समेत असर गर्न सक्दछ।

यो प्रभाव परिमाणमा मध्यम, स्थलगत र अल्पकालीन अवधिको हुने अनुमान गरिएको छ।

संचालन चरण

भूमिगत प्रकृतिको लाइन रहेकोले संचालन चरणमा वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा प्रभाव पर्ने देखिँदैन। तथापि भूमिगत लाइनमा कुनै प्राविधिक समस्या भएमा मरम्मतका दौरान मानवीय क्रियाकलापको कारणले वन्यजन्तुहरूको आवागमनमा अवरोध हुन सक्दछ। यो प्रभावको परिमाण निम्न, स्थलगत र दीर्घकालीन अवधिको हुने अनुमान गरिएको छ।

५.२.३ गैर-काष्ठ वन पैदावारको प्रयोग

निर्माण चरण

आयोजनाको निर्माणमा थोरै जनशक्ति प्रयोग हुने र राष्ट्रिय निकुञ्जका कर्मचारी तथा सुरक्षाकर्मीको निगरानिमा कार्य गरिने भएकाले कामदारद्वारा गैर-काष्ठ वन पैदावारको सङ्कलन र विक्रि-वितरण कार्यको सम्भावना रहँदैन। साथै, राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र भएकाले यस्ता क्रियाकलाप कडाइका साथ प्रतिबन्धित हुनेछन्। यसको प्रभाव निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन रहनेछ।

सञ्चालन चरण:- यस चरणमा प्रसारण लाइनको मर्मत सम्भारको लागि थोरै कामदार कहिलेकाँहि संलग्न रहनेछन्। त्यसैले यसबाट उल्लेखनीय प्रभाव नपर्ने अनुमान गरिएको छ।

५.२.४ आगलागी तथा डढेलोको सम्भावना

निर्माण चरणमा, विशेषगरी सुख्खा मौसममा कामदारबाट हुन सक्ने अनियन्त्रित कृषाकलापले आयोजना प्रभावित वन क्षेत्रमा डढेलो लाग्ने सम्भावना हुन सक्दछ। यसबाट हुने प्रभाव निम्न, स्थलगत र अल्पकालीन रहने छ।

५.३ सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण

यस भूमिगत लाइनको सम्पूर्ण खण्ड चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पर्ने भएकाले सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा कुनैपनि नकारात्मक प्रभाव पर्नेछैन। यस लाइन निर्माण भइसकेपछि माडी क्षेत्रको विद्युत आपूर्ति भरपर्दो तथा गुणस्तरीय भई सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रमा सकारात्मक प्रभाव पर्नेछ।

आयोजना कार्यान्वयनका कारण सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक क्षेत्रमा पर्ने प्रभावलाई निम्न बुँदाहरूमा उल्लेख गरिएको छ।

५.३.१ जग्गा तथा अन्य संरचना अधिग्रहण

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रभित्र कसरा-माडी सुविधाप्राप्त बाटोको किनारा हुँदै भूमिगत प्रसारण लाइन निर्माण हुने भएकोले आयोजना निर्माण गर्दा कुनै पनि निजी जग्गा तथा संरचना प्रभावित हुने छैनन्।

५.३.२ व्यवसायजन्य जोखिम र सुरक्षा

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रभित्र निर्माण गरिने हुनाले कर्मचारी तथा कामदारहरूले वन्यजन्तुहरूबाट सुरक्षा सावधानी अपनाइ निर्माण कार्य गर्नुपर्ने हुन्छ। भूमिगत लाइन भएकोले खाल्डो खन्ने, भूमिगत केबुल विछ्याउने, जोइन्ट पिट र केबल ट्रेन्च खन्ने जस्ता कार्यहरू गर्दा कामदारहरूले कामको प्रकृती अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू जस्तै हेलमेट, बुट, र पन्जा आदि प्रयोग नगरेमा सम्भावित दुर्घटनाको जोखिम हुन्छ। यसको प्रभावको परिमाण "मध्यम" सीमा "स्थलगत" र अवधि "अल्पकालीन" हुनेछ।

- सकारात्मक प्रभावहरू

यस आयोजना निर्माण पश्चात् माडी नगरपालिकामा सहज विद्युत सुविधा उपलब्ध हुनुका साथै विद्युत सुविधा उपलब्ध नभएको बाँदरझुला लगायतका अन्य क्षेत्रहरूमा विद्युतीकरण गर्न सकिनेछ। आयोजना निर्माण सम्पन्न भएपछि माडीबासीले विगतमा जस्तै पटक पटक विद्युत आपूर्तिमा समस्या बेहोर्नुपर्ने छैन। साथै, भूमिगत दोश्रो सर्किट निर्माण पश्चात् कुनै एक सर्किटमा प्राविधिक समस्या आएमा तत्कालै उक्त सर्किटमा विद्युत आपूर्ति बन्द गरी अर्को सर्किटबाट निरन्तर विद्युत सुचारु गर्न समेत सकिनेछ।

साथै आयोजनाको क्षमता समेत १६ मेगावाट बढ्ने हुनाले कम्तिमा २० वर्ष पछिसम्मको उक्त क्षेत्रको विद्युत माग सम्बोधन गर्न सकिने देखिएको छ। यस आयोजनाबाट धुर्व पोष्टमा विद्युतीकरण गर्न आवश्यक संरचना निर्माण गरिने हुँदा निकुञ्ज भित्रको सो पोष्टमा विद्युत सुविधा उपलब्ध हुनेछ, जसले गर्दा संरक्षणका गतिविधिहरूमा समेत सहजता प्रदान गर्नेछ।

आयोजनाको सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गतको लघु उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमबाट नजिकका मध्यवर्ती समूहको क्षमता अभिवृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

६ प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभावलाई हटाउन वा न्यूनीकरण गर्न तथा आंकलन गरिएका अनुकूल प्रभावलाई अधिकतम/अभिवृद्धि गर्न विभिन्न उपायहरू प्रस्तुत गरिएका छन्। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, स्थानीय निकाय, नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकाय तथा व्यक्तिहरूको समन्वयमा प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ।

प्रस्तावित दोश्रो सर्किट आयोजनाले वातावरणमा पर्ने प्रभाव र त्यसका न्यूनीकरणका उपायका सम्बन्धमा यस पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन प्रतिवेदनले समेटेको छ।

६.१ भौतिक वातावरण

६.१.१ जग्गाको भू-उपयोग

निर्माण चरण:- आयोजनाको निर्माण चरणमा हुने भू-उपयोग परिवर्तन मूलतः केवल बिछ्याउनका लागि ट्रेन्च र ज्वाइन्ट पिट निर्माणको कारणले हुनेछ। यस आयोजनालाई ट्रेन्च निर्माण, ज्वाइन्ट पिट निर्माण र एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मर राख्ने स्थानको निर्माण गर्दा करिब ०.८२१ हेक्टर चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको जग्गा आवश्यक पर्नेछ। निर्माण कार्य सम्पन्न पश्चात आयोजनाबाट केबल ट्रेन्च निर्माणको लागि प्रयोग गरेको ०.८०५ हेक्टर जमिन आयोजना निर्माण पूर्वको अवस्थामा ल्याइनेछ भने ०.०१६५ हेक्टर जग्गाको भू-उपयोग अपरिवर्तनीय हुनेछ। आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ।

निर्माण चरणमा खाल्डो खन्दा निस्कने माटो सोहि खाडल पुर्नका लागि प्रयोग गरिनेछ। साथै निर्माण सामग्रीबाट निस्कने फोहरहरू जस्तै सिमेन्टका झोला, प्लास्टिक, तथा अन्य फोहरहरूलाई निकुञ्जक्षेत्र भन्दा बाहिर लगी बिक्री हुने फोहरलाई बिक्री गरिनेछ र बिक्री नहुने फोहर नगरपालिकाको फोहर संकलकलाई जिम्मा लगाइनेछ।

संचालन चरण:- संचालन चरणमा आयोजनाका अवयवहरू निर्माण भइसक्ने हुँदा जग्गाको भू-उपयोगमा कुनैपनि प्रभाव नहुने भएकाले न्यूनीकरणको आवश्यकता देखिँदैन।

६.१.२ वायु तथा ध्वनिको स्तर

निर्माण चरण :- वायु तथा ध्वनिको स्तरमा हुने असरलाई रोकथाम गर्न निम्न बमोजिमका उपायहरू अवलम्बन गरिने छ।

- यान्त्रिक उपकरण तथा सवारी साधन मापदण्ड भित्र रही आवश्यकता अनुसार निकुञ्जको समन्वयमा मात्र सञ्चालन गरिनेछ ।
- आयोजना स्थलमा हर्न बजाउन निषेध गरिनेछ।
- रातिको समयमा कुनै निर्माण कार्य गरिने छैन।
- सबै सवारीसाधनको उचित मर्मत सम्भार र सर्भिसिङ्ग नियमित रूपमा गरिनेछ।
- अनावश्यक रूपमा भाइब्रेटर चलाउने कार्य गरिने छैन।

सञ्चालनको चरण:- भूमिगत विद्युत प्रसारण लाइन सञ्चालन चरणमा वायु तथा ध्वनिको स्तरमा कुनै असर पर्नेछैन।

६.१.३ पूर्वाधार तथा खोल्सीको ऋसिड

निर्माण चरण:- भूमिगत प्रसारण लाइन भएकोले केवल बिछ्याउने तथा तात्रे समयमा पूर्वाधारहरूमा खासै असर पर्ने छैन। सडक र अन्य संरचना पार गर्ने स्थानमा हुन सक्ने अवरोधको विषयमा सावधानी अपनाएर कार्य गरिनेछ। सडक पार गर्ने स्थानमा केवल बिछ्याउनका लागि खाडल खन्दा सवारीसाधनको कम चाप हुने दिउसोको समयमा र निकुञ्जको समन्वयमा गरिनेछ। साथै सडकको एकपट्टि भागबाट सवारी साधन आवागमन गर्न मिल्ने गरी कार्य गरिनेछ, जसले गर्दा कसरा-माडी बाटो निरन्तर सुचारू रहनेछ। यदि केही समयका लागि सडक अवरोध गर्नुपर्ने भएमा निकुञ्ज प्रशासन तथा सुरक्षाकर्मीहरूसँगको समन्वयमा अग्रिम सूचना गरी कार्य गरिनेछ। विभिन्न स्थानमा रहेको खोल्सि ऋसिङमा भूमिगत प्रसारण लाइनलाई पाइपभित्रबाट खोल्सिको सतहभन्दा मुनिबाट पार गरी वन्यजन्तुहरूको आवागमनमा असर नपर्ने गरी तथा केवल समेत सुरक्षित रहने गरी निर्माण कार्य गरिनेछ। भविष्यमा कसरा-माडी सडक बिस्तार गर्नुपरेमा समेत भूमिगत केवल खण्डमा क्षति नहुने किसिमले सडकको क्षेत्र छोडेर केवल बिछ्याइनेछ।

सञ्चालन चरण:- सञ्चालन चरणमा सडक यातायात तथा पूर्वाधारको ऋसिङमा कुनै प्रभाव पर्ने छैन।

भौतिक तथा रासायनिक वातावरणको लागि प्रभाव न्यूनीकरणमा लाग्ने बजेट आयोजना निर्माणकै बजेटमा समावेश रहेको छ।

प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन दौरान विभिन्न कार्यहरूबाट हुन सक्ने भौतिक वातावरण संग सम्बन्धित प्रभावको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं ६-१: भौतिक वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कनको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू

आयोजनाका कार्य तथा विधाहरू	वातावरणीय प्रभाव	प्रभावको तह निर्धारण					न्यूनीकरणका उपाय
		प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष	परिणाम	सिमा	अवधि	जम्मा अंक	
निर्माण चरण							
भौतिक वातावरण							
१. ज्वाइन्ट पिट, एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मर राख्ने स्थल निर्माण गर्दा हुने भू-उपयोगमा परिवर्तन।	करिब ०.८२१ हेक्टर चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको जग्गा आवश्यक पर्ने जसले गर्दा जग्गाको भू-उपयोगमा परिवर्तन हुने।	प्रत्यक्ष	नि. (१०)	स्थल. (१०)	दी. (२०)	४०	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाबाट केवल ट्रेन्च निर्माणको लागि प्रयोग गरेको ०.८०५ हेक्टर जमिन आयोजना निर्माण पूर्वको अवस्थामा ल्याइनेछ। ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ।
२. वायु तथा ध्वनिको गुणस्तर	निर्माण स्थल खाली गर्ने, भूमिगत खण्डको लागि खाडल खन्ने, ज्वाइन्ट पिट स्थलहरूमा कंक्रीटिंग गर्ने, भूमिगत तार बिछ्याउने कार्यहरू गर्दा तथा सवारीसाधनको आवागमनले केही मात्रामा धूलो तथा ध्वनि उत्पन्न हुनेछ।	प्रत्यक्ष	निम्न (१०)	स्थल. (१०)	अ (५)	२५	<ul style="list-style-type: none"> यन्त्रिक उपकरण तथा सवारी साधनहरू मापदण्ड भित्र रही निकुञ्जको समन्वयमा आवश्यकता अनुसार संचालन हुने छन्। आयोजना स्थलमा हर्न बजाउन निषेध गरिनेछ। रातिको समयमा कुनैपनि प्रकारको निर्माण कार्य गरिने छैन।
३. पूर्वाधार तथा खोल्सीको क्रसिड	२ स्थानमा पुरानो ३३ के.भी. भूमिगत लाइन, एक स्थानमा भूमिगत अप्टिकल फाइबर र दुई	प्रत्यक्ष	निम्न. (१०)	स्थल. (१०)	अ. (५)	२५	<ul style="list-style-type: none"> सडक र अन्य संरचना पार गर्ने स्थानमा हुन सक्ने अवरोधको विषयमा साबधानी अपनाएर कार्य गरिने।

आयोजनाका कार्य तथा विधाहरू	वातावरणीय प्रभाव	प्रभावको तह निर्धारण					न्यूनीकरणका उपाय
		प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष	परिणाम	सिमा	अवधि	जम्मा अंक	
	स्थानमा पानी खोल्सी पार गर्ने सडक पार गर्ने क्रममा केही समयका लागि सडक अवरोध समेत हुन सक्ने ।						<ul style="list-style-type: none"> सडकको एकपट्टि भागबाट सवारी साधन आवागमन गर्न मिल्ने गरी कार्य गरिने । खोल्सि क्रसिंगमा भूमिगत प्रसारण लाइनलाई पाइपभिन्नबाट खोल्सिको सतहभन्दा मुनिबाट पार गरिने । भविष्यमा कसरा-माडी सडक विस्तार गर्नुपरेमा समेत भूमिगत केबल खण्डमा क्षति नहुने किसिमले सडकको क्षेत्र छोडेर भूमिगत केबल बिछ्याइनेछ ।
सञ्चालन चरण यस आयोजनाको संचालन चरणमा जग्गाको भू-उपयोग, वायु तथा ध्वनिको स्तर, तथा सडक यातायात तथा पूर्वाधारको क्रसिङमा कुनै प्रभाव पर्ने छैन ।							

६.२ जैविक वातावरण

न्यूनीकरणका उपाय

६.२.१ आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र/वन क्षेत्र

निर्माण चरण

आयोजनाको प्रस्तावित कार्यबाट चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको केही भाग प्रभावित हुनेछ । आयोजनाले निकुञ्ज क्षेत्रको ०.८२१ हेक्टर वन क्षेत्र प्रभावित गर्नेछ । आयोजनाबाट सट्टाभर्ना वापत प्रदान गरिने ०.८२१ हेक्टर जग्गामा १३१५ बिरुवाको वृक्षारोपण गरी सो को ५ वर्षसम्म स्याहार सम्भार गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ । आयोजना कार्यान्वयन गर्दा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ अनुसरण गरिनेछ । साथै, संरक्षित क्षेत्रभित्र भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माण एवं संचालन सम्बन्धी कार्यनीति, २०६५ लाई पनि अनुसरण गरिनेछ । आयोजना प्रभावित राष्ट्रिय निकुञ्जबाट रूखहरू कटान हुने छैनन् भने खाडल खन्दा हुनसक्ने बिरुवाको क्षति सकेसम्म कम गरिनेछ ।

आयोजना कार्यान्वयनको चरणमा रुख/पोल को क्षति नहुने भएकाले क्षतिपूर्ति वृक्षरोपण गर्नुपर्ने आवश्यकता रहँदैन। रुख/पोल/लाभ्रा कटान नहुने देखिएका छन्। केवल बिछ्याउनका लागि ट्रेन्च तथा जोइन्ट पिटका लागि खाडल खन्दा क्षति हुन सक्ने केही बिरुवाहरू पनि कसरा-माडी सडको १० मिटर क्षेत्रभित्र रहेकाले नियमित सडक सरसफाइ गर्दा निकुञ्जबाट नै उक्त बिरुवाहरू हटाइने गरेको पाइएको छ।

संचालन चरण

भूमिगत प्रकृतिको प्रसारण लाइन भएकाले यस चरणमा आयोजना क्षेत्र विस्तारै प्रारम्भिक स्वरूपमा पुग्ने फर्किने भएकाले न्यूनीकरणका उपायहरू आवश्यक देखिँदैनन्।

६.२.२ वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीमा पर्ने प्रभावको न्यूनीकरण

निर्माण चरण

आयोजना निर्माण दौरान वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८ लाई अनुसरण गरिनेछ। वन्यजन्तुलाई पर्न सक्ने प्रभाव जस्तै कामदारको उपस्थिति, निर्माणका उपकरणबाट निस्कने ध्वनि पूरै किसिमले न्यूनीकरण गर्न सकिने प्रकृतिका छैनन्। यद्यपि, ठूला वन्यजन्तुको तुलनात्मक कम आवगमन हुने सूर्योदय देखि सूर्यास्त सम्मको समयमा मात्र निर्माणको कार्य गरिनेछ। वन्यजन्तुबाट सुरक्षित रही तथा वन्यजन्तुलाई हानि नोक्सान नपुर्‍याइ निर्माणको कार्य गर्नका लागि आयोजना निर्माणमा सँलग्न कामदार तथा सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई उचित प्रशिक्षण दिइनेछ र निकुञ्जभित्र कडा रूपमा प्रतिबन्ध गरिने क्रियाकलापहरूका बारेमा जानकारी गराइनेछ। साथै, आवश्यक परेको खण्डमा निकुञ्जको समन्वयमा सो सम्बन्धी साइनबोर्डहरू पनि राखिनेछ।

वन्यजन्तुको आवतजावतमा बाधा नपुगोस् भन्नका लागि केवल बिछ्याउन खनेको खाडलमा सोहि दिनमा नै केवल बिछ्याई खाडल पुर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। साथै, जोइन्ट पिटका लागि खनेको खाडलमा समेत बाहिरबाट तयार पारिएका pre-cast reinforcement concrete (M30) ब्लकहरू राखी सोहि दिनमा नै छोपिनेछ। Pre-cast reinforcement concrete (M30) ब्लकहरूको प्रयोगले निकुञ्जभित्रको कार्यावधि समेत कम हुनेछ। धुर्ब पोष्टमा विद्युतीकरणका लागि रहने एच-पोल तथा ट्रान्सफर्मरबाट वन्यजन्तुलाई असर नपरोस् र जनावरहरूबाट समेत उक्त संरचनामा क्षति नपुगोस् भन्नका लागि निकुञ्जसँगको समन्वयमा विशेष घेराबारको व्यवस्था गरिनेछ। यसको लागि लाग्ने थप रकम आयोजनाको लागतमा नै समावेश गरिएको छ।

संचालन चरण

यस चरणमा वन्यजन्तुको लागि न्यूनीकरण उपायहरू आवश्यक देखिँदैन।

प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन दौरान विभिन्न कार्यहरूबाट हुन सक्ने जैविक वातावरण संग सम्बन्धित प्रभावको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं ६-२: जैविक वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कनको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू

प्रस्तावका कार्य	वातावरणीय प्रभाव	प्रभावको तह निर्धारण					न्यूनीकरणका उपाय
		प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष	परिणाम	स्थिति	अवधि	जम्मा अंक	
जैविक वातावरण							
निर्माण अवधि							
आयोजनाको निर्माण कार्यबाट पर्ने असर	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाले जम्मा ०.८२१ हे. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र प्रभावित हुने। 	प्रत्यक्ष	म.(२०)	स्थल. (१०)	दीर्घ. (२०)	५०	निर्माण कार्य सम्पन्न पश्चात आयोजनाबाट केवल ट्रिन्च निर्माणको लागि प्रयोग गरेको ०.८०५ हेक्टर जमिन आयोजना निर्माण पूर्वको अवस्थामा ल्याइनेछ। साथै आयोजनाबाट ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गरिनेछ र सो मा १३१५ बिरुवाको वृक्षारोपणको समेत गरिनेछ वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइनेछ।
	<ul style="list-style-type: none"> केवल ट्रिन्च तथा जोइन्ट पिटका लागि खाडल खन्दा केही बिरुवाहरू (seedlings) हटाउनुपर्ने 	प्रत्यक्ष	नि. (१०)	स्थल. (१०)	अल्प. (५)	२५	क्षति हुन सक्ने बिरुवाहरू कसरा-माडी सडकको १० मिटर क्षेत्रभित्र रहेकाले नियमित सडक सरसफाइ गर्दा निकुञ्जबाट नै उक्त बिरुवाहरू हटाइने गरेको पाइएको।

प्रस्तावका कार्य	वातावरणीय प्रभाव	प्रभावको तह निर्धारण					न्यूनीकरणका उपाय
		प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष	परिणाम	सिमा	अवधि	जम्मा अंक	
	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना सम्बन्धी क्रियाकलापले निकुञ्जमा रहेका वन्यजन्तुको दैनिकीमा अवरोध हुने, ध्वनिले गर्दा प्रभावित क्षेत्रमा वन्यजन्तुहरूको आवागमनमा अवरोध हुने तथा मानव-वन्यजन्तुबीच जम्का भेट हुने अवस्था समेत आउन सक्ने। 	प्रत्यक्ष	म. (२०)	स्था. (२०)	अल्प (५)	४५	<ul style="list-style-type: none"> ठूला वन्यजन्तुको तुलनात्मक कम आवगमन हुने सूर्योदय देखि सूर्यास्त सम्मको समयमा मात्र निर्माणको कार्य गरिने। जोइन्ट पिटका लागि खनेको खाडलमा बाहिरबाट तयार पारिएका pre-cast reinforcement concrete (M३०) ब्लकहरू राखिने। केवल ट्रेंच तथा ज्वाइन्ट पिटको खाडल सोहि दिनमा पुर्ने व्यवस्था मिलाइने। निर्माणमा सँलग्न कामदार तथा सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई उचित प्रशिक्षण दिइने।
सञ्चालन चरण							
यस आयोजनाको संचालन चरणमा सञ्चालन चरणमा जैबिक वातावरणमा कुनै उल्लेखिय असर पर्ने छैन।							

६.३ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

यस भूमिगत लाइनको सम्पूर्ण खण्ड चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पर्ने भएकाले सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा कुनैपनि नकारात्मक प्रभाव पर्नेछैन। यस लाइन निर्माण भइसकेपछि माडी क्षेत्रको विद्युत आपूर्ति भरपर्दो तथा गुणस्तरीय भई सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रमा सकारात्मक प्रभाव पर्नेछ।

आयोजना निर्माण चरणमा कामदारहरूलाई व्यावसायिक सुरक्षा तथा वन्यजन्तुबाट सुरक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षण दिइनेछ। निर्माणका दौरान व्यावसायिक स्वस्थ्य तथा सुरक्षाको लागि चाहिने आवश्यक उपकरण जस्तै: हेलमेट, सुरक्षा पेटी, सुरक्षा बुट लगायतका सामानहरू उपलब्ध गराइनेछ। निर्माण क्षेत्रमा अनधिकृत व्यक्तिको प्रवेश बर्जित गरिनेछ। साथै आवश्यक भएमा नेपाली भाषामा

सुरक्षा चिन्हहरू अंकित साइनबोर्डहरू राखिने छ। आयोजना निर्माणका दौरान विद्यमान लाइन सुचारु नै रहने भएकाले माडी क्षेत्रको विद्युत आपूर्तिमा बाधा पर्ने छैन ।

प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन दौरान विभिन्न कार्यहरूबाट हुन सक्ने सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक प्रभावको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं ६-३: सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कनको म्याट्रिक्स तथा न्यूनीकरणका उपायहरू

प्रस्तावका कार्य	वातावरणीय प्रभाव	प्रभावको तह निर्धारण					न्यूनीकरणका उपाय
		प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष	परिणाम	सीमा	अवधि	जम्मा अंक	
निर्माण अवधि							
व्यवसायजन्य जोखिम र सुरक्षा	कामदारले सुरक्षाका साधनको प्रयोग नगरेमा सम्भावित दुर्घटनाको जोखिम हुन्छ।	प्रत्यक्ष	म. (२०)	स्थल. (१०)	अल्प. (५)	३५	कामदारहरूलाई व्यावसायिक सुरक्षा तथा बन्यजन्तुबाट सुरक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षण दिइनेछ। निर्माणका दौरान व्यावसायिक स्वस्थ्य तथा सुरक्षाको लागि चाहिने आवश्यक उपकरण जस्तै: हेलमेट, सुरक्षा पेटी, सुरक्षा बुट लगायतका सामानहरू उपलब्ध गराइनेछ।
सञ्चालन चरण							
यस आयोजनाको संचालन चरणमा सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ।							

नोट: प्र- प्रत्यक्ष अ.प्र.- अप्रत्यक्ष

परिमाण: निम्न (low) = १०

मध्यम (Medium) = २०

उच्च (High) = ६०

सीमा: स्थलगत (Site specific) = १०

स्थानीय (Local) = २०

क्षेत्रीय (Regional) = ६०

अवधि: अल्पकालिन (Short Term) = ०५

मध्यम (Medium Term) = १०

दीर्घकालीन (Long Term) = २०

माथि दिइएको संख्याले राष्ट्रिय ई.आइ.ए. निर्देशिका १९९३ अनुरूपको प्रभावको मान बुझाउँछ। प्रभावमानको योग उच्चतम १४० र न्यूनतम २५ को हुँदछ। प्रभावको उल्लेखनियता-प्रभाव मानको अनुसार >७५: धेरै उल्लेखनीय ५०-७५: उल्लेखनीय <५०: कम उल्लेखनीय

७ प्रस्तावसंग सम्बन्धित नीति तथा कानूनी प्रावधानहरू

नेपालमा प्रसारण लाइन आयोजनाको वातावरणीय प्रतिवेदन तयार गर्दा प्रचलित संविधान, कानून, ऐन, नीति, नियम, नियमावली र निर्देशिकाहरूले तोकेको प्रावधान अनुरूप गर्नुपर्दछ। आयोजनाको कार्यान्वयन हुँदा पहिले नै उल्लेख गरिएका बाहेक कार्यान्वयनको क्रममा आउने विभिन्न गतिविधिहरूलाई पनि ध्यान दिनुपर्छ। यस आयोजनाका लागि कानूनी प्रावधानहरूको समीक्षा निम्नानुसार रहेको छ।

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
नेपालको संविधान, २०७२	धारा ३० मा स्वच्छ वातावरणको हक सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ। भाग-४ राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व अन्तर्गत धारा ५१(छ) मा प्राकृतिक स्रोत-साधनको संरक्षण, संवर्धन र उपयोग सम्बन्धी नीतिको व्यवस्था गरेको छ।
योजना र नीति	
पन्ध्रौं पञ्चवर्षीय योजना (२०७६/७७-२०८०/८१)	यस योजनाले १०.३% आर्थिक वृद्धि सँगै वि.सं. २०८७ मा दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्दै नेपाल मध्यम आय भएको मलुकमा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य लिएको छ।
जलस्रोत नीति, २०७७	नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएअनुरूप प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा बहुउपयोगी विकास र दिगो रूपमा उपयोग गरी उपलब्ध जलस्रोतको अधिकतम एवं दिगो उपयोग गरी देशलाई समृद्ध बनाउन यो नीतिको योगदान हुनेछ। यस नीतिले ११ वटा रणनीति अवलम्बन गरेको छ जसमध्ये पहिलो उद्देश्य नदी बेसिन गुरुयोजनाको आधारमा जलस्रोतको उपयोग तथा व्यवस्थापन गरिनेछ। यस जलस्रोत नीतिका प्रावधानकाईको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन विभिन्न तहबाट हुने व्यवस्था पनि यस नीतिमा उल्लेख गरिएको छ।
राष्ट्रिय वातावरण नीति, २०७६	अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न र सरकारी, गैरसरकारी संस्थान-, समुदाय, निजी क्षेत्रका साथै संघीय, प्रान्तीय र स्थानीय निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने यसको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। यस नीतिको बुँदा ६मा प्रदूषण नियन्त्रण, फोहोर व्यवस्थापन गर्दै स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने अधिकार सुरक्षित गरेको छ। यस्तै, खण्ड ८ को बुँदा ८.१मा वातावरणीय प्रदूषण रोकथाम, नियन्त्रण र न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति रहेका छन्।
राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६	जलवायु परिवर्तनका असरको जोखिम न्यूनीकरण गर्दै उत्थानशील समाजको निर्माण गर्नेतर्फ विभिन्न तह र बिषयगत क्षेत्रमा नीतिगत मार्गदर्शन गर्ने उद्देश्यले यो जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६ लागू गरिएको छ।
राष्ट्रिय वन नीति, २०७५	यस नीतिको मुख्य लक्ष्य वन संसाधनलाई दिगो व्यवस्थापन गर्ने, वन क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, समग्र उत्पादन वृद्धि गर्ने, जैविक विविधताको संरक्षण, स्रोतको

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
	संरक्षण, र संरक्षणबाट प्राप्त वातावरणीय सेवाहरुको बराबरी बाँडफाँड र वितरण गर्नु हो। यस नीतिको उद्देश्य जल संरक्षण, वन पैदावारमा आत्मनिर्भर भई मुल्य अभिवृद्धि सहित निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने, जलधार क्षेत्रको एकिकृत व्यवस्थापनबाट जल र भूमिको संरक्षण गर्ने र वन क्षेत्रको बहुआयामिक प्रयोग गर्ने रहेको छ।
राष्ट्रिय ऊर्जा सङ्कट निवारण तथा विकास दशक सम्बन्धी अवधारणा पत्र, २०७२	राष्ट्रिय ऊर्जा संकट निवारण र विकास दशकको अवधारणा तत्कालीन मन्त्रीपरिषदले २०१६-२०२६लाई राष्ट्रिय ऊर्जा संकट विद्युत विकास दशक (ऊर्जा आपतकालीन दशक) को रूपमा घोषणा गरेक छ।
संरक्षित क्षेत्र भित्र भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण एवं संचालन सम्बन्धि कार्यनीति, २०६५	यस नीति अनुसार नेपाल सरकारको राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरु वाहेक अन्य आयोजना संचालन गर्न राष्ट्रिय निकुञ्ज आरक्ष संरक्षण क्षेत्र तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराईने छैन। साथै, राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, मध्यवर्ती क्षेत्र र संरक्षण क्षेत्रभित्र वा सिमानामा वग्ने नदी/खोलाहरुमा सम्भावित जलविद्युत आयोजनाहरुको संभाव्यता अध्ययन तथा निर्माण गर्दा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन र सो अन्तर्गत बनेका नियमावलीहरुको अधिनमा रहि गर्नु पर्नेछ। आयोजना निर्माण र संचालन गर्न राष्ट्रिय निकुञ्ज/आरक्ष/संरक्षण क्षेत्र कार्यालयका प्राविधिक, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधि र सम्बन्धित आयोजनाका संचालन समेत रहेन गरी एक संयन्त्र बनाई अनुगमन गर्नु पर्नेछ।
ऐन	
वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६	दफा ३ ले वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने र तथा स्वीकृतिको लागि तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी सम्बन्धीत निकाय समक्ष पेश गर्नुपर्ने प्रावधानको व्याख्या गरेको छ। दफा ४ ले प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्न सक्ने नकारात्मकप्रभाव र त्यसको न्यूनीकरणको लागि अपनाउन सकिने विभिन्न विकल्पको विस्तृत विश्लेषण गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ। दफा ६ बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा निर्धारित मापदण्ड तथा गुणस्तर कायम हुनुपर्दछ। दफा ११ बमोजिम वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको कुनै आयोजनाको भौतिक पूर्वाधार, डिजाइन वा स्वरूपमा केही परिमार्जन गर्नु परेमा, संरचना स्थानान्तरण वा फेरबदल गर्नुपरेमा, वन क्षेत्र थप गर्नु परेमा वा आयोजनाको क्षमता वृद्धि गर्नु परेमा त्यस्तो कार्य गर्दा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने वा नपर्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा निराकरण वा न्यूनीकरण गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा प्रस्तावकले पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको ।

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९	राष्ट्रिय निकुञ्जको व्यवस्था, वन्यजन्तु र यसको वासस्थानको संरक्षण, शिकारमा नियन्त्रण र प्राकृतिक सौन्दर्यको दृष्टिकोणबाट विशेष महत्व राख्ने ठाउँहरूको संरक्षण, संबर्द्धन विकास तथा उचित व्यवस्था र उपयोग गरी सर्वसाधारण जनताको सदाचार र सुविधा कायम गर्नका लागि यो ऐन बनाइएको हो। दफा ३ ले नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्र घोषणा गर्न सक्ने प्रावधान राखेको छ भने ऐनको दफा ५ ले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा निषिद्ध कार्यहरूको बारेमा उल्लेख गरेको छ। दफा १० ले संरक्षित वन्यजन्तु तोकेको जसको शिकार गर्न निषेध गरिएको छ। सोअनुसार यस ऐनको अनुसूचीमा-१ मा २६ स्तनधारी जन्तु, ९ पन्छी र तीन घस्रने जातका जन्तु रहेका छन्।
वन ऐन, २०७६	राष्ट्रिय वनलाई सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, वन संरक्षण क्षेत्र, सामुदायिक वन, साझेदारी वन, कबुलियती वन र धार्मिक वनको रूपमा व्यवस्थापन गर्न र निजी, सार्वजनिक र सहरी वनको प्रवर्द्धन गर्दै वन्यजन्तु, वातावरण, जलाधार एवं जैविक विविधताको संरक्षण, तथा सदुपयोग गरी राष्ट्रिय समृद्धिमा योगदान गर्न वन ऐनको महत्व छ। दफा ४२ ले वनक्षेत्रको प्रयोग राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना सञ्चालन गर्दा अन्य कुनै विकल्प नभएको खण्डमा प्रचलित कानून बमोजिमको वातावरणीय परीक्षणबाट त्यस्तो योजना सञ्चालन गर्दा वातावरणमा उल्लेखनीय नकारात्मक कअसर नपर्ने देखिएमा नेपाल सरकारले त्यस्तो योजना सञ्चालन गर्नको निमित्त राष्ट्रिय वनको कुनै भाग प्रयोग गर्न तोकिएबमोजिमको स्वीकृती दिन सक्नेछ।
विरुवा संरक्षण ऐन, २०६४ (पहिलो संशोधन, २०७९ सहित)	ऐनको दफा ७ मा विरुवा, विरुवाजन्य उपज, बायोलोजिकल कण्ट्रोल एजेण्ट, लाभदायक कीरा वा विरुवा हुर्कने माध्यमको पैठारी गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले अनुमतिपत्र लिनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ।
भूमि सम्बन्धी ऐन (आठौँ संशोधन), २०७६	भूमि सम्बन्धी ऐन, २०२१ लाई संशोधन गर्न यो बनेको हो। व्यक्ति वा निजको परिवारले जग्गावालाको हैसियतले नेपालमा जम्मा १० बिगाहामा नबढ्ने गरी देहायको क्षेत्रमा देहायको हदसम्म मात्र जग्गा राख्न पाउनेछ यो ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको लागि नेपाल सरकारले आवश्यक अधिकारीहरूको नियुक्ति र समितिहरूको गठन गर्न सक्नेछ। ऐन अन्तर्गत कुनै मुद्दा मामिलाको कारवाही तथा किनारा अन्तर्गत अधिकार प्राप्त गाउँपालिका वा नगरपालिका, समिति, अदालत वा अधिकारीले विशेष अदालत ऐन, २०५९ बमोजिमको अख्तियारी र कार्य प्रणाली अपनाउनेछ। जग्गाको सम्बन्धमा तोकिएको दरले क्षतिपूर्तिको रकम नेपाल सरकारले दफा २० को अधिनमा रही जग्गावालालाई दिनेछ।

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बिचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्दै जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न, लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक समावेशी र न्यायोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै सुदृढीकरण गर्न र स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न यो ऐन ल्याइएको हो।
संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७५	नेपाल पक्ष भएको संकटपन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिका प्रजातिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण सम्बन्धी महासन्धि, १९७३ को कार्यान्वयन गर्दै संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिका विभिन्न प्रजातिको संरक्षण र त्यसको अन्तराष्ट्रिय व्यापारलाई नियमन तथा नियन्त्रण गर्नका लागि यो ऐन ल्याइएको हो।
मुलुकी देवानी संहिता, २०७४	मुलुकमा कानून र व्यवस्था कायम गरी सर्वसाधारणको नैतिकता, शिष्टाचार, सदाचार र सुविधा एवं आर्थिक हित कायम राख्न तथा आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक क्षेत्रमा न्यायपूर्ण व्यवस्था कायम गरी विभिन्न जात, जाति वा सम्प्रदायहरूबीचको सुसम्बन्ध कायम राख्नका लागि मुलुकी ऐन तथा अन्य कानूनमा रहेका देवानी सम्बन्धी व्यवस्थालाई संशोधन र एकीकरण समेत गरी समयानुकूल बनाउन वाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका संसदले यो संहिता बनाएको छ।
श्रम ऐन, २०७४	श्रमिकको हक, हित तथा सुविधाको व्यवस्था गर्न, श्रमिक र रोजगारदाताको अधिकार तथा कर्तव्यको स्पष्ट व्यवस्था गरी असल श्रम सम्बन्धको विकास गर्न, श्रम शोषणका सबै अवस्थालाई अन्त्य गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्न श्रम सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न यो ऐन नेपाल सरकारले बनाएको छ।
योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४	श्रमिकको योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हक सुनिश्चित गर्न तथा योगदानकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको हो।
विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४	विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण वा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिमा सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हक र हित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन तथा विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन विद्युत नियमन आयोगको व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
	संविधानको धारा २९६ को उपधारा बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ।
बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६	बालकलाई कल कारखाना, खानी वा यस्तै अन्य जोखिमपूर्ण काममा लगाउन निषेध गर्न तथा बालकलाई अन्य काममा लगाउँदा उनीको स्वास्थ्य, सुरक्षा तथा सेवा र सुविधाका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न,कसैले पनि बालकलाई ललाई, फर्काई वा झुक्याएर वा कुनै प्रलोभनमा वा डर, त्रास वा दबावमा पारी वा अन्य कुनै तरिकाले निजको इच्छा विरुद्ध जोखिमपूर्ण काममा लगाउनु हुँदैन यदी लगाएमा कानून बमोजिम सजाय हुनेछ। चौध वर्ष उमेर पूरा नगरेका बालकलाई श्रमिकको रूपमा काममा लगाउनु हुँदैन।
नियम र नियमावली	
वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७	<p>नियम ३ अनुसार प्रस्तावकले यस ऐनको अनुसूची-२मा उल्लेख भएका प्रस्तावहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नु पर्नेछ। प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नु अघि कार्यसूची तयार गर्नु पर्नेछ र ऐनको दफा ३ को उपदफा २ ले तोकेको निकाय समक्ष स्वीकृतिको लागि पेश गर्नुपर्नेछ।</p> <p>नियम ६ मा तोकेबमोजिमा प्रस्तावकले वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट प्रभावित हुने क्षेत्रमा प्रस्तावको बारेमा सार्वजनिक सुनुवाइको आयोजना गरी राय सुझाव सङ्कलन गर्नु पर्नेछ।</p> <p>नियम ७ अनुसार स्वीकृत कार्यसूची र सार्वजनिक सुनुवाइको आधारमा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ र सो तयार गर्दा प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको सम्बन्धमा सात दिनभित्र लिखित सुझाव उपलब्ध गराउन सूचना टाँस गरी मूचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ।</p> <p>नियम ११ मा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धि व्यवस्था रहेको छ।</p>
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०	नियम ४.२: राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्षभित्र कुनै सेवा वा सुविधा सञ्चालन गर्नको लागि बोलकबोल गर्नेले त्यस्तो सेवा वा सुविधा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा कुनै किसिमको निर्माण कार्य गर्नु पर्दा त्यसको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। नेपाल सरकार स्वयम्ले सेवा वा सुविधा सञ्चालन गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।
श्रम नियमावली, २०७५	यस नियमावली बमोजिम श्रमिक र रोजगारदाताबीच गर्ने रोजगार सम्झौतामा ऐनको दफा ११ को उपदफा (३) मा उल्लेख गरिएका विषयका अतिरिक्त विषय समेत खुलाउन पर्नेछ।

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा										
योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐनको दफा ६९ ले दिएको अधिकारको प्रयोग गरी नेपाल सरकारले बनाएको हो। यसका मुख्य प्रवधान देहाय बमोजिम छन्। सामाजिक सुरक्षा योजनामा सरकारी कोषबाट पारिश्रमिक पाउने व्यक्ति र अनौपचारिक क्षेत्रका श्रमिक तथा स्वरोजगार मा समितिका सिफारिस बमोजिमका सामाजिक सुरक्षामा रहेका व्यक्ति सहभागी हुनेछन्। यो नियमावली ११ नोभेम्बर, २०१८ मा नेपाल सरकारले अनुमोदन गरेको हो।										
विद्युत नियामन आयोग नियमावली, २०७५	विद्युत नियामन आयोगका प्रमुख काम र कर्तव्यको बारेमा थप स्पष्ट पारेर आयोगको लागि कार्य केन्द्र, केन्द्रित सूची, अनिवार्य आवश्यकता र मार्गदर्शनको प्रदान गर्नु।										
फोहरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०७०	स्थानीय निकायले ऐनको दफा ६ बमोजिम कम्तीमा जैविक र अजैविक लगायतका फोहरमैलालाई स्रोतमै छुट्याउने गरी तोक्दा हानिकारक वा रासायनिक फोहरमैलालाई छुट्टाछुट्टै पृथकीकरण तथा व्यवस्थापन गर्ने गरी तोक्नु पर्नेछ। हानिकारक, रासायनिक, जैविक वा अजैविक फोहरमैला प्रशोधन गरी सामान्य फोहरमैला सरह भए पछि मात्र त्यसको अन्तिम निष्काशनको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। हानिकारक, रासायनिक, जैविक वा अजैविक फोहरमैला स्थानीय निकाय माफर्त व्यवस्थापन गर्नु पर्ने भएमा फोहरमैला व्यवस्थापनको दायित्व भएका व्यक्ति, संस्था वा निकायले स्थानीय निकायलाई अनुरोध गर्न सक्नेछ र त्यसरी अनुरोध भै आएमा स्थानीय निकायले सेवा शुल्क लिई उक्त फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ।										
विद्युत नियमावली, २०५०	<p>नियम ४८. भुईँदेखि विजुलीको तारसम्म हुनुपर्ने न्यूनतम दुरी:</p> <ol style="list-style-type: none"> विद्युत वितरण तथा प्रसारण प्रणालीको विनिर्भ्र भोल्टको विद्युत तार तथा भुईँको बीचमा रहने दूरी अनुसूची —१२ मा देखिएको भन्दा कम हुनु हुँदैन। सडक माथि तथा सडकको छेउमा विद्युत लाइन लैजानु परेमा उपयुक्त प्राविधिक दृष्टिकोण अपनाई लैजानु पर्नेछ। ३३,००० भोल्ट भन्दा बढी वढि भोल्टको लाइन लैजान आवश्यक भएमा अनुसूची —१२ मा उल्लेखित ३३,००० भोल्टको लागि तोकिएको न्यूनतम दूरीमा प्रत्येक ३३,००० भोल्टको लागि थप ०.३०५ मिटरको दूरीमा लैजानु पर्छ। <p><u>अनुसूची १२ मा भएको व्यवस्था</u></p> <p><u>तारदेखि भुईँसम्म हुनुपर्ने न्यूनतम दुरी</u></p> <table border="1" data-bbox="528 1760 1385 1917"> <thead> <tr> <th>क्र.स.</th> <th>विद्युत भोल्टको स्तर</th> <th>सडक पार गर्दा (मिटर)</th> <th>सडक छेउ (मिटर)</th> <th>अन्य स्थानमा (मिटर)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>२३०/४०० भन्दा माथि ११,००० भन्दा कम</td> <td>५.८</td> <td>५.५</td> <td>४.६</td> </tr> </tbody> </table>	क्र.स.	विद्युत भोल्टको स्तर	सडक पार गर्दा (मिटर)	सडक छेउ (मिटर)	अन्य स्थानमा (मिटर)	१	२३०/४०० भन्दा माथि ११,००० भन्दा कम	५.८	५.५	४.६
क्र.स.	विद्युत भोल्टको स्तर	सडक पार गर्दा (मिटर)	सडक छेउ (मिटर)	अन्य स्थानमा (मिटर)							
१	२३०/४०० भन्दा माथि ११,००० भन्दा कम	५.८	५.५	४.६							

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा													
	२	११,००० र सो भन्दा माथि ३३,००० भन्दा कम	६.१	५.८	५.२									
	<p>नियम ४९. सडक वारपार विद्युत लाइन लैजाने सम्बन्धमा: घनावस्ती भएको ठाउँमा ११,००० भोल्ट भन्दा बढी क्षमताको विद्युत लाइन सडकको वारपार गर्नु पर्दा डबल इन्सुलेटर प्रणालीको प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>नियम ५०. विद्युत लाइनको दायाँ बायाँ हुनु पर्ने फरक:</p> <p>१) विद्युत प्रसारण तथा वितरणको लाइन लैजानु पर्दा घर वा रुखहरूबाट अनुसूची-१३ मा उल्लेखित दूरीभन्दा कम दूरीमा लैजानु हुदैन ।</p> <p>२) ३३,००० भोल्ट भन्दा बढी वढि भोल्टको लाइन लैजान आवश्यक भएमा अनुसूची -१३ मा उल्लेखित ३३,००० भोल्टको लागि तोकिएको न्यूनतम दूरीमा प्रत्येक ३३,००० भोल्टको लागि थप ०.३०५ मिटरको दूरीमा लैजानु पर्छ ।</p> <p><u>अनुसूची १३ मा भएको व्यवस्था</u></p> <p><u>तारदेखि घर वा रुखसम्म हुनुपर्ने न्यूनतम दुरी</u></p> <table border="1" data-bbox="525 1032 1386 1240"> <thead> <tr> <th>क्र.स.</th> <th>विद्युत भोल्टको स्तर</th> <th>घर वा रुखबाट हुने न्यूनतम दुरी</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>२३०/४०० देखि ११,००० सम्म</td> <td>१.२५ मिटर</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>११,००० भन्दा माथि देखि ३३,००० सम्म</td> <td>२.०० मिटर</td> </tr> </tbody> </table> <p>नियम ५५. विद्युत लाइन र टेलिफोन लाइन नजिकबाट लैजाने सम्बन्धमा: विद्युत लाइनको नजिकबाट टेलिफोन लाइन वा टेलिफोन लाइनको नजिकबाट विद्युत लाइन लैजानु परेमा अनुमतिप्राप्त व्यक्ति तथा सम्बन्धित दुर संचार निकाय बीच आपसमा छलफल गरी विद्युत वा टेलिफोन लाइनलाई प्राविधिक दृष्टिकोणबाट बाधा वा चार्ज नहुने गरी लैजानु पर्दछ ।</p>					क्र.स.	विद्युत भोल्टको स्तर	घर वा रुखबाट हुने न्यूनतम दुरी	१	२३०/४०० देखि ११,००० सम्म	१.२५ मिटर	२	११,००० भन्दा माथि देखि ३३,००० सम्म	२.०० मिटर
क्र.स.	विद्युत भोल्टको स्तर	घर वा रुखबाट हुने न्यूनतम दुरी												
१	२३०/४०० देखि ११,००० सम्म	१.२५ मिटर												
२	११,००० भन्दा माथि देखि ३३,००० सम्म	२.०० मिटर												
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३०	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३० बनाएको हो । यस नियमावलीले चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना, निकुञ्ज प्रवेशका लागि लिनुपर्ने अनुमति, निकुञ्जभित्र निषिद्ध गरिएका कार्यहरू, निकुञ्जभित्र सवारी चलाउंदा पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू लगायतका बारेमा व्यवस्था गरेको छ ।													
मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२	मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ मा मध्यवर्ति क्षेत्रको सिमांकन, व्यवस्थापन, उपभोक्ता समिति गठन, दर्ता, उक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार, मध्यवर्ति क्षेत्रभित्र गरिएका निषिद्ध कार्यहरू लगायत मध्यवर्ति क्षेत्रभित्र वन विकास सम्बन्धि व्यवस्था गरिएको छ ।													

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
निर्देशिका/ कार्यविधि/ मार्गदर्शन/ आदेश	
सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन कार्यविधि, २०७५	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ को दफा १० बमोजिम सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन गर्नको लागि कोषले ऐनको दफा ७० को उपदफा २ को अधिनमा रही यो कार्यविधि श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले २०७५-०८-०६ मा बनाएको छ।
जग्गाको हदबन्दी र छुट सम्बन्धी आदेश, २०७४	शिक्षण वा स्वास्थ्य संस्था, जलविद्युत, साँस्कृतिक, औद्योगिक काम, कृषि उद्योगको काममा तथा सरकारी खेती गर्ने संस्था जस्ता उद्योग वा प्रतिष्ठानलाई त्यस्तो संस्थाको सर्त अनुसार काममा रहेसम्म आवश्यक पर्ने हदबन्दी छुट दिने सम्बन्धमा व्यवस्थित गर्न भूमि सम्बन्धी ऐन, २०२१ को दफा १२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो ऐन बनाएको हो।
काठ, दाउरा सङ्कलन र बिक्री वितरण निर्देशिका, २०७१	वन नियमावली २०५१ को नियम ६८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशिका बनाइएको हो। यस निर्देशिको परिच्छेद २ को दफा ३ मा वन व्यवस्थापनका सबै कार्य गर्नुपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ। त्यस्तै, परिच्छेद ३ मा रुख कटान, छपान, मुछान, काठ, दाउरा हुवानी र घटघट्टीको व्यवस्था पनि गरिएको छ, जसमा कटानका लागि रुखको छनोट गर्नुपर्ने, रुखको मूल्यांकन गर्नुपर्ने, चेकचाँज गर्ने र जिल्ला वन कार्यालयले दिएको निर्देशन अनुसार रुख छपान गर्ने व्यवस्था छ।
सामुदायिक वन स्रोत सर्वेक्षण मार्गदर्शन, २०६१	सामुदायिक वन स्रोत सर्वेक्षण मार्गदर्शनले वनको अवस्था अनुसार काठ रुख, पोल र घाँसे क्षेत्रमा खण्ड विभाजन गरेको छ। सामुदायिक वनले काठको रुखहरूको लागि २० मिटर x २० मिटर आकारको व्यास भएको झाडीको लागि १० मिटर x १० मिटर र घाँसे क्षेत्रमा लागि ५ मिटर x ५ मिटर प्रयोग गर्न सिफारिस गरेको छ। ३० सेमी भन्दा बढी व्यास (१.३ मिटर माथि) भएका बोटहरूलाई रुखका रूपमा लिइन्छ। १० सेन्टीमिटरदेखि ३० सेन्टीमिटर बिचमा व्यास भएको रुखलाई पोलको रूपमा वर्गीकृत गरिएको छ र १० सेन्टीमिटर भन्दा कम व्यास भएका बोटहरू लाथा प्रजातिहरूको हुन्।
वन क्षेत्रको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५१	राष्ट्रिय वातावरण प्रभाव निर्देशिका, २०५० को भावनालाई ध्यानमा राख्दै वन क्षेत्रको लागि वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन निर्देशिका तयार गरीयो। यस निर्देशिकोको उद्देश्य सामाजिक-आर्थिक विकासको लागि वन संसाधनको दिगो उपयोग गर्ने र वन सम्बन्धी समुदायलाई आधारभूत आवश्यकताको पूर्ति गर्ने हो।
राष्ट्रिय वातावरण प्रभाव निर्देशिका २०५०	राष्ट्रिय वातावरण प्रभाव निर्देशिका, २०५० ले वातावरणीय समीक्षा र सबै क्षेत्रहरूमा पूर्वाधार परियोजनाहरूको व्यवस्थापन र निश्चित सरकार एजेन्सीहरू र परियोजना समर्थकहरूको सम्बन्धीत भूमिकाको लागि प्रक्रिया तय गर्‍यो। वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन लागि राष्ट्रिय प्रणाली स्थापना गर्न, राष्ट्रिय, क्षेत्रगत निर्देशिकाहरूको विकास गर्न यो बृहत् कार्यक्रमको एक हिस्सा हो।

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
वन्यजन्तुमैत्री भौतिक पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८	निर्देशिकाले रेखीय पूर्वाधारहरूलाई वन्यजन्तु मैत्री बनाउन दिशानिर्देश प्रदान गरेको छ। निर्देशिकाको अनुसूची-४ ले वन्यजन्तु मैत्री संरचनाका आधारभूत मापदण्डहरू प्रस्तुत गरेको छ। ऊर्जा विकास परियोजनाहरूको सन्दर्भमा निम्न मापदण्डहरू प्रस्तुत गरिएका छन्: <ul style="list-style-type: none"> विद्युत प्रसारण लाइनको हकमा, एभियन डाइभर्टर, रिफ्लेक्टर, इन्सुलेटर जस्ता उपकरणहरू तारहरूमा जडान गर्नुपर्छ। जलविद्युत आयोजनाको हेडरेस पाइप र पेनस्टक पाइप, पेट्रोलियम पाइपलगायत समान प्रकृतिका अन्य पाइपलाइनलाई सकेसम्म जमिनमुनि गाडिनु पर्दछ।
जग्गाको हदबन्दी छुट सम्बन्धी आदेश, २०७८	शिक्षण वा स्वास्थ्य संस्था, जलविद्युत, साँस्कृतिक, औद्योगिक काम, कृषि उद्योगको काममा तथा सरकारी खेती गर्ने संस्था जस्ता उद्योग वा प्रतिष्ठानलाई त्यस्तो संस्थाको सर्त अनुसार काममा रहेसम्म आवश्यक पर्ने हदबन्दी छुट दिने सम्बन्धमा व्यवस्थित गर्न भूमि सम्बन्धी ऐन २०२१ को दफा १२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो आदेश जारी गरेको हो।
राष्ट्रिय मापदण्ड	
सरकारी रुख हटाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७१	यस मापदण्ड अनुसार जग्गाधनि प्रमाणपूर्जा भएका सरकारी कार्यालय, संस्थान, समिति कार्यालयका हाताभित्र रुख हटाउनुपर्ने भएमा सम्बन्धीत कार्यालयको विभागीय निर्णयको आधारमा यसै मापदण्डको दफा १० बमोजिमको समितिले जाचँबुझ गरी सिफारिश गरेमा जिल्ला वन कार्यालयले उक्त रुख हटाउन स्वीकृती दिन सक्ने छ। कटान स्वीकृत पाएका रुख सम्बन्धीत निकायले आफ्नै खर्चमा कटान मुछान गरी उत्पादन भएका वन पैदावार प्रचलित कानुन बमोजिम लिलाम बिक्री गरी आएको रकम राजश्वमा दाखिल गर्नु पर्ने छ।
राष्ट्रिय गुणस्तर हावामा जाने ध्वनि सम्बन्धी मापदण्ड, २०६९	यसले दिन र रातको समयमा विभिन्न क्षेत्रमा फरक आवाजमा ध्वनि तीव्रताको सीमा तय गरेको छ। ध्वनि तीव्रताको सीमा औद्योगिक क्षेत्र, व्यावसायिक क्षेत्र, ग्रामीण र शहरी क्षेत्र, इत्यादिमा फरक हुन्छ।
वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९	वायुको गुणस्तर मापदण्डले विभिन्न नौ प्रदूषकमा टीएसपी, पार्टिकुलेट म्याटर, (पीएम १०), सल्फर डाइअक्साइड, नाइट्रोजन डाइअक्साइड, कार्बन मोनो-अक्साइड, सीसा, बेन्जीन, पीएम २.५ र ओजोन समावेश छन्। मापदण्डले प्यारामिटरहरूको लागि परीक्षण विधिहरू पनि तोकेको छ।
नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड, २०६९	सवारी सावरीसाधनको प्रदूषण नियमन गर्न, नेपाल सरकारले 'नेपाल सवारी प्रदूषण मापदण्ड, २०६९' जारी गर्‍यो। पेट्रोल र डिजेल ईन्धन सवारी साधनहरूको प्रदूषण नाप्न विभिन्न प्यारामिटरहरूको सीमा मानहरू तय गरेको छ। यी प्यारामिटरहरूमा कार्बन मोनोअक्साइड, हाइड्रोकार्बन, नाइट्रोजन पार्टिकुलेट पदार्थ र धुवाँ समावेश

पुनरावलोकन गरिएका कानूनी दस्तावेज	प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा आकर्षित हुन सक्ने दफा/नियम/खण्ड/सम्बन्धीत बुँदा
	छ। यसबाहेक, यी मापदण्डहरू सवारी साधनहरूको अनुमोदनका प्रकारका र उत्पादनमा आधारित छन्।
सम्मेलन/महासन्धि	
जैविक विविधता महासन्धी, १९९२	यस सम्मेलनले जैविक विविधताको संरक्षण र यसका अवयवहरूको दिगो प्रयोग सम्बन्धी विषयमा जोड दिन्छ। यसका अवयव वातावरणीय अध्ययनको लागि आवश्यक छ। वातावरणीय अध्ययनको उद्देश्य जैविक विविधता संरक्षणको सम्बन्धमा अग्रिम पहिचान गर्नु हो। जैविक विविधताका पक्ष आनुवंशिक, प्रजाति र इकोसिस्टम हुन्। यसले प्रस्तावित आयोजनाले वातावरणीय कानूनको अनुशरण गर्छन् भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्छ। जैविक विविधता सम्मेलनले वातावरणमा पर्न सक्ने उल्लेखनीय नकारात्मक प्रभावहरूबाट बच्न वा कम गर्नका लागि चाल्नु कदमहरूका बारेमा वकालत गर्छ।
संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार महासन्धी (साईटिस) १९७३	तत्कालीन अवस्थामा विश्वका ८० राष्ट्रका प्रतिनिधिले सहभागिता जनाएको उक्त सम्मेलनले दुर्लभ वन्यजन्तु र वनस्पतिको संरक्षणको लागि एउटा अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी तयार गरेर त्यसमा हस्ताक्षर गरे। सोही महासन्धीलाई "दुर्लभ वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार महासन्धी (साईटिस)" नामाकरण गरीयो। साईटिस महासन्धी सन् १९७३ मा पारित भई सन् १९७५ को जुलाई १ बाट कार्यान्वयन हुँदै आएको छ। नेपालले सन् १९७५ मा १२ औं स्थानमा साईटिस महासन्धीको पक्ष राष्ट्र भई काम गर्दै आएको छ।
आदिवासी जनजाति समुदाय सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सँगठन महासन्धि १८८९, (न:१६९)	नेपालले सेप्टेम्बर १४-२००७ मा आईएलो महासन्धिको बुँदा न: १६९लाई अनुमोदन गर्‍यो। आदिवासी जनजातिहरूको अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघको घोषणालाई साधारण सभाले सन २००७ मा पारित गर्‍यो। उक्त घोषणाले अन्तर्गत प्रदान गरिएको सिद्धान्त र दृष्टिकोणको महत्त्व महासन्धि १८८९, (न:१६९) पुष्टि गर्दछ र यसको स्वीकृतिले अनुमोदन र कार्यान्वयनको लागि नयाँ प्रेरणा प्रदान गर्दछ। आईएलो महासन्धि(न:१६९)ले आदिवासी र जनजातिको कौशल र प्रविधि र , उनीहरूको विशिष्ट ज्ञानलाई मान्यता दिनु पर्ने आवश्यकतालाई प्रकाश पार्दछ। परम्परागत अर्थव्यवस्था र आत्म-निर्भरलाई विकास प्रक्रियाको आधारको रूप मान्छ।

८ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

८.१ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाले प्रस्तावित आयोजना निर्माण तथा संचालन गर्दा आयोजना क्षेत्रको वातावरणमा पर्न सक्ने संभावित प्रभावहरूको व्यवस्थापनका विषयवस्तुलाई समेटेको छ, जसको तालिका तल प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ८-१: वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

विषयगत क्षेत्र	सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीमा क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
सामाजिक तथा जैविक क्षेत्र	धुत्र पोष्टमा विद्युतिकरण गर्ने	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको धुत्र पोष्टमा विद्युतिकरण गर्न आवश्यक पर्ने संरचना निर्माण गर्ने	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको धुत्र पोष्ट	विद्युतिकरण गर्न आवश्यक पर्ने संरचना निर्माण गरेर	आयोजनाको निर्माण दौरान	आयोजनाको प्रस्तावक	ने.रु. बीस लाख	आयोजनाको प्रस्तावक
	उद्यमशिलता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने	नजिकका मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहलाई लघु उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने	आयोजना प्रभावित क्षेत्र	तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने	आयोजनाको निर्माण अवधिभर	आयोजनाको प्रस्तावक	ने.रु. पाँच लाख	आयोजनाको प्रस्तावक

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	
भौतिक क्षेत्र	जग्गाको भू-उपयोग	<ul style="list-style-type: none"> केबल ट्रेन्च निर्माणको लागि प्रयोग गरेको ०.८०५ हेक्टर जमिन आयोजना निर्माण पूर्वको अवस्थामा ल्याइने। ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गरिने वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराइने। निर्माण चरणमा खाडल खन्दा निस्कने माटो 	आयोजना निर्माण क्षेत्र	निकुञ्ज तथा निर्माण व्यवसायीको समन्वयमा		निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक तथा निर्माण व्यवसायी	जग्गा सट्टाभर्नाको अनुमानित बजेट रु. ३४,५०,००० अन्य कार्यको रकम आयोजनाको लागतमा समावेश भएको	प्रस्तावक, चि.रा.नि. र सम्बन्धीत मन्त्रालय

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
		सोहि खाडल पुर्नका लागि प्रयोग गरिने। निर्माण सामाग्रीबाट निस्किएका फोहरहरूलाई निकुञ्जक्षेत्र भन्दा बाहिर लगी व्यवस्थापन गरिने।						
	वायु, तथा ध्वनी तथा अन्य प्रदूषण नियन्त्रण गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> यान्त्रिक उपकरण तथा सवारी साधन मापदण्ड भित्र रही आवश्यकता अनुसार निकुञ्जको समन्वयमा मात्र सञ्चालन गरिने। 	आयोजना निर्माण क्षेत्र	यान्त्रिक उपकरण तथा सवारी साधनको मर्मत सम्भार तथा फोहोर मैलाको व्यवस्थापन गरेर।	निर्माण अवधिभर	प्रस्तावक तथा निर्माण व्यवसायी	प्रस्तावक, चि.रा.नि. र सम्बन्धीत मन्त्रालय	

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
		<ul style="list-style-type: none"> आयोजना स्थलमा हर्न बजाउन निषेध गरिने। रातिको समयमा कुनै निर्माण कार्य नगरिने। निर्माण सामग्री ढुवानी गर्दा छोपेर गरिने। आयोजना क्षेत्रबाट निस्कने सबै प्रकारका फोहोर-मैलाको व्यवस्थापन गर्ने। 						
भौतिक क्षेत्र	पूर्वाधार तथा खोल्सीको ऋसिड गर्दा पर्ने प्रभाव न्यूनीकरण	<ul style="list-style-type: none"> सडक र अन्य संरचना पार गर्ने स्थानमा हुन सक्ने अवरोधको विषयमा साबधानी अपनाएर कार्य गरिने 	सुविधाप्राप्त सडक र दुई खोल्सी ऋसिड	आयोजनाको विस्तृत डिजाइनमा समावेश गरेर र निर्माण चरणमा राष्ट्रिय निकुञ्जसँग	आयोजना निर्माण चरण	निर्माण व्यवसायी/प्रस्तावक	आयोजनाको लागतमा समावेश भएको	प्रस्तावक, चि.रा.नि.

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
		<ul style="list-style-type: none"> सडकको एकपट्टि भागबाट सवारी साधन आवागमन गर्न मिल्ने गरी कार्य गरिने, खोल्सि क्रसिंगमा भूमिगत प्रसारण लाइनलाई पाइपभिन्नबाट खोल्सिको सतहभन्दा मुनिबाट पार गरिने। 	रहेको ठाउँमा	आवश्यक समन्वय गरेर				
जैविक वातावरण	बृक्षारोपण तथा स्याहार सम्भार	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर बराबरको सट्टाभर्ना बापत दिइने जग्गामा १३१५ बिरूवाको बृक्षारोपण गर्ने र त्यसको ५ 	सट्टाभर्ना जग्गामा	निकुञ्जसँग समन्वय गरेर	आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन चरणमा	आयोजनाको प्रस्तावक	१३,००,०००	प्रस्तावक, चि.रा.नि. र सम्बन्धित मन्त्रालय

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	
		बर्षसम्म स्याहार सम्भार गर्ने							
जैविक वातावरण	वन्यजन्तुको चोरी-सिकारी तथा पर्ने अन्य प्रभाव नियन्त्रण	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाका कामदारलाई वन्यजन्तुको चोरी-सिकारी नगर्ने सम्बन्धमा कडा निर्देशन/प्रशिक्षण दिने ठूला वन्यजन्तुको तुलनात्मक कम आवगमन हुने सूर्योदय देखि सूर्यास्त सम्मको समयमा मात्र निर्माणको कार्य गर्ने केवल ट्रेन्च तथा ज्वाइन्ट पिटको खाडल सोहि 	आयोजना क्षेत्र	आयोजनाका कामदारलाई निकुञ्जसँग समन्वय गरेर निकुञ्जभित्र प्रतिबन्ध गरिने क्रियाकलापहरूका बारेमा प्रशिक्षण तथा निर्देशन दिने		आयोजना निर्माण चरणमा	आयोजनाको निर्माण व्यवसायी र आयोजनाको प्रस्तावक	कामदारलाई प्रशिक्षणका लागि ने.रु. २ लाख	प्रस्तावक, चि.रा.नि. र सम्बन्धित मन्त्रालय

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
		दिनमा नै पुर्ने व्यवस्था मिलाइने		concrete (M30) ब्लकहरूको प्रयोग				
सामाजिक क्षेत्र	आयोजना क्षेत्रको वातावरण स्वच्छ राखिने	<ul style="list-style-type: none"> आयोजना क्षेत्रमा उत्पादित फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्ने। 	आयोजना प्रभावित क्षेत्र	निर्माण व्यवसायीले आयोजनाका कामदारलाई आवश्यक प्रशिक्षण गरेर	आयोजनाको निर्माण अवधि भर।	आयोजनाको निर्माण व्यवसायी/प्रस्तावक		आयोजनाको प्रस्तावक
	कामदारहरूको व्यावसायिक सुरक्षा तथा बन्धजन्तुबाट सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> कामदारहरूलाई व्यावसायिक सुरक्षा तथा बन्धजन्तुबाट सुरक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षण दिइने कामदारलाई व्यक्तिगत सुरक्षाका लागि सामग्री प्रदान गरिने। 	आयोजना प्रभावित क्षेत्र	निर्माण व्यवसायीले आयोजनाका कामदारलाई आवश्यक स्वास्थ्य र सुरक्षाको प्रवन्ध गरी।	आयोजनाको निर्माण अवधि भर।	आयोजनाको निर्माण व्यवसायी/प्रस्तावक	कामदारलाई प्रशिक्षणका लागि ने.रु. २ लाख अन्य व्यवसायजन्य सुरक्षा सम्बन्धी सामग्री प्रदान गर्ने दायित्व निर्माण व्यवसायीको	आयोजनाको प्रस्तावक, चि.रा.नि
	सामाजिक सद्भाव कायम गर्ने।	बाहिरबाट आयोजनामा काम गर्न आएका कामदारलाई	आयोजना क्षेत्र	आयोजनामा काम गर्ने कामदारलाई स्थानीयको मूल्य	आयोजनाको निर्माण अवधिमा	आयोजनाको प्रस्तावक र	निर्माण व्यवसायीको दायित्व	आयोजनाको प्रस्तावक र

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्युनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन
		स्थानीयको धार्मिक, सामाजिक मूल्य र मान्यतामा खलल पुग्ने गरि कुनै कार्य गर्न नदिने।		मान्यतालाई सम्मान गर्न निर्देश दिने र निर्माण व्यवसायी पनि यसबारे सचेत रहने।		निर्माण व्यवसायीले		निर्माण व्यवसायी
अन्य	सामुदायिक सहयोग कार्यक्रम	राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको धुन्न पोष्टमा विद्युतिकरणको लागि आवश्यक पर्ने संरचनाहरू जस्तै एच-पोल, ट्रान्स्फर्मर, MCCB बक्स लगायतका उपकरणहरू राख्ने स्थल निर्माण गर्ने	राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको धुन्न पोष्टमा	धुन्न पोष्टमा एच पोल तथा ट्रान्स्फर्मर राखेर।	आयोजनाको निर्माण अवधिमा	आयोजनाको प्रस्तावक	ने.रु. २०,००,०००	प्रस्तावक/ सम्बन्धीत मन्त्रालय

८.२ सामुदायिक सहयोगका कार्यक्रमहरू

आयोजना प्रस्तावकले सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत आयोजना निर्माणका दौरान केही रकम सामुदायिक सहयोगका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विनियोजन गरिएको छ, जुन रकम आयोजना प्रभावित क्षेत्रको विकासको लागि प्रयोग गरिनेछ। यस आयोजनाबाट निम्न बमोजिमका सामुदायिक सहयोगका कार्यहरू गरिनेछ :

- जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको धुव्र पोष्टमा विद्युत सुविधा नभएको हुँदा त्यहाँ विद्युतिकरणको लागि आवश्यक पर्ने संरचनाहरू जस्तै एच-पोल, ट्रान्स्फर्मर, MCCB बक्स राख्ने स्थल लगायतका संरचना निर्माण गरिनेछ । जसले गर्दा धुव्र पोष्टमा विद्युत सुविधा पुग्नेछ र त्यहाँका कर्मचारीहरूलाई सहजता हुनुका साथै सुरक्षालाई समेत थप सुदृढ गर्न मद्दत पुग्नेछ । यसको लागि जम्मा रकम रु. २० लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ।
- आयोजना नजिकका २ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका पदाधिकारी तथा सदस्यलाई लघु उद्यमशिलता विकास सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। यसको लागि जम्मा रकम रु. ५ लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ।

८.३ अभिवृद्धि, न्यूनीकरण तथा सामुदायिक सहयोग कार्यक्रमको लागत

भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणमा पर्ने सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि, नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण तथा सामुदायिक सहयोगका कार्यक्रमको लागत तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। क्षमता अभिवृद्धि तालिमको लागि कुल रकम रु. ५,००,०००/- र आयोजनाको सामाजिक सहयोग कार्यक्रम (CSP) अन्तर्गत धुव्र पोष्टमा विद्युतिकरण गर्न आवश्यक पर्ने संरचना निर्माणका लागि रु. २०,००,०००/- प्रस्ताव गरिएको छ। भौतिक वातावरणमा पर्ने प्रभाव न्यूनीकरणको लागत आयोजनाको लागतमा नै समावेश गरिने भएको हुँदा यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन। आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गर्न, सो जग्गामा १३१५ बिरूवाको बृक्षारोपण गर्न र त्यसको ५ वर्षसम्म स्याहार सम्भारको लागि वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराउनको लागि ने.रु. ४७,५०,०००/- प्रस्ताव गरिएको छ। कामदारलाई व्यवसायजन्य तालिम, वन्यजन्तुबाट सुरक्षित रहने सम्बन्धि तथा निकुञ्जभित्र कार्य गर्दा पालना गर्नुपर्ने नियमहरूका बारेमा जानकारी दिने कार्यहरू सञ्चालनका लागि ने.रु. २,००,०००/- प्रस्ताव गरिएको छ।

तालिका नं ८-२: अभिवृद्धि, न्यूनीकरण तथा सामुदायिक सहयोग कार्यक्रमको लागत

क्र.स	अभिवृद्धि, न्यूनीकरण तथा सामुदायिक सहयोग कार्यक्रमको विवरण	लागत (ने.रु.)
		निर्माण चरण
१	आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने ०.८२१ हेक्टर जग्गा सट्टाभर्ना वापत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई प्रदान गर्ने वा प्रचलित नियमानुसार सो बराबरको रकम उपलब्ध गराउने	३४,५०,०००
२	०.८२१ हेक्टर जग्गामा १३१५ बिरूवाको बृक्षारोपण गर्न र त्यसको ५ वर्षसम्म स्याहार सम्भार गर्न	१३,००,०००
३	लघु उद्यमशिलता बिकास सम्बन्धि तालिम	५,००,०००
४	धुत्र पोष्टमा विद्युतिकरण गर्न आवश्यक पर्ने संरचना निर्माण (एच-पोल, ट्रान्स्फर्मर, MCCB बक्स राख्ने स्थल लगायत)	२०,००,०००
५	कामदारलाई व्यवसायजन्य तालिम, वन्यजन्तुबाट सुरक्षित रहने सम्बन्धि तथा निकुञ्जभित्र कार्य गर्दा पालना गर्नुपर्ने नियमहरूहरूका बारेमा जानकारी	२,००,०००
	कूल	७४,५०,०००

८.४ वातावरणीय प्रभाव अनुगमन

संरक्षण ऐन २०७६ को दफा ३९ को १ र २ र वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को नियम ४५ मा भएको प्रावधान अनुसार अनुगमन कार्यको तर्जुमा गरिएको छ। आयोजनाको निर्माण र सञ्चालन चरणहरूमा उल्लेख बमोजिमका सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि तथा नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरणका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन भए नभएको यकिन वातावरणीय अनुगमनबाट गर्न सकिन्छ। वातावरणीय अनुगमन योजनाले वातावरणीय अनुगमनका प्रावधान (parameters) तयार गरी जिम्मेवारीपूर्ण तरिकाबाट कहाँ र कसरी अनुगमन गर्ने भन्ने बारेमा स्पष्ट गर्दछ। वातावरणीय व्यवस्थापन योजना प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि वातावरणीय अनुगमन अपरिहार्य पक्ष हो, जसले आयोजनाको निर्माण र सञ्चालन सँग सम्बन्धित वातावरणीय परिवर्तनहरू मापन गर्न मद्दत गर्दछ।

वातावरणीय अनुगमन कार्यको लागि आयोजना प्रवर्द्धक नै मुख्य रूपमा जिम्मेवारी हुनेछ। यसका साथै सम्बन्धित नियामक निकायहरू जस्तै ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, र स्थानीय निकायहरू पनि अनुगमन कार्यमा संलग्न रहने छन्।

यस प्रयोजनका लागि ने.वि.प्रा. वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागको संलग्नतामा आयोजना अन्तर्गत वातावरण तथा सामाजिक व्यवस्थापन इकाई कार्यालयको स्थापना गरिनेछ। स्थापना भएको उक्त कार्यालय मार्फत अनुगमन र प्रभाव न्यूनीकरणका गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ।

८.४.१ अनुगमनका चरणहरू

अनुगमनका चरणहरू प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन, नियमपालन अनुगमन र प्रभाव अनुगमन गरि जम्मा तीन प्रकारका हुनेछन्।

प्रारम्भिक अवस्थाको अनुगमन

आयोजना क्षेत्रका आधारभूत तथ्याङ्कहरू यस प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण अध्ययनको क्रममा समावेश भएका छन्। यस प्रतिवेदनको तयारी/स्वीकृती र निर्माण समयको अन्तरमा हुने वातावरणीय/ सामाजिक परिवर्तनहरूलाई निर्माण कार्य सुरु हुनुभन्दा ठीक अगाडि पूर्व-निर्माण चरणमा गरिने आधारभूत अनुगमनले अद्यावधिक गर्नेछ ।

प्रभाव अनुगमन

प्रभाव अनुगमन कार्य प्रभावको वास्तविक स्तरको आंकलन गर्न गरिन्छ। प्रभाव अनुगमन आयोजना निर्माणको साथै सञ्चालन चरणमा समेत गरिने छ। प्रभाव अनुगमनमा निम्न विषयहरू समावेश हुने छ।

- यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक र सामाजिक आर्थिक वातावरणमा आयोजनाको प्रभावहरूको अनुगमन
- पूर्वानुमानित प्रभावहरूको प्रभावकारिताको अनुगमन
- लागू गरिएको न्यूनीकरण उपायहरूको प्रभावकारिताको अनुगमन

नियमपालन अनुगमन

प्रस्तावित न्यूनीकरणका उपाय र अनुगमन क्रियाकलापहरूको प्रभावकारिता थाहा पाउनका लागि अनुपालन अनुगमन सञ्चालन गरिने छ। अनुपालन अनुगमन मुख्यतया निम्न लिखित विषयहरूमा केन्द्रित हुनेछ।

- सम्बन्धित न्युनिकरणका कार्यहरू र अनुगमन आवश्यकताहरूको अनुपालन सम्झौता अनुसार भए नभएको
- टेण्डरको शर्तको पालना भए नभएको
- प्रस्तावित न्युनिकरण उपायहरूको अवलम्बन भए नभएको
- न्यूनीकरण उपाय र अनुगमन कार्यहरूको कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेटको विनियोजन भए नभएको

८.४.२ अनुगमन मापदण्ड, संकेत, विधि, तालिका र स्थान

आयोजनाको आकार, निर्माण गतिविधि, स्थान र परिमाणको आधारमा दैनिक, साप्ताहिक, त्रैमासिक र अर्ध वार्षिक अनुगमन मापदण्डको आधारमा निर्माण चरणको लागि प्रस्तावित छ। आधारभूत

अनुगमन, प्रभाव अनुगमन र अनुपालन अनुगमनका सूचकहरु, मापदण्डहरु, विधिहरु, तालिका, स्थान र अनुगमनमा जिम्मेवार निकाय/ब्यक्तिको बारेमा विस्तृत रूपमा खाका तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९ वातावरणीय परीक्षण

वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ को दफा १२ (१) मा भएको व्यवस्था अनुसार मन्त्रालय वा तोकिएको निकायले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने आयोजनाको हकमा आयोजना कार्यान्वयन भएको मितिले २ वर्ष भुक्तान भएपछि ६ महिना भित्र वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्नेछ। यसमा आयोजना निर्माण र संचालन चरणमा वातावरणमा परेको प्रभाव, आँकलन गरिएका प्रभावहरूको वास्तविकता, प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू र वातावरणीय अनुगमनको प्रभावकारीता परीक्षणका लागि वातावरणीय परीक्षण गरिन्छ। यो परीक्षण वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनले पहिचान गरेका प्रभाव र आयोजना कार्यान्वयनमा गर्दा देखियका प्रभाव संग सम्बन्धित छ जसले वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको प्रभावकारीता र पूर्णताको मूल्याङ्कन गर्दछ। वातावरणीय परीक्षण ६ किसिमका रहेका छन्।

- निर्णय तहको परीक्षण
- कार्यान्वयन परीक्षण
- कार्यको प्रभावकारीता परीक्षण
- आयोजना प्रभाव परीक्षण
- आँकलन गरिएको प्रविधि परीक्षण
- वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रक्रिया परीक्षण

वातावरणीय परीक्षणमा तीन पक्ष संलग्न हुने गर्दछन्।

- परीक्षक
- परीक्षित पक्ष (प्रस्तावसंग सरोकार भएको)
- तेस्रो पक्ष

स्वच्छिक र वाध्यकारी परीक्षणका लागि संलग्न पक्ष वा संस्थाको आधारमा वातावरणीय परीक्षण आन्तरिक वा बाह्य हुनेछ।

- आन्तरिक परीक्षण
- बाह्य परीक्षण
- वाध्यकारी परीक्षण
- स्वच्छिक परीक्षण

यस आयोजनाको वातावरणीय परिक्षेणको ढाँचा स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन प्रतिवेदनमा रहेको व्यवस्था अनुसार हुनेछ।

१० निष्कर्ष तथा प्रतिवद्धता

निष्कर्ष

चितवनको माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा हाल संचालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत खण्डमा पटक पटक हुने गरेको प्राविधिक समस्या समाधानको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत खण्डमा थप एक भूमिगत सर्किट निर्माण गर्नको लागि प्रस्ताव गरिएको छ। यस भूमिगत लाइनको निर्माणले माडी क्षेत्रमा हुने गरेको विद्युत आपूर्तिको समस्या समाधान भई गुणस्तरीय तथा भरपर्दो विद्युत सेवा बिस्तारमा सहयोग पुग्नेछ। यस पूरक वातावरणीय अध्ययनका क्रममा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको ८.०५ किलोमिटर खण्डमा केही प्रभाव पर्ने देखिएको भएतापनि सो प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सकिने खालको रहेको छ। आयोजना कार्यान्वयन गर्दा विद्यमान ऐन, नियम तथा कानूनको पूर्ण पालना गरी तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जसँगको समन्वयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ।

प्रतिवद्धता

विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू सँगको समन्वयमा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनले औल्याएका प्रभावहरू न्यूनीकरणका लागि प्रस्तावित कार्यहरू प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्दै आयोजनालाई वातावरणमैत्री बनाइनेछ। साथै यस कार्यका लागि प्रस्तावक नेपाल विद्युत प्राधिकरण पूर्णरूपमा प्रतिवद्ध रहेको छ।

११ सन्दर्भ सामग्री

Central Bureau of Statistics. (2019). Environmental Statistics of Nepal. Kathmandu: Central Bureau of Statistics.

CNP. (2015). Chitwan National Park and its Buffer Zone Management Plan, 2013-2017. Kasara, Chitwan: Chitwan National Park .

Dahal R.K. (2010). Engineering Geology of Nepal. Kathmandu.

DoEnv, 2021. Air Quality Status of Nepal. 2016-2020. Volume V, Sauraha Air Quality Monitoring Station, Department of Environment, Babarmahal, Kathmandu.

MoUD, 2077. Nepal National Building Code, NBC: १०५:२०२०. नेपाल भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण ढाँचा (डिजाइन)। SEISMIC DESIGN OF BUILDINGS IN NEPAL. नेपाल सरकार, शहरी विकास मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल।

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको स्वीकृत EIA प्रतिवेदन, २०६७

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, २०७८. राष्ट्रिय जनगणना २०७८ — संक्षिप्त नतिजा। राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, थापाथली, काठमाडौं।

अनुसूची

अनुसूची क: विद्युत वितरण अनुमतिपत्र, थप अध्ययन सहमति तथा
EIA स्वीकृती पत्र

अनुसूची क-1: विद्युत वितरण अनुमतिपत्र

नेपाल सरकार
ऊर्जा मन्त्रालय
विद्युत विकास विभाग

विद्युत विकास विभाग
२०७३

फोन नं. ४४७२२४७, ४४८००
४४७२५०७, ४४८००
४४८०४२५, ४४८२०
४४६१६०३, ४४८८९६
४४७६१९०, ४४७९९

फ्याक्स (९७७-९)-४४८०२
पोष्ट बक्स नं. २५०७
थापागाउँ, अनासलगर
काठमाडौं, नेपाल
मिति: २०६७/१२/२६

पत्र संख्या :- १६०३-०४६/०३८

विषय:- जगतपुर-माडी विद्युतीकरण आयोजनाको विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र बारे ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण
दरवारमार्ग, काठमाडौं ।
फोन: ०१-४२२०४४९
फ्याक्स: ०१-४१५३१५५ ।

उपरोक्त विषयमा तंहाले जगतपुर-माडी विद्युतीकरण आयोजनाको विद्युत वितरणको अनुमतिपत्रको लागि दिनु भएको दरखास्तमा आवश्यक कारवाही हुंदा नेपाल सरकार उर्जा मन्त्रालय (सचिव स्तर) को मिति २०६७/११/१९ को निर्णयानुसार मिति २०९२/११/१८ सम्म बहाल रहने गरी विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र संख्या वि.वि.वि. ०६७६८ वि.वि. ००४ प्रदान गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

संलग्न: विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र संख्या वि.वि.वि. ०६७६८ वि.वि. ००४

(सहदेव थापा)
ईन्जिनियर

बोधार्थः
श्री उर्जा मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
श्री विद्युत विकास विभाग
- उन्त्योजना अध्ययन महाशाखा ।
- निरीक्षण महाशाखा ।
- आर्थिक प्रशासन शाखा मिति २०६७/६/४ को आम्दानी रसिद नं. २२७० मा उल्लेखित धरौटी रकम रु. १,००,०००/- राजश्व खातामा राखी दिन हुन।

नेपाल सरकार
ऊर्जा मन्त्रालय

विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र

(जगतपुर-माडी विद्युतीकरण आयोजना)

अनुमतिपत्र संख्या : वि. वि. वि. ०६७/६८ वि. वि. ००४

श्री कार्यकारी निर्देशक,
नेपाल विद्युत प्रधिकरण,
दरवारमार्ग, काठमाण्डौ ।
फोन: ०१-४२२०४४९
फ्याक्स : ०१-४२५६०९९

महाशय,

विद्युत वितरणको लागि अनुमतिपत्र पाउन मिति २०६७/११/२२ मा दिनु भएको दरखास्त अनुसार देहायको विवरण खोली देहायका सतहरू सहित यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र पाउने व्यक्ति वा संगठित संस्थाको पूरा नाम र ठेगाना :
श्री नेपाल विद्युत प्रधिकरण,
दरवारमार्ग, काठमाण्डौ ।
फोन: ०१-४२२०४४९
फ्याक्स : ०१-४२५६०९९
२. वितरण परियोजनाको नाम:-
जगतपुर माडी विद्युतीकरण आयोजना ।
३. वितरण गरिने विद्युत उपलब्ध गराउने परियोजना / स्थानको विवरण :-
चितवन जिल्ला गुञ्जनगर गा.वि.स. स्थित ३३/११ के. भी. चनौली सबस्टेशनबाट निकस्ने चनौली - जगतपुर ३३ के. भी. ग्रीड लाईन ।
४. विद्युत प्रसारणको भोल्टेज र परिमाणहरू :-
भोल्टेज : ३३,००० भोल्ट ।
परिमाण : २.४ मेगावाट ।
५. विद्युत वितरण गरिने क्षेत्र :
(क) अञ्चल : नारायणी ।
(ख) जिल्ला : चितवन ।
(ग) गा.वि.स./नगरपालिका : गदी बघौडा, माडी कल्याणपुर, अयोध्यापुरी र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको जगतपुर माडी स्ट ।
६. अनुमतिपत्र बहाल रहने अवधि :-
मिति : २०६७/११/१९ देखि २०९२/११/१८ सम्म ।

७. अन्य शर्तहरू :

- (क) त्यस संस्थाले विद्युत विकास विभाग समक्ष पेश गरेको आयोजना सम्बन्धि निम्न कागजात / प्रतिवेदनहरू यस अनुमतिपत्रको अभिन्न अङ्ग (Integral Part) रहनेछन् ।
- (अ) Techno-Feasibility Report of Jagatpur Madi 33 kV Sub Transmission Line Project, Sept. 2010.
- (आ) नेपाल सरकार वातावरण मन्त्रालयको (सचिवस्तरीय) निर्णयानुसार मिति २०६७/०४/२५ मा स्वीकृत Environmental Impact Assessment Jagatpur-Bardhgat 33 KV Transmission Line Project, Final Report, June 2010.

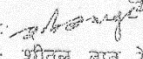
वि. वि. वि. ०६७/६८ वि. वि. ००४ पाना १

Vol. I - Main Report

Vol. II - Appendices

- (ख) आयोजनाको विस्तृत सर्वेक्षण तथा इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्बन्धी अन्तिम प्रतिवेदनहरू यो अनुमतिपत्र जारी भएको नब्बे (९०) दिन भित्र ऊर्जा मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग सम्म पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) आयोजनाको विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन, सुरक्षात्मक व्यवस्था तथा वातावरण सम्बन्धी सम्पूर्ण उत्तरदायित्वहरू प्रति त्यस संस्थाको जिम्मेवारी रहने छ ।
- (घ) आयोजनाको विद्युत वितरण क्षमतामा असर नपर्ने गरी वितरण लाइनको डिजाइन तथा निर्माणमा बृहत् वा उल्लेखनीय परिवर्तन गर्नु परेमा वा संरचना नै थपघट गर्नु परेमा सो को पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ । तर वितरण लाइनको निर्माण स्थलहरूमा वातावरणीय वा अन्य प्रतिकूल असर नपर्ने गरी डिजाइनमा सामान्य हेरफेर वा परिवर्तन गर्नु परेमा तत्सम्बन्धी जानकारी ऊर्जा मन्त्रालय, विद्युत विकास विभागलाई दिई गर्न सकिने छ ।
- (ङ) प्रस्तावित वितरण लाईन आयोजनाको दायीं बायाँ अन्य विद्युत वितरण लाइन भएमा सो को RoW मा असर नपर्ने गरी आयोजनाको निर्माण कार्य गर्नु पर्ने र सो निर्माण गरिदा अन्य कुनै आयोजना निर्माण गर्न प्रतिकूल असर नपारी निर्माण कार्य गर्नु पर्नेछ ।
- (च) आयोजनाको निर्माण कार्य विद्युत नियमावली, २०५० को नियम २१ बमोजिम एक वर्ष भित्र भौतिक रूपमा शुरु गरी सुचारु रूपले संचालन गर्नु पर्नेछ र निर्माण कार्य सम्पन्न नभए सम्म प्रत्येक ६ महिनामा कार्य प्रगति विवरण विद्युत विकास विभागलाई दिनु पर्नेछ ।
- (छ) विद्युत वितरणको अनुमतिपत्रको अवधि भर कुनै कार्यको सिलसिलामा कसैको घर जग्गामा प्रवेश गर्नु परेमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई पूर्व सूचना दिएर मात्र त्यस्तो घर जग्गामा प्रवेश गर्न सकिनेछ । त्यसरी प्रवेश गर्दा कुनै हानी, नोक्सानी हुन गएमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले नै क्षतिपूर्ति दिनु पर्नेछ ।
- (ज) आयोजनाबाट वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल असर नपार्नका लागि वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ (संशोधन सहित) र वातावरण सम्बन्धी अन्य प्रचलित कानूनहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।
- (झ) नेपाल सरकार वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) प्रतिवेदनमा उल्लेखित वातावरण सम्बन्धी निराकरण, व्यवस्थापन तथा अनुगमन योजनामा उल्लिखित प्रावधानहरूको अधीनमा रही वातावरणीय प्रभाव निराकरण तथा अनुगमनका कार्यहरू अनिवार्य रूपले कार्यान्वयन गर्न गराउनु पर्नेछ । आयोजना निर्माण तथा संचालन संभारको अवधिमा अन्य बंध निराकरणको उपायहरू अपनाउनु पर्ने देखिएमा सो समेत गर्न गराउनु पर्नेछ । निराकरण तथा अनुगमन योजनामा संशोधन गर्नु परेमा निराकरणका उपायहरू कम नहुने गरी ऊर्जा मन्त्रालय तथा त्यस संस्थाको आपसी सहमतिमा गर्न सकिनेछ ।
- (ञ) यस अनुमतिपत्रमा उल्लिखित प्रसारण लाईनको क्षमतामा बृद्धि गरिने भएमा वा सुदृढीकरण गरिने भएमा विद्युत ऐन, २०४९ तथा विद्युत नियमावली, २०५० बमोजिम अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिनु पर्नेछ र संचालनमा नआउने भएमा सो को जानकारी ऊर्जा मन्त्रालय, विद्युत विकास विभागलाई दिनु पर्नेछ ।
- (ट) त्यस संस्थाको स्वामित्वको संरचनामा कुनै किसिमको हेरफेर वा परिवर्तन भएमा सो को जानकारी ऊर्जा मन्त्रालय, विद्युत विकास विभागलाई दिनु पर्नेछ ।
- (ठ) यस अनुमतिपत्रमा कुनै संशोधन गर्नु परेमा नेपाल सरकार, ऊर्जा मन्त्रालय र त्यस संस्थाको आपसी सहमतिमा गर्न सकिने छ ।

अनुमतिपत्र दिने अधिकारीको :

सही :
नाम : शीतल बाबु रेग्मी
पद : सचिव
ऊर्जा मन्त्रालय
मिति : २०६७/११/१९

वि. वि. वि. ०६७/१९ वि. वि. ००४ पाना २

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय
विद्युत विकास विभाग

फोन नं.: { ४४३४११९
४४११५३७
१४४५५९१
४४३९३६७

फ्याक्स: ४४३५९०३

पोष्ट बक्स नं.: २५००७

सानौगौचरण, काठमाडौं, नेपाल

मिति: २०७७/८/२२

पत्र संख्या:- २०७७/०७८ (अनुमतिपत्र)

चलानी नं.: २२४

(.....) (अनुमतिपत्र, महाशाखा)

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
गो.द. नं. १४६८
मिति: ८/२६/२०७७

विषय:- जगतपुर - माडी विद्युतीकरण आयोजनाको विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र वि.वि.वि. ०६७/६८
वि.वि. ००४ संशोधनका लागि थप अध्ययन गर्न सैद्धान्तिक सहमति प्रदान गरिएको विद्युत वितरणको

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
दरबारमार्ग, काठमाण्डौ ।

सम्पर्क फोन नं.: ०१-४१५३०५४, ०१-४१५३०५५, ४१५३००७, ४१५३१९३, ४१५३०८२, ४१५३०९२

फ्याक्स नं.: ०१ ४१५३००९

पो.ब.नं.: १००२० काठमाण्डौ ।

इमेल : neamd@nea.org.np

सम्पर्क मोबाइल नं.: ९८५५०६८०५२, ९८४६८९९७९७, ९८५५०३०४००, ९८४९९३९७३९

वि.भा.से.नी.
प्रशासन महाशाखा
वर्तान नं. १८४६८
मिति: ८/२६/२०७७

प्रस्तुत विषयमा तहाँले जगतपुर - माडी विद्युतीकरण आयोजना, चितवनको विद्युत वितरणको अनुमतिपत्र वि.वि.वि. ०६७/६८ वि.वि. ००४ संशोधनका लागि दिएको दरखास्त माथि कारवाही हुँदा अनुमतिपत्रको म्याद मिति तथा अन्य व्यवस्थाहरु यथावत रहने गरी प्रस्तावित चनौली -माडी ३३ के.भि. भूमिगत केवल आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन, स्वीकृत EIA प्रतिवेदन, माग बमोजिम क्षमताको अनुमतिपत्र दस्तुर लगायतका विवरण पेश गरे पश्चात संशोधनको कार्य हुने गरी थप अध्ययनका कार्य गर्न अनुमतिपत्रको प्रकरण ७ को (अ) तथा (ठ) एवम् विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ को दफा १६ (२) को व्यवस्था बमोजिम नेपाल सरकार, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, विद्युत विकास विभाग (महानिर्देशकस्तर) को मिति २०७७/८/१८ को निर्णयानुसार सैद्धान्तिक सहमति प्रदान गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(दुर्गा नारायण भुसाल)
इन्जिनियर

बोधार्थ:

श्री ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, सिंहदरबार ।

श्री विद्युत विकास विभाग,

➢ श्रीमान् महानिर्देशक ज्यू ।

➢ आयोजना अध्ययन महाशाखा ।

➢ योजना वातावरण तथा आयोजना विकास सम्भौता महाशाखा ।

➢ आयोजना अनुगमन, सुविधा सिफारिश तथा विद्युत प्रणाली व्यवस्थापन महाशाखा ।

श्री जिल्ला जलस्रोत समिति, चितवन (मार्फत, जिल्ला समन्वय समिति, चितवन) ।

श्री वि.प्रा.के.सी.

डा. का.

८/२६

श्री वातावरण विभाग
डा. का.
८/२६/२०७७

श्री वातावरण विभाग
डा. का.
८/२६/२०७७

डा. का.
८/२६/२०७७

अनुसूची क-II: EIA स्वीकृति पत्र

नेपाल सरकार
वातावरण मन्त्रालय
नेपाल सरकार
वातावरण मन्त्रालय
(संस्कृत) बस्य महाशाखा)

पत्र संख्या :-
च. नं. :- २०१

मिति: २०६७/०४/२६

विषय: जगतपुर-माडी ३३ के. भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको परिमार्जित EIA प्रतिवेदन स्वीकृत गरिएको बारे ।

श्री उर्जा मन्त्रालय,
सिंहदरवार ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
दर्ता नं ८८
दर्ता मिति ०६/०४/२८

जलस्रोत मन्त्रालयको पत्रसाथ तत्कालिन जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयमा मिति २०५८/११/१५ मा दर्ता भएको उपर्युक्त विषयमा उल्लिखित आयोजनाको EIA प्रतिवेदन तथा प्रस्तावकको मिति २०६७/३/११ को पत्रसाथ यस मन्त्रालयमा प्राप्त भएको सोही आयोजनाको परिमार्जित तथा अद्यावधिक गरिएको EIA प्रतिवेदनको Volume I (Main Report), June 2010 तथा Volume II (Appencices), June 2010 लाई नेपाल सरकार (सचिवस्तर) को मिति २०६७/०४/२५ को निर्णयानुसार स्वीकृत गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(भाइराजा मानन्धर)
सि. डि. ई.
(वातावरण मूल्याङ्कन शाखा)

बोधार्थः
श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग,
जमल, काठमाडौं । (स्वीकृत EIA प्रतिवेदनको प्रमाणित प्रति श्री उर्जा मन्त्रालयमा सीधै तहाँबाट पठाउने व्यवस्था हुन)

श्री उर्जा मन्त्रालय
[(स्वीकृत) प्रति वा- विभागाको कार्य अन्तर्गत
पत्राचारको प्रकाशनाको कार्यको तहत
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
काठमाडौं ।]

वेब साईट :

अनुसूची ख: वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट प्राप्त अध्ययन
अनुमतिपत्र तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट प्राप्त अनुमति

प.सं.:-
च.नं.:- २४०

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल
(वातावरण प्रभाव अध्ययन शाखा)

मिति: २०७९।०५।२९

श्री ऊर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाण्डौ ।

ने.वि.प्रा.....
दर्ता नं: ३५९
मिति: २०७९।०५।२९

विषय: पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्यय अनुमति दिईएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ मन्त्रालयको च नं ८६७ मिति २०७७।११।१८ को पत्रसाथ तहावाट पेश हुन आएको कागजातको आधारमा कारवाही हुदाँ श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रधान कार्यालय काठमाण्डौवाट प्रस्तावित नेपाल विद्युत प्राधिकरणको जगतपुर-माडी जगतपुर- माडी ३३ के. भि. विद्युत प्रसारण लाइनको अन्डरग्राउण्ड सर्किट निर्माण आयोजनाको वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ११ (३) तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ११ मा व्यवस्था भए वमोजिम पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय (सचिवस्तर) को मिति २०७९।०५।२० को निर्णयानुसार अनुरोध छ ।

(Handwritten signature)

खिलानाथ दाहाल
सहायक वन अधिकृत

बोधार्थ

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रधान कार्यालय काठमाण्डौ ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग सुनसरी, काठमाडौं	
१. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री प्रभावत शाखा
२. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री लेखा शाखा
३. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री वि.प्रा.
४. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री वि.प्रा.
५. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री वि.प्रा.
६. वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन	श्री वि.प्रा.

(Handwritten signature and date)
२/२९

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग,
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

कसरा
(मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा)

पत्र संख्या : २०७९/०६०

चलनी नं. : २०८

मिति: २०७९/६/६

विषय : अनुमति सम्बन्धमा ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
रत्नपार्क, काठमाण्डौ ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ प्राधिकरणबाट प्रस्तावित जगतपुर माडी ३३ के.भि. विद्युत प्रसारण लाइनको अन्डरग्राउन्ड सर्किट निर्माण आयोजनाको पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय (सचिबस्तर) को मिति २०७९/१२/२० को निर्णयअनुसार तपसिलमा उल्लिखित व्यक्ति तथा सवारी साधन प्रयोग गरी मिति २०७९/६/६ देखि २०७९/६/१३ सम्मको लागि पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययन गर्नको लागि अनुमति दिईएको छ । उक्त कार्य गर्दा रा.नि. तथा व.सं.ऐन, २०२९ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०२२ को पूर्ण रूपमा पालना गर्नु हुन अनुरोध छ ।

तपसिल:

- क) अध्ययन टोली
- १) श्री राजु ज्ञवाली (उपप्रबन्धक)
 - २) श्री प्रकाश गौडेल (सहायक प्रबन्धक)
 - ३) श्री शैलजा ज्ञवाली (सहायक निर्देशक)
 - ४) श्री धिनोद प्याकुरेल (वातावरणविद्)

ख) सवारी साधन

- १) प्रदेश ३ ०१ ०२२ च ३१०३

(Handwritten signature)
०६९/६/९

हरिभद्र थाचार्य
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

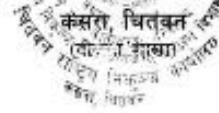
बोधार्थ :

- श्री राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग, बधरमहल, काठमाण्डौ ।
श्री खड्गदल गण, कसरा व्यारेक, चि.रा.नि. : सम्बन्धित गुल्म/पोष्टलाई जानकारी गराईदिनु हुन अनुरोध छ ।
श्री बगाईमाडी सेक्टर, चि.रा.नि. : अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नुहुन ।
रेञ्जर श्री कमल काफ्ले, वनकट्टा रेञ्जपोष्ट : प्रत्यक्ष निगरानीमा कार्य गर्नु गराउनु हुन अनुरोध छ ।

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

पत्र संख्या:- २०७९/०८०
चलानी नं:- ११९४

मिति : २०७९/०७/२८

विषय : अनुमति सम्बन्धमा ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
चनीली वितरण केन्द्र,
चनीली, चितवन ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ वितरण केन्द्रबाट प्रस्तावित जगतपुर-माडी ३३ के.भि. विद्युत प्रसारण लाईनको अन्डरग्राउण्ड सर्किट निर्माण आयोजनाको पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय (सचिवस्तर) को मिति २०७९/०५/२० गतेको निर्णय भएको ; सो कार्यको लागि अनुमति साथै प्रसारण मार्गमा पर्ने रुखहरूको संख्या गणना गर्ने कर्मचारी खटाई दिनुहुन भनि प्राधिकरणको च.नं. ४१८ मिति २०७९/०८/२५ गतेको पत्रबाट लेखि आएको हुँदा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को पूर्ण रूपमा पालना गर्ने शर्तमा मिति २०७९/०८/२९ देखि २०७९/०९/०६ सम्मको लागि आदेशानुसार अनुमति दिईएको छ । साथै उक्त कार्यको लागि यस कार्यालय अन्तर्गतको बनकट्टा रेञ्जपोष्टका रेञ्जर श्री कमल काफ्लेलाई खटाईएको व्यहोरा समेत अनुरोध छ ।

तपसिल :

अध्ययन टोली

- १) श्री राजु जवाली : उप-प्रबन्धक
- २) श्री भोजराज भट्टराई : उप- निर्देशक
- ३) श्री कविता पौड्याल : वातावरणविद्
- ३) श्री कलम हरी दुलाल : सिभिल इन्जिनियर

राजु घिमिरे
नि. प्रमुख संरक्षण

बोधार्थ:

श्री खड्गदल गण, कसरा व्यारेक, कसरा : सम्बन्धित पोष्टलाई जानकारी गराईदिनु हुन अनुरोध छ ।
श्री कसरा सेक्टर, बगईमाडी सेक्टर/चि.रा.नि.का. : अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नुहुन ।
रेञ्जर, श्री कमल काफ्ले, बनकट्टा रेञ्जपोष्ट : टोलीसँग समन्वय गरी अध्ययन कार्यमा सहभागी हुनु साथै अध्ययन पश्चात रुखहरूको विस्तृत लागत विवरण सहित प्रतिवेदन पेश गर्नहुन ।

ईमेल : info@chitwannationalpark.gov.np , वेब : www.chitwannationalpark.gov.np

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

कसरा, चितवन
(योजना शाखा)

पत्र संख्या:- २०७९/०८०
चलानी नं.:- १८०५

मिति : २०७९/११/०२

विषय : अनुमति सम्बन्धमा ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
चनौली वितरण केन्द्र,
चनौली, चितवन ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ वितरण केन्द्रबाट प्रस्तावित जगतपुर-माडी ३३ के.भि. विद्युत प्रसारण लाईनको अन्डरग्राउण्ड सर्किट निर्माण आयोजनाको पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय (सचिवस्तर) को मिति २०७९/०५/२० गतेमा निर्णय भएको । सो कार्यको लागि हाल संचालन रहेको प्रसारण लाईन माडी जाने सुविधा प्राप्त बाटोको किनारा हुँदै लैजानको लागि पुरक वातावरण प्रभाव मूल्यांकन अध्ययनको लागि प्राधिकरणको च.नं. ५०० मिति २०७९/११/०२ गतेको पत्रबाट अनुमति माग भई आएको हुँदा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को पूर्ण रूपमा पालना गर्ने शर्तमा मिति २०७९/११/०३ देखि २०७९/११/१८ सम्मको लागि अनुमति दिईएको छ ।

तपसिल :

अध्ययन टोली

१) श्री नारायण श्रेष्ठ समेत ९ जना
सवारी साधन : २ थान

[Handwritten Signature]
०६३१११/२

हरिभद्र आचार्य
प्रमुख संरक्षण अधिकृत
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

बोधार्थ:

श्री खड्गदल गण, कसरा व्यारेक, कसरा : सम्बन्धित पोष्टलाई जानकारी गराईदिनु हुन अनुरोध छ ।

श्री कसरा सेक्टर, बगईमाडी सेक्टर, वनकट्टा रेञ्जपोष्ट/चि.रा.नि.का. : अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नुहुन ।

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

पत्र संख्या:- २०७९/०८०
चलानी नं.:- ३२५०

मिति :- २०८०/०२/२५

विषय:- अनुमति सम्बन्धमा ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
चनौली वितरण केन्द्र,
चनौली, चितवन ।

ने.वि.प्रा.....
दर्ता नं. २३०९
मिति...०८/०२/०९

प्रस्तुत विषयमा तहाँ वितरण केन्द्रबाट प्रस्तावित जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के.भि. प्रसारण लाईन आयोजनाको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज स्रण्डमा पर्ने करिव ८ कि.भि. लामो भूमिगत केबल लाईनको दोस्रो सर्किटको लागि पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययन गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय (सचिवस्तर) को मिति २०७९/०५/२० निर्णय भएको । सो कार्यको लागि हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के.भि. प्रसारण लाईन आयोजनाको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज स्रण्डमा पर्ने करिव ८ कि.भि. लामो भूमिगत केबल लाईनको दोस्रो सर्किटको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणको वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययन कार्य भए तापनि वन्यजन्तु र वनस्पती सम्बन्धि थप अध्ययन अध्ययन गर्नु पर्ने भनि तहाँ विभागको च.नं. १०८५ मिति २०८०/०२/१९ गतेको पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययन सम्बन्धको पत्रबाट अनुमति माग भई लाएको हुँदा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को पूर्ण रुपमा पालना गर्ने शर्तमा मिति २०८०/०२/२५ देखि २०८०/०२/२९ सम्मको लागि अनुमति दिईएको छ ।

अध्ययन टोली

१. श्री राजु ज्ञवाली लगाएत ५ जना

(Handwritten signature)

बोधार्थ

श्री खड्गदल गण, कसरा व्यारेक : सम्बन्धित पोष्टलाई जानकारी गराइदिनु हुन अनुरोध छ ।

रेन्जर श्री कमल काफ्ले, वनकट्टा रे.पो., चि.रा.नि.का : माथि उल्लेखित समयावधीमा नियमित अनुसन्धान तथा निरीक्षण गर्न सटाईएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(राजु घिमिरे)
नि.प्रमुख संरक्षण अधिकृत
नि. प्रमुख संरक्षण अधिकृत

(Handwritten signature)

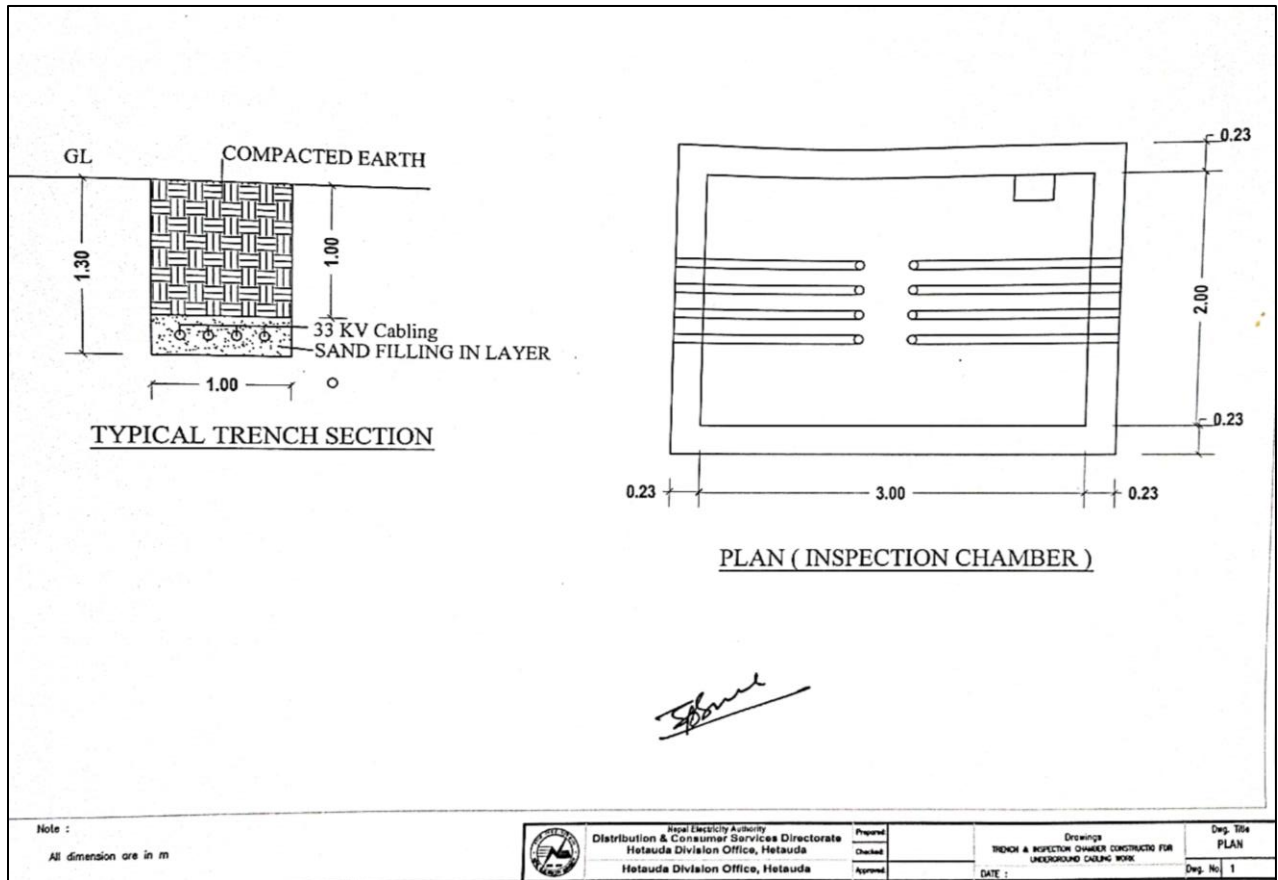
नेपाल विद्युत प्राधिकरण	
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग	
चितवन, बन्दा	
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ
✓	संरक्षण विभागबाट अनुमति प्राप्त भएको छ

(Handwritten signature)

ईमेल : info@chitwannationalpark.gov.np, वेब: www.chitwannationalpark.gov.np

अनुसूची ग: भौतिक वातावरणसँग सम्बन्धित सामग्री

अनुसूची ग-I: Plan and Sectional view of Underground TL

Plan and Sectional view of Underground TL

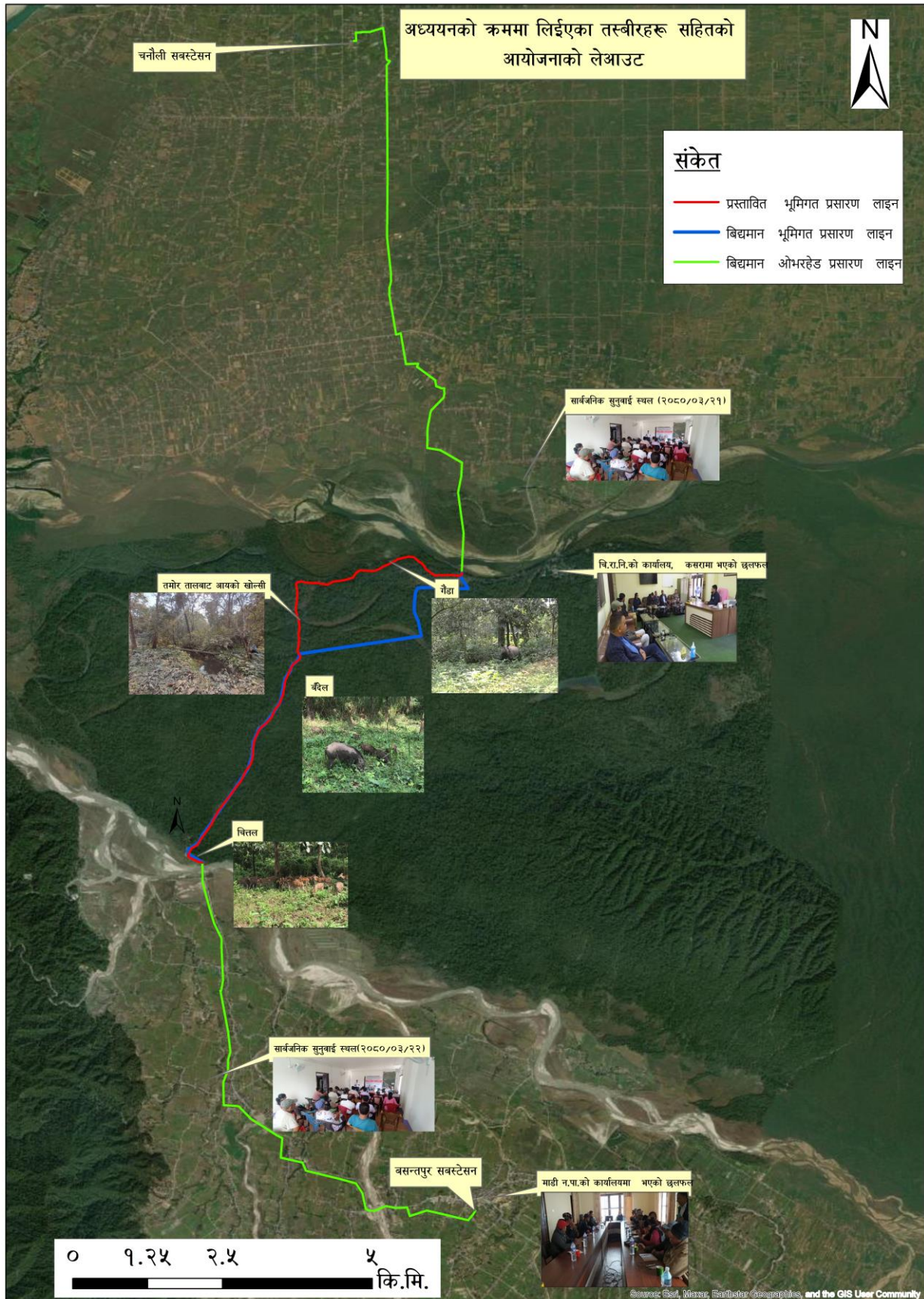
अनुसूची ग-II: **Coordinates of Joint Box**

Joint Box	Easting	Northing
Start of UG	531501.601	3047898.043
JB-1	531497.13	3047901.722
JB-2	530663.126	3048158.209
JB-3	530218.833	3047936.978
JB-4	529767.789	3047779.34
JB-5	529309.714	3047730.01
JB-6	529061.982	3047496.193
JB-7	529097.229	3047004.648
JB-8	529108.298	3046517.45
JB-9	528888.187	3046087.772
JB-10	528739.507	3045617.901
JB-11	528469.687	3045206.76
JB-12	528378.46	3044718.814
JB-13	528134.381	3044285.139
JB-14	527868.993	3043862.273
JB-15	527624.038	3043427.744
JB-16	527617.437	3043087.242
End of UG	527666.408	3043076.38

Note: UG:- Underground,

JB-1 to 16:- Joint pits from 1 to

अनुसूची ग-III: अध्ययनको क्रममा खिचिएका फोटो र छलफल गरिएका स्थानको प्रसारण लाइन मार्ग सहितको अवस्थिति नक्सा

अनुसूची घ: जैविक वातावरणसँग सम्बन्धी सामग्री

अनुसूची घ-1: चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा पाइने बनस्पती

(स्रोत: Management Plan for Chitwan National Park and It's Buffer Zone 2013-2017)

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
१	<i>Acacia catechu</i>	Cutch Tree खयर		
२	<i>Acacia pennata</i>	Climbing Acacia	अर्पु	
३	<i>Acacia rugata</i>	Soap Pod	सिकाकाइ	
४	<i>Adina cordifolia</i>	Yellow Teak	करम	
५	<i>Aegle marmelos</i>	Wood Apple	बेल	
६	<i>Aesandra butyracea</i>	Nepal Butter Tree	चिउरी	
७	<i>Agave americana</i>			
८	<i>Ageratum conyzoides</i>			
९	<i>Ageratum houstonianum</i>			
१०	<i>Albizia julibrissin</i>		रातो सिरिस	
११	<i>Albizia lucidior = Albizia lucida</i>			
१२	<i>Albizia odoratissima</i>			
१३	<i>Albizia procera</i>	Tree Coma	सेतो सिरिस	
१४	<i>Alnus nepalensis</i>	Alder	उत्तिस	
१५	<i>Alstonia scholaris</i>	Devil's Tree	छत्रिवन	
१६	<i>Amaranthus viridis</i>	Chinese Spinach	लुधेसाग	herb
१७	<i>Ampelocissus rugosa</i>			
१८	<i>Anogeissus latifolius</i>	Axle Wood	बोटघाएरो	
१९	<i>Anthocephalus chinensis = A. cadamba</i>			
२०	<i>Apluda mutica</i>		डक्ले खर	grass
२१	<i>Ardisia solanacea</i>		दमाइ फुल	shrub
२२	<i>Artemisia indica = A. vulgaris</i>	Mug wort	तितेपाती	shrub
२३	<i>Arundinella nepalensis</i>		खरुकी	grass
२४	<i>Arundo donax</i>	Giant seed	ठूलो नरकट	
२५	<i>Asparagus racemosus</i>	Asparagus	सतावरी, कुरिलो	shrub
२६	<i>Azadirachta indica</i>	Neem Tree	निम	tree
२७	<i>Bauhinia malabarica</i>		कोइरालो	tree
२८	<i>Bauhinia purpurea</i>		कोइरालो	tree
२९	<i>Bauhinia vahlii</i>	Foot climber	भोर्ला	climber
३०	<i>Boehmeria platyphyla</i>			
३१	<i>Bombax ceiba = B. malabaricum</i>	Silk cotton Tree	सिमल	tree
३२	<i>Brachiaria ramosa</i>			grass
३३	<i>Bridelia retusa</i>			tree

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
३४	<i>Bridelia stipularis</i>			tree
३५	<i>Buchanania latifolia</i>			tree
३६	<i>Butea monosperma = B. frondosa</i>	Flame of the Forest	पैलास	
३७	<i>Caesalpinia decapetala = C. sepiaria</i>	Macucca bean	लता	shrub
३८	<i>Caesulia axillaris</i>		गलफुटे	herb
३९	<i>Calamus tenuis</i>	Cane	बेत	shrub
४०	<i>Callicarpa macrophylla</i>		गुयालो	shrub
४१	<i>Calotropis gigantea</i>	Giant milk weed	आँक	shrub
४२	<i>Capillipedium assimile</i>		मुसेखरी	grass
४३	<i>Careya arborea</i>	Meadow Sedge	कुम्ही	tree
४४	<i>Caryopteris bicolor = C. odorata, C. wallichiana</i>		निलो गुँसुरे	tree
४५	<i>Cassia occidentalis</i>			shrub
४६	<i>Cassia tora</i>	Sickle senna	चक्रमन्द	shrub
४७	<i>Castanopsis indica</i>	Indian Chestnut	डाले कटुस	tree
४८	<i>Castanopsis tribuloides</i>		पातले कटुस	tree
४९	<i>Chenopodium album</i>	Lamb's Quarter	बेथे	herb
५०	<i>Chrysopogon aciculatus</i>	Lovethorn	कुरे घाँस	grass
५१	<i>Chrysopogon gryllus</i>		सालिमा	grass
५२	<i>Cinnamomum tamala</i>	Cinnamon	तेजपात	tree
५३	<i>Cirsium wallichii</i>		खालबुन	herb
५४	<i>Cissus repens</i>		चसचरे लहरो	climber
५५	<i>Citrus medica</i>	Citron	बिमिरो	tree
५६	<i>Clausena pentaphylla</i>			shrub
५७	<i>Cleistocalyx operculatus = Syzygium operculatum</i>			
५८	<i>Clerodendrum indicum</i>			shrub
५९	<i>Clerodendrum viscosum</i>			shrub
६०	<i>Coffea benghalensis</i>	Coffee	कफी	shrub
६१	<i>Colebrookea oppositifolia</i>		घुँसुरे	shrub
६२	<i>Colocasia fallax</i>			herb
६३	<i>Commelina benghalensis</i>	Day flower		herb
६४	<i>Conyza bonariensis = Erigeron linifolius</i>			herb
६५	<i>Cordia dichotoma = C. myxa</i>			tree
६६	<i>Crotalaria albida</i>		पुतली फुल	herb
६७	<i>Croton roxburghii = C. oblongifolius</i>			tree
६८	<i>Cucurlogo orchioides</i>			herb

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
६९	<i>Cycas pectinata</i>		धाकल	tree
७०	<i>Cymbopogon jwarancusa</i>		दही घाँस	grass
७१	<i>Cymbopogon pendulus</i>		दही घाँस	grass
७२	<i>Cynodon dactylon</i>	Burmuda grass	दुबो	grass
७३	<i>Cynoglossum zeylanicum = C. furcatum</i>			herb
७४	<i>Cyperus difformis</i>			
७५	<i>Cyperus niveus</i>			
७६	<i>Cyperus rotundus</i>			
७७	<i>Cythia spinulosa</i>			
७८	<i>Dactyloctenium aegypticum</i>			
७९	<i>Dalbergia sissoo</i>			
८०	<i>Dendrocalamus strictus</i>			
८१	<i>Desmodium oojeinense = Ougeinia dalbergoides</i>			
८२	<i>Desmostachya bipinnata</i>			
८३	<i>Digitaria ciliaris = D. adscendens</i>			
८४	<i>Dillenia indica</i>			
८५	<i>Dillenia pentagyna</i>			
८६	<i>Dryopteris cochleata</i>			
८७	<i>Duabanga grandiflora</i>			
८८	<i>Echinochloa crus-galli</i>			
८९	<i>Eclipta prostrata</i>			
९०	<i>Ehretia laevis</i>			
९१	<i>Elephantopus scaber</i>			
९२	<i>Eleusine indica</i>			
९३	<i>Eragrostis japonica</i>			
९४	<i>Eragrostis tenella</i>			
९५	<i>Eragrostis unioloides</i>			
९६	<i>Eulaliopsis binata = Ischaemum angustifolium</i>			
९७	<i>Eupatorium odoratum</i>			
९८	<i>Euphorbia hirta</i>			
९९	<i>Euphorbia parviflora</i>			
१००	<i>Ficus auriculata = F. roxburghii</i>			
१०१	<i>Ficus benjamina</i>			
१०२	<i>Ficus hederacea</i>			
१०३	<i>Ficus lacor</i>			

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
१०४	<i>Ficus racemosa</i> = <i>F. glomerata</i>			
१०५	<i>Ficus religiosa</i>			
१०६	<i>Ficus semicordata</i> = <i>F. cunia</i>			
१०७	<i>Fimbristylis dichotoma</i>			
१०८	<i>Flemingia macrophylla</i>			
१०९	<i>Flemingia strobilifera</i>			
११०	<i>Garuga pinnata</i>			
१११	<i>Gmelina arborea</i>			
११२	<i>Gnaphalium affine</i> = <i>G. luteo-album</i>			
११३	<i>Gnetum montanum</i>			
११४	<i>Grewia hainesiana</i>			
११५	<i>Grewia helicterifolia</i>			
११६	<i>Grewia sapida</i>			
११७	<i>Grewia sclerophylla</i>			
११८	<i>Helicteres isora</i>			
११९	<i>Helminthostachys zeylanica</i>			
१२०	<i>Hemarthria compressa</i>			
१२१	<i>Herpetospermum pedunculatum</i>			
१२२	<i>Holarrhena pubescens</i> = <i>H. antidysenterica</i>			
१२३	<i>Hydrilla verticillata</i>			
१२४	<i>Imperata cylindrica</i>			
१२५	<i>Incarvillea arguta</i>			
१२६	<i>Indigofera exilis</i>			
१२७	<i>Indigofera pulchella</i>			
१२८	<i>Inula cappa</i>			
१२९	<i>Ipomoea quamoclit</i>			
१३०	<i>Justicia adhatoda</i> = <i>Adhatoda vasica</i>			
१३१	<i>Kyllinga brevifolia</i> = <i>Cyperus brevifolius</i>			
१३२	<i>Lagerstroemia parviflora</i>			
१३३	<i>Lantana camara</i>			
१३४	<i>Leea crispa</i> = <i>L. aspera</i>			
१३५	<i>Leea macrophylla</i>			
१३६	<i>Lemna perpusilla</i>			
१३७	<i>Lippia nodiflora</i> = <i>Phyla nodiflora</i> (L.) Rich.			

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
१३९	<i>Litsea monopetala</i> = <i>L. polyantha</i>			
१४०	<i>Lygodium japonicum</i>			
१४१	<i>Macaranga indica</i>			
१४२	<i>Maclura cochinchinensis</i>			
१४३	<i>Mallotus nepalensis</i>			
१४४	<i>Mallotus philippensis</i>			
१४५	<i>Mangifera indica</i>			
१४६	<i>Mariscus sumatrensis</i> = <i>Cyperus cyperoides</i>			
१४७	<i>Marsilea minuta</i> = <i>M. crenata</i> <i>M. quadrifoliata</i>			
१४८	<i>Melastoma normale</i>			
१४९	<i>Micromelum integerrimum</i>			
१५०	<i>Mikania micrantha</i>			
१५१	<i>Miliusa velutina</i>			
१५२	<i>Millettia extensa</i> = <i>M. auriculata</i>			
१५३	<i>Mimosa pudica</i>			
१५४	<i>Mimosa rubicaulis</i>			
१५५	<i>Mitragyna parviflora</i>			
१५६	<i>Monochoria hastata</i>			
१५७	<i>Mucuna macrocarpa</i>			
१५८	<i>Murraya koenigii</i>			
१५९	<i>Murraya paniculata</i>			
१६०	<i>Musa balbisiana</i> = <i>M. sapientum</i>			
१६१	<i>Mussaenda macrophylla</i>			
१६२	<i>Narenga porphyrocoma</i>			
१६३	<i>Nepeta cataria</i>			
१६४	<i>Nyctanthes arbor-tristis</i>			
१६५	<i>Ochna obtusata</i>			
१६५	<i>olanum anguivi</i> = <i>S. indicum</i>			
१६६	<i>Oplismenus burmannii</i>			
१६७	<i>Oxalis corniculata</i>			
१६८	<i>Pandanus nepalensis</i> = <i>P. furcatus</i>			
१६९	<i>Panicum notatum</i>			
१७०	<i>Paspalidium flavidum</i>			
१७१	<i>Paspalum distichum</i>			
१७२	<i>Paspalum scrobiculatum</i>			
१७३	<i>Passiflora napalensis</i>			
१७४	<i>Peperomia pellucida</i>			

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
१७५	<i>Persea duthiei</i> = <i>Machilus duthiei</i>			
१७६	<i>Persicaria barbata</i> = <i>Polygonum</i>			
१७७	<i>barbatum</i>			
१७८	<i>Phragmites karka</i>			
१७९	<i>Phyllanthus emblica</i> = <i>Emblica officinalis</i>			
१८०	<i>Phyllanthus urinaria</i>			
१८१	<i>Pinus roxburghii</i>			
१८२	<i>Pistia stratiotes</i>			
१८३	<i>Pogonatherum crinitum</i>			
१८४	<i>Pogonatherum paniceum</i>			
१८५	<i>Pogostemon benghalensis</i>			
१८६	<i>Polygonum plebeium</i>			
१८७	<i>Polypogon monospermiensis</i>			
१८८	<i>Potamogeton sp.</i>			
१८९	<i>Premna integrifolia</i>			
१८९	<i>Pteris aspericaulis</i>			
१९०	<i>Pteris vittata</i>			
१९१	<i>Ranunculus sceleratus</i>			
१९२	<i>Reinwardtia indica</i> = <i>R. trigyna</i>			
१९३	<i>Rorippa indica</i> = <i>Nasturtium indicum</i>			
१९४	<i>Rotala rotundifolia</i>			
१९५	<i>Saccharum bengalensis</i>			
१९६	<i>Saccharum procerum</i>			
१९७	<i>Saccharum spontaneum</i>		काँस	
१९८	<i>Schleichera oleosa</i> = <i>S. trijuga</i>			
१९९	<i>Semecarpus anacardium</i>			
२००	<i>Setaria pallidifusca</i>			
२०१	<i>Setaria plicata</i>			
२०३	<i>Shorea robusta</i>		साल	
२०४	<i>Solanum erianthum</i> = <i>S. verbascifolium</i>			
२०५	<i>Solanum torvum</i>			
२०६	<i>Solanum virginianum</i> = <i>S. xanthocarpum</i> , <i>S. surattense</i>			
२०७	<i>Spatholobus parviflorus</i> = <i>S. roxburghii</i>			
२०८	<i>Sphaeranthus indicus</i>			

क्र.स.	वैज्ञानिक नाम (Scientific Name)	अंग्रेजी नाम (English Name)	नेपाली नाम (Nepali Name)	Category
२०९	<i>Sporobolus diander</i>			
२१०	<i>Sterculia villosa</i>			
२११	<i>Strobilanthes nutans</i>			
२१२	<i>Swertia angustifolia</i>			
२१३	<i>Syzygium cumini</i>		जामुन	
२१४	<i>Terminalia alata = T. tomentosa</i>			
२१५	<i>Terminalia bellirica</i>		हरो	
२१६	<i>Terminalia chebula</i>		बरो	
२१७	<i>Themeda arundinacea</i>			
२१८	<i>Themeda caudata</i>			
२१९	<i>Themeda villosa</i>			
२२०	<i>Thespesia lampas</i>			
२२१	<i>Thysanolaena maxima</i>		अमलिसो	
२२२	<i>Toona ciliata = Cedrella toona</i>		टुनी	
२२३	<i>Trewia nudiflora</i>			
२२४	<i>Typha elephantina</i>			
२२५	<i>Urena lobata</i>			
२२६	<i>Urtica dioica</i>		सिस्नो	
२२७	<i>Vallisneria spiralis</i>			
२२८	<i>Verbena officinalis</i>			
२२९	<i>Vetiveria zizanioides</i>			
२३०	<i>Wendlandia tinctoria</i>			
२३१	<i>Woodfordia fruticosa</i>			
२३२	<i>Xeromphis uliginosa</i>			
२३३	<i>Xylosma longifolium</i>			
२३४	<i>Youngia japonica = Cryptomeria japonica</i>			
२३५	<i>Zizyphus mauritiana = Z. jujuba</i>		बयर	

अनुसूची घ-II: चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने स्तनधारी प्राणी

(स्रोत: Management Plan for Chitwan National Park and It's Buffer Zone 2013-2017)

क्र.स.	प्रजाति	वैज्ञानिक नाम	संरक्षणको अवस्था		
			साइटिस (CITES)	आइयूसियन (IUCN)	NPWC Act
१	Indian Pangolin	<i>Manis crassicaudata</i>	II	NT	P
२	Chinese Pangolin	<i>Manispentadactyla</i>	II	EN	P
३	Eurasian Pygmy Shrew	<i>Sorex minutus</i>			

क्र.स.	प्रजाति	वैज्ञानिक नाम	संरक्षणको अवस्था		
			साइटिस (CITES)	आइयूसियन (IUCN)	NPWC Act
४	Indian Short-nosed Fruit Bat	<i>Cynopterus sphinx</i>		LC	
५	Indian Flying Fox	<i>Pteropus giganteus</i>		LC	
६	Fulvous Fruit Bat	<i>Rousettus leschenaulti</i>		LC	
७	Greater Woolly Horseshoe Bat	<i>Rhinolophus luctus</i>		LC	
८	Painted Bat	<i>Kerivoula picta</i>		LC	
९	Indian pipistrelle	<i>Pipistrellus coromandra</i>		LC	
१०	Greater Asiatic Yellow Bat	<i>Scotophilus heathi</i>		LC	
११	Lesser Asiatic Yellow Bat	<i>Scotophilus kuhlii</i>		LC	
१२	Round-eared Tubenosed Bat	<i>Murina cyclotis</i>		LC	
१३	Rhesus Macaque	<i>Macaca mulatta</i>		LC	
१४	Terai Gray Langur	<i>Semnopithecus hector</i>	I	NT	
१५	Golden Jackal	<i>Canis aureus</i>		LC	
१६	Asiatic Wild Dog	<i>Cuon alpinus</i>	II	EN	
१७	Bengal Fox	<i>Vulpes bengalensis</i>		LC	
१८	Sloth Bear	<i>Melursus ursinus</i>	I	VU	
१९	Smooth Coated Otter	<i>Lutrogale perspicillata</i>		VU	
२०	Honey Badger	<i>Mellivora capensis</i>		LC	
२१	Asian Small-clawed Otter	<i>Aonyx cinerea</i>		VU	
२२	Yellow-throated Marten	<i>Martes flavigula</i>		LC	
२३	Masked Palm Civet	<i>Paguma larvata</i>		LC	
२४	Toddy Cat	<i>Paradoxurus hermaphroditus</i>		LC	
२५	Spotted Lingsang	<i>Prionodon pardicolor</i>	I	LC	P
२६	Large Indian Civet	<i>Viverra zibetha</i>		NT	
२७	Small Indian Civet	<i>Viverricula indica</i>		LC	
२८	Indian Grey Mongoose	<i>Herpestes edwardsii</i>		LC	
२९	Small Asian Mongoose	<i>Herpestes javanicus</i>		LC	
३०	Crab-eating Mongoose	<i>Herpestes urva</i>		LC	
३१	Striped Hyaena	<i>Hyaena hyaena</i>		NT	P
३२	Jungle Cat	<i>Felis chaus</i>		LC	
३३	Marbled Cat	<i>Pardofelis marmorata</i>	I	VU	
३४	Common Leopard	<i>Panthera pardus</i>	I	NT	
३५	Royal Bengal Tiger	<i>Panthera tigris tigris</i>	I	EN	P
३६	Clouded Leopard	<i>Neofelis nebulosa</i>	I	VU	P
३७	Leopard Cat	<i>Felis bengalensis</i>	II	LC	P
३८	Fishing Cat	<i>Felis viverrinus</i>		EN	
३९	Gangetic Dolphin	<i>Platanista gangetica</i>	I	EN	P

क्र.स.	प्रजाति	वैज्ञानिक नाम	संरक्षणको अवस्था		
			साइटिस (CITES)	आइयूसियन (IUCN)	NPWC Act
४०	Asiatic Elephant	<i>Elephas maximus</i>	I	EN	P
४१	Greater One-horned Rhinoceros	<i>Rhinoceros unicornis</i>	I	VU	P
४२	Wild Pig	<i>Sus scrofa</i>		LC	
४३	Spotted Deer	<i>Axis axis</i>		LC	
४४	Hog Deer	<i>Axis porcinus porcinus</i>		EN	
४५	Sambar Deer	<i>Cervus unicolor</i>		VU	
४६	Barking Deer	<i>Muntiacus muntjak</i>		VU	
४७	Gaur Bison	<i>Bos gaurus</i>	I	VU	P
४८	Nilgai	<i>Boselaphus tragocamelus</i>		LC	
४९	Four-horned Antelope	<i>Tetracerus quadricornis</i>	III	VU	P
५०	Hoary-bellied Squirrel	<i>Callosciurus pygerythrus</i>		LC	
५१	Three-striped Palm Squirrel	<i>Funambulus palmarum</i>	LC		
५२	Five-striped Palm Squirrel	<i>Funambulus pennantii</i>	LC		
५३	Particoloured Flying Squirrel	<i>Hylopetes alboniger</i>	LC		
५४	Red Flying Squirrel	<i>Petaurista petaurista</i>	LC		
५५	Lesser Bandicoot Rat	<i>Bandicota bengalensis</i>	LC		
५६	Large Bandicoot Rat	<i>Bandicota indica</i>	LC		
५७	Lesser Bamboo Rat	<i>Cannomys badius</i>	LC		
५८	Short-tailed Bandicoot Rat	<i>Nesokia indica</i>	LC		
५९	Indian Long-tailed Tree Mouse	<i>Vandeleuria oleracea</i>	LC		
६०	Indian Gerbil, Antelope Rat	<i>Tatera indica</i>	LC		
६१	House Rat	<i>Mus musculus</i>	LC		
६२	Brown Spiny Mouse	<i>Mus saxicola</i>	LC		
६३	Earth-colored Mouse	<i>Mus terricolor</i>	LC		
६४	Indian Bush Rat	<i>Golunda ellioti</i>	LC		
६५	Roof Rat	<i>Rattus rattus</i>	LC		
६६	Indian Crested Porcupine	<i>Hystrix indica</i>	LC		
६७	Hispid Hare	<i>Caprolagus hispidus</i>	EN	EN	P
६८	Indian Hare	<i>Lepus nigricollis</i>	LC		

LC- Least Concerned, NT-Near Threatened, VU-Vulnerable, EN- Endangered, SU- Suspected, CR- Critically Endangered, P- Protected

अनुसूची घ-III चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने चराचुरुङ्गी

(स्रोत: Management Plan for Chitwan National Park and It's Buffer Zone 2013-2017)

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१	Black Francolin (कालो तिन्ना)	<i>Francolinus francoelinus</i>		२७१	Grey Heron (फुस्रो बकुल्ला)	<i>Ardea cinerea</i>	
२	Swamp Francolin (सिमतिन्ना)	<i>Francolinus gularis</i>	EN	२७२	Purple Heron (ध्यानी बकुल्ला)	<i>Ardea purpurea</i>	
३	Common Quail (बट्टाई)	<i>Coturnix coturnix</i>		२७३	Great Egret (ठूलो सेतोबकुल्ला)	<i>Egretta albus</i>	
४	Blue-breasted Quail	<i>Coturnix chinensis</i>		२७४	Intermediate Egret (मझौला सेतोबकुल्ला)	<i>Ardea intermedia</i>	
५	Red Junglefowl (लुईचे)	<i>Gallus gallus</i>		२७५	Cattle Egret (वस्तु बकुल्ला)	<i>Bubulcus ibis</i>	
६	Kalij Pheasant (कालिज)	<i>Lophura leucomelanos</i>	III	२७६	Indian Pond- Heron (आसकोटे बकुल्ला)	<i>Ardeola grayii</i>	
७	Indian Peafowl (मुजुर)	<i>Pavo cristatus</i>	III	277	Little Heron (छोटाखुट्टे बकुल्ला)	<i>Butorides striatus</i>	
८	Lesser Whistling- Duck (सिलसिले)	<i>Dendrocygna javanica</i>		२७८	Black-crowned Night-Heron (बाँके बकुल्ला)	<i>Nycticorax nycticorax</i>	
९	Tundra Swan (राजहंस)	<i>Cygnus columbianus</i>		२७९	Cinnamon Bittern (रातो जूनबकुल्ला)	<i>Ixobrychus cinnameus</i>	
१०	Bean Goose (पहेलेठूँडे कलहाँस)	<i>Anser fabalis</i>		२८०	Yellow Bittern (पहेलो जूनबकुल्ला)	<i>Ixobrychus sinensis</i>	
११	Greylag Goose (कलहाँस)	<i>Anser anser</i>		२८१	Black Bittern (पहेलो जूनबकुल्ला)	<i>Ixobrychus flavicollis flavicollis</i>	EN
१२	Bar-headed Goose (खोयाहाँस)	<i>Anser indicus</i>		२८२	Great Bittern (ठूलो जूनबकुल्ला)	<i>Botaurus stellaris</i>	EN
१३	Ruddy Shelduck (चखेवाचखेवी)	<i>Tadorna ferruginea</i>		२८३	Black Ibis (कर्रा साँवरी)	<i>Pseudibis papillosa</i>	
१४	Common Shelduck (लालठूँडे चखेवा)	<i>Tadorna tadorna</i>		२८४	Glossy Ibis (सानो साँवरी)	<i>Plegadis falcinellus</i>	
१५	Comb or Knob-billed Duck (नकटा)	<i>Sarkidiornis melanotos</i>	II, EN	२८५	Eurasian Spoonbill (चम्चाठूँडे सावरी)	<i>Platalea leucorodia</i>	II, CR
१६	Cotton Pygmy- Goose (हरि हाँस)	<i>Nettapus coromandelianus</i>	VU	२८६	Painted Stork (लालटाउके गरुड)	<i>Mycteria leucocephala</i>	EN
१७	Mandarin Duck (मण्डारिन हाँस)	<i>Aix galericulata</i>		२८७	Asian Openbill (धुँगोफोर गरुड)	<i>Anastomus oscitans</i>	VU
१८	Gadwall (खडखडे हाँस)	<i>Anas strepera</i>		२८८	Black Stork (कालो गरुड)	<i>Ciconia nigra</i>	II, #, VU
१९	Falcated Duck (फुके हाँस)	<i>Anas falcata</i>	CR	२८९	Woolly-necked Stork (लोभीपापी गरुड)	<i>Ciconia episcopus</i>	
२०	Eurasian Wigeon (सिन्दुरे हाँस)	<i>Anas penelope</i>		२९०	White Stork (सेतो गरुड)	<i>Ciconia ciconia</i>	#

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
२१	Mallard (हरियो टाउके)	<i>Anas platyrhynchos</i>		२९१	Black-necked Stork (कृष्णकण्ठ गरुड)	<i>Ephippiorhynchus asiaticus</i>	CR
२२	Spot-billed Duck (नादुन हाँस)	<i>Anas poecilorhyncha</i>		292	Lesser Adjutant (भूँडीफोर गरुड)	<i>Leptoptilos javanicus</i>	VU
२३	Northern Shoveler (बेल्चाट्टे हाँस)	<i>Anas clypeata</i>		२९३	Greater Adjutant (राजगरुड)	<i>Leptoptilos dubius</i>	CR
२४	Northern Pintail (सुइरोपुच्छे)	<i>Anas acuta</i>		294	Hooded Pitta (चित्रक पिट्टा)	<i>Pitta sordida</i>	VU
२५	Garganey (धेताखीभौ)	<i>Anas querquedula</i>	VU	२९५	Indian Pitta (गाजले पिट्टा)	<i>Pitta brachyura</i>	
२६	Common Teal (बिजौलागैरी)	<i>Anas crecca</i>		२९६	Long-tailed Broadbill (चित्रकुट)	<i>Psarisomus dalhousiae</i>	
२७	Red-crested Pochard (सुनजुरे हाँस)	<i>Rhodonessa rufina</i>		297	Golden-fronted Leafbird (कृष्णकण्ठे हरितचरी)	<i>Chloropsis aurifrons</i>	
२८	Common Pochard (कैलोटाउके घाँस)	<i>Aythya ferina</i>	VU	२९८	Orange-bellied Leafbird (स्वर्णोदर हरितचरी)	<i>Chloropsis hardwickii</i>	
२९	Ferruginous Duck (मालक हाँस)	<i>Aythya nyroca</i>	VU	२९९	Rufous-tailed Shrike (रातोपुच्छे भद्राई)	<i>Lanius isabellinus</i>	
३०	Tufted Duck (कालीजुरे हाँस)	<i>Aythya fuligula</i>		३००	Brown Shrike (खैरो भद्राई)	<i>Lanius cristatus</i>	
३१	Common Goldeneye (स्वर्णनयन हाँस)	<i>Bucephala clangula</i>		३०१	Bay-backed Shrike (चित्रक भद्राई)	<i>Lanius vittatus</i>	
३२	Smew (देवदूत मणितुण्डक)	<i>Mergellus albellus</i>		302	Long-tailed shrike (भद्राई)	<i>Lanius schach</i>	
३३	Common Merganser (मणितुण्डक)	<i>Mergus merganser</i>		304	Grey-backed Shrike (हिमाली भद्राई)	<i>Lanius tephronotus</i>	
३४	Striped Buttonquail	<i>Turnix sylvatica</i>		३०५	Southern Grey Shrike	<i>Lanius meridionalis</i>	
३५	Yellow-legged Buttonquail (पहेँलोखुट्टे गट्टेबट्टाई)	<i>Turnix tanki</i>		३०६	Red billed Blue Magpie (स्यालपोथरी लामपुच्छे)	<i>Urocissa erythrorhyncha</i>	
३६	Barred Buttonquail (धर्के गट्टेबट्टाई)	<i>Turnix suscitator</i>		३०७	Common Green Magpie (हरियो लामपुच्छे)	<i>Cissa chinensis</i>	
३७	Eurasian Wryneck (खर लाहाँचे)	<i>Jynx torquilla</i>		३०८	Grey Treepie (पहाडी कोकले)	<i>Dendrocitta formosae</i>	
३८	Speckled Piculet (थोप्ले ससिया)	<i>Picumnus innominatus</i>		३०९	Rufous Treepie (कोकले)	<i>Dendrocitta vagabunda</i>	
३९	White-browed Piculet (ससिया)	<i>Sasia ochracea</i>	CR	३१०	House Crow (घर काग)	<i>Corvus splendens</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
४०	Brown capped pigmy Woodpecker	<i>Dendrocopos nanus</i>		311	Large-billed Crow (कालो काग)	<i>Corvus macrorhynchos</i>	
४१	Grey-capped Pygmy Woodpecker	<i>Dendrocopos canicapillus</i>		३१२	Ashy Woodswallow (मिथुन)	<i>Artamus fuscus</i>	
४२	Fulvous-breasted Woodpecker (काष्ठकूट)	<i>Dendrocopos macei</i>		313	Eurasian Golden-Oriole	<i>Oriolus oriolus</i>	
४३	Yellow-crowned Woodpecker (पहेँलोटाउके काष्ठकूट)	<i>Dendrocopos mahratensis</i>		३१४	Slender-billed Oriole (तीखोढुँडे सुनचरी)	<i>Oriolus tenuirostris</i>	
४४	Rufous Woodpecker (सानोतामे लाहाँचे)	<i>Celeus brachyurus</i>		३१५	Black-hooded Oriole (कालोटाउके सुनचरी)	<i>Oriolus xanthornus</i>	
४५	Lesser Yellownap (सुनजुरे काठफोर)	<i>Picus chlorolophus</i>		३१६	Maroon Oriole (घनरक्त सुनचरी)	<i>Oriolus traillii</i>	
४६	Greater Yellownap (ठूलो सुनजुरे काठफोर)	<i>Picus flavinucha</i>		317	Large Cuckooshrike (लटुसक विरहीचरी)	<i>Coracina macei</i>	
४७	Streak-throated Woodpecker	<i>Picus xanthopygaeus</i>		३१८	Black-winged Cuckooshrike (कालो विरहीचरी)	<i>Coracina melaschistos</i>	
४८	Grey-headed Woodpecker	<i>Picus canus</i>		319	Black-headed Cuckooshrike (कालोटाउके विरहीचरी)	<i>Coracina melanopectera</i>	
४९	Himalayan Flameback (तीनआँले लाहाँचे)	<i>Dinopium shorii</i>		३२०	Rosy Minivet (गुलाफी रानीचरी)	<i>Pericrocotus roseus</i>	
५०	Black-rumped Flameback (कालोढाँडे लाहाँचे)	<i>Dinopium benghalense</i>		३२१	Small Minivet (सानो रानीचरी)	<i>Pericrocotus cinnamomeus</i>	
५१	Greater Flameback (गर्दनथोप्ले लाहाँचे)	<i>Chrysocolaptes lucidus</i>		३२२	Grey-chinned Minivet (नौनीकण्ठे रानीचरी)	<i>Pericrocotus solaris</i>	
५२	Great Slaty Woodpecker (राजलाहाँचे)	<i>Mulleripicus pulverulentus</i>	EN	३२३	Long-tailed Minivet (लामपुच्छे रानीचरी)	<i>Pericrocotus ethologus</i>	
५३	Lineated Barbet	<i>Megalaima lineata</i>		३२४	Scarlet Minivet (रानीचरी)	<i>Pericrocotus flammeus</i>	
५४	Blue-throated Barbet (कुथुके)	<i>Megalaima asiatica</i>		३२५	Bar-winged Flycatcher-shrike (आसकोटे चरी)	<i>Hemipus picatus</i>	
५५	Coppersmith Barbet (मिलचरा)	<i>Megalaima haemacephala</i>		३२६	Yellow-bellied Fantail	<i>Rhipidura hypoxantha</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
५६	Indian Grey-Hornbill (सानो धनेस)	<i>Ocyrceros birostris</i>		३२७	White-throated Fantail (नक्कले मारुनीचरी)	<i>Rhipidura albicollis</i>	
५७	Oriental Pied- Hornbill (कालो धनेश)	<i>Anthracoceros albirostris</i>	II	३२८	White-browed Fantail (कुमथोप्ले मारुनीचरी)	<i>Rhipidura aureola</i>	
५८	Great Hornbill (राजधनेश)	<i>Buceros bicornis</i>	I, #, EN	३२९	Black Drongo (कालो चिबे)	<i>Dicrurus macrocerus</i>	
५९	Common Hoopoe (फाप्पे चरा)	<i>Upupa epops</i>		३३०	Ashy Drongo (ध्वाँस चिबे)	<i>Dicrurus leucophaeus</i>	
६०	Red-headed Trogon (रक्तशिर)	<i>Harpactes erythrocephalus</i>	EN	३३१	White-bellied Drongo (सेतोपेटे चिबे)	<i>Dicrurus caerulescens</i>	
६१	Indian Roller (ठेउवा)	<i>Coracias benghalensis</i>		३३२	Crow-billed Drongo (कागढूँडे चिबे)	<i>Dicrurus annectans</i>	
६२	Dollarbird (लालचुच्चे ठेउवा)	<i>Eurystomus orientalis</i>		३३३	Bronzed Drongo (सानो चिबे)	<i>Dicrurus aeneus</i>	
६३	Common Kingfisher (सानो माटीकोरे)	<i>Alcedo atthis</i>		३३४	Lesser Racket- tailed Drongo (भुङ्गराज चिबे)	<i>Dicrurus remifer</i>	
६४	Blue-eared Kingfisher (नीलटाउके माटीकोरे)	<i>Alcedo meninting</i>	EN	३३५	Greater Racket- tailed Drongo (भीमराज चिबे)	<i>Dicrurus paradiseus</i>	
६५	Stork-billed Kingfisher (ठूलो माटीकोरे)	<i>Pelargopsis capensis</i>		३३६	Spangled Drongo (केशराज चिबे)	<i>Dicrurus hottentottus</i>	
६६	Ruddy Kingfisher (कटुसवदन माटीकोरे)	<i>Halcyon coromanda</i>	CR	३३७	Black-naped Monarch (राजचरी)	<i>Hypothymis azurea</i>	
६७	White-throated Kingfisher (सेतोक्रण्टे माटीकोरे)	<i>Halcyon smymensis</i>		३३८	Asian Paradise- Flycatcher (स्वर्गचरी)	<i>Terpsiphone paradisi</i>	
६८	Black-capped Kingfisher (कालोटाउके माटीकोरे)	<i>Halcyon pileata</i>		३३९	Common Iora (सुसेलीचरी)	<i>Aegithina tiphia</i>	
६९	Crested Kingfisher (ठूलो छिरबिरे माटीकोरे)	<i>Megaceryle lugubris</i>		३४०	Large Wood- Shrike (ठूलो टेन्था)	<i>Tephrodornis gularis</i>	
७०	Pied Kingfisher (छिरबिरे माटीकोरे)	<i>Ceryle rudis</i>		३४१	Common Wood- Shrike (टेन्था)	<i>Tephrodornis pondicerianus</i>	
७१	Blue bearded Bee- eater (मधुमक्षी भक्षका)	<i>Nyctyornis athertoni</i>		३४२	Blue-capped Rock-Thrush (सानो हजारा चाँचर)	<i>Monticola cinclorhynchus</i>	
७२	Green Bee-eater (मुरलीचरा)	<i>Merops orientalis</i>		३४३	Chestnut-bellied Rock-Thrush (हजारा चाँचर)	<i>Monticola rufiventris</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
७३	Blue-tailed Bee-eater (नीलपुच्छे मुरलीचरा)	<i>Merops philippinus</i>		३४४	Blue Rock-Thrush (उमा चाँचर)	<i>Monticola solitarius</i>	
७४	Chestnut-headed Bee-eater (कटुसटाउके मुरलीचरा)	<i>Merops leschenaulti</i>		३४५	Blue Whistling-Thrush (कल्चौडे)	<i>Myophonus caeruleus</i>	
७५	Pied or Jacobin Cuckoo (जुरे कोइली)	<i>Clamator jacobinus</i>		३४६	Pied Thrush (कस्तुरा चाँचर)	<i>Zoothera wardii</i>	
७६	Chestnut-winged Cuckoo (ठूलो जुरे कोइली)	<i>Clamator coromandus</i>		३४७	Orange-headed Thrush (सुन्तले चाँचर)	<i>Zoothera citrina</i>	
७७	Large Hawk-Cuckoo (पहाडी बीउ कुइयो)	<i>Hierococcyx sparverioides</i>		३४८	Scaly Thrush (गोत्रे चाँचर)	<i>Zoothera dauma</i>	
७८	Common Hawk-Cuckoo (बीउ कुइयो)	<i>Hierococcyx varius</i>		३४९	Long-billed Thrush (लामोहँडे चाँचर)	<i>Zoothera monticola</i>	
७९	Indian Cuckoo (काफल पाक्यो)	<i>Cuculus micropterus</i>		३५०	Dark-sided Thrush (लामोहँडे सानो चाँचर)	<i>Zoothera marginata</i>	VU
८०	Eurasian Cuckoo (कुकु कोइली)	<i>Cuculus canorus</i>		३५१	Tickell's Thrush (फुस्रे चाँचर)	<i>Turdus unicolor</i>	
८१	Oriental Cuckoo (पूर्वीय कोइली)	<i>Cuculus saturatus</i>		३५२	White-collared Blackbird (कण्ठे चाँचर)	<i>Turdus albocinctus</i>	
८२	Banded Bay Cuckoo (धर्के खैरो कोइली)	<i>Cacomantis sonneratii</i>		३५३	Grey-winged Blackbird (मदना चाँचर)	<i>Turdus boulboul</i>	
८३	Grey-bellied Cuckoo (फुस्रो सानो कोइली)	<i>Cacomantis passerinus</i>		३५४	Eurasian Blackbird	<i>Turdus merula</i>	
८४	Plaintive Cuckoo (पेटकैले कोइली)	<i>Cacomantis merulinus</i>		३५५	Dark-throated Thrush (कैलोकण्ठे चाँचर)	<i>Turdus ruficollis</i>	
८५	Asian Emerald Cuckoo (हरित कोइली)	<i>Chrysococcyx maculatus</i>		३५६	Dusky Thrush	<i>Turdus naumanni</i>	
८६	Drongo Cuckoo (चिब्रे कोइली)	<i>Surniculus lugubris</i>		३५७	White-browed Shortwing	<i>Brachypteryx montana</i>	
८७	Asian Koel (कोइली)	<i>Eudynamys scolopacea</i>		३५८	Dark-sided Flycatcher (धर्वाँसे अर्जुनक)	<i>Muscicapa sibirica</i>	
८८	Green-billed Malkoha (हरित मालकौवा)	<i>Phaenicophaeus tristis</i>		३५९	Asian Brown Flycatcher (धूसर अर्जुनक)	<i>Muscicapa dauurica</i>	
८९	Sirkeer Malkoha (न्याउरी मालकौवा)	<i>Phaenicophaeus leschenaultii</i>		३६०	Rusty-tailed Flycatcher (कैलोपुच्छे अर्जुनक)	<i>Muscicapa ruficauda</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
९०	Greater Coucal (ढेडे गोकुल)	<i>Centropus sinensis</i>		३६१	Slaty-backed Flycatcher (नीलढाडे अर्जुनक)	<i>Ficedula hodgsonii</i>	
९१	Lesser Coucal (सानो गोकुल)	<i>Centropus bengalensis</i>		३६२	Rufous-gorgeted Flycatcher (सेतोटिके अर्जुनक)	<i>Ficedula strophliata</i>	
९२	Vernal Hanging- Parrot (पर्ण सुगा)	<i>Loriculus vernalis</i>	II, CR	३६३	Red-throated Flycatcher (लालकण्ठे अर्जुनक)	<i>Ficedula parva</i>	
९३	Alexandrine Parakeet (कर्ण सुगा)	<i>Psittacula eupatria</i>	II	३६४	Kashmir Flycatcher (कश्मीरी अर्जुनक)	<i>Ficedula subrubra</i>	VU
९४	Rose ringed Parakeet (कण्ठे सुगा)	<i>Psittacula krameri</i>		३६५	Snowy-browed Flycatcher (सेतोआँखीभौ अर्जुनक)	<i>Ficedula hyperythra</i>	
९५	Slaty-headed Parakeet (कर्ण सुगा)	<i>Psittacula himalayana</i>	II	३६६	Little Pied- Flycatcher (श्यामश्वेत अर्जुनक)	<i>Ficedula westermanni</i>	
९६	Plum-headed Parakeet (टुईसी सुगा)	<i>Psittacula cyanocephala</i>	II	३६७	Ultramarine Flycatcher (नीलश्वेत अर्जुनक)	<i>Ficedula superciliaris</i>	
९७	Blossom-headed Parakeet (गुलाफि टाउके सुगा)	<i>Psittacula roseata</i>		३६८	Slaty-blue Flycatcher (टिकटिके अर्जुनक)	<i>Ficedula tricolor</i>	
९८	Red-breasted Parakeet (कागभेला सुगा)	<i>Psittacula alexandri</i>	II, VU	३६९	Verditer Flycatcher (नीलतुथो अर्जुनक)	<i>Eumyias thalassina</i>	
९९	Himalayan Swiftlet (चीँचिका गौथली)	<i>Collocalia brevirostris</i>		३७०	Pale-chinned Flycatcher (नौनीकण्ठे अर्जुनक)	<i>Cyornis poliogenys</i>	
१००	White-rumped Spinetail (सानो वन गौथली)	<i>Zoonavena sylvatica</i>		३७१	Pale Blue- Flycatcher (नीलगगन अर्जुनक)	<i>Cyornis unicolor</i>	
१०१	White-throated Needletail (सेतोकण्ठे गौथली)	<i>Hirundapus caudacutus</i>		३७२	Blue-throated Flycatcher (नीलकण्ठे अर्जुनक)	<i>Cyornis rubeculoides</i>	
१०२	Silver-backed Needletail (चाँदीढाडे गौथली)	<i>Hirundapus cochinchinensis</i>		३७३	Tickell's Blue- Flycatcher (नीलो अर्जुनक)	<i>Cyornis tickelliae</i>	
१०३	Asian Palm-Swift (थाकल गौथली)	<i>Cypsiurus balasiensis</i>		३७४	Grey-headed Canary- Flycatcher (चञ्चले अर्जुनक)	<i>Culicicapa ceylonensis</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१०४	Alpine Swift (बतासी गौथली)	<i>Tachymarptis melba</i>		३७५	Siberian Rubythroat (सइवेरियाली रातो कण्ठ)	<i>Luscinia calliope</i>	
१०५	Fork-tailed Swift (पुच्छरकापे गौथली)	<i>Apus pacificus</i>		३७६	White-tailed Rubythroat (हिमाली रातो कण्ठ)	<i>Luscinia pectoralis</i>	
१०६	House Swift (फरफिरे घरगौथली)	<i>Apus affinis</i>		३७७	Bluethroat (भूमिचर नीलकण्ठ)	<i>Luscinia svecica</i>	
१०७	Crested Tree-Swift (जुरे गौथली)	<i>Hemiprocne coronata</i>		३७८	Indian Blue Robin (नीलो रबिन)	<i>Luscinia brunnea</i>	
१०८	Barn Owl (गोठे लाटोकोसेरो)	<i>Tyto alba</i>	II, VU	३७९	Oriental Magpie- Robin (धोबिनी चरा)	<i>Copsychus saularis</i>	
१०९	Grass-Owl (घाँसे लाटोकोसेरो)	<i>Tyto capensis</i>	II, CR	३८०	White-rumped Shama (श्यामा)	<i>Copsychus malabaricus</i>	
११०	Oriental Scops-Owl (लोखर्के उलूक)	<i>Otus sunia</i>	II	३८१	Indian Robin (देवी श्यामा)	<i>Saxicoloides fulicata</i>	
१११	Collared Scops-Owl (चित्री उलूक)	<i>Otus bakkamoena</i>	II	३८२	Blue-capped Redstart (धोबिनी खञ्जरी)	<i>Phoenicurus caeruleocephalus</i>	
११२	Spot-bellied Eagle- Owl (महाकौशिक)	<i>Bubo nipalensis</i>	II, EN	३८३	Black Redstart (ध्याप्ची खञ्जरी)	<i>Phoenicurus ochruros</i>	
११३	Dusky Eagle-Owl (भासोलूक)	<i>Bubo coromandus</i>	II, CR	३८४	White-capped Water-Redstart (सेतोटाउके जलखञ्जरी)	<i>Chaimarrornis leucocephalus</i>	
११४	Brown Fish-Owl (मलाहा हुचील)	<i>Ketupa zeylonensis</i>	II, VU	३८५	Plumbeous Water-Redstart (नीलाम्बर जलखञ्जरी)	<i>Rhyacornis fuliginosus</i>	
११५	Tawny Fish-Owl (कैलो मलाहा हुचील)	<i>Ketupa flavipes</i>	II, CR	३८६	White-bellied Redstart (सेतोपेटे खञ्जरी)	<i>Hodgsonius phaenicuroides</i>	
११६	Brown Wood-Owl (चश्मे उलूक)	<i>Strix leptogrammica</i>	II, VU	३८७	White-tailed Robin (सेतोपुच्छ रबिन)	<i>Myiomela leucura</i>	
११७	Collared Owlet (सानो डुन्डुल)	<i>Glaucidium brodiei</i>	II	३८८	Black-backed Forktail (कालोढाडे खोलेधोबिनी)	<i>Enicurus immaculatus</i>	
११८	Asian Barred Owlet (ठूलो डुन्डुल)	<i>Glaucidium cuculoides</i>	II	३८९	Spotted Forktail (थोप्ले खोलेधोबिनी)	<i>Enicurus maculatus</i>	
११९	Jungle Owlet (डुन्डुल)	<i>Glaucidium radiatum</i>	II	३९०	Hodgson's Bushchat (सेतो कण्ठे धिप्सी)	<i>Saxicola insignis</i>	EN

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१२०	Spotted Owllet (कोचलगाँडे लाटोकोसेरो)	<i>Athene brama</i>	II	३९१	Common Stonechat (झेकझेक झ्याप्सी)	<i>Saxicola torquata</i>	
१२१	Brown Hawk-Owl (कालपेचक)	<i>Ninox scutulata</i>	II	३९२	White-tailed Stonechat (काँसे झ्याप्सी)	<i>Saxicola leucura</i>	
१२२	Short-eared Owl (लघुकर्ण लाटोकोसेरो)	<i>Asio flammeus</i>	II, VU	३९३	Pied Bushchat (काले झ्याप्सी)	<i>Saxicola caprata</i>	
१२३	Grey Nightjar (फुस्रो चैतेतारा)	<i>Caprimulgus indicus</i>		३९४	Grey Bushchat (हिमाली झ्याप्सी)	<i>Saxicola ferrea</i>	
१२४	Large-tailed Nightjar (लामपुच्छे चैतेतारा)	<i>Caprimulgus macrurus</i>		३९५	Northern Wheatear (गाजले भुइँरविन)	<i>Oenanthe oenanthe</i>	
१२५	Indian Nightjar (चुकचुके चैतेतारा)	<i>Caprimulgus asiaticus</i>		३९६	Desert Wheatear (कालेकण्ठे भुइँरविन)	<i>Oenanthe deserti</i>	
१२६	Savanna Nightjar (चुइँया चैतेतारा)	<i>Caprimulgus affinis</i>	EN	३९७	Spot-winged Starling (कटुसकण्ठे सारौ)	<i>Saroglossa spiloptera</i>	
१२७	Rock Pigeon (मलेवा)	<i>Columba livia</i>		३९८	Chestnut-tailed Starling (फुस्रोटाउके सारौ)	<i>Sturnus malabaricus</i>	
१२८	Common Wood-Pigeon (ठूलो वनपरेवा)	<i>Columba palumbus</i>		३९९	Brahminy Starling (जुरे सारौ)	<i>Sturnus pagodarum</i>	
१२९	Ashy Wood-Pigeon (फुस्रो वनपरेवा)	<i>Columba pulchricollis</i>		४००	Rosy Starling (गुलाफी सारौ)	<i>Sturnus roseus</i>	
१३०	Oriental Turtle-Dove (तामे ढुकुर)	<i>Streptopelia orientalis</i>		४०१	Common Starling (कालो सारौ)	<i>Sturnus vulgaris</i>	
१३१	Laughing Dove (धुसर ढुकुर)	<i>Streptopelia senegalensis</i>		४०२	Asian Pied Starling (डाङ्ग्रे सारौ)	<i>Sturnus contra</i>	
१३२	Spotted Dove (कुल्ले ढुकुर)	<i>Streptopelia chinensis</i>		४०३	Common Myna (डाङ्ग्रे रुपी)	<i>Acridotheres tristis</i>	
१३३	Red Collared-Dove (सानोतामे ढुकुर)	<i>Streptopelia tranquebarica</i>		४०४	Bank Myna (भीठ रुपी)	<i>Acridotheres ginginianus</i>	
१३४	Eurasian Collared-Dove (कण्ठे ढुकुर)	<i>Streptopelia decaocto</i>		४०५	Jungle Myna (वन रुपी)	<i>Acridotheres fuscus</i>	
१३५	Emerald Dove (हरिल ढुकुर)	<i>Chalcophaps indica</i>		४०६	Hill Myna (मदनसारिका मैना)	<i>Gracula religiosa</i>	
१३६	Barred Cuckoo-Dove (धर्के ढुकुर)	<i>Macropygia unchall</i>	VU	४०७	Chestnut-bellied Nuthatch (कटुसे मट्टा)	<i>Sitta castanea</i>	
१३७	Orange-breasted Green-Pigeon (सुन्तलेछाती हलेसो)	<i>Treron bicincta</i>		४०८	Velvet-fronted Nuthatch (मखमखली मट्टा)	<i>Sitta frontalis</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१३८	Pompadour Green-Pigeon	<i>Treron pompadora</i>		४०९	Wallcreeper (मुरारी पुतलीचरा)	<i>Tichodroma muraria</i>	
१३९	Thick-billed Green-Pigeon (माटोठूँडे हल्लेसो)	<i>Treron curvisrostra</i>	EN	४१०	Great Tit (चिचिलकोटे)	<i>Parus major</i>	
१४०	Yellow-footed Green-Pigeon (हल्लेसो)	<i>Treron phoenicoptera</i>		४११	Black-lored Tit (पाण्डु चिचिलकोटे)	<i>Parus xanthogenys</i>	
१४१	Pin-tailed Green-Pigeon (सुइरोपुच्छे हल्लेसो)	<i>Treron apicauda</i>		४१२	Sultan Tit (स्वर्णचूल चिचिलकोटे)	<i>Melanochlora sultanea</i>	EN
१४२	Wedge-tailed Green-Pigeon (पहाडी हल्लेसो)	<i>Treron sphenura</i>		४१३	Sand Martin (गलाहारी भित्तेगौथली)	<i>Riparia riparia</i>	
१४३	Mountain Imperial-Pigeon (राजकपोत)	<i>Ducula badia</i>	CR	४१४	Plain Martin	<i>Riparia paludicola</i>	
१४४	Bengal Florican (खरमुजुर)	<i>Houbaropsis bengalensis</i>	CR, I, #	४१५	Barn Swallow (घर गौथली)	<i>Hirundo rustica</i>	
१४५	Lesser Florican (सानो खरमुजुर)	<i>Sypheotides indica</i>	CR, I, #	४१६	Red-rumped Swallow (गेरुकटी गौथली)	<i>Cecropis daurica</i>	
१४६	Sarus Crane (सारस)	<i>Grus antigone</i>	VU, II, #	४१७	Northern House-Martin	<i>Delichon urbica</i>	
१४७	Demoiselle Crane (कन्याडकुरुड सारस)	<i>Grus virgo</i>	VU, II	४१८	Asian House-Martin (एसियाली भीरगौथली)	<i>Delichon dasypus</i>	
१४८	Common Crane (लक्ष्मण सारस)	<i>Grus grus</i>	II	४१९	Nepal House-Martin (नेपाल भीरगौथली)	<i>Delichon nipalensis</i>	
१४९	Slaty legged crane (देउकौवा)	<i>Rallina eurizonoides</i>	EN	४२०	Black-crested Bulbul (कालोकल्की पहेंलो जुरेली)	<i>Pycnonotus melanicterus</i>	
१५०	Slaty-breasted Rail (ठूलो कस्दरी)	<i>Gallirallus striatus</i>		४२१	Red-whiskered Bulbul (श्वेतवक्ष जुरेली)	<i>Pycnonotus jocosus</i>	
१५१	Brown Crane (धुवाँसे सिमखुकुरा)	<i>Amauornis akool</i>		४२२	Himalayan Bulbul (जुल्फे जुरेली)	<i>Pycnonotus leucogenys</i>	
१५२	White-breasted Waterhen (सिमकुखुरा)	<i>Amauornis phoenicurus</i>		४२३	Red-vented Bulbul (जुरेली)	<i>Pycnonotus cafer</i>	
१५३	Baillon's Crane (झिली)	<i>Porzana pusilla</i>	VU	४२४	White-throated Bulbul (सेतोकण्ठे जुरेली)	<i>Alophoixus flaveolus</i>	
१५४	Ruddy-breasted Crane (घोल कस्दरी)	<i>Porzana fusca</i>		४२५	Ashy Bulbul (फुस्रोपेटे जुरेली)	<i>Hemixos flavala</i>	
१५५	Watercock (जलकुखुरा)	<i>Gallicrex cinerea</i>		४२६	Black Bulbul (बाखे जुरेली)	<i>Hypsipetes leucocephalus</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१५६	Purple Swamphen (कुर्मा)	<i>Porphyrio porphyrio</i>		४२७	Zitting Cisticola (फिरफिरे)	<i>Cisticola juncidis</i>	
१५७	Common Moorhen (बगाले सिमकुखुरा)	<i>Gallinula chloropus</i>		४२८	Bright-capped Cisticola (सुनटाउके फिरफिरे)	<i>Cisticola exilis</i>	
१५८	Common Coot (मरुल)	<i>Fulica atra</i>		४२९	Striated Prinia (सुया घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia criniger</i>	
१५९	Eurasian Woodcock (ठूलो चाहा)	<i>Scolopax rusticola</i>		४३०	Grey-crowned Prinia (घेघरी घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia cinereocapilla</i>	CR
१६०	Pintail Snipe (भारक चाहा)	<i>Gallinago stenura</i>		४३१	Grey-breasted Prinia (फुस्रोछाती घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia hodgsonii</i>	
१६१	Common Snipe (पानी चाहा)	<i>Gallinago gallinago</i>		४३२	Graceful Prinia (काँसे घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia gracilis</i>	
१६२	Jack Snipe (गोभण्डीर चाहा)	<i>Lymnocyptes minimus</i>		४३३	Yellow-bellied Prinia (पीतोघर घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia flaviventris</i>	
१६३	Whimbrel (सानो आँसीठूँडे)	<i>Numenius phaeopus</i>		४३४	Ashy Prinia (टुणुक घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia socialis</i>	
१६४	Eurasian Curlew (आँसीठूँडे)	<i>Numenius arquata</i>	CR	४३५	Plain Prinia (झाँक्री घाँसेफिस्टो)	<i>Prinia inornata</i>	
१६५	Spotted Redshank (थोप्ले टिमटिमा)	<i>Tringa erythropus</i>		४३६	Oriental White- eye (काँकीर)	<i>Zosterops palpebrosus</i>	
१६६	Common Redshank (लालखुट्टे टिमटिमा)	<i>Tringa totanus</i>		४३७	Chestnut- headed Tesia (रातोटाउके टिसिया)	<i>Tesia castaneocorona ta</i>	
१६७	Marsh Sandpiper (मसिनोठूँडे टिमटिमा)	<i>Tringa stagnatilis</i>		४३८	Grey-bellied Tesia (फुस्रोपेटे टिसिया)	<i>Tesia cyaniventer</i>	
१६८	Common Greenshank (टिमटिमा)	<i>Tringa nebularia</i>		४३९	Pale-footed Bush-Warbler (घेघरी झाडीफिस्टो)	<i>Cettia pallidipes</i>	VU
१६९	Green Sandpiper (रुख सुडसुडिया)	<i>Tringa ochropus</i>		४४०	Chestnut- crowned Bush- Warbler (ठूलो रातोटाउके झाडीफिस्टो)	<i>Cettia major</i>	
१७०	Wood Sandpiper (वन सुडसुडिया)	<i>Tringa glareola</i>		४४१	Aberrant Bush- Warbler (पीतहरित झाडीफिस्टो)	<i>Cettia flavolivacea</i>	
१७१	Common Sandpiper (चञ्चले सुडसुडिया)	<i>Actitis hypoleucos</i>		४४२	Grey-sided Bush-Warbler (रातोटाउके झाडीफिस्टो)	<i>Cettia brunnifrons</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१७२	Sanderling (श्वेत जलरङ्ग)	<i>Calidris alba</i>		४४३	Spotted Bush- Warbler	<i>Bradypterus thoracicus</i>	
१७३	Little Stint (कालीखुट्टे जलरङ्ग)	<i>Calidris minuta</i>		४४४	Lanceolated Warbler (घर्के मुसेफिस्टो)	<i>Locustella lanceolata</i>	
१७४	Temminck's Stint (जलरङ्ग)	<i>Calidris temminckii</i>		४४५	Grasshopper- Warbler (सादाकण्ठे मुसेफिस्टो)	<i>Locustella naevia</i>	
१७५	Dunlin (ठूलो जलरङ्ग)	<i>Calidris alpina</i>		४४६	Paddyfield Warbler (सानो ट्याट्याके)	<i>Acrocephalus agricola</i>	
१७६	Curlew Sandpiper (आँसीठूँडे जलरङ्ग)	<i>Calidris ferruginea</i>		४४७	Blyth's Reed- Warbler (ट्याट्याके)	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	
१७७	Ruff (राजसुइसुडिया)	<i>Philomachus pugnax</i>		४४८	Clamorous Reed-Warbler (लामोठूँडे ट्याट्याके)	<i>Acrocephalus stentoreus</i>	
१७८	Greater Painted- Snipe (चित्राङ्गड)	<i>Rostratula benghalensis</i>		४४९	Thick-billed Warbler (मोटोठूँडे ट्याकट्याके)	<i>Acrocephalus aedon</i>	
१७९	Pheasant-tailed Jacana (जलअप्सरा)	<i>Hydrophasianus chirurgus</i>	VU	४५०	Booted Warbler (मोटोखुट्टे फिस्टो)	<i>Hippolais caligata</i>	
१८०	Bronze-winged Jacana (लामाऔले)	<i>Metopidius indicus</i>		४५१	Common Tailorbird (पातसिउने फिस्टो)	<i>Orthotomus sutorius</i>	
१८१	Eurasian Thick-knee or Stone-Curlew	<i>Burhinus oedichnemus</i>		४५२	common chiffchaff	<i>Phylloscopus collybita</i>	
१८२	Great Thick-knee (ठूलो बगरबट्टाई)	<i>Burhinus recurvirostris</i>	CR	४५३	Dusky Warbler (गोधूलि फिस्टो)	<i>Phylloscopus fuscatus</i>	
१८३	Eurasian Oystercatcher (सिपी चरा)	<i>Haematopus ostralegus</i>		४५४	Smoky Warbler (धर्बोसे फिस्टो)	<i>Phylloscopus fulgiventor</i>	
१८४	Ibisbill (तिलहरी चरा)	<i>Ibidorhyncha struthersii</i>	EN	४५५	Tickell's Leaf- Warbler (पीतोदर फिस्टो)	<i>Phylloscopus affinis</i>	
१८५	Black-winged Stilt (प्रवालपाद)	<i>Himantopus himantopus</i>		४५६	Sulphur-bellied Warbler (पीतोदर ढुङ्गेफिस्टो)	<i>Phylloscopus griseolus</i>	
१८६	Pied Avocet (हलीमुख)	<i>Recurvirostra avosetta</i>		४५७	Lemon-rumped Warbler (पीतकटी फिस्टो)	<i>Phylloscopus chloronotus</i>	
१८७	Pacific Golden- Plover (प्रशान्त सर्पपी)	<i>Pluvialis fulva</i>		४५८	Hume's Warbler (चञ्चले फिस्टो)	<i>Phylloscopus humei</i>	
१८८	Grey Plover (फुसे सर्पपी)	<i>Pluvialis squatarola</i>		४५९	Greenish Warbler (जीवल फिस्टो)	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
१८९	Little Ringed Plover (लघु राजपुत्रिका)	<i>Charadrius dubius</i>		४६०	Large-billed Leaf-Warbler (ठूलोहँडे फिस्टो)	<i>Phylloscopus magnirostris</i>	
१९०	Kentish Plover (अलकचन्द्र राजपुत्रिका)	<i>Charadrius alexandrinus</i>		४६१	Western Crowned- Warbler (ठूलो तालुधर्क फिस्टो)	<i>Phylloscopus occipitalis</i>	
१९१	Lesser Sand-Plover (मंगोल राजपुत्रिका)	<i>Charadrius mongolus</i>		४६२	Blyth's Leaf- Warbler तालुधर्क फिस्टो)	<i>Phylloscopus reguloides</i>	
१९२	Northern Lapwing (जुरे हुटियाउँ)	<i>Vanellus vanellus</i>		४६३	Golden- spectacled Warbler	<i>Seicercus burkii</i>	
१९३	Yellow-wattled Lapwing (दोयम हुटियाउँ)	<i>Vanellus malarbaricus</i>	VU	४६४	Whistler's Warbler (सुसेली फिस्टो)	<i>Seicercus whistleri</i>	
१९४	River Lapwing (खोले हुटियाउँ)	<i>Vanellus duvaucelii</i>		४६५	Grey-hooded Warbler (तुमुलकारी फिस्टो)	<i>Seicercus xanthoschistos</i>	
१९५	Grey-headed Lapwing (राजहुटियाउँ)	<i>Vanellus cinereus</i>		४६६	Chestnut- crowned Warbler (रातोटाउके फिस्टो)	<i>Seicercus castaniceps</i>	
१९६	Red-wattled Lapwing (हुटियाउँ)	<i>Vanellus indicus</i>		४६७	Yellow-bellied Warbler (पँहलोपेटे फिस्टो)	<i>Abroscopus superciliaris</i>	VU
१९७	Oriental Pratincole (ठूलो पानी गौथली)	<i>Glareola maldivarum</i>		४६८	Striated Grassbird (नर्कट घाँसेचरी)	<i>Megalurus palustris</i>	CR
१९८	Small Pratincole (पानी गौथली)	<i>Glareola lactea</i>		४६९	Bristled Grassbird (काँसे घाँसेचरी)	<i>Chaetornis striatus</i>	VU
१९९	Indian Skimmer (झाँझर चउवा)	<i>Rynchops albicollis</i>	CR	४७०	Rufous-rumped Grassbird (घाँसेचरी)	<i>Graminicola bengalensis</i>	EN
२००	Brown-headed Gull (खैरोटाउके गंगाचील)	<i>Larus brunnicephalus</i>	VU	४७१	White-throated Laughingthrush (साइरने तोरीगाँडा)	<i>Garrulax albogularis</i>	
२०१	Pallas's Gull (राजा गंगाचील)	<i>Larus ichthyaetus</i>		४७२	White-crested Laughingthrush (हिउँजुरे तोरीगाँडा)	<i>Garrulax leucolophus</i>	
२०२	Black-headed Gull (कालोटाउके गंगाचील)	<i>Larus ridibundus</i>	VU	४७३	Lesser Necklaced Laughingthrush (सानोकण्डे तोरीगाँडा)	<i>Garrulax monileger</i>	VU
२०३	Gull-billed Tern (गंगाचीलहँडे फ्यालफ्याले)	<i>Gelochelidon nilotica</i>		४७४	Greater Necklaced Laughingthrush	<i>Garrulax pectoralis</i>	VU

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
					(ठूलोकण्डे तोरीगाँडा)		
२० ४	Caspian Tern (केकरा फ्यालफ्याले)	<i>Sterna caspia</i>	CR	४७५	Rufous-necked Laughingthrush (कालीकण्डे तोरीगाँडा)	<i>Garrulax ruficollis</i>	CR
२०५	River Tern (कुरारी फ्यालफ्याले)	<i>Sterna aurantia</i>	CR	४७६	Abbott's Babbler (मोटोट्रुँडे भ्याकुर)	<i>Malacocincla abbotti</i>	EN
२०६	Common Tern (वायु फ्यालफ्याले)	<i>Sterna hirundo</i>		४७७	Puff-throated Babbler (थोप्ले भ्याकुर)	<i>Pellorneum ruficeps</i>	
२०७	Little Tern (लघु फ्यालफ्याले)	<i>Sternula albifrons</i>		४७८	Rusty-cheeked Scimitar-Babbler (पालकोटे)	<i>Pomatorhinus erythrogenys</i>	
२०८	Black-bellied Tern (उत्क्रोसी फ्यालफ्याले)	<i>Sterna acuticauda</i>	CR	४७९	White-browed Scimitar-Babbler (फुस्रोटाउके पालकोटे)	<i>Pomatorhinus schisticeps</i>	
२०९	Whiskered Tern (ठिमाहा फ्यालफ्याले)	<i>Chlidonias hybridus</i>		४८०	Pygmy Wren- Babbler (मुरालिँडे ढिकुरेभ्याकुर)	<i>Pnoepyga pusilla</i>	
२१०	White-winged Tern (सेतोपङ्के फ्यालफ्याले)	<i>Chlidonias leucopterus</i>		४८१	Black-chinned Babbler	<i>Stachyris pyrrhops</i>	
२११	Osprey (मलाहा चील)	<i>Pandion haliaetus</i>	II	४८२	Grey-throated Babbler (फुस्रोकण्डे वनभ्याकुर)	<i>Stachyris nigriceps</i>	
२१२	Jerdon's Baza (कैलो जुरेबाज)	<i>Aviceda jerdoni</i>	II, CR	४८३	Tawny-bellied Babbler (कैलो घाँसेभ्याकुर)	<i>Dumetia hyperythra</i>	EN
२१३	Black Baza (कालो जुरेबाज)	<i>Aviceda leuphotes</i>	II	४८४	Striped Tit- Babbler	<i>Macronous gularis</i>	
२१४	Oriental Honey- Buzzard (मधुहा)	<i>Pernis ptilorhyncus</i>	II	४८५	Chestnut- capped Babbler (रातोटाउके घाँसेभ्याकुर)	<i>Timalia pileata</i>	
२१५	Black shouldered Kite (मुसे चील)	<i>Elanus caeruleus</i>	II	४८६	Yellow-eyed Babbler (तामे घाँसेभ्याकुर)	<i>Chrysomma sinense</i>	
२१६	Black Kite (कालो चील)	<i>Milvus migrans</i>	II	४८७	Jerdon's Babbler (नर्कट भ्याकुर)	<i>Chrysomma altirostre</i>	CR
२१७	Brahminy Kite (सेतोटाउके चील)	<i>Haliastur indus</i>	II, CR	४८८	Striated Babbler (खर भ्याकुर)	<i>Turdoides earlei</i>	
२१८	Pallas's Fish-Eagle (बोक्सी चील)	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>	CR	४८९	Slender-billed Babbler (खडाई भ्याकुर)	<i>Turdoides longirostris</i>	CR
२१९	White-tailed Eagle (कक्कडम चील)	<i>Haliaeetus albicilla</i>	I, CR	४९०	Jungle Babbler (बगाले भ्याकुर)	<i>Turdoides striatus</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
२२०	Lesser Fish-Eagle (सानो माछाकुल)	<i>Ichthyophaga humilis</i>	II, CR	४९१	Red-billed Leiothrix (रोचिण्णु मिसिया)	<i>Leiothrix lutea</i>	II
२२१	Grey-headed Fish- Eagle (माछाकुल)	<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>	II, CR	४९२	Rufous winged Bush-Lark (भारद्वाज)	<i>Mirafra assamica</i>	
२२२	Egyptian Vulture (सेतो गिद्ध)	<i>Neophron percnopterus</i>	II, VU	४९३	Ashy-crowned Sparrow-Lark (चश्मे भारद्वाज)	<i>Eremopterix grisea</i>	
२२३	White-rumped Vulture (डङ्गर गिद्ध)	<i>Gyps bengalensis</i>	II, CR	४९४	Greater Short- toed Lark	<i>Calandrella brachydactyla</i>	
२२४	Slender-billed Vulture (सानो खैरो गिद्ध)	<i>Gyps tenuirostris</i>	II, CR	४९५	Sand Lark (बगर भारद्वाज)	<i>Calandrella raytal</i>	
२२५	Long billed Vulture (लामो ढुँडे गिद्ध)	<i>Gyps indicus</i>	II	४९६	Oriental Skylark (बाह्नीचटी)	<i>Alauda gulgula</i>	
२२६	Himalayan Griffon (हिमाली गिद्ध)	<i>Gyps himalayensis</i>	II, VU	४९७	Thick-billed Flowerpecker (मोटोढुँडे पुष्पकोकिल)	<i>Dicaeum agile</i>	
२२७	Eurasian Griffon (खैरो गिद्ध)	<i>Gyps fulvus</i>	II	४९८	Yellow-vented Flowerpecker (पीतनिर्गम पुष्पकोकिल)	<i>Dicaeum chrysorrheum</i>	CR
२२८	Cinereous Vulture (राजगिद्ध)	<i>Aegypius monachus</i>	II, EN	४९९	Pale-billed Flowerpecker (रातोढुँडे पुष्पकोकिल)	<i>Dicaeum erythrorhynchos</i>	
२२९	Red-headed Vulture (सुन गिद्ध)	<i>Sarcogyps calvus</i>	II, EN	५००	Plain Flowerpecker (समरुप पुष्पकोकिल)	<i>Dicaeum concolor</i>	
२३०	Short-toed Snake- Eagle (सर्पहारी चील)	<i>Circaetus gallicus</i>	II	५०१	Fire-breasted Flowerpecker	<i>Dicaeum ignipectus</i>	
२३१	Crested Serpent- Eagle (काकाकुल)	<i>Spilornis cheela</i>	II	५०२	Ruby-cheeked Sunbird	<i>Anthreptes singalensis</i>	
२३२	Eurasian Marsh- Harrier (सिम भुइँचील)	<i>Circus aeruginosus</i>	II, VU	५०३	Purple Sunbird	<i>Nectarinia asiatica</i>	
२३३	Hen Harrier (चल्लाचोर भुइँचील)	<i>Circus cyaneus</i>	II, VU	५०४	Black-throated Sunbird	<i>Aethopyga saturata</i>	
२३४	Pallid Harrier (श्वेत भुइँचील)	<i>Circus macrourus</i>	II, VU	५०५	Crimson Sunbird	<i>Aethopyga siparaja</i>	
२३५	Montagu's Harrier (मोन्टागु भुइँचील)	<i>Circus pygargus</i>	II, CR	५०६	Little Spiderhunter	<i>Arachnothera longirostra</i>	
२३६	Pied Harrier (आब्लाक पेटाहा भुइँचील)	<i>Circus melanoleucos</i>	II, VU	५०७	Streaked Spiderhunter	<i>Arachnothera magna</i>	
२३७	Crested Goshawk (कल्की बसेरा)	<i>Accipiter trivirgatus</i>	II	५०८	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>	
२३८	Shikra (शिक्रा)	<i>Accipiter badius</i>	II	५०९	Eurasian Tree- Sparrow	<i>Passer montanus</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
२३९	Besra (बिसरा)	<i>Accipiter virgatus</i>	II	५१०	Chestnut-shouldered Petronia	<i>Petronia xanthocollis</i>	
२४०	Eurasian Sparrowhawk (वनबाज)	<i>Accipiter nisus</i>	II	५११	Forest Wagtail	<i>Dendronanthus indicus</i>	
२४१	Northern Goshawk (बलाकांक्ष वनबाज)	<i>Accipiter gentilis</i>	II	५१२	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>	
२४२	White-eyed Buzzard (जमल श्येनबाज)	<i>Butastur teesa</i>	II	५१३	White-browed Wagtail	<i>Motacilla madaraspatensis</i>	
२४३	Common Buzzard	<i>Buteo buteo</i>		५१४	Citrine Wagtail	<i>Motacilla citreola</i>	
२४४	Long-legged Buzzard (लामखुट्टे श्येनबाज)	<i>Buteo rufinus</i>	II	५१५	Yellow Wagtail	<i>Motacilla flava</i>	
२४५	Upland Buzzard (पहाडी श्येनबाज)	<i>Buteo hemilasius</i>	II	५१६	Grey Wagtail	<i>Motacilla cinerea</i>	
२४६	Black Eagle (द्रोनक चील)	<i>Ictinaetus malayensis</i>	II	५१७	Richard's Pipit	<i>Anthus richardi</i>	
२४७	Indian Spotted Eagle (लघु महाचील)	<i>Aquila hastata</i>	II, VU	५१८	Paddyfield Pipit	<i>Anthus rufulus</i>	
२४८	Greater Spotted Eagle (जीवाहार महाचील)	<i>Aquila clanga</i>	II, VU	५१९	Tawny Pipit	<i>Anthus campestris</i>	
२४९	Tawny Eagle (राग महाचील)	<i>Aquila rapax</i>	II	५२०	Tree Pipit	<i>Anthus trivialis</i>	
२५०	Steppe Eagle (गोमायु महाचील)	<i>Aquila nipalensis</i>	II, VU	५२१	Olive-backed Pipit	<i>Anthus hodgsoni</i>	
२५१	Imperial Eagle (रणमत्त महाचील)	<i>Aquila heliaca</i>	I, CR	५२२	Red-throated Pipit	<i>Anthus cervinus</i>	
२५२	Booted Eagle (काँधचन्द्र चील)	<i>Aquila pennatus</i>	II	५२३	Rosy Pipit	<i>Anthus roseatus</i>	
२५३	Rufous-bellied Eagle (सेतोक्रण्टे चील)	<i>Aquila kienerii</i>	II, CR	५२४	Buff-bellied Pipit	<i>Anthus rubescens</i>	
२५४	Changeable Hawk-Eagle (शदलचील)	<i>Spizaetus cirrhatus</i>	II	५२५	Black-breasted Weaver	<i>Ploceus benghalensis</i>	
२५५	Mountain Hawk-Eagle (पहाडी शदलचील)	<i>Spizaetus nipalensis</i>	II	५२६	Baya Weaver	<i>Ploceus philippinus</i>	
२५६	Collared Falconet (पौरी बाज)	<i>Microhierax caerulescens</i>	II	५२७	Red Avadavat	<i>Amandava amandava</i>	
२५७	Lesser Kestrel (सानो बौडाइ)	<i>Falco naummani</i>	II	५२८	Indian Silverbill	<i>Euodice malabarica</i>	
२५८	Common Kestrel (बौडाइ)	<i>Falco tinnunculus</i>	II	५२९	White-rumped Munia	<i>Lonchura striata</i>	
२५९	Red-necked Falcon (रातोटाउके बौडाइ)	<i>Falco chicquera</i>	II, EN	५३०	Scaly-breasted Munia	<i>Lonchura punctulata</i>	
२६०	Amur Falcon (अमुर बाज)	<i>Falco amurensis</i>	II	५३१	Tricoloured Munia	<i>Lonchura malacca</i>	

क्र.सं	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति	क्र.सं.	नेपाली र अंग्रेजी नाम	Scientific Name (वैज्ञानिक नाम)	संरक्षण स्थिति
२६१	Eurasian Hobby (जुंगे चिरान्तक बाज)	<i>Falco subbuteo</i>	II	५३२	Chestnut Munia	<i>Lonchura atricapilla atricapilla</i>	
२६२	Oriental Hobby (चिरान्तक बाज)	<i>Falco severus</i>	II, CR	५३३	Common Rosefinch	<i>Carpodacus erythrinus</i>	
२६३	Laggar Falcon (लगर बाज)	<i>Falco jugger</i>	I, CR	५३४	Brown Bullfinch	<i>Pyrrhula nipalensis</i>	
२६४	Peregrine Falcon (शाही बाज)	<i>Falco peregrinus</i>	I	५३५	Crested Bunting	<i>Melophus lathamii</i>	
२६५	Little Grebe (डुबुल्कीचरा)	<i>Tachybaptus ruficollis</i>		५३६	Chestnut-eared Bunting	<i>Emberiza fucata</i>	
२६६	Great Crested Grebe (सिउरे डुबुल्कीचरा)	<i>Podiceps cristatus</i>		५३७	Little Bunting	<i>Emberiza pusilla</i>	
२६७	Oriental Darter (सुइरोट्टुडे)	<i>Anhinga melanogaster</i>		५३८	Rustic Bunting	<i>Emberiza rustica</i>	
२६८	Little Cormorant (सानो जलेवा)	<i>Phalacrocorax niger</i>		५३९	Yellow-breasted Bunting	<i>Emberiza aureola</i>	
२६९	Great Cormorant (जलेवा)	<i>Phalacrocorax carbo</i>		५४०	Red-headed Bunting	<i>Emberiza bruniceps</i>	
२७०	Little Egret (सानो सेतोबकुल्ला)	<i>Egretta garzetta</i>		५४१	Black-faced Bunting	<i>Emberiza spodocephala</i>	

स्रोत (संरक्षण स्थिति) - Department of National Parks and Wildlife Conservation and Bird Conservation Nepal

(२०१८). Birds of Nepal: An Official Checklist, Kathmandu, Nepal.

नोट: #: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐनद्वारा संरक्षित

IUCN Conservation Status: CR- Critically Endangered; EN: Endangered; VU: Vulnerable

CITES Appendices: I – Appendix I; II – Appendix II; III – Appendix III

अनुसूची घ-IV: स्थलगत अध्ययनका क्रममा विद्यमान तथा प्रस्तावित मार्गमा संकलन गरिएको बिरुवाहरूको (Seedlings) तथ्याङ्क

श्रीमान प्रमुख संरक्षण अधिकृत ज्यु,

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कसरा ।

विषय प्रतिवेदन पेश गरेको सम्बन्धमा

प्रस्तुत विषयमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय कसराको च.न. ५०९, मिति २०७९.०६.१६ गतेको पत्रानुसार प्रस्तावित जगतपुर माडी ३३ के.भि. विद्युत प्रसारण लाईनको अन्डरग्राउण्ड सर्किट निर्माण आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण रत्नपाक काठमाडौंलाई अनुमति दिईएकोमा सो सम्बन्धमा अध्ययन टोलीहरूसँगै अध्ययन गर्ने क्रममा अन्डरग्राउण्ड सर्किट बनाउदा रुखहरू नहटाई गर्न सकिने देखियो भने राप्ती नदि छेउ देखि कसरा माडी जाने सुविधा प्राप्त सडकको किनारै किनार रिउ खोला सम्मको ३३ के.भि. प्रसारण लाईन मार्ग पहिला लागेको मार्ग भन्दा कम घना जंगल पर्ने साथै सुविधा प्राप्त बाटोको सफाई गरिने क्षेत्रमा रहेका तर्पसल बर्माजमका बिरुवाहरू तथा माडी हरूको तथ्याङ्क समावेश गरि पेश गरेको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

तथ्याङ्क

हाल हाल विद्यमान ३३ के.भि. प्रसारण लाईनमार्ग (राप्ती नदि छेउ देखि निकुञ्ज भित्र रहेको फायरलाईन सडकको किनारै किनार र देउराली देखि कसरा माडी जाने सुविधा प्राप्त सडकको किनारै किनार रिउ खोला सम्मको समानान्तर मार्गमा रहेका बिरुवाहरूको विवरण) ।

आयोजनाको अवयव	बिरुवा प्रजाति	संख्या	अन्य झाडी/घाँस	कैफियत
ओभरहेड टावरदेखि जोइन्ट बक्स १	कुटमिरो	१०		
जोइन्ट बक्स १	कुटमिरो	२		
जोइन्ट बक्स १ देखि जोइन्ट बक्स २	भैलर	१		
	कुटमिरो	१७		
	टोटी	२		
जोइन्ट बक्स २	कुटमिरो	२	कालो हट्टी	
	कुम	१		
जोइन्ट बक्स २ देखि जोइन्ट बक्स ३	कुटमिरो	१०२	सिन्दुरे	
	दूधकराइ	१		
	टोटी	१		
जोइन्ट बक्स ३			सिन्दुरे, खर	कैबुल लाइन निकुञ्जभित्र रहेको फायरलाइन
जोइन्ट बक्स ३ देखि जोइन्ट बक्स ४	कुटमिरो	६१	सिम्टि, खर, माइकेनिया, उन्यू	सडकको किनारामा पर्ने
	टोटी	३		
	दूधकराइ	३		
जोइन्ट बक्स ४	कुटमिरो	४	बेतलाउरी, सर्वती झार	
जोइन्ट बक्स ४ देखि जोइन्ट बक्स ५	कुम	१		
	कुटमिरो	३		
	क्यामुना	३	खर, सिम्टि, बेतलाउरी	

(Handwritten signature)

जोइन्ट बक्स ५	दूधकराड	1	
	कुटमिरो	2	
जोइन्ट बक्स ५ देखि जोइन्ट बक्स ६	टोटरी	२	खर
	कुटमिरो	3	
जोइन्ट बक्स ६	कुटमिरो	५	खर, कुकुरदाइनो
	साल	9	
जोइन्ट बक्स ६ देखि जोइन्ट बक्स ७	टोटरी	1	हट्टी, कुरिलो, लज्जावती
	कुटमिरो	15	
	क्यामुना	1	
जोइन्ट बक्स ७	कुटमिरो	5	
जोइन्ट बक्स ७ देखि जोइन्ट बक्स ८	कुटमिरो	19	वनमारा, सिम्टी, उन्यु, माइकेनिया, खर, फर्सा, लज्जावती, कुरिलो, कुकुरदाइनो
	बोटघाएरो	2	
जोइन्ट बक्स ८ देखि जोइन्ट बक्स ९	जामुन	1	
जोइन्ट बक्स ९	कुटमिरो	2	
जोइन्ट बक्स ९ देखि जोइन्ट बक्स १०	कुटमिरो	५	
जोइन्ट बक्स १०	कुटमिरो	७	
जोइन्ट बक्स १० देखि जोइन्ट बक्स ११	कुटमिरो	16	गन्धे, उन्यु
जोइन्ट बक्स १२	भेलर	4	
	जामुन	1	
जोइन्ट बक्स १३			वनमारा
जोइन्ट बक्स १३ देखि जोइन्ट बक्स १४	कुटमिरो	5	वनमारा, अमिसो, उन्यु, सिम्टी, गन्धे
जोइन्ट बक्स १४			भाटी, खर, गन्धे, सिम्टी, बेतलाउरी
जोइन्ट बक्स १४ देखि जोइन्ट बक्स १५	जामुन	3	
	कुटमिरो	3	सिम्टि, उन्यु
जोइन्ट बक्स १५	जामुन	१	
जोइन्ट बक्स १५ देखि ओभरहेड टावर	कुटमिरो	१	वनमारा, भट्टे, गन्धे, हॉडीकुसुम, सिन्दुरे
	जामुन	३	
ओभरहेड टावर	जामुन	1	

केबल लाइन
निकुञ्जभिन्न रहेको
सुविधाप्राप्त
सडकको
किनाराबाट जाने
हुँदा सडको
क्लियरेन्समा पर्ने
बोटविरुवाहरु

जे.पी.

कुटमिरो	3
सिमल	1

३३९

राप्ती नदि छेउ देखि कसरा माडी जाने सुविधा प्राप्त सडकको किनारै किनार रिउ छोला सम्मको समानान्तर मार्गमा रहेका बिरुवाहरुको विवरण ।

आयोजनाको अवयव	बिरुवा प्रजाति	संख्या	अन्य झाडी/पाँस	कैफियत
जोइन्ट बक्स १मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	साल	७	वनमारा, भाटी	
	कुटमिरो	२		
	टूधकराइ	२		
जोइन्ट बक्स २ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	कुटमिरो	२	वनमारा, धुसुल, उन्यू, निउरो	
	भेलर	१		
जोइन्ट बक्स ३ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	कुटमिरो	४	वनमारा, धुसुल, निउरो	
जोइन्ट बक्स ४ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	ऊँज		भाटी, वनमारा, निउरो	
जोइन्ट बक्स ५ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	कुटमिरो	४	उन्यू, भाटी, वनमारा, खडाई	
	टौकी	१		
जोइन्ट बक्स ६ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका बिरुवाहरु (seedlings)	ऊँज		निउरो, खर	

(Handwritten signature)

जोइन्ट बक्स ७ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका विरुवाहरु (seedlings)	कुटमिरो	७	उन्यु, भाटी, वनमारा,
	सात	१	
जोइन्ट बक्स ८ मा ५*५ प्लट साइजमा भएका विरुवाहरु (seedlings)	कुटमिरो	४	उन्यु, वनमारा, खर
जोइन्ट बक्स ८ देखि रिउखोला सम्म Route alignment मा पर्ने विरुवाहरु (Seedlings)			
जोइन्ट बक्स ८ देखि जोइन्ट बक्स ९	जामुन	1	
जोइन्ट बक्स ९	कुटमिरो	2	
जोइन्ट बक्स ९ देखि जोइन्ट बक्स १०	कुटमिरो	५	
जोइन्ट बक्स १०	कुटमिरो	७	
जोइन्ट बक्स १० देखि जोइन्ट बक्स ११	कुटमिरो	16	गन्धे, उन्यु
	भैलर	4	
जोइन्ट बक्स १२	जामुन	1	
जोइन्ट बक्स १३			वनमारा
जोइन्ट बक्स १३ देखि जोइन्ट बक्स १४	कुटमिरो	5	वनमारा, अमिसो, उन्यु, सिम्टी, गन्धे
जोइन्ट बक्स १४			भाटी, खर, गन्धे, सिम्टी, बेतलाउरी
जोइन्ट बक्स १४ देखि जोइन्ट बक्स १५	जामुन	3	
	कुटमिरो	3	सिम्टि, उन्यु
जोइन्ट बक्स १५	जामुन	१	
जोइन्ट बक्स १५ देखि ओभरहेड टावर	कुटमिरो	१	वनमारा, भट्टे, गन्धे, हाँडीकुसुम, सिन्दुरे
	जामुन	३	
ओभरहेड टावर	जामुन	1	
	कुटमिरो	3	
	सिमल	1	

 प्रतिवेदन पेश गर्ने
रेञ्जर कमल काफ्ले
वनकट्टा रेञ्जपोष्ट

अनुसूची घ-V: प्रसारण लाइन मार्ग वरिपरि रहेका रुख/पोल/लाथा/विरुवा सम्बन्धित तथ्याङ्कको विश्लेषण

विद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका रुख (Trees) को विश्लेषण														
S.N.	Common Name	Scientific Name	No of sampling plot	Area of each sampling plot in hectare	No of individual species in 6 sampling plots	No. of Individuals per sampling plot	Density (No. of individuals/hectare)	No.of plots in which sps occurred	Frequency	Basal area m2)	Relative Frequency	Relative Density	Relative Dominance	IVI
1	Sal	<i>Shorea robusta</i>	6	0.05	24	4	80	5	83.333	6.22375405	83.33333	96	99.571542	278.9
2	Jamun	<i>Syzygium cumini</i>	6	0.05	1	0.16667	3.3	1	16.667	0.02678092	16.66667	4	0.428458	21.1
	Total				25	4.16667	83.3	6	100	6.25053497	100	100	100	300

विद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका पोल (Poles) को विश्लेषण														
S.N.	Common name	Scientific name	No of sampling plot	Area of each sampling plot in hectare	No of individual species in 5 sampling plots	Individuals per sampling plot	Density (No. of individuals/hectare)	No.of plots in which sps occurred	Frequency	Basal area m2)	Relative Frequency	Relative Density	Relative Abundance	IVI
1	Sal	<i>Shorea robusta</i>	5	0.01	1	0.2	20	1	20	0.04476233	11.11111	11.1111	15.161725	37.38394729
2	Kutmero		5	0.01	1	0.2	20	1	20	0.01989437	11.11111	11.1111	6.7385445	28.9607667
3	Kyamuna		5	0.01	1	0.2	20	1	20	0.01989437	11.11111	11.1111	6.7385445	28.9607667
4	Botdhayero		5	0.01	2	0.4	40	2	40	0.08992254	22.22222	22.2222	30.458221	74.90266547
5	Kumbhi		5	0.01	2	0.4	40	2	40	0.05769367	22.22222	22.2222	19.541779	63.98622342
6	Rajbrikshya		5	0.01	1	0.2	20	1	20	0.02407219	11.11111	11.1111	8.1536388	30.37586104
7	Tanki		5	0.01	1	0.2	20	1	20	0.03899296	11.11111	11.1111	13.207547	35.42976939
	Total				9	1.8	180	9	180	0.29523242	100	100	100	300

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका रुख (Trees) को विश्लेषण														
S.N.	Common Name	Scientific Name	No of sampling plots	Area of each sampling plot in hectare	No of individual species in 8 sampling plots	Individuals per sampling plot	Density (No. of individuals/hectare)	No.of plots in which sps occurred	Frequency	Basal area m2)	Relative Frequency	Relative Density	Relative Abundance	IVI
1	Sal	<i>Shorea robusta</i>	8	0.05	28	3.5	70	8	100	7.615762971	88.888889	96.5517241	92.9218147	278.362428
2	Jamun	<i>Syzygium cumini</i>	8	0.05	1	0.125	2.5	1	12.5	0.580119768	11.111111	3.44827586	7.078185305	21.6375723
	Total				29	3.625	72.5	9	112.5	8.195882738	100	100	100	300

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका पोल (Poles) को विश्लेषण														
S.N.	Common Name	Scientific Name	No of sampling plots	Area of sampling plot in hectare	No of individual species in 8 sampling plots	Individuals per sampling plot	Density (No. of individuals/hectare)	No.of plots in which sps occurred	Frequency	Basal area m2)	Relative Frequency	Relative Density	Relative Abundance	IVI
1	Sal	<i>Shorea robusta</i>	8	0.01	1	0.125	12.5	1	12.5	0.04476233	11.111111	10	12.633352	33.74446
2	kutmero		8	0.01	2	0.25	25	2	25	0.05888733	22.222222	20	16.6198765	58.8421
3	Kyamuna		8	0.01	4	0.5	50	3	37.5	0.11120952	33.333333	40	31.3868613	104.7202
4	Botdhayero		8	0.01	1	0.125	12.5	1	12.5	0.05092958	11.111111	10	14.3739472	35.48506
5	Kumbhi		8	0.01	1	0.125	12.5	1	12.5	0.02407219	11.111111	10	6.79393599	27.90505
6	Totari		8	0.01	1	0.125	12.5	1	12.5	0.06445775	11.111111	10	18.192027	39.30314
	Total				10	1.25	125	9	112.5	0.35431869	100	100	100	300

बिद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका विरुवा (Seedlings) र लाभ्राको (Saplings) विवरण											
सि.न	खण्ड नं.	मुख्य प्रजाती	स्याम्पल प्लट संख्या	स्याम्पल प्लटको क्षेत्रफल		विरुवाको संख्या		लाभ्राको संख्या		अवस्था	
				विरुवा	लाभ्रा	प्लटमा जम्मा	प्रति हेक्टर	प्लटमा जम्मा	प्रति हेक्टर	विरुवा	लाभ्रा
१	१	साल	६	०.००१	०.००२५	१०	१६६७	६	४००	रिक्त	कमसत
२		अस्ना	६	०.००१	०.००२५	१	१६६.७	१	६६.६७		
३		टाटरी	६	०.००१	०.००२५	१	१६६.७	१	६६.६७		
६		कटमिरो	६	०.००१	०.००२५	५	८३३.३	२	१३३.३		
७		क्यामुना	६	०.००१	०.००२५	६	१०००	१	६६.६७		
जम्मा						२३	३८३३	११	७३३.३		

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन मार्ग नजिक रहेका विरुवा (Seedlings) र लाभ्राको (Saplings) विवरण											
सि.न	खण्ड नं.	मुख्य प्रजाती	स्याम्पल प्लट संख्या	स्याम्पल प्लटको क्षेत्रफल		विरुवाको संख्या		लाभ्राको संख्या		अवस्था	
				विरुवा	लाभ्रा	प्लटमा जम्मा	प्रति हेक्टर	प्लटमा जम्मा	प्रति हेक्टर	विरुवा	लाभ्रा
१	१	साल	१०	०.००१	०.००२५	१३	१३००	९	३६०	रिक्त	रिक्त
२		सिन्दुरे	१०	०.००१	०.००२५	६	६००	८	३२०		
३		टाटरी	१०	०.००१	०.००२५	२	२००	२	८०		
६		कटमिरो	१०	०.००१	०.००२५	३	३००	२	८०		
७		क्यामुना	१०	०.००१	०.००२५	४	४००	२	८०		
जम्मा						२८	२८००	२३	९२०		

अनुसूची घ-VI: प्रसारण लाइन रहने स्थानको जोइन्ट बक्स रहने स्थानमा लिइएको स्याम्पल प्लटमा रहने बिरुवा (० cm देखि ४ cm dbh भएका) सम्बन्धी तथ्याङ्क

विरुवाको लागि स्याम्पल प्लटको सारांश

प्रजाती	सबै प्लटको जम्मा संख्या	औसत	प्रति बर्ग मिटर	प्रति हेक्टर
साल	८	१	०.०४	४००
कुटमिरो	२३	२.८७५	०.११५	११५०
दूधकराइ	२	०.२५	०.०१	१००
भेलर	१	०.१२५	०.००५	५०
टाँकी	१	०.१२५	०.००५	५०
				१७५०

स्रोत: स्थलगत अध्ययन

अनुसूची डः सूचना टाँस मुचुल्का संकलन तथा अध्ययनको
क्रममा स्थानीयहरूको राय सुझाव

अनुसूची ड-1: अध्ययनको क्रममा गरिएको सार्वजनिक छलफलका माइन्टहरू

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय बासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला विच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।

स्थान : जिल्ला : चितवन गाउँपालिका/नगरपालिकाका माडी वडा नं.....

मिति : २०७९/०९/२२ स्थान : माडी गाउँपालिकाको सभास्थल, चितवन

उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	पद/पेशा	पुरुष/महिला	ठेगाना	फोन नम्बर	हस्ताक्षर
१	शिवम शर्म	उप-नगर प्रमुख		मा. नं. पा. १	९८२२०८८२०९	[Signature]
२	सुसमा गौरी	वडा सदस्य		" " २	९८२२०९१०९२	[Signature]
३	दीपेन्द्र राज	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ६	९८२२०९१०९६	[Signature]
४	विरेन्द्र क. शर्मा	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ८	९८२२०८०८११	[Signature]
५	गणेश प्रसाद	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ५	९८५२२२६६९८	[Signature]
६	माधव प्रसाद	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ४	९८५२०९१०९४	[Signature]
७	चन्द्र शमारी	वडा अध्यक्ष	म.	मा. नं. पा. ७	९८२२०९१०९६	[Signature]
८	रिचा सुनार	वडा अध्यक्ष	म.	मा. नं. पा. २	९८६५२३६२६	[Signature]
९	साविता शर्मा	वडा अध्यक्ष	म.	मा. नं. पा. २	९८५२०९६६६८	[Signature]
१०	पुष्पा शर्मा	वडा अध्यक्ष	म.	" " " ३	९८२२०९१०९३	[Signature]

११/ धनश्याम शर्मा वडा अध्यक्ष माडी नं. ५ ९८२२०९१०९५
 १२/ कमल शर्मा वडा अध्यक्ष माडी नं. ६ ९८२२०९१०९६

नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल।
 उपस्थितिका क्रममा सार्वजनिक छलफलको मिति, समय र स्थान निम्न अनुसार रहेको छ।

पुस्तकित प्रमाणित प्रमाण लानेका निम्न जनाहरूले उपस्थित भएका थिए।
 उपस्थितिका क्रममा सार्वजनिक छलफलको मिति, समय र स्थान निम्न अनुसार रहेको छ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
 जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको
 पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) को लागि
 आयोजना क्षेत्रमा पाइने वन, वन्यजन्तु र वनस्पति सम्बन्धि विवरण तथा रायसुझाव

नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रस्तावक रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना कार्यान्वयन गर्दा आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा रहेको वन, वन्यजन्तु तथा जैविक वातावरणको वस्तुस्थिति बारेमा ने.वि.प्रा., वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन **Supplementary-Environmental Impact Assessment (S-EIA)** तयार गर्ने सिलसिलामा खटिआएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा सरोकारवाला निकाय, वन उपभोक्ता समूह, स्थानीयबासी बिच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न अनुरूप विवरण तथा रायसुझाव संकलन गरियो।

स्थान: जिल्ला : चितवन गाउँपालिका/नगरपालिका: महापुर (सु.प.) वडा नं./ठाउँ: २३, धौलाघाटी

मिति: २०७५/०५/०९ आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा पर्ने वन/स्थलको विवरण:

आयोजनाको नजिकको प्रस्तावित संरचना :

उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	संस्था / ठेगाना	पद/पेशा	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१.	गिताराज भुषाल	धौलाघाटी मध्यम स्. वि. (सु.प.)	उपाध्यक्ष	९८४२०४९९९९	[Signature]
२.	सुन्दरी प्रसाद (सु.प.)	"	उपाध्यक्ष	९८४२०४६४४६	[Signature]
३.	साल क. तामाङ	"	उपाध्यक्ष	९८४२०४९२०४९	[Signature]
४.	राज नथ बजाल	"	उपाध्यक्ष	९८४५७९०९२	[Signature]
५.	सविता बजाल	"	उपाध्यक्ष	९८५५०५०९०७	[Signature]

अध्ययन टोलीका सदस्यहरु

क्र.सं.	नाम थर	संस्था / ठेगाना	पद/पेशा	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१.	राज शर्मा	सु. वि. पु.	उपाध्यक्ष	९८५९०९६६६६	[Signature]
२.	कमलेश्वरी कुलाल	ने. वि. प्रा.	उपाध्यक्ष	९८४३६३६०२४	[Signature]
३.	कविता पाण्डे	ने. वि. प्रा.	वातावरणविद	९८३५८००	[Signature]
४.	गोपबन्धु शर्मा	ने. वि. प्रा.	उपाध्यक्ष	९८४४२४३३३	[Signature]

रायसुझावहरु: विद्युत विस्तार तथा सुदृढीकरण कार्य संरक्षणको खातलाई पनि सहभागी गरी गरिनुपर्ने। साथै वातावरणीय सम्पत्तिको सुरक्षा पाइला/डा कुल्लु/बाई सफै लाग्ने गर्छ। विद्युत सुदृढीकरण कार्य गरिनुपर्ने खासतः गर्दा स्थानीय बासिन्दाहरूले नरपर्ने विद्युत उपकरण गर्न सक्ने।

मिति: _____

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय बासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला बिच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।

स्थान: जिल्ला: चितवन गाउँपालिका/नगरपालिकाका माडी वडा नं. १

मिति: २०७३/११/२ स्थान: बुढा

उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	पद/पेशा	पुरुष/महिला	ठेगाना	फोन नम्बर	हस्ताक्षर
१	नारायण देव (नाम)	अध्यक्ष	✓	माडी १-१ वडा	९८५५०५३३३३	
२	अजित कुमार लामा	वडा अध्यक्ष	✓	गाउँपालिका १ वडा	९८५५३३३३३३	
३	राज कृष्ण पौडेल	कीर्षाध्यक्ष	✓	माडी १ चैनपुर	९८५५३३३३३३	
४	भरत प्रसाद निम्नी		पुरुष	माडी-१ वडा	९८५५३३३३३३	
५	जंगा मुखर्जी	अध्यक्ष	॥	माडी-१ वडा	९८५५३३३३३३	
६	राजेश कुमार	अध्यक्ष	पुरुष	माडी-१ वडा	९८५५३३३३३३	
७	फागु राम महता	वडा अध्यक्ष	पुरुष	माडी-२ वडा	९८५५३३३३३३	
८	बिबेक कुमार	पा. उ. प. म.	॥	मा. नं. पा. १ वडा	९८५५३३३३३३	
९	राज अर्जुन	पा. उ. प. म.	पुरुष	मा. नं. पा. २ वडा	९८५५३३३३३३	
१०	विष्णु लाल	वडा अध्यक्ष	॥	११ - २ वडा	९८५५३३३३३३	
११	नारायण	माडी-१ वडा	॥	मा. नं. पा. १ वडा	९८५५३३३३३३	
१२	राज सुब्बा	अध्यक्ष	पुरुष	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	९८५५३३३३३३	
१३	राज सुब्बा	अध्यक्ष	पुरुष	ने. वि. प्रा. १ वडा	९८५५३३३३३३	

१. ने. वि. प्रा. ले थप खर्चको लागि उपस्थित निर्माण गर्न लागेको अतिरिक्त ३३ के.भी. लाईनको गुणवत्तालाई मिलाएर गाउँपालिका क्षेत्रमा बिना मूल्यांकन र निर्मित विद्युत आयोजना गर्न काम गर्न उनै राज सुब्बा विदेशी।

२. अतिरिक्त लाईन निकाल्न मात्रै नभएर गाउँपालिकाको विकासको लागि काम गर्नुपर्ने।

३. भरपर्दो विद्युत आपूर्तिको लागि र विकासको लागि सरोकारवालाहरूले सहयोग तथा सहयोगको लागि काम गर्नुपर्ने।

४. गाउँपालिका स्थानीय सरकार र प्राधिकरणको तयारी रहेको बाहेक गाउँपालिकाको लागि काम गर्नुपर्ने।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय वासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला बिच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।
स्थान : जिल्ला : चितवन गाउँपालिका/नगरपालिकाका माडी वडा नं.

मिति : २०७९/०९/२२ स्थान : माडी नगरपालिकामा सभाहल चितवन

उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	पद/पेशा	पुरुष/महिला	ठेगाना	फोन नम्बर	हस्ताक्षर
१	रविम प्रेम शर्मा	उप-नगर प्रमुख		मा. नं. पा. १	९८५५०९८३०९	
२	सुसयाना पौडेल	वडा अध्यक्ष		.. २	९८५५०९९०९२	
३	दीपेन्द्र राज पौडेल	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ६	९८५५०९९०९६	
४	विरेन्द्र व. शर्मा	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ८	९८५५०९९०९८	
५	गणेश शर्मा	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ५	९८५५२२६६९८	
६	भाषण शर्मा	वडा अध्यक्ष	पु.	मा. नं. पा. ४	९८५५०९९०९४	
७	चन्द्र शर्मा	वडा अध्यक्ष	मं.	मा. नं. पा. ७	९८५५०९९०९७	
८	रिचा सुनार	कार्यपालिका सदस्य	म	मा. नं. पा. २	९८६५२३६२६	
९	सविता शर्मा	कार्यपालिका सदस्य	म	मा. नं. पा. २	९८५५२०५६६९	
१०	पुष्पा शर्मा	वडा अध्यक्ष	मं. ३	९८५५०९९०९३	

११/ चन्द्रशम शर्मा वडा अध्यक्ष माडी नं. पा. ९ ९८५५०९९०९९
१२/ कमल शर्मा वडा अध्यक्ष माडी नं. पा. ६ ९८५५०९९०९६

नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल। उपस्थिति कार्ड निम्न अनुसार।

पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन कार्यको निम्ति गाउँपालिका/नगरपालिकाको कार्यपालिकाबाट अन्य सदस्यको सहभागिताको लागि अनुरोध गरिएको छ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं, नेपाल

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय वासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला विच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।

स्थान : जिल्ला : चितवन गाउँपालिका/नगरपालिकाका वडा नं.

मिति : २०७६.१०.१०.३३ स्थान : चितवन जिल्ला, चितवन निकाज कार्यालय, कलरा, चितवन
उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	पद/पेशा	पुरुष/महिला	ठेगाना	फोन नम्बर	हस्ताक्षर
१	प्रकाश सुब्बा	अध्यक्ष		कलरा, चितवन	९८५०६९२३३	[Signature]
२	हृदय आचार्य	स.सं.अ.		कलरा चितवन	९८५०५४२३४	[Signature]
३	श्रीकृष्ण शर्मा	प्र.वे.		संज्ञासुन्दर, कलरा	९८५०८०५५५	[Signature]
४	जगेश प्र. शर्मा	स.सं.अ.		कलरा, चितवन	९८५०९०२६०	[Signature]
५	शिवाशोक शर्मा	स.सं.अ.		ने.वि.प्रा. कार्यालय	९८५०१९३१२	[Signature]
६	राजु शर्मा	उप.प्र.अ.		ग.वि.प्रा., माडा	९८६९०६६६९	[Signature]
७	गजराज शर्मा	उप.नि.अ.		ने.वि.प्रा. कार्यालय	९८६९३३३३	[Signature]
८	महेन्द्र शर्मा	स.सं.अ.		ने.वि.प्रा. कार्यालय	९८६९६२६५०	[Signature]
९	कमल शर्मा	स.सं.अ.	पु.	ने.वि.प्रा. कार्यालय	९८६९६३८०४	[Signature]
१०	सुशीला शर्मा	हेल्पर	पु.	ने.वि.प्रा. कार्यालय	९८६९६३८०४	[Signature]

रायसुझाव

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय वासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला विच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।

हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (SEIA) अध्ययनका कार्य नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट भइरहेको छ। यसै सिलसिलामा प्रभावित वडा/गाउँपालिका/नगरपालिकाका स्थानीय वासिन्दा र अन्य सरोकारवालालाई आयोजनाको बारेमा जानकारी गराउन तथा त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावको बारेमा विभागबाट खटीई आएका वातावरणीय अध्ययन टोली तथा स्थानीयवासी, सरोकारवाला विच निम्न मिति, समय र स्थानमा छलफल गरी निम्न रायसुझाव संकलन गरियो।

[Signatures and Stamp of the Nepal Electricity Authority]

अनुसूची ड-II: सरोकारवाला समूहसँग छलफलमा उठेका सवालहरू

क्र.सं.	सवाल, राय सुझाव प्रदान गर्ने संस्था/व्यक्ति	सवालका क्षेत्रहरू	उठान गरेका सवाल, राय सुझाव तथा अपेक्षाहरू	कैफियत
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय, कसरा, चितवन	जैविक तथा भौतिक पक्ष	<ul style="list-style-type: none"> हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर-माडी ३३ के.भी. प्रसारण लाइनको भूमिगत मार्ग अन्तर्गत Fireline को मार्गमा रहेकोमा सो मार्गलाई परिवर्तन गरी माडी जाने सुविधाप्राप्त बाटोको किनारा हुँदै लैजाँदा मर्मत संभार तथा वन्यजन्तुको सुरक्षाको दृष्टिकोणले समेत उपयुक्त हुने तथा निकुञ्जको घना जंगलभन्दा बाहिर पर्ने भएकाले सुविधाप्राप्त माडी जाने बाटोको किनारै लैजान उपयुक्त हुने हाल निकुञ्जभित्र रहेको ध्रुव पोष्टमा विद्युतको सुविधा नभएकाले सो स्थान हुँदै पोष्ट नजिकै जक्सन प्वाइन्ट राख्ने गरी alignment लैजादा उपयुक्त हुने 	सोही सुझाव अनुसार हालको रुट कसरा बाट माडी जाने सुविधाप्राप्त बाटोको किनारा हुँदै लैजान प्रस्ताव गरिएको । ध्रुव पोष्टमा विद्युतीकरणको लागि यस आयोजनाबाट ध्रुव पोष्टमा आवश्यक संरचना निर्माण गरिने ।
२	माडी नगरपालिकाको सभाहल, माडी		<ul style="list-style-type: none"> प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइनको निर्माण अत्यन्तै आवश्यक रहेकोले प्रसारण लाइन दिर्घकालिन र गुणस्तरिय हुने गरी यथाशिघ्र निर्माण गरिनुपर्ने । चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय लगायत अन्य सरकारी निकायहरूसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्न माडी नगरपालिकाको पूर्णरूपमा सहयोग रहने । 	प्रस्तावित प्रसारण लाइन निर्माण गर्दा दिर्घकालिन र गुणस्तरिय हुने गरी तथा सबै सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरेर काम गरिने

क्र.सं.	सवाल, राय सुझाव प्रदान गर्ने संस्था/व्यक्ति	सवालका क्षेत्रहरु	उठान गरेका सवाल, राय सुझाव तथा अपेक्षाहरु	कैफियत
३	पाँचपाण्डव उपभोक्ता समित, बरुवा-१, माडी	आयोजना सम्बन्धी, भौतिक र सामाजिक पक्ष	<ul style="list-style-type: none"> ने.वि.प्रा.ले थप सुदृढीकरण गर्ने उदेश्यले निर्माण गर्न लागेको भूमिगत ३३ के.भी. लाइनको गुणस्तरलाई विचार गरी माडी क्षेत्रमा दिगो, भरपर्दो र नियमित विद्युत आपूर्ति हुनेगरी कार्य गर्न हुन राय सुझाव दिइयो । भूमिगत लाइन निकुञ्जभित्र पर्ने र लामो पर्ने हुँदा निकुञ्जसँग समन्वय गरी आवश्यकता अनुसार क्याबिनेट/च्याम्बर राखी कार्य गर्नुपर्ने भरपर्दो विद्युत आपूर्तिको लागि र निकुञ्ज लगायतका सरोकारवालाहरूसँग समन्वय तथा सहयोगको लागि यस पाँचपाण्डव मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति, स्थानीय सरकार र बासिन्दाहरु तत्पर रहेको जानकारी गराउनुभयो । 	प्रस्तावित प्रसारण लाइन निर्माण गर्दा दिर्घकालिन र गुणस्तरिय हुने गरी तथा चि.रा.नि. संग समन्वय गरेर काम गरिने
४	घैलाघारी मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह- घैलाघारी-२३	जैविक वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत बिस्तार तथा सुदृढीकरणको कार्य संरक्षणको कामलाई पनि मध्यनजर गरी गरिनुपर्ने। साथै, वातावरणीय अध्ययनका क्रममा पाइएका कुराहरुलाई समेत लागु गर्ने गरी विद्युत सुदृढीकरण कार्य गरिनुपर्ने जसले गर्दा स्थानीय बासिन्दाहरुले भरपर्दो विद्युत उपभोग गर्न सकुन्। 	निकुञ्जसँग समन्वय गरेर तथा संरक्षणका विविध पक्षलाई मध्यनजर गरेर आयोजनाको काम गरिने

अनुसूची ड-III: सिफारिस संकलनको समयमा उठेका सवाल

क्र.सं.	सवाल, राय सुझाव प्रदान गर्ने संस्था/व्यक्ति	उठान गरेका सवाल, राय सुझाव तथा अपेक्षाहरु	कैफियत/सम्बोधन
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय, कसरा, चितवन	<p>सकारात्मक प्रभाव</p> <ul style="list-style-type: none"> विद्युत आपूर्ति भरपर्दो तथा गुणस्तरीय हुने, समग्र आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा वृद्धि हुने। <p>नकारात्मक प्रभाव</p> <ul style="list-style-type: none"> निर्माण कार्यले वन्यजन्तुको वासस्थान खल्बलिन सक्ने निर्माण चरणमा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको समस्या आउन सक्ने निर्माण कार्यले सृजना हुने ध्वनिका कारण वन्यजन्तुको ओहोरदोहोरमा समस्या हुन सक्ने अव्यवस्थित निर्माण कार्य भएको खण्डमा बोट, विरुवा मासिन सक्ने <p>प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार</p> <ul style="list-style-type: none"> कोटेड तारको प्रयोग गरी विद्युतजन्य जोखिमको चुनौती न्यूनीकरण गर्नु पर्ने देखिन्छ, प्रस्तावित आयोजनाले समग्र आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा तुलानात्मक रूपमा बढी सकारात्मक प्रभाव पर्ने र जैविक वातावरणको हकमा, वन्यजन्तु मैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका २०७८ को पालना गर्ने गरी निर्माण गर्न सकिने निर्माण अवधि साथै निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात सिर्जित हुने विभिन्न नकारात्मक प्रभावहरुका हकमा व्यवस्थापन योजनामा तोकिएका 	<p>वन्यजन्तु मैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका २०७८ को पालना गर्ने गरी निर्माण गरिने</p> <p>कसरा-माडी सडकको क्षेत्राधिकार भित्र रहेका केही विरुवाहरु मात्र क्षति हुने जुन नियमित सफाइको क्रममा निकुञ्जबाट नै हटाइने गरिएका छन्।</p> <p>भूमिगत केवल इन्सुलेटेड नै रहने।</p> <p>वन्यजन्तु मैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका २०७८ को पालना गरिने</p>

क्र.सं.	सवाल, राय सुझाव प्रदान गर्ने संस्था/व्यक्ति	उठान गरेका सवाल, राय सुझाव तथा अपेक्षाहरु	कैफियत/सम्बोधन
		<p>व्यवस्थापन उपायहरुको सुनिश्चितता हुने अवस्थामा निर्माण कार्य गर्न सकिने देखिन्छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> निर्माण कार्य गर्दा यससँग सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३०, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०५२, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६, वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ र यस कार्यसँग आकर्षित हुने अन्य प्रचलित ऐन, नीति, नियम, कानून, निर्देशिका तथा मापदण्डको परिधि भित्र रही निर्माण गर्न सकिने। 	<p>वातावरणीय व्यवस्थापन योजना अनुरूप निर्माण कार्य गरिने</p> <p>प्रचलित ऐन, नीति, नियम, कानून, निर्देशिका तथा मापदण्डको खण्ड ७ मा समिक्षा गरिएको छ साथै सो को परिधि भित्र रही निर्माण कार्य गरिने छ।</p>

अनुसूची च: सार्वजनिक सुनुवाइसँग सम्बन्धित सामग्री

अनुसूची च-1: सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा उपस्थिती सम्बन्धी सूचना

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तरगत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोस्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको शिलशिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि निम्न स्थान, मिति र समयमा सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम हुने भएकोले उक्त कार्यक्रममा उपस्थित भई राय सुझाव उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध छ ।

आयोजनाबाट प्रभावित क्षेत्र : चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज (कसरादेखि रिउखोलासम्म)

आयोजक
नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं
फोन नम्बर: ०१-४५३५८००/९८५९०६६८९७

सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम हुने स्थानहरू

श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय भरतपुर-२३, घैलाघारी, चितवन मिति : २०८०।३।२९ गते बिहीबार समय : दिउँसो ३:३० बजे	श्री मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डुव उपभोक्ता समितिको कार्यालय माडी-९, बरुवा, चितवन मिति : २०८०।३।२२ गते शुक्रबार समय : बिहान ७:३० बजे
--	---

अनुसूची च-II: सार्वजनिक सुनुवाइ सम्बन्धी सूचना टाँसको जानकारी तथा मूचूल्का

लिखितम हामी तपसिल बमोजिमका व्यक्तिहरु आगे नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट वातावरणीय अध्ययन भई रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा आयोजना प्रभावित नगरपालिका/गाउँपालिका/वडा तथा अन्य सरोकारवाला निकायको रायसुझाव प्राप्त गर्ने उद्देश्यले मिति २०८० असार २१ र २२ गते नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट संचालन हुने सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना थान-१ यसमा टाँस गरिएको व्यहोरा ठिक साँचो हो भनि यो मुचुल्कामा सहीछाप गरिदियौं।

रोहबरमा सहीछाप गर्नेहरू:

- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १६ बस्ने वर्ष का श्री विजय (ज.क.बि.डा.) मोबाइल ९८४२२०१४०० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १८ बस्ने वर्ष ३७ का श्री राज.बहादुर जोशी मोबाइल ९८४२२०६३८६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १६ बस्ने वर्ष ४१ का श्री अ.न.प.पौडेल मोबाइल ९८४२२०९३६३० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १६ बस्ने वर्ष ४० का श्री कल्याण शर्मा मोबाइल ९८४२२०९११११ दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १६ बस्ने वर्ष ४१ का श्री गुण.वि.शर्मा मोबाइल ९८४२२०९६८६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला महानगर/नगरपालिका वडा नं बस्ने वर्ष का श्री मोबाइल दस्तखत:

इति सम्बत २०८० साल असार महिना गते.....रोज शुभम्।

लिखितम हामी तपसिल बमोजिमका व्यक्तिहरु आगे नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट वातावरणीय अध्ययन भई रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा आयोजना प्रभावित नगरपालिका/गाउँपालिका/वडा तथा अन्य सरोकारवाला निकायको रायसुझाव प्राप्त गर्ने उद्देश्यले मिति २०८० असार २१ र २२ गते नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट संचालन हुने सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना थान-१ यसमा टाँस गरिएको व्यहोरा ठिक साँचो हो भनि यो मुचुल्कामा सहीछाप गरिदियौं।

रोहबरमा सहीछाप गर्नेहरू:

- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १७ बस्ने वर्ष ६१ का श्री नारायण शर्मा मोबाइल ९८४२२०९२८६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १७ बस्ने वर्ष का श्री सु.वि.शर्मा मोबाइल ९८४२२०९२९६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १७ बस्ने वर्ष का श्री अ.वि.शर्मा मोबाइल ९८४२२०९३३६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १७ बस्ने वर्ष का श्री सु.वि.शर्मा मोबाइल ९८४२२०९२८६० दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं १७ बस्ने वर्ष का श्री भद्रसरा सुब्बा मोबाइल ९८४२२०९००११ दस्तखत:
- चितवन जिल्ला ११२८५११ महानगर/नगरपालिका वडा नं बस्ने वर्ष का श्री अ.वि.शर्मा मोबाइल ९८४२२०९३९६० दस्तखत:

इति सम्बत २०८० साल असार महिना १७ गते...३...रोज शुभम्।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

(नेपाल सरकारको स्वामित्व)

इन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय

वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

लाजिम्पाट, काठमाण्डौ

प.सं. २०७९/८०, च.नं. १५०९

मिति: २०८०/०३/१८

श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय,
भरतपुर महानगरपालिका-२३, घैलाघारी, चितवन ।

विषय:- सहभागिता सम्बन्धमा ।

उपरोक्त सम्बन्धमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि निम्न मिति, स्थान र समयमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्न लागिएकोले उक्त कार्यक्रममा सहभागिताको लागि अनुरोध गरिन्छ।

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम मिति, स्थान र समय

मिति: २०८० असार २१ गते बिहिबार

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, घैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३,

चितवन

समय: दिउँसो ३:३० बजे

(Handwritten signature)

(अनिरुद्ध पौडेल)

निर्देशक

०१/०३/१९८०
५३ उपभोक्ता समिति
(Handwritten signature)

लाजिम्पाट काठमाडौं फोन नम्बर: ०१-४५२६७७२ ०१-४५३५८०० ईमेल: env.social@nea.org.np

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
चितवन

फोन: ०५६-४९०८४४
०५६-४९०४९८
०५६-४९०१४५
०५६-४९०२४५

प.सं.: - स्या. प्र.
च.नं. १३०४४

मिति: २०७०/३/२०

विषय: सूचना टाँसको जानकारी ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण ।
चितवन ।

प्रस्तुत विषयमा त्यहाँको प.सं. ०६९१०० च.नं. १२०३

मिति २०७०/३/१८ को पत्रसाथ प्राप्त सूचना यस कार्यालयको सूचना
पाटीमा २०७०/३/२० मा टाँस गरिएको ब्यहोरा जानकारीको लागि
अनुरोध छ ।

Pratibha
२०७०/३/२०
प्रशासकीय अधिकृत

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

(नेपाल सरकारको फर्मोमिन्त्व)

इन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय

वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

लाजिम्पाट, काठमाडौं

प.सं. २०७९/८०, च.नं. १५०३

मिति: २०८०/०३/१८

- श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय, चितवन ।
- श्री भरतपुर महानगरपालिका, भरतपुर, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर २३ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर २४ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर २५ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
- श्री माडी नगरपालिका, बसन्तपुर, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर १ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर २ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर ३ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर ४ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
- श्री वडा नम्बर ५ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
- श्री चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, कसर, चितवन ।
- श्री मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको कार्यालय, कसर, चितवन ।
- श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर मनपा-२३, चैलाघारी, चितवन ।
- श्री चैलाघारी मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर मनपा-२३, चैलाघारी, चितवन ।
- श्री मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, माडी नपा-१, बरुवा, चितवन ।
- श्री ब्रह्ममती प्रदेश, प्रदेश डिभिजन कार्यालय, ने.वि.प्रा. हेटौडा, मकवानपुर ।
- श्री चनौली वितरण केन्द्र, ने.वि.प्रा., चनौली, चितवन ।

विषय:- सूचना टाँस सम्बन्धमा ।

उपरोक्त सम्बन्धमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि मिति २०८० असार २१ र २२ गते सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्न लागिएकोले यसै पत्रसाथ संलग्न सूचना तर्फा कार्यवाहको सूचना पाटीमा टाँस गरिदिनुहुन अनुरोध छ ।

२०८०/०३/१८
२०८०/०३/१८

२०८०/०३/२०

(अनिरुद्ध पौडेल)
निर्देशक

लाजिम्पाट, काठमाडौं, फोन नम्बर: ०१-४५२६७७२, ०१-४५३५८०० ईमेल: env.social@nea.org.np

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
(नेपाल सरकारको अन्तर्गत)
इन्जिनियरिंग, सेवा र निर्माण विभाग
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट काठमाडौं

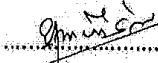
प.सं.२०७९/८०, च.नं. १५०३

मिति: २०८०/०३/१८

- श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय, चितवन ।
श्री भरतपुर महानगरपालिका, भरतपुर, चितवन ।
श्री वडा नम्बर २३ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर २४ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर २५ को कार्यालय, भरतपुर महानगरपालिका, चितवन ।
श्री माडी नगरपालिका, बसन्तपुर, चितवन ।
श्री वडा नम्बर १ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर २ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर ३ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर ४ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
श्री वडा नम्बर ५ को कार्यालय, माडी नगरपालिका, चितवन ।
श्री चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, कसरा, चितवन ।
श्री मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको कार्यालय, कसरा, चितवन ।
श्री मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर मनपा-२३, घैलाघारी, चितवन ।
श्री घैलाघारी मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको कार्यालय, भरतपुर मनपा-२३, घैलाघारी, चितवन ।
श्री मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, माडी नपा-१, बरुवा, चितवन ।
श्री बागमती प्रदेश, प्रदेश डिभिजन कार्यालय, ने.वि.प्रा. हेटौडा, मकवानपुर ।
श्री चनौली वितरण केन्द्र, ने.वि.प्रा., चनौली, चितवन ।

विषय:- सूचना टाँस सम्बन्धमा ।

उपरोक्त सम्बन्धमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि मिति २०८० असार २१ र २२ गते सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्न लागिएकोले यसै पत्रसाथ संलग्न सूचना तहोत कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरिदिनुहुन अनुरोध छ ।

(अनिरुद्र पौडेल)
निर्देशक

लाजिम्पाट काठमाडौं फोन नम्बर: ०१-४५२६१९१२ ०१-४५३५४०० ईमेल: env.social@nea.gov.np

अनुसूची च-III: सार्वजनिक सुइवाइको क्रममा खिचिएका केही तस्वीरहरु

अनुसूची च-IV: सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा भएको उपस्थितिको विवरण

मिति २०८०/३/२१ गतेको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमको उपस्थिति

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, घैलाघारी, भरतपुर मनपा-२३, चितवन,

मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिंग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
१	प्रियवहादुर पौडेल	ई.म. दा. वडा ठेलाघारी न-२३	पुरुष	९८६२०४९९६१	
२	अजिन्द्र ढकाल	अजिन्द्र प्र. चनौली	पुरुष	९८६२०९३९३०	
३	मेघनाथ अधिकारी	केरुङ्गा उ.प.स. केरुङ्गा ज.वि.के	पुरुष	९८४२४८९९६	
४	दुर्गा दत्त चौधरी	ने. वि. प्रा. चनौली वि. के	पुरुष	९८४६००६४४६	
५	कृष्णहर ज्ञानकट्टेल	केरुङ्गा उपभोक्ता समिती लचीव	पुरुष	९८४२०६६८४९	
६	शम्भुराज भट्ट	सदस्य, केरुङ्गा उ.प.स.	पुरुष	९८४२०६३६५३	
७	अजिन्द्र पौडेल		पुरुष	९८४२३९६६२	
८	बलराज खड्का	भूरी २३	पुरुष	९८९२२६२५९२	
९	जोषीराज भुषाल	भ.प.स. - २३	पुरुष	९८४२०८५५५	
१०	अजिन्द्र ढकाल	भरतपुर - १८	पुरुष	९८४२०-२९०९९	

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, घैलाघारी, भरतपुर मनपा-२३, चितवन,

मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिङ्ग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
११.	लिला राज मुष्णाल	अध्यक्ष, घैलाघारी म. पावन	पु	९८४५०४९९१६	[Signature]
१२	इस्वी प्र. सापकाय	उपाध्यक्ष " " "	पु.	९८४२२४७४४९	[Signature]
१३	सन बहादुर शर्मा	अ. प्र. ले. जगतपुर - २३	पु	९८४२४९८०४६	[Signature]
१४	विद्यामणि अधिकारी	सचिव - घैलाघारी म. पावन	पु	९८४५०६३२३९	[Signature]
१५	केरुङ्गा उपभोक्ता समिति अध्यक्ष	अध्यक्ष, केरुङ्गा उपभोक्ता समिति	पु.	९८४५९९८५६६	[Signature]
१६	शमचन्द्र पौडेल	प्रशासकीय अधिकारी/वाग्दानी प्रस्तावित क्षेत्र/घैलाघारी	पु.	९८६९६८८६८६	[Signature]
१७	गोपाल प्रकाश गुप्ता	इन्जिनियर/वाग्दानी क्षेत्र/घैलाघारी	पु.	९८४५२-९९५०२	[Signature]
१८.	राज कुमार श्रेष्ठ	इन्जिनियर (वाग्दानी) प्र. डि. का. क्षेत्र	पु	९८४५०३०९०२	[Signature]

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, घैलाघारी, भरतपुर मनपा-२३, चितवन,

मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिङ्ग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
२१	दिपक दाजो	वडा अध्यक्ष - जगतपुर - २३	पु.	९८४५०६३६६६	[Signature]
२२.	अर्जुन शर्मा	अध्यक्ष			
२२.	राजु शिर्षी	स.स.म. चितवन शक्ति	पु	९८५९२८३८०	[Signature]
२३.	राजु शर्मा	उप. प्र. के. प्र. डि. का. क्षेत्र	पु.	९८६९०६६६६६	[Signature]
२४	जोरा ब. पापा मगर	स.स.म. के. प्र. डि. का. क्षेत्र	पु	९८४५२५२४२६६	[Signature]
२५.	शिर्षी बहादुर	के. प्र. प्र. डि. का. क्षेत्र	पु.	९८४५०९९२१५	[Signature]
२६	लक्ष्मी पौडेल	के. प्र. प्र. डि. का. क्षेत्र	पु	९८४६६६९३६६	[Signature]
२७.	कमल शर्मा	के. प्र. प्र. डि. का. क्षेत्र, ESSD.	पु	९८४३६३८०२४	[Signature]
२८	कविता पौडेल	के. प्र. प्र. डि. का. क्षेत्र, ESSD.	म.	९८४३६८२६६०	[Signature]
२९	अर्जुन शर्मा	" "	पु	९८५१०६६६६६	[Signature]

मिति २०८०/३/२२ गतेको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको उपस्थिति

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पंचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नपा-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिंग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
०१	विनय श्रेष्ठ	subash fm	male	9807158851	ShinayG
०२	शिव लाल बुढिया	माडी १११११	पु	-	शिव लाल बुढिया
०३	आमृत श्रेष्ठ	कमलपुर (झपरेर) जलपौत कार्यालय माडी	पु	९८४२०८४२२	आमृत
०४	गिरिश लम्साल	के. प्रख, चनौली चितवन के. प्र, चनौली	पु	९८४२०९९३१२	गिरिश
०५	गणेश शर्मा	का. प्रखेडा डिभिजन कार्यालय	पु	९८४२२३१६९८	गणेश
०६	सुयं बस्नेत	शि.प्र.३, माडी-०१	पु	९८४२०४९०२	सुयं
०७	हरिभद्र चौपपाङ्ग	माडी.१.	पु	९८४२२३२८९२	हरिभद्र
०८	केशव शर्मा	माडी - २	पु	९८४२२८९१६	केशव
०९	सोमा कुमाल	माडी २	पु	९८६०४९८९४२	सोमा
०१०	जयविन्द शर्मा	" "	पु	९८४२००३६८९	जयविन्द

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पंचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नपा-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिंग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
११	इन्द्र शर्मा	माडी १ न १६१	पु	९८६०६३१७२	इन्द्र
१२	विष्णु शर्मा	माडी- ० किराँतपुर	पु	९८६००५११९८	विष्णु
१३	Ramesh Pandey	Madi-04, Khairahani	M	9845952052	Ramesh
१४	Ganga Bhusal	Madi-1 Barawa	M	9845398952	Ganga
१५	सुनिल शर्मा	वडा कार्यालय वडा नम्बर ३	पु	९८४२०५९०९३	सुनिल
१६	सोमशंकर शर्मा	" " ३ " ३	पु	९८४२०५९०९२	सोमशंकर
१७	Narayan Kumar Shrestha	Madi - 2 Bhairabpur	M	9864068222	Narayan
१८	पद्म शर्मा	माडी.४ शर्मा	पु	९८६०९०९९२०	पद्म
१९	आनन्दराज शर्मा	माडी-२ ब्रह्मपुरी	पु	९८४२२३३९८	आनन्दराज
२०	केव शर्मा	अध्यक्ष - खैरेश ख.प्र. माडी	पु	९८४१०८६३०४	केव

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नपा-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिङ्ग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
११	प्राध्व चामुण्ड	वाडि नं. ४ काठमाडौं अड्डा	पुं	९८२२०९१०९४	
१२	दीपेन्द्र राज पौडेल	भा. नं. पा-६, वडा अड्डा	पुं	९८२२०९१०९६	
१३	अश्विन कुमार लामा	भा. नं. १-१-१३ अड्डा	पुं	९८४२२९५९९८	
१४	गणेश प्रसाद विष्ट	भा. नं. पा-२ वडा अड्डा	पुं	९८४२२२६६९८	
१५	जयनारायण लामा	भा. नं. पा-१ वडा	पुं	९८४२९५६६६६	
१६	सोम लाल विष्ट	भा. नं. पा वडा १, सयनावती वडा, लम्वु काठमाडौं पाल्पा	पुं	९८४३४८६९३०	
१७	दिलाल महरा	माडी नं. पा १	पुं	९८४२५२८५५	
१८	विष्णु चौधरी	माडी नं. पा १	पुं	९८४२५२६३५	
१९	रवि पा	माडी १	पुं	९८४२२६८००९	
२०	विष्णु देगी	माडी - १	पुं	९८४२५३२०६२	

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नपा-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिङ्ग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
११	राम अक्षर महतो	पाँचपाण्डव वडा नं. १ वडा माडी-२	पुं	९८४२२९०५५५	
१२	बुद्ध बहादुर नेपाली	भा. नं. पा. वि. पाण्डव वडा प्र. वि.	पुं	९८४२०९१०९२	
१३	धनबहादुर शर्मा	मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव वडा (अड्डा)	पुं	९८४२२२४४९	
१४	रमेश चन्द शर्मा	माडी नं. २ वडा वडा (अड्डा)	पुं	९८४२२४९३२	
१५	विष्णु सुवेदी	नेपाल सरकार वडा-१ वडा	पुं	९८४२०३१४९	
१६	रम लाल शर्मा	ने. २ वडा वडा वडा (अड्डा)	पुं	९८४२४६८४६५	
१७	जगन्नाथ शर्मा	पाँचपाण्डव उपभोक्ता समिति वडा वडा	पुं	९८४२९६३५६०	
१८	रवि शर्मा पाण्डे	॥ वडा वडा	पुं	९८५३३३२१५६	
१९	त्रिवेण शर्मा शर्मा	वडा नं. २ को वडा वडा	पुं	९८४२४५२२९	
२०	जगन्नाथ शर्मा	वडा नं. २ को वडा वडा	पुं	९८४०५४३४८५	

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नपा-१, चितवन
मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

हाजिर पुस्तिका

सि.नं.	नाम थर	पद/कार्यालय/ठेगाना	लिङ्ग	मोबाइल नम्बर	दस्तखत
४९	तारा कुमारी काजी महर्जन	माडी न.पा. तारा प्रखण्ड	म	९८५२०५९३०९	
४२	नारायण लामा	मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव	पु	९८५५०४६९८७	
४३	विम प्रकाश महर्जन	माडी न.पा. उपप्रखण्ड	पु	९८५२०५८७०९	
४४	गोपाल प्रकाश गुप्ता	इलाहाबाद, काठमाडौं प्रदेश विनियानकर्ता	पु	९८५५२९९०२	
४५	शमशेर पाँडे	प्राथमिकी अधिकृत	पु	९८६९६४८६४७	
४६	राज कुमार खत्री	इलाहाबाद, काठमाडौं प्रदेश विनियानकर्ता	पु	९८५२०३०२०२	
४७	गणेश काफ्ले	सुदूर, चितवन माध्यमिक विद्यालय	पु	९८५५९४५९९	
४८	बिक्रम लामा	मध्यवर्ती क्षेत्र माडी न.पा.	पु	९८६५५२९३७०	
४९	लक्ष्मण शम्शेर	माडी न.पा.	पु	-	
५०	विम वर वि.व	माडी न.पा.	पु	-	

अनुसूची च-V: सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा प्राप्त लिखित रायसुझावहरू

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुहा उपभोक्ता समितिको कार्यालय,
चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन,
मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिबार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: विम वर वि.व
ठेगाना: माडी न.पा. सम्पर्क नं. ९८५५५२९३७०
राय सुझाव

- १) सर्किटको प्रभावको विषयमा जानकारी लिएको छु।
- २) निजको क्षेत्रमा कुनै विशेष प्रभाव पर्नेछैन।
- ३) जसको पनि विरोध छैन।
- ४) यो निर्माणको लागि सहयोग गर्नेछु।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुहा उपभोक्ता समितिको कार्यालय,
चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन,
मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिबार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: विम वर वि.व
ठेगाना: माडी न.पा. सम्पर्क नं. ९८५५५२९३७०
राय सुझाव

- १) होडि, बंड राउन प्रतिवन्ध छ।
- २)

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: श्रीधरराज शर्मा सम्पर्क नं. ९८५५०६३६५३
ठेगाना: भरतपुर-२३ राय सुझाव

- * कार्यक्रम राम्रो
- * विद्युत सम्बन्धी सुझावरी प्राप्त
- * शान्त विस्थापन धेरै ठुलो हुन सक्ने सम्भावना
- * धेरै पोखरी राखिने स्थानहरू सुझावित हुनुपर्ने
- * कटिमा पनि शक्य होला धेरै लेखिने
- * अप्ठ्यारो पनि
- * अधिकतम भूमिगत लाइन निर्माण गर्नु भएता पनि उत्राउने पना लगाइ सार्ने सोचिनु पर्ने
- * सडकीमा डल धुनु सकिने बाटवने भएताले बाटो पारि कपुरा-धुनुको बाटो बन्द गराएर जाने गर्छोले यो रियायत दिनु र कटिमा भूमिगत प्रसारण लाइनमा पोखरी पनि सम्पन्न गराउने सोचिनु
- * प्रियञ्जवादीपारीको प्राप्तिमा ध्यान राख्नुपर्ने भन्ने कुरा राखि राखिनु

२५७३ दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: हिवाकृष्णी अधिकारी सम्पर्क नं. ९८५०६३९९९
ठेगाना: भरतपुर-२३ जगतपुर राय सुझाव

- १) जगतपुर चनौली माडी क्षेत्रमा खोलाको किनारमा केही खेती भएको हुनाले (सर्किट) भएको हुनाले
- २) खोलाको किनारमा केही खेती भएको हुनाले
- ३) माडी चनौली जगतपुर अक्षांशमा खेतीको खेती भएको हुनाले हाल विद्युत वाटको किनारमा खेती भएको हुनाले
- ४) विद्युत खोलाको किनारमा खेतीको प्रयोग हुनाले
- ५) जंगली क्षेत्रमा कटो पाइयो ताप राखि लको हुनाले

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: सुनिल शर्मा सम्पर्क नं. ९८५५०६३६५३
ठेगाना: भरतपुर-२३ जगतपुर राय सुझाव

- * जगतपुर चनौली माडी क्षेत्रको विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना राम्रो तराईको क्षेत्रमा धेरै खेती भएको हुनाले विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- * जगतपुर चनौली माडी क्षेत्रको विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना राम्रो तराईको क्षेत्रमा धेरै खेती भएको हुनाले विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- * जगतपुर चनौली माडी क्षेत्रको विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना राम्रो तराईको क्षेत्रमा धेरै खेती भएको हुनाले विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- * जगतपुर चनौली माडी क्षेत्रको विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना राम्रो तराईको क्षेत्रमा धेरै खेती भएको हुनाले विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिवार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: रविन्द्र शर्मा सम्पर्क नं. ९८५५०६३६५३
ठेगाना: भरतपुर-२३ जगतपुर राय सुझाव

- १) विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- २) विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- ३) विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- ४) विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने
- ५) विद्युत लाइनको किनारमा खेती गर्न सकिने बाटो दिनुपर्ने

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिबार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: कुबराहरि शम्शेर
ठेगाना: चैलाघारी उपभोक्ता समिति जगतपुर-२३ सम्पर्क नं. ९८४२०६६४४१
राय सुझाव

- १) कार्यक्षम अत्यन्तै प्रभावकारी
- २) बढ्दो विद्युत मागलाई सहजतापूर्वक जपी सर्वांगीण रूपमा दिगम्बरता जोड दिनुपर्ने।
- ३) निष्पक्ष क्षेत्रमा विद्युत लाइन स्थापना गर्नुपर्ने भएकोले कयजान्त र वातावरणीय प्रभाव पार्न सक्ने प्रभावलाई विरोध जोड दिनुपर्ने।
- ४) ~~संस्थागत~~ प्रत्यक्ष रूपमा विद्युत गाईबसीलाई उपभोक्ता गर्ने कार्यको गठबन्धन भागवासीलाई विरोध जोड दिनुपर्ने।

[Signature]
दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र केरुङ्गा उपभोक्ता समितिको कार्यालय, चैलाघारी, भरतपुर महानगरपालिका-२३, चितवन, मिति: २०८०/०३/२१ गते बिहिबार समय: दिउँसो ३:३० बजे

नाम: डुस्केरी प्रसाद सापकोटा
ठेगाना: भरतपुर २३ जगतपुर राय सुझाव सम्पर्क नं. ९८४२०६६४४६

- १) राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र वाघे वाट जादा धेरै राम्रो
- २) निकुञ्ज भित्र भूमिगत र सबै काम निकुञ्ज ले नै सबै जिम्मा लिनु पर्ने माडी वासले सहज रूपमा विद्युली वगै फाउने
- ३) साहुपाई ११ मा निकुञ्ज भित्र फाउने भूमिगत गाई पर्ने
- ४) भरतपुर २३ का टाटापेट क्षेत्रमा ०६/३३ पर्ने

[Signature]
दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन, मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: ड.प.श्रीवाणी पा.ज.ल
ठेगाना: माडी नगरपालिका-१ का.३.३.३ सम्पर्क नं. ९८४२०६६४१२
राय सुझाव

- १) केवल वीमात्र पक्षी मात्रै भन्दा कालुवा/हाल्लो कालुवा होला
- २) सो सोरी सर धरमा सबै ठाउँमा लाइन जगको भन्ने भयो तर हाम्रो कु. सुनरीला टोडर पहाडी जधरो जोड्ने तस जडिना ३. प्रकाशिता दीन पराये
- ३) वडा नं २ वर ३०६ मेट जाडी फाउलो पडायेका धीये सो डुमसार पोल करे नन र तस कारण जमी र जन प्रमिथी वीच राम्रो वातवर हन नसके कोर

[Signature]
दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन, मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: दुविलाव शर्मा
ठेगाना: माडी नं. पा १ राय सुझाव सम्पर्क नं. ९८४२०६६४१४

- लाभान रबरिद गर्नु कपिलवस्तु लोन् नगरुने आफ्ना लन्काग लाई रात्रो काम गरिरेकाछे लोन्ने
- काम गर्दा कलापदी नजरे काम लकनु काहानाआहुने कापदी हुन नदिने र देकाइर
- काई पनि राम्रो सहकाज पुर्याउने

[Signature]
दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: श्री. फ. चाफा
 ठेगाना: ब.प.१०/१८ सम्पर्क नं. ९७४२२२७२
 राय सुझाव

१. रिङ रोडको सिमाना ब्यापार गर्दि
 २. २२९८६ न गरी पठ
 निष्कर्षमा बाटो पिका गरी पठ
 राष्ट्रिय निकुञ्जको वरिपरि संरक्षण
 नदिको सार्वजनिक क्षेत्रको जग्गा

[Signature]
दस्ताखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: श्री. व. बहादुर शर्मा
 ठेगाना: माडी नगरपालिका-१ सम्पर्क नं. ९७४२२२७२
 राय सुझाव

१) आसपासको वन अक्षिण र खरटे खोलाको बायाँ र दायाँ
 २) खोलाको सतहमा अक्षिण र खरटे खोलाको बायाँ र दायाँ
 ३) खोलाको सतहमा अक्षिण र खरटे खोलाको बायाँ र दायाँ
 ४) खोलाको सतहमा अक्षिण र खरटे खोलाको बायाँ र दायाँ

[Signature]
दस्ताखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: श्री. व. बहादुर शर्मा
 ठेगाना: माडी नगरपालिका-१ सम्पर्क नं. ९७४२२२७२
 राय सुझाव

१) राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना पार गर्दा वनको सुरक्षा
 २) राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना पार गर्दा वनको सुरक्षा
 ३) राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना पार गर्दा वनको सुरक्षा
 ४) राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमाना पार गर्दा वनको सुरक्षा

[Signature]
दस्ताखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: श्री. व. बहादुर शर्मा
 ठेगाना: माडी नगरपालिका-१ सम्पर्क नं. ९७४२२२७२
 राय सुझाव

रिङ रोडको सिमाना ब्यापार गर्दि
 २. २२९८६ न गरी पठ
 निष्कर्षमा बाटो पिका गरी पठ
 राष्ट्रिय निकुञ्जको वरिपरि संरक्षण
 नदिको सार्वजनिक क्षेत्रको जग्गा

[Signature]
दस्ताखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: ...
ठेगाना: ...
सम्पर्क नं.: ...
राय सुझाव
तपाईं दस्तावेज कागज गर्न लागेको भए र दोश्रो सर्किटको दोश्रो सर्किटको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: ...
ठेगाना: ...
सम्पर्क नं.: ...
राय सुझाव
१) खाल्डा मा केन्द्र विद्युत स्थानमा दुईको र नक्सा रहेको ।
२) निश्चित अनुमान गर्नुपर्ने
३) निम्नज अनुभव, प्रत्यक्षको कन्सेप्ट, एलापीय र हेल्थरीज एलमन (हजारको गर्ने)
४) माडीमा शुभराष्ट्रीय विद्युत विद्युत गर्ने जोडिएको हुन्छ
५) एलमन निर्माण गर्ने उपकरणहरूको नक्सा गर्ने

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरूको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पाँचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय, बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: ...
ठेगाना: ...
सम्पर्क नं.: ...
राय सुझाव
१) चनौली जगतपुर माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइनको निर्माणमा सुनिश्चित रूपमा विचारगर्ना आदर्श पड्छत वेवल पनि सम्पर्कको रोकण्डा पड्छत धा रोजो दुधो ।
२) सुनिश्चित रूपमा खण्डमा दुई के.भी. को केवल खण्ड (योजना ३३ के.भी. र ३३ के.भी.) अगाती ३० वर्षेय उपयोक्ता आइत धा रोजो पनि धप लाग्ने गर्नुपर्ने थिए । कनेट र नीतिगत सुधारो नपर्ने हो भने ६६ के.भी. को सुनिश्चित केवल खण्ड रोजो ।
३) प्राधिकरण टिमले निर्माणवेदन निकाल्न आशिक्षाको कुलका निम्न अधिकारीको तर्फबाट सहेको ।

नाम: ...
ठेगाना: ...
सम्पर्क नं.: ...
राय सुझाव
१) जगतपुर (चनौली) उडकेको विद्युत प्रसारण खण्डको धने प्रविष्टीको खेलाएनुता ३० के.भी. पुग्छ ।
२) विद्युत लाइनको निर्माणमा माडी एलापीय मानेपनि विद्युत लाइन ले रोजी धोत्रा मा धोनीङ्ग सिलसई टाट ध्यालाई मा ठूलो मुडालान भएछ ।
३) आदर्शिकि सुत मा धा ...
४) केवल केवलमा ३० वर्षेय लाल सु ...
५) माडी नगरपालिका-१ को ५ नं. वडा क्षेत्रमा विद्युत विस्तार हुनेछ २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

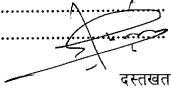
स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पंचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय,

बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: दीपेन्द्र राज पौडेल सम्पर्क नं. ९८५२०९१०१६
ठेगाना: माडी ३३ पा. - ६ राय सुझाव

१) देवच सडक किछुरमाट कम्पनी
२) माडी, टाढा हुनुपर्ने साथै कान्छाका
बाटा वित्तीय गदा हाम्रया तपस्वी
३) बाढ्या खोला खोल्खा र पौखरीमा केवल
धुम्रु च्याउडा केवलको र पाइप र केत्र
राखे, मात्र देवचमा सोला
४) केवल धुम्रु च्याउडा खोलाको देवच-साहि
पित्तमा केवल प्राध्याई पुग्ने पर्ने।
५) उच्च गुणस्तरको केवल तथा सामग्रीको
प्रयोग गर्नुपर्ने।

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

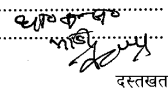
स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पंचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय,

बरुवा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: ~~सुभाष प्रसाद प्रहारी~~ सम्पर्क नं. ९८५२०९१०१७
ठेगाना: माडी ३३ राय सुझाव

कुनै अरु तर्फको केवल बाट रहेको बा
गुणस्तर दिई कालीग शोध गरेर हृद
गति उच्चत देखिन्छ हालको लाइन
पानी रैर्ने विरीके लाइन कालु पर्ने
अपको लाई मध्यमा गेट सुनति
तयमात्र राप्ते र बवालीजी गएको
केवल राख्दा राप्ते हुन्छ। बायो मा
पुर्ने केही पालेकन ग्यावस्थित गर्नुपर्ने

दस्तखत

नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको करिब ८ किलोमिटर लामो भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला व्यक्ति/संस्थाहरुको राय सुझाव संकलनका लागि आयोजित

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

स्थान: मध्यवर्ती क्षेत्र पंचपाण्डव उपभोक्ता समितिको कार्यालय

बस्वा, माडी नगरपालिका-१, चितवन

मिति: २०८०/०३/२२ गते शुक्रबार समय: बिहान ७:३० बजे

नाम: सुश्रुत शर्मा

ठेगाना: मल्लि-०१, न्यिल्सवा, सम्पर्क नं. ९८४२२०४१०१

राय सुझाव

- १) निकुञ्जभित्र विद्युत लाइनको प्रभाव डोस्रो डम गर्न यतीनीवाह धुवबाह हुने तर बिच्छ्याउन लडेमा दुमि डम गर्न छकिवदु कि।
- २) निकुञ्जभित्र भुमिगत लाइनको लभला हुने विमोडो लभला प्रता लडाडन यमथु लभले विमथु लडापुनिमा लभला हुने अफिलोडो डकुमेल बडेडोले लभला विमथु लडाडन गर्नु मारे योजमा लडाडन अडुडोथु।
- ३) भुमिगत लाइनको लभलापुन हुने गर्दा अफिलोडो फाडेर पति लभलापुन गर्नु लकिर डोस्रो हुने थियो।
- ४) वातावरण तथा लभलापुन लाई विमथु लडाडन पति मारे योजमा लडाडन अडुडोथु।

सुश्रुत शर्मा

अनुसूची छः सार्वजनिक सूचना तथा सिफारिस पत्र

अनुसूची छ-1: राय सुझाबको लागि प्रकाशित सार्वजनिक सूचना

 जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) अध्ययन प्रतिवेदन तयारीसम्बन्धी सार्वजनिक सूचना	
(मिति: २०८०/०४/०४)	
बागमती प्रदेश, चितवन जिल्ला, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्रमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न लागिएको छ ।	
प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, काठमाडौं इमेल env.social@nea.org.np, फोन नम्बर : ०१-४५३५८००
प्रस्तावको व्यहोरा	सञ्चालनरत जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन बागमती प्रदेश, चितवन जिल्लाको भरतपुर महानगरपालिका, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र माडी नगरपालिकामा रहेको छ । यो प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका-१८ स्थित विद्यमान चनौली सबस्टेशनबाट आरम्भ भई माडी नगरपालिका-५ मा रहेको वसन्तपुर सबस्टेशनमा टुङ्गिन्छ । यस प्रसारण लाइनको कुल ३२.५० किलोमिटर लम्बाइमध्ये चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्रको राप्ती खोलादेखि रिउखोलासम्मको ७.५ कि.मि. खण्ड भूमिगत गरिएको छ । चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको कसरा-माडी सुविधाप्राप्त सडकको किनार किनार उत्तम भूमिगत खण्डको दोस्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको छ, जसको लम्बाइ करिब ८ कि.मि. रहेको छ । प्रस्तावित भूमिगत खण्ड (दोस्रो सर्किट) का मुख्य अवयवहरूमा केबल ट्रेन्च, १६ वटा ज्वाइन्ट पिट र टान्सफर्मर सहितको H-Pole (१ स्थानमा) रहेका छन् । यस आयोजनाको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको करिब ०.८ हेक्टर जग्गा आवश्यक पर्नेछ ।
प्रभाव पर्न सक्ने जिल्ला/नगरपालिका	बागमती प्रदेश, चितवन जिल्लाको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज (कसरादेखि रिउखोलासम्म)
<p>माथि उल्लिखित प्रस्तावको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको प्राकृतिक भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक प्रणाली, सांस्कृतिक र आर्थिक प्रणाली विच के कस्तो प्रभाव पर्दछ भनी यकिन गर्न सो स्थानको महानगरपालिका, नगरपालिका, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरकारीवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय-सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले सात दिनभित्र निम्न ठेगानामा आइपुग्ने गरी लिखित रायसुझाव उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध गरिन्छ ।</p> <p style="text-align: center;">राय सुझावको लागि पत्राचार गर्ने ठेगाना</p>	
प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	नेपाल विद्युत प्राधिकरण जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना इमेल : hetauda.ro@nea.org.np, chanauli@nea.org.np
	नेपाल विद्युत प्राधिकरण वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं फोन नं.: ०१-४५२९७७२, ४५३५८०० इमेल : env.social@nea.org.np

अनुसूची छ-II: माडी नगरपालिका तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट प्राप्त सिफारिस पत्र

प.सं. - ०८७१०८१

च.नं. २४८

माडी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

फोन : ०५६-५०१०२१

२०८०/०४/३१
मिति

श्री नेपाल विद्युत् प्राधिकरण,
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग,
लाजिम्पाट, काठमाडौं ।

विषय : राय सुभाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

प्रस्तुत विषयमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागको मिति २०८०/०४/०४ को चितवन पोष्टमा प्रकाशित सूचना र मिति २०८०/०३/२१ र २२ को सार्वजनिक सुनुवाई अनुसार कार्यान्वयन हुने नेपाल विद्युत् प्राधिकरणद्वारा सञ्चालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) - मार्ज ३३ केभी विद्युत् प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको भूमिगत खण्डको दोस्रो सर्किट निर्माण विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा सकारात्मक वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ । उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धी गर्ने र नकारात्मक प्रभाव नपर्ने योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी हुने देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने ब्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार :

- १) निकुञ्ज क्षेत्रमा भूमिगत रूपमा तार विच्छाउंदा जंगली जनावरलाई कुनै असर नपर्ने
- २) श्रम समय समयमा हुने विद्युत् अवरोध कम हुने तथा मर्मत सम्भारलाई सहज हुने

(शेषकान्त पौडेल)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बोधार्थ :

श्री नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, जगतपुर चनौली माडी ३३ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना ।

dms.maddimun@gmail.com

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

कसरा चितवन

(मध्यवर्ती, तथा अनुगमन शौखी)

पत्र संख्या : ०८०/०८१

चलनी नं. : ४९१

मिति: २०८०/०२/१३

विषय: राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्पाट, काठमाडौं ।

प्रस्तुत विषयमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको मिति २०८०/०४/०४ को प्रकाशित सुचना र मिति २०८०/०३/२१ र २०८०/०३/२२ को सार्वजनिक सुनुवाई अनुसार कार्यान्वयन हुने जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के. भी. विद्युत प्रसारण लाईनको दोस्रो सर्किट निर्माण आयोजना विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ:-

ग) सकारात्मक प्रभाव :

- विद्युत आपूर्ति भरपर्दो तथा गुणस्तरीय हुने,
- समग्र आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा वृद्धि हुने ।

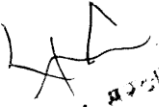
घ) नकारात्मक प्रभाव :

- निर्माण कार्यले वन्यजन्तुको वासस्थान खल्बलिन सक्ने,
- निर्माण चरणमा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको समस्या आउन सक्ने,
- निर्माण कार्यले सिर्जना हुने ध्वनीका कारण वन्यजन्तुको ओहोरदोहोरमा समस्या हुन सक्ने,
- अव्यवस्थित निर्माण कार्य भएको खण्डमा, बोट, विरुवा मासिन सक्ने,

उल्लिखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लिखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी हुने देखिएकोले उल्लिखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न भिल्ले व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न भिल्ले आधार

- कोटेड तारको प्रयोग गरी विद्युतजन्य जोखिमको चुनौती न्युनिकारण गर्नु पर्ने देखिन्छ,
- प्रस्तावित आयोजनाले समग्र आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा तुलानात्मक रूपमा बढी सकारात्मक प्रभाव पर्ने र जैविक वातावरणको हकमा, वन्यजन्तु मैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका २०७८ को पालना गर्ने गरी निर्माण गर्न सकिने,

समसु मन्त्रालय, चितवन

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

कक्षा चितवन
(मध्यवर्ती तथा अनुप्रमन शाखा)

पत्र संख्या : ०८०/०८१

चलनी नं. : ४११

- निर्माण अवधि साथै निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात सिर्जित हुने विभिन्न नकारात्मक प्रभावहरूका हकमा व्यवस्थापन योजनामा तोकिएका व्यवस्थापन उपायहरूको कार्यान्वयन सुनिश्चितता हुने अवस्थामा निर्माण कार्य गर्ने सकिने देखिन्छ ।
- निर्माण कार्य गर्दा यस संग सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३०, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०५२, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६, वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ र यस कार्यसंग आकर्षित हुने अन्य प्रचलित ऐन, नीति, नियम, कानून, निर्देशिका तथा मापदण्डको परिधि भित्र रही निर्माण गर्न सकिने ।

(राजु घिमिरे)

नि. प्रमुख संरक्षण अधिकृत

चितवन संरक्षण विभाग

अनुसूची छ-III: सूचना टाँसको जानकारी तथा मुचुल्का

		
<p>नेपाल सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय कञ्चन चितवन (मध्यवर्ती तयारी/अनुमति प्रणाली)</p>		
पत्र संख्या : २०८०/०८१ चलानी नं. : ३६,६१		फोन : ०४३-४१९०२४ फैक्स : ४१९०२४
		मिति : २०८०/०३/२८
<p>विषय: सूचना टाँस गरि जानकारी पठाइएको सम्बन्धमा।</p>		
<p>श्री वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग, लाजिम्पाट, काठमान्डौ।</p>		
<p>प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको घ.नं. १४४६ मिति २०८०/०३/२४ गतेको पत्रानुसार विद्युत प्रधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि गरिएको प्रस्ताव बमोजिम उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला निकायहरुको राय सुझाव संकलनको लागि तहाँ कार्यालयबाट मिति २०८०/०३/२४ गते प्रकाशित सूचना यस चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।</p>		
<p> राजु विमिर। नि. प्रमुख संरक्षण अधिकृत नि. प्रमुख संरक्षण अधिकृत</p>		

माडी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

प.सं. ०७९/०८०

च.नं. ३९४५

मिति :- २०८०।०३।२६

बिषय : सूचना टाँस गरिएको जानकारी सम्बन्धमा ।

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण,
इन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग,
लाजिम्पाट, काठमाडौं ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँको प.सं. २०७९/८० च.नं. १५४६ मिति २०८०।०३।२५ को पत्र प्राप्त भयो । उक्त पत्रसाथ संलग्न जगतपुर (चनौली)- माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) अध्ययन प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना मिति २०८०।०३।२६ गते यस कार्यालयको सूचना पाँटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

(उषा कृमारी आचार्य)

(उषा कृमारी आचार्य)

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प.सं. ०७९१०८०
च.नं. ३०१८

माडी नगरपालिका

..... १ कार्यालय

मिति २०८०।०३।२६

श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण
ईन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग,
लाजिम्पाट, काठमाण्डौं ।

विषय : सुचना टाँस गरिएको जानकारी सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयका सम्बन्धमा तहाँको प.सं.२०७९।८०, च.नं.१५४६ मिति २०८०।०३।२५ को पत्र प्राप्त भयो । उक्त पत्रसाथ संलग्न जगतपुर (चनौली) -माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) अध्ययन प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सुचना मिति २०८०।०३।२६ गते यस वडा कार्यालयको सुचना पाँटीमा टाँस गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

जय नारायण लामिछाने
का.वा.वडा अध्यक्ष

का.वा.वडा अध्यक्ष

प.सं. ०६९१०८०

च.नं. १९९१

माडी नगरपालिका

..... नं. वडा कार्यालय

बागमती नगरपालिका

चितवन
२०७३

२०८०/०३/२६

श्री नेपाल विद्युत प्राविधिकरण,
ईन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग,
लामजिम्पाट, काठमाडौं ।

विषय: सूचना टाँस गरिएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँको प.सं.२०७९/०८० च.नं.१५४६ मिति २०८०/०३/२५ को पत्र प्राप्त भयो । उक्त पत्रसाथ सम्लग्न जगतपुर(चनौली)- माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) अध्ययन प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना मिति २०८०/०३/२६ गते यस कार्यालयको सूचना पाँटीमा टाँस गरिएको व्यहोर जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

5054101
01/20/3/26
उपस्थापनी पाँडे
वडा अध्यक्ष

द.न.२०/०५९/ ६०

प.स. ०७९/०८०

च.न. ३५०

चितवन जिल्लाको चितवन निकाय
मध्यवर्ती क्षेत्र

पाँचपाण्डव उपभोक्ता समिति

माडी न.पा. -१, बरुवा

मिति : २०८०/०३/२६

श्री नेपाल विद्युत प्राविधिकरण ,
इन्जिनियरिङ्ग सेवा निर्देशनालय, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभाग
लाजिम्माट, काठमाण्डौ ।

विषय : जानकारी सम्बन्धमा

प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको च.नं.१५४६ मिति २०८०/०३/२५ गतेको पत्र अनुसार नेपाल विद्युत प्राविधिकरणद्वारा संचालनमा रहेको जगतपुर (चनौली) माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाईन अन्तरगत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेको भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट निर्माणको लागि प्रस्ताव गरिएको आयोजनाको पुरक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा सरोकारवाला निकायहरुको राय सुझाव संकलनको लागि २०८०/०३/२५ को संलग्न बमोजिमको सार्वजनिक सूचनाको प्रतिलिपी यस कार्यालयको सूचना पार्टीमा टाँस गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(नारायणदत्त सापकोटा)

अध्यक्ष

(चनौली)-माडी ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन अन्तर्गत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत खण्डको दोश्रो सर्किट (करिव ८ किलोमिटर) निमाणको लागि प्रस्ताव गरिएकोले उक्त आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (S-EIA) प्रतिवेदन तयारीको सिलसिलामा आयोजना क्षेत्रका महानगरपालिका/नगरपालिका/वडा, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको रायसुझाव प्राप्त गर्ने उद्देश्यले मिति २०८०/०३/२५ मा नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वातावरण तथा सामाजिक अध्ययन विभागबाट जारी गरिएको सार्वजनिक सूचना थान-१ यस ...
 ...
 ... मा टाँस गरिएको ब्यहोरा ठिक साँचो हो भनि यो मुचुल्कामा सहीछाप गरिदियो।

रोहबरमा सहीछाप गर्नेहरू:

चितवन जिल्ला ... महानगर/नगरपालिका वडा नं १, बस्ने बर्ष ६१ का श्री ... मोबाइल ... दस्तखत: ...

चितवन जिल्ला ... महानगर/नगरपालिका वडा नं १, बस्ने बर्ष २३ का श्री ... मोबाइल ... दस्तखत: ...

चितवन जिल्ला ... महानगर/नगरपालिका वडा नं १, बस्ने बर्ष ४४ का श्री ... मोबाइल ... दस्तखत: ...

चितवन जिल्ला ... महानगर/नगरपालिका वडा नं १, बस्ने बर्ष ५४ का श्री ... मोबाइल ... दस्तखत: ...

इति सम्बत २०८० साल असार महिना २६ गते ३...रोज शुभम्।

अनुसूची ज: स्वघोषणा

पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन टोलीका सदस्यहरूको स्वघोषणा

प्रतिवेदनको शिर्षक : जगतपुर (चनौली)-माडी ३३ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजनाको पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन

प्रस्तावकको नाम/ठेगाना : नेपाल विद्युत प्राधिकरण, दरबारमार्ग, काठमाडौं, बागमती प्रदेश, नेपाल।

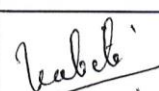

हामी निम्नलिखित बुँदाहरूमा स्वघोषणा गर्दछौं।

क. हामीले पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको समाग्री पढ्यौं र जाँच्यौं।

ख. हामीले स्वीकार्य विधि प्रयोग गरी पेशागत रूपमा अध्ययन कार्य गरेका छौं।

ग. अध्ययनका निष्कर्ष हामीलाई ज्ञान भएसम्म सही छ र कुनै किसिमले परिवर्तन गरेका छैनौं।

घ. यस प्रतिवेदनका कुनै पनि भागमा कुनै भ्रमपूर्ण जानकारी भएमा सोको लागि उत्तरदायी हुनेछौं।

नाम	शैक्षिक योग्यता	पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन क्षेत्र	कार्यानुभव (नेपाल विद्युत प्राधिकरण)	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन संलग्न संख्या	दस्तखत
अनिरुद्ध पौडेल	स्नातकोत्तर, भूगर्भशास्त्र	समग्र प्रतिवेदन	२० वर्ष	१०	
राजु ज्ञवाली	स्नातकोत्तर, वातावरण विज्ञान	जैविक वातावरण, समग्र प्रतिवेदन	१५ वर्ष	२२	
भोजराज भट्टराई	स्नातकोत्तर, अर्थशास्त्र	सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण, समग्र प्रतिवेदन	१२ वर्ष	१५	
कविता पौड्याल	स्नातकोत्तर, वातावरण विज्ञान	जैविक वातावरण, समग्र प्रतिवेदन	६ वर्ष	२०	
कमलहरी दुलाल	स्नातकोत्तर, वातावरण ईन्जिनियरिङ्ग	भौतिक तथा रासायनिक वातावरण	१ वर्ष	४	
शिशिर लम्साल	स्नातक इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	आयोजनाको प्राविधिक पक्ष	४ वर्ष	१	

* नोट: माथि उल्लेखित विज्ञहरू नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरू हुन्।

मिति: २०८०/०५/०४

जगतपुर-माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको टोपो नक्सा

चनौली सबस्टेशन

भरतपुर महानगरपालिका

बिद्यमान ओभरहेड प्रसारण लाइन

प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन

बिद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन

चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज

माडी नगरपालिका

बसन्तपुर सबस्टेशन

संकेत

- प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन
- बिद्यमान भूमिगत प्रसारण लाइन
- बिद्यमान ओभरहेड प्रसारण लाइन
- प्रस्तावित भूमिगत प्रसारण लाइन

